

**OYUN ALANI TASARIMLARININ ÇOCUK GELİŞİMİNE
ETKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: OKUL ÖNCESİ DÖNEM**

HELİN SARAÇ

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
PEYZAJ MİMARLIĞI ANABİLİM DALI**

**DANIŞMAN
PROF. DR. AYBİKE AYFER KARADAĞ**

DÜZCE, 2024

T.C.
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

OYUN ALANI TASARIMLARININ ÇOCUK GELİŞİMİNE
ETKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: OKUL ÖNCESİ DÖNEM

HELİN SARAÇ tarafından hazırlanan tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından Düzce Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı'nda **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Tez Danışmanı

Prof. Dr. Aybike Ayfer Karadağ

Düzce Üniversitesi

Jüri Üyeleri

Prof. Dr. Aybike Ayfer Karadağ

Düzce Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Güzide Pınar Köylü

Düzce Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Ayşen Çoban

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Tez Savunma Tarihi: 24/07/2024

BEYAN

Bu tez çalışmasının kendi çalışmam olduğunu, tezin planlanmasından yazımına kadar bütün aşamalarda etik dışı davranışımın olmadığını, bu tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, bu tez çalışmasıyla elde edilmeyen bütün bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi ve bu kaynakları da kaynaklar listesine aldığımı, yine bu tezin çalışılması ve yazımı sırasında patent ve telif haklarını ihlal edici bir davranışımın olmadığını beyan ederim.

24 Temmuz 2024

Helin Saraç

Canım Babam Zübeyir Saraç'a...

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans öğrenimimde ve bu tezin hazırlanmasında ilk aşamadan son aşamaya kadar akademik bilgi ve deneyimiyle tezime rehberlik eden katkı sağlayan, akademik duruşuyla lisansüstü deneyimime örnek olan danışman hocam Prof. Dr. Aybike Ayfer KARADAĞ'a en içten dileklerimle teşekkür ederim.

Önerileri ile tezimin gelişmesine katkı sağlayan, tez izleme komitesi üyesi değerli hocalarım Dr. Öğr. Üyesi Güzide Pınar KÖYLÜ ve Dr. Öğr. Üyesi Ayşen ÇOBAN'a çok teşekkür ederim.

Akademik duruşlarıyla eğitim hayatım başta olmak üzere tüm yaşamıma yön veren Düzce Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı öğretim elemanlarına şükranlarımı sunarım.

Tez çalışmam boyunca değerli katkılarını esirgemeyen ablam Berfin SARAÇ'a, arkadaşım Buket ÖZER'e ve arkadaşım Ece ÖZDEMİR'e teşekkürlerimi sunarım.

Son olarak tüm hayatım boyunca bana yardımlarını ve desteklerini esirgemeyen yıllarca eğitim ve öğrenim sürecimde hep arkamda olup başarılı olmama vesile olan çok sevdiğim sevgili babam Zübeyir SARAÇ'a ve benden sevgi ile saygılarını esirgemeyen anneme ve kardeşlerime sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

24 Temmuz 2024

Helin SARAÇ

İÇİNDEKİLER

ŞEKİL LİSTESİ.....	viii
ÇİZELGE LİSTESİ.....	x
KISALTMALAR.....	xiv
ÖZET.....	xv
ABSTRACT.....	xvi
1. GİRİŞ.....	1
1.1. TEZİN ANA ÇERÇEVESİ.....	3
1.2. LİTERATÜR İNCELENMESİ.....	5
1.3. KURAMSAL TEMELLER.....	10
1.3.1. Çocuk ve Çocuk Gelişimi.....	10
1.3.1.1. Çocuk Kavramı.....	10
1.3.1.2. Çocuk Gelişim Dönemleri ve Özellikleri.....	10
1.3.2. Çocuk Eğitim Modelleri ve Eğitim Araçları.....	14
1.3.2.1. Eğitim Modelleri.....	14
Head Start Yaklaşımı:.....	16
1.3.2.2. Eğitim Araçları.....	17
1.3.3. Okul Öncesi Çocukluk Dönem Özellikleri.....	20
1.3.3.1. Gelişim Özellikleri.....	20
1.3.3.2. Eğitim Özellikleri ve Örnekler.....	21
1.3.4. Çocuk ve Oyun.....	26
1.3.4.1. Oyun Çeşitleri.....	27
1.3.4.2. Oyunun Çocuk Gelişimine Etkileri.....	29
1.3.5. Çocuk Oyun Alanları.....	33
1.3.5.1. Planlama ve Tasarım Kriterleri.....	47
1.3.5.2. Çocuk Oyun Alanları İçin Ekolojik Yaklaşımlar.....	48
1.3.6. Okul Bahçeleri ve Örnekleri.....	49
1.3.6.1. Okul Bahçeleri.....	49
1.3.6.2. Dünyadan Örnekler.....	51
1.3.7. Bölüm Sonucu.....	57
2. MATERYAL VE YÖNTEM.....	59
2.1. MATERYAL.....	59
2.1.1. Çalışma Alanlarına İlişkin Genel Bilgiler.....	59
2.1.1.1. Çalışma Alanlarının Mevcut Alan Verileri.....	62
2.1.2. Sözlü Değerlendirme Soruları Formu.....	70
2.2. YÖNTEM.....	71
2.2.1. Çalışma Alanının Değerlendirilmesi Yöntemi.....	71
2.2.2. Sözlü Görüşme Sorularının Değerlendirilmesi Yöntemi.....	79
3. BULGULAR VE TARTIŞMA.....	80
3.1. BULGULAR.....	80
3.1.1. Mevcut Durumun Ortaya Konulması ve Değerlendirilmesi.....	80
3.1.2. Uzman Görüşü.....	163
3.1.2.1. Katılımcıların Demografik Özelliklerinin Analizi.....	163
3.1.2.2. Katılımcıların Oyun ve Oyun Alanına İlişkin Görüşlerinin Analizi.....	164
3.2. TARTIŞMA.....	174

4. SONUÇ VE ÖNERİLER	189
5. KAYNAKLAR	212
6. EKLER	231
6.1. EK 1: ÇALIŞMA ALANLARI KURUMSAL BİLGİLER VE ARAZİ FORMU	231
6.2. EK 2: SÖZLÜ DEĞERLENDİRME SORULARI	232
6.3. EK 3: KATILIMCILARA İLİŞKİN BİLGİLER.....	233
ÖZGEÇMİŞ.....	234

ŞEKİL LİSTESİ

Sayfa No

Şekil 1.1. Çocuk, Oyun Konularında Yapılan Yayın Sayısının Yıllara Göre Dağılımı	5
Şekil 1.2. Çocuk, Oyun Konularında Yapılan Yayın Sayısının Yıllara Göre Dağılımı	6
Şekil 1.3. SCOPUS Veri Tabanında Olan Toplam Çalışma Sayısının Yıllara Göre Dağılımı.....	7
Şekil 1.4. SCOPUS Veri Tabanında Olan Çalışmaların Ülke Sıralaması	7
Şekil 1.5. SCOPUS Veri Tabanında Konu Başlıklarını En Çok Çalışan Yazarlar ve Yayın Sayıları.....	8
Şekil 1.6. WOS Veri Tabanında Toplam Çalışma Sayısının Yıllara Göre Dağılımı.....	8
Şekil 1.7. WOS Veri Tabanında Konu Başlıklarının Ülke Sıralaması	9
Şekil 1.8. WOS Veri Tabanında Konu Başlıklarını En Çok Çalışan Yazarlar	9
Şekil 1.9. Gallahue'nin Motor Gelişim Piramidi	13
Şekil 1.10. La Traversine Bercy Okulu Lokasyonu ve Logosu.....	51
Şekil 1.11. La Traversine Bercy Okulu Bahçe Merkezleri	52
Şekil 1.12. Amanenomori Anaokulu (Japonya) Plan ve Görselleri.....	52
Şekil 1.13. Sipoonlahti Okulu Vaziyet Planı ve Genel Görünümü	53
Şekil 1.14. Sipoonlahti Okulu Kelebek Konseptli Tasarımı ve Yağmur Suyunun Sulak Alanda Toplanması	53
Şekil 1.15. Fuji Anaokulu Oval Çatısı, Merdiven ve Kaydırak Tasarımları	54
Şekil 1.16. Okul Öncesi Dönemde Çocuğun Gelişimini Etkileyen Temel Faktörler	57
Şekil 2.1. Çalışma Alanlarının Konumu	60
Şekil 2.2. Bayraktepe Anaokulu Çalışma Alanı Sınırı	63
Şekil 2.3. Cevat Şahin Anaokulu Çalışma Alanı Sınırı	63
Şekil 2.4. Düzce Anaokulu Çalışma Alanı Sınırı	64
Şekil 2.5. Düzce Özel Eğitim Anaokulu Çalışma Alanı Sınırı.....	64
Şekil 2.6. Güzelbahçe Anaokulu Çalışma Alanı Sınırı.....	65
Şekil 2.7. İstiklal Anaokulu Çalışma Alanı Sınırı	65
Şekil 2.8. Konuralp Anaokulu Çalışma Alanı Sınırı	66
Şekil 2.9. Körpeşler Anaokulu Çalışma Alanı Sınırı.....	66
Şekil 2.10. Mevlüde Çıtlak Anaokulu Çalışma Alanı Sınırı.....	67
Şekil 2.11. Özel İnci Yıldız Anaokulu Çalışma Alanı Sınırı.....	67
Şekil 2.12. Özel Düzce Oyna ve Öğren Anaokulu Çalışma Alanı Sınırı	68
Şekil 2.13. Özel Renkli Eller Anaokulu Çalışma Alanı Sınırı.....	68
Şekil 2.14. Sevgi Anaokulu Çalışma Alanı Sınırı	69
Şekil 2.15. Şükran Öney Anaokulu Çalışma Alanı Sınırı.....	69
Şekil 2.16. Zübeyde Hanım Anaokulu Çalışma Alanı Sınırı.....	70
Şekil 2.17. Çalışmanın Yöntemine İlişkin İş Akış Şeması	71
Şekil 3.1 Bayraktepe Anaokulu Oyun Parkı	81
Şekil 3.2. Bayraktepe Geleneksel Oyun Alanı ve Kum Havuzu	82
Şekil 3.3. Bayraktepe Anaokulu Hasarlı Oyun Elemanları ve Donatılar	82
Şekil 3.4. Şekil Bayraktepe Anaokulu Okul Bahçesi	83
Şekil 3.5. Cevat Şahin Anaokulu Oyun Alanı	88
Şekil 3.6. Cevat Şahin Anaokulu Oyun Alanında Bulunan Riskler	90
Şekil 3.7. Cevat Şahin Anaokulu Yeşil Alanı.....	90

Şekil 3.8. Düzce Anaokulu Oyun Alanları	94
Şekil 3.9. Düzce Anaokulu Hasarlı Kısımlar.....	94
Şekil 3.10. Düzce Özel Eğitim Anaokulu Kum Havuzu	99
Şekil 3.11. Düzce Özel Eğitim Anaokulunun Olumsuz Çevresel Faktörleri.....	99
Şekil 3.12. Güzelbahçe Anaokulu Oyun Alanları.....	104
Şekil 3.13. Güzelbahçe Anaokulu Geleneksel Oyun Alanları Çizimlerinin Silinmesi	104
Şekil 3.14. Güzelbahçe Anaokulu Ekim-Dikim Alanı	105
Şekil 3.15. İstiklal Anaokulu Oyun Alanları	110
Şekil 3.16. İstiklal Anaokulu Oyun Alanı Zemin Döşemesi Hasarı	111
Şekil 3.17. İstiklal Anaokulu Sert Zemin Döşemelerinin Hasarları	111
Şekil 3.18. İstiklal Anaokulunun Hasarlı Oyun Elemanı ve Donatıları.....	112
Şekil 3.19. Konuralp Anaokulu Çocuk Oyun Alanları	118
Şekil 3.20. Konuralp Anaokulu Hasarlı Oyun Elemanı.....	119
Şekil 3.21. Körpeşler Anaokulu Oyun Alanları.....	121
Şekil 3.22. Körpeşler Anaokulu Hasarlı Oyun Elemanları.....	124
Şekil 3.23. Körpeşler Anaokulu Ekim-Dikim Alanı.....	122
Şekil 3.24. Mevlüde Çıtlak Anaokulu Oyun Alanları	127
Şekil 3.25. Mevlüde Çıtlak Anaokulu Sert Zeminlerin Hasarları.....	127
Şekil 3.26. Mevlüde Çıtlak Anaokulu Oyun Parkı İskelet Sistemi Hasarları.....	127
Şekil 3.27. Düzce Özel İnci Yıldız Anaokulu Çocuk Oyun Alanları	133
Şekil 3.28. Düzce Özel İnci Yıldız Anaokulunun Sert Zemin Döşeme	133
Şekil 3.29. Düzce Özel İnci Yıldız Anaokulu Ekim-Dikim Alanı	134
Şekil 3.30. Düzce Özel Oyna ve Öğren Anaokulu Oyun Alanları	139
Şekil 3.31. Düzce Özel Oyna ve Öğren Anaokulu Oyun Parkı Görseli	139
Şekil 3.32. Düzce Özel Renkli Eller Anaokulu Oyun Alanları	148
Şekil 3.33. Özel Düzce Renkli Eller Anaokulu Ekim-Dikim Alanı	148
Şekil 3.34. Sevgi Anaokulu Kum Havuzu	149
Şekil 3.35. Sevgi Anaokulunun Sert Zemin Döşemelerinin Hasarları	150
Şekil 3.36. Şükran Öney Anaokulunun Oyun Alanları	154
Şekil 3.37. Şükran Öney Anaokulu Hasarlı Oyun Elemanları	154
Şekil 3.38. Zübeyde Hanım Anaokulu Oyun Alanı.....	160

ÇİZELGE LİSTESİ

Sayfa No

Çizelge 1.1. Hipotezi İspat Etmeye Yönelik Araştırma Soruları.....	4
Çizelge 1.2. Yaşlara Göre Çocukluk Dönemleri	10
Çizelge 1.3. Okul Öncesi Dönem Çocukların Dil Gelişimi.....	12
Çizelge 1.4. Motor Gelişimine Etki Eden Etmenler	12
Çizelge 1.5. Literatüre göre Çocuk Oyunlarının Sınıflandırılmasının Bütünleştirilmesi	29
Çizelge 1.6. Oyun Türlerinin Çocuk Gelişimine Katkı Düzeyi ve Alanları.....	31
Çizelge 1.7. Literatüre göre Çocuk Oyun Alanlarının Sınıflandırılması.....	34
Çizelge 1.8. Oyun Alanlarının Çocuk Gelişimine Katkı Düzeyi ve Alanları.....	39
Çizelge 1.9. Uygun Malzeme Seçimini Etkileyen Oyun Aktiviteleri.....	43
Çizelge 1.10. Oyun alanı donatı ve malzemeleri	44
Çizelge 1.11. Oyun Elemanlarının Çocuk Gelişimine Katkı Düzeyi ve Alanları	46
Çizelge 1.12. Anaokulu Bahçeleri İhtiyaç Programı ve Açıklamaları	55
Çizelge 2.1. Çalışma Alanları Kurumsal Yapı ve Sahiplik Bilgileri.....	61
Çizelge 2.2. Çalışma Alanlarının Mevcut Alan Analizi Verileri.....	62
Çizelge 2.3. Çalışma Alanının Mevcut Durumu.....	72
Çizelge 2.4. Çocuk Oyun Alanı Değerlendirme Formu	73
Çizelge 2.5. Oyun Elemanı Mevcut Durum Değerlendirme Formu.....	75
Çizelge 2.6. Çocuk Oyun Alanı ve Oyun Elemanlarının Çocuk Gelişimine Katkısının Değerlendirilmesi Formu	77
Çizelge 2.7. Betimsel Analiz Yöntemi ile Değerlendirme Formu.....	79
Çizelge 3.1. Bayraktepe Anaokulu Çocuk Oyun Alanlarının Mevcut Durumu	81
Çizelge 3.2. Bayraktepe Anaokulu Bahçesi Bitki Türleri	83
Çizelge 3.3. Bayraktepe Anaokulu Çocuk Oyun Alanı Mevcut Durumunun Değerlendirilmesi	84
Çizelge 3.4. Bayraktepe Anaokulu Çocuk Oyun Elemanlarının Değerlendirilmesi	85
Çizelge 3.5. Bayraktepe Anaokulu Oyun Alanı ve Oyun Elemanlarının Çocuk Gelişimine Etkisinin Değerlendirilmesi	86
Çizelge 3.6 Cevat Şahin Anaokulu Çocuk Oyun Alanlarının Mevcut Durumu.....	87
Çizelge 3.7. Cevat Şahin Anaokulu Bahçesi Bitki Türleri	88
Çizelge 3.8. Cevat Şahin Anaokulu Çocuk Oyun Alanı Mevcut Durumunun Değerlendirilmesi	89
Çizelge 3.9. Cevat Şahin Anaokulu Çocuk Oyun Elemanlarının Değerlendirilmesi	91
Çizelge 3.10. Cevat Şahin Anaokulu Oyun Alanı ve Oyun Elemanlarının Çocuk Gelişimine Etkisinin Değerlendirilmesi	92
Çizelge 3.11. Düzce Anaokulu Çocuk Oyun Alanlarının Mevcut Durumu	93
Çizelge 3.12. Düzce Anaokulu Bahçesi Bitki Türleri	93
Çizelge 3.13. Düzce Anaokulu Çocuk Oyun Alanı Mevcut Durumunun Değerlendirilmesi	95
Çizelge 3.14. Düzce Anaokulu Çocuk Oyun Elemanlarının Değerlendirilmesi	96
Çizelge 3.15. Düzce Anaokulu Oyun Alanı ve Oyun Elemanlarının Çocuk Gelişimine Etkisinin Değerlendirilmesi.....	97
Çizelge 3.16. Düzce Özel Eğitim Anaokulu Çocuk Oyun Alanlarının Mevcut Durumu.....	98
Çizelge 3.17. Düzce Özel Eğitim Anaokulu Bahçesi Bitki Türleri	100

Çizelge 3.18. Düzce Özel Eğitim Anaokulu Çocuk Oyun Alanı Mevcut Durumunun Değerlendirilmesi	100
Çizelge 3.19. Düzce Özel Eğitim Anaokulu Çocuk Oyun Elemanlarının Değerlendirilmesi	101
Çizelge 3.20. Düzce Özel Eğitim Anaokulu Oyun Alanı ve Oyun Elemanlarının Çocuk Gelişimine Etkisinin Değerlendirilmesi.....	102
Çizelge 3.21. Güzelbahçe Anaokulu Çocuk Oyun Alanlarının Mevcut Durumu	103
Çizelge 3.22. Güzelbahçe Anaokulu Bahçesi Bitki Türleri.....	105
Çizelge 3.23. Güzelbahçe Anaokulu Çocuk Oyun Alanı Mevcut Durumunun Değerlendirilmesi	106
Çizelge 3.24. Güzelbahçe Anaokulu Çocuk Oyun Elemanlarının Değerlendirilmesi..	107
Çizelge 3.25. Güzelbahçe Anaokulu Oyun Alanı ve Oyun Elemanlarının Çocuk Gelişimine Etkisinin Değerlendirilmesi	108
Çizelge 3.26. İstiklal Anaokulu Çocuk Oyun Alanlarının Mevcut Durumu	110
Çizelge 3.27. İstiklal Anaokulu Bahçesi Bitki Türleri.....	112
Çizelge 3.28. İstiklal Anaokulu Çocuk Oyun Alanı Mevcut Durumunun Değerlendirilmesi	113
Çizelge 3.29. İstiklal Anaokulu Çocuk Oyun Elemanlarının Değerlendirilmesi	114
Çizelge 3.30. İstiklal Anaokulu Oyun Alanı ve Oyun Elemanlarının Çocuk Gelişimine Etkisinin Değerlendirilmesi	115
Çizelge 3.31. Konuralp Anaokulu Çocuk Oyun Alanlarının Mevcut Durumu	116
Çizelge 3.32. Konuralp Anaokulu Bahçesi Bitki Türleri.....	116
Çizelge 3.33. Konuralp Anaokulu Çocuk Oyun Alanı Mevcut Durumunun Değerlendirilmesi	117
Çizelge 3.34. Konuralp Anaokulu Çocuk Oyun Elemanlarının Değerlendirilmesi	119
Çizelge 3.35. Konuralp Anaokulu Oyun Alanı ve Oyun Elemanlarının Çocuk Gelişimine Etkisinin Değerlendirilmesi	120
Çizelge 3.36. Körpeşler Anaokulu Çocuk Oyun Alanlarının Mevcut Durumu.....	121
Çizelge 3.37. Körpeşler Anaokulu Bahçesi Bitki Türleri.....	122
Çizelge 3.38. Körpeşler Anaokulu Çocuk Oyun Alanı Mevcut Durumunun Değerlendirilmesi	123
Çizelge 3.39. Körpeşler Anaokulu Çocuk Oyun Elemanlarının Değerlendirilmesi.....	124
Çizelge 3.40. Körpeşler Anaokulu Oyun Alanı ve Oyun Elemanlarının Çocuk Gelişimine Etkisinin Değerlendirilmesi	125
Çizelge 3.41. Mevlüde Çıtlak Anaokulu Çocuk Oyun Alanlarının Mevcut Durumu ..	126
Çizelge 3.42. Mevlüde Çıtlak Anaokulu Bahçesi Bitki Türleri.....	128
Çizelge 3.43. Mevlüde Çıtlak Anaokulu Çocuk Oyun Alanı Mevcut Durumunun Değerlendirilmesi	129
Çizelge 3.44. Mevlüde Çıtlak Anaokulu Çocuk Oyun Elemanlarının Değerlendirilmesi	130
Çizelge 3.45. Mevlüde Çıtlak Anaokulu Oyun Alanı ve Oyun Elemanlarının Çocuk Gelişimine Etkisinin Değerlendirilmesi	131
Çizelge 3.46. Özel Düzce İnci Yıldız Anaokulu Çocuk Oyun Alanlarının Mevcut Durumu.....	132
Çizelge 3.47. Özel Düzce İnci Yıldız Anaokulu Bahçesi Bitki Türleri.....	134
Çizelge 3.48. Özel Düzce İnci Yıldız Anaokulu Çocuk Oyun Alanı Mevcut Durumunun Değerlendirilmesi.....	135
Çizelge 3.49. Özel Düzce İnci Yıldız Anaokulu Çocuk Oyun Elemanlarının Değerlendirilmesi	136

Çizelge 3.50. Özel Düzce İnci Yıldız Anaokulu Oyun Alanı ve Oyun Elemanlarının Çocuk Gelişimine Etkisinin Değerlendirilmesi.....	137
Çizelge 3.51. Özel Düzce Oyna ve Öğren Anaokulu Çocuk Oyun Alanlarının Mevcut Durumu.....	138
Çizelge 3.52. Özel Düzce Oyna ve Öğren Anaokulu Bahçesi Bitki Türleri	138
Çizelge 3.53. Özel Düzce Oyna ve Öğren Anaokulu Çocuk Oyun Alanı Mevcut Durumunun Değerlendirilmesi.....	140
Çizelge 3.54. Özel Düzce Oyna ve Öğren Anaokulu Çocuk Oyun Elemanlarının Değerlendirilmesi	141
Çizelge 3.55. Özel Düzce Oyna ve Öğren Anaokulu Oyun Alanı ve Oyun Elemanlarının Çocuk Gelişimine Etkisinin Değerlendirilmesi.....	142
Çizelge 3.56. Özel Düzce Renkli Eller Anaokulu Çocuk Oyun Alanlarının Mevcut Durumu.....	144
Çizelge 3.57. Özel Renkli Eller Anaokulu Bahçesi Bitki Türleri.....	144
Çizelge 3.58. Özel Düzce Renkli Eller Anaokulu Çocuk Oyun Alanı Mevcut Durumunun Değerlendirilmesi.....	145
Çizelge 3.59. Özel Düzce Renkli Eller Anaokulu Çocuk Oyun Elemanlarının Değerlendirilmesi	146
Çizelge 3.60. Özel Düzce Renkli Eller Anaokulu Oyun Alanı ve Oyun Elemanlarının Çocuk Gelişimine Etkisinin Değerlendirilmesi.....	147
Çizelge 3.61. Sevgi Anaokulu Çocuk Oyun Alanlarının Mevcut Durumu	149
Çizelge 3.62. Sevgi Anaokulu Bahçesi Bitki Türleri.....	150
Çizelge 3.63. Sevgi Anaokulu Oyun Alanı Mevcut Durumunun Değerlendirilmesi ...	151
Çizelge 3.64. Sevgi Anaokulu Çocuk Oyun Elemanlarının Değerlendirilmesi	152
Çizelge 3.65. Sevgi Anaokulu Oyun Alanı ve Oyun Elemanlarının Çocuk Gelişimine Etkisinin Değerlendirilmesi.....	153
Çizelge 3.66. Şükran Öney Anaokulu Çocuk Oyun Alanlarının Mevcut Durumu	153
Çizelge 3.67. Şükran Öney Anaokulu Bahçesi Bitki Türleri.....	155
Çizelge 3.68. Şükran Öney Anaokulu Oyun Alanı Mevcut Durumunun Değerlendirilmesi	156
Çizelge 3.69. Şükran Öney Anaokulu Oyun Elemanlarının Değerlendirilmesi	157
Çizelge 3.70. Şükran Öney Anaokulu Oyun Alanı ve Oyun Elemanlarının Çocuk Gelişimine Etkisinin Değerlendirilmesi	158
Çizelge 3.71. Zübeyde Hanım Anaokulu Çocuk Oyun Alanlarının Mevcut Durumu .	159
Çizelge 3.72. Zübeyde Hanım Anaokulu Bahçesi Bitki Türleri.....	160
Çizelge 3.73. Zübeyde Hanım Anaokulu Çocuk Oyun Alanı Mevcut Durumunun Değerlendirilmesi	161
Çizelge 3.74. Zübeyde Hanım Anaokulu Çocuk Oyun Elemanlarının Değerlendirilmesi	162
Çizelge 3.75. Zübeyde Hanım Anaokulu Oyun Alanı ve Oyun Elemanlarının Çocuk Gelişimine Etkisinin Değerlendirilmesi	163
Çizelge 3.76. Bazı Değişkenlere Göre Katılımcıların Dağılımı	164
Çizelge 3.77. Katılımcıların mesleki memnuniyeti	164
Çizelge 3.78. Katılımcıların Gözünden Çocuk İçin Oyun Algısı	165
Çizelge 3.79. Katılımcılara Göre Oyunun Algısı	166
Çizelge 3.80. Katılımcılara Göre Çocuğun Oyun Tercihi	167
Çizelge 3.81. Katılımcıların Çocuk İçin Oyun Tercihi.....	168
Çizelge 3.82. Katılımcıların Oyun Elemanlarına İlişkin Önerileri	169
Çizelge 3.83. Katılımcıların çocuk gelişimi ve oyun alanı ilişkisine dair önerileri.....	170

Çizelge 3.84. Katılımcıların çalışma alanındaki okul bahçelerine ilişkin değerlendirmeleri	171
Çizelge 3.85. Oyun Alanı Tasarım Özellikleri	172
Çizelge 3.86. Katılımcıların Oyun Alanınının Eğitimin Parçası Olarak Hizmeti.....	173
Çizelge 3.87. Oyun Alanı Tasarımı	174

KISALTMALAR

ABD	Amerika Birleşik Devletleri
ASTM	American Society for Testing and Materials
CPSC	Consumer Product Safety Commission
IPEMA	International Play Equipment Manufacturers Association
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
TSE	Türkiye Standartlar Enstitüsü
TÜBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
UNICEF	Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu
UNODC	Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi

ÖZET

OYUN ALANI TASARIMLARININ ÇOCUK GELİŞİMİNE ETKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: OKUL ÖNCESİ DÖNEM

Helin SARAÇ

Düzce Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Prof. Dr. Aybike Ayfer KARADAĞ

Temmuz 2024, 230 sayfa

Oyun, çocukluk döneminin temel ihtiyaçlarından biri olup, çocuklukla özdeşleşmiş bir olgudur. Aynı zamanda oyun, çocuğun yaşamı öğrenme ve kendini ifade etme aracıdır. Bu katkılarıyla oyun, çocuk gelişimini etkileyen güçlü bir bileşendir. Bu çalışma, "okul öncesi çocukluk dönemi ve oyunun alanları" ilişkisi temelinde geliştirilen "anaokulu bahçeleri çocuk gelişimini destekleme noktasında yetersizdir" hipotezini savunmaktadır. Çalışma, Düzce kent merkezinde bulunan 15 adet anaokulunda yürütülmüştür. Anaokulu bahçelerine ilişkin mekânsal özellikler ve bu okullarda görevli 30 öğretmenin (katılımcı) konuya ilişkin görüşleri materyal olarak incelenmiştir. Çalışmada iki farklı yöntem kullanılmıştır: "Alana ilişkin mevcut durum tespiti ve değerlendirmesi" ve "katılımcı görüşlerinin anket yoluyla belirlenmesi ve istatistiksel analizi". Bulgular, çocuk oyun alanlarının yetersiz olduğunu ve çocuk gelişimini destekler nitelikte tasarlanmamış olduğunu göstermiştir. Sonuç olarak, oyun alanlarının çocuk gelişimini ve eğitimini desteklemesi amacıyla çeşitli öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Çocuk, Çocuk Gelişimi, Okul Öncesi Dönem, Oyun, Oyun Alanları.

ABSTRACT

EVALUATION OF THE EFFECT OF PLAYGROUND DESIGNS ON CHILDREN'S DEVELOPMENT: PRESCHOOL PERIOD

Helin SARAÇ

Düzce University

Graduate School, Department of Landscape Architecture

Graduate Thesis

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Aybike Ayfer KARADAĞ

July 2024, 230 pages

Play is a fundamental need during childhood and is inherently associated with it. Additionally, play serves as a means for children to learn about life and express themselves. Due to these contributions, play is a powerful component influencing child development. This study investigates the hypothesis that "preschool playgrounds are insufficient in supporting child development" within the context of the relationship between "preschool childhood period and the domains of play." The research was conducted in 15 kindergartens located in the center of Düzce. It examined the spatial characteristics of kindergarten playgrounds and the views of 30 teachers (participants) regarding the issue. Two methods were employed in the study: "assessment and evaluation of the current state of the area" and "determination and statistical analysis of participant views through a survey." The findings indicate that playgrounds are inadequate and not designed to support child development effectively. Consequently, various recommendations have been proposed to enhance playgrounds to better support child development and education.

Keywords: Child, Child Development, Preschool Period, Play, Playgrounds.

1. GİRİŞ

Tüm çağlar boyunca insanın gelişim sürecindeki en önemli dönemi olan çocukluk birçok bilim insanı, din adamı, eğitimci tarafından tanımlanması yapılmaya çalışılan bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Geçmişten günümüze çocuk kavramı farklı farklı şekillerde tanımlanmaktadır. Çocukluk kavramı da diğer sosyal kavramlar gibi farklı norm ve değerlerden etkilendiği görülmektedir (Sağlam & Aral, 2016). UNICEF'e göre (Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu) dünya insan nüfusu 2023 yılında toplam 7 milyar 924 milyon kişi ve bu nüfusun %30'unu çocuklar oluşturmaktadır. Dünyada bulunan yaklaşık 2,3 milyar çocuk, dünya nüfusunun önemli bir bölümünü oluşturmaktadır (UNICEF, 2024). Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2023 yılı verilerine göre 0-17 yaş grubu çocuk nüfus oranları incelendiğinde en yüksek çocuk nüfusuna sahip olan ülkeler, %55,5 ile Nijerya ve Orta Afrika Cumhuriyeti ve çocuk nüfus oranının en düşük olduğu ülke, %13,9 ile Kuzey Kore Cumhuriyeti'dir. Türkiye'deki çocuk nüfus oranının %26,0 ile dünya çocuk nüfus ortalamasının altında kaldığı görülmektedir (TÜİK, 2023).

Çocuklar, toplumların geleceğini şekillendiren en değerli varlıklardır ve bu nedenle onların sağlıklı bir şekilde büyümeleri ve gelişmeleri büyük önem taşımaktadır. Çocukların eşit koşullarda, temel insani ve çocuk haklarından mahrum olmadan büyümeleri sağlıklı bir geleceğin inşası için önem arz etmektedir (Karakaş & Çevik, 2016). Ancak, dünya genelinde çocukların yaşadığı başlıca sorunlar arasında yoksulluk, savaş, cinsel istismar, çocuk işçiliği ve eğitim eksikliği bulunmaktadır. Yoksulluk, çocukların temel ihtiyaçlarını karşılamasını engellerken, savaş bölgelerinde yaşayan çocuklar ise sürekli tehlike altında yaşamaktadır. Çocuk hakları, Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme ile güvence altına alınmaktadır. Bu sözleşme; her çocuğun yaşama, gelişme, korunma ve katılım haklarına sahip olduğunu belirtir. Ancak, bu hakların her ülkede tam anlamıyla uygulandığını söylemek zor olmaktadır. Birçok çocuk, temel haklarından mahrum kalmakta ve ihmal edilmektedir. Analiz, besleyici gıdalara erişim eksikliği, temiz içme suyu ve sanitasyon hizmetlerindeki yetersizlikler ile hastalık riskinin artışının bu durumu daha da kötüleştirdiğini ortaya koymaktadır. Ayrıca, nüfusun büyük bir kısmının çatışmalardan kaçarak yerinden edilmesi, insani yardımın etkin bir şekilde ulaştırılmasını daha da zorlaştırmaktadır (UNICEF, 2024).

Günümüz çocuklarına yönelik karşılaşılan sorunlar, sosyal ve ekonomik faktörlerden etkilenmiştir. Evden ve okuldan kaçma, ergenlerin izinsiz olarak evden uzaklaşması, genellikle içsel ve dışsal çatışmalardan kaçma isteğinden kaynaklanmıştır ve bu durum hem ergen hem de ebeveynler için ciddi travmalar yaratabilmiştir. Evden kaçma davranışı, genellikle sorunlarla başa çıkmada zorluk çeken ve yüksek kaygı düzeyine sahip ergenlerde gözlemlenmiştir. Okuldan kaçma ise, çocuğun eğitim sürecini ve geleceğini riske atan bir sorun olarak ortaya çıkmıştır (Şimşek & Usta, 2013).

Akran Zorbalığı, okullarda sıklıkla karşılaşılan bir problem olan akran zorbalığı, bir kişi veya grubun diğerlerine kasıtlı olarak zarar vermeyi amaçlayan sürekli ve tekrarlayan davranışları ifade etmektedir. Zorbalık, mağdurlar üzerinde psikolojik olarak olumsuz etkiler yaratmakta olup, mağdurlar genellikle içe dönük, endişeli ve güvensiz bireyler olarak tanımlanmaktadır. Zorbalığa maruz kalan çocuklar, yaşadıkları durumu çoğu zaman yetişkinlerle paylaşmamışlardır (Gürhan, 2017).

Çocuk İşçiliği, dünya genelinde 15 yaş altı yaklaşık 500 milyon çocuk çalıştırılmakta olup, bu çocukların büyük çoğunluğu Üçüncü Dünya ülkelerinde yer almaktadır. Türkiye'de ise, 6-17 yaş arasındaki çocukların %10,2'si aile bütçesine katkıda bulunmak amacıyla çalışmaktadır. Sokakta çalışan çocuklar, genellikle resmi istatistiklere tam olarak yansımayan bir sorun olarak değerlendirilmekte olup, yasal düzenlemeler çoğunlukla bu çocukları kapsamayacak şekilde sınırlı kalmıştır (Beşoluk & Parlak, 2022; Gülcan, 2017). Bu sorunlarla başa çıkma çabaları, uluslararası ve ulusal düzeyde çeşitli yasal ve düzenleyici önlemleri içermekte olmakla birlikte, uygulama aşamasında hâlâ önemli boşluklar ve eksiklikler mevcut olmuştur (Tatlıcıoğlu, 2022; Eskicumalı & Eroğlu, 2014; Uğurlu & Gülsen, 2014).

Çocukların karşılaştığı bir diğer önemli sorun ise eğitim eksikliği olarak görülmektedir. Eğitim, çocukların gelişiminde kritik bir rol oynamaktadır. Ancak dünya genelinde yaklaşık 258 milyon çocuk ve genç, okula gitmemekte veya düzenli eğitim alamamaktadır. Eğitimden mahrum kalan çocuklar genellikle yoksulluk, cinsiyet ayrımcılığı, engellilik ve etnik köken gibi çeşitli nedenlerle eğitim fırsatlarına erişememektedir. Özellikle kız çocukları, birçok toplumda eğitim haklarından daha fazla mahrum kalmakta ve ayrımcılığa maruz kalmaktadır. Ayrıca, çatışma bölgelerinde ve mülteci kamplarında yaşayan çocuklar da eğitim fırsatlarından büyük ölçüde yoksun kalmaktadır (İlter, 2023).

Okul öncesi eğitim, çocukların fiziksel, sosyal, bilişsel, duygusal ve psikolojik gelişiminde önemli bir yerde görülmektedir. Ancak, dünya genelinde her çocuğun bu erken eğitim fırsatlarına erişimi eşit olarak sunulmamaktadır (Gündüz vd., 2024). Günümüzde çocuğu oyun kavramı dışında düşünmek neredeyse imkansız olup oyun, çocuğun kendini aktarabilmesine, becerilerinin ve yeteneklerin neler olduğu konusunda farkındalıklarının oluşturabildiği, hayal gücünü kullandığı; dil, kavrama, sosyal duygusal ve fiziki-motor becerilerini geliştirebileceği önemli bir araç olarak görülmektedir (Dinç, 1993). Oyun ve çocuk arasındaki etkileşim ve doğal olarak çağrıştırdıkları çocuğun gelişimi ve oluşumu, mimarların, iç mimarların, şehir plancılarının, peyzaj mimarlarının, eğitimcilerin, kısacası temas eden tüm mesleklerin eğitiminde yer alması önerilmektedir. Özellikle peyzaj mimarlarının çocukların gelişimine yönelik tasarımları çocukların genel ihtiyaçlarına cevap vermesi önem arz etmektedir. Çünkü, Peyzaj mimarları, çocuk oyun alanlarının estetik ve işlevsel başarılarını sağlamak amacıyla kapsamlı bir yaklaşım sunmaktadır. Bu yaklaşım, çocukların güvenli, eğlenceli ve gelişimlerine uygun bir ortamda oyun oynamalarını mümkün kılmaktadır. Çocuğun oyununu oynayabilmesi için oyun alanlarına ihtiyaç duymaktadır. İyi tasarlanmış oyun alanları, çocukların güvenli bir ortamda oyun oynayarak öğrenmelerini ve gelişmelerini sağlamaktadır. Bu nedenle, oyun alanlarının tasarımı, çocuk gelişimini destekleyici unsurlar barındırması önem arz etmektedir (Yılmaz & Bulut, 2003).

1.1. TEZİN ANA ÇERÇEVESİ

Çocuk ve oyun özdeşleşmiştir. Oyun, çocukluk yaşamının en önemli eğlenme ve öğrenme aracıdır. Bu nedenle çocuğun fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik gelişiminde etkisi büyüktür. Oyunun etkisi; çocukluk dönemi ve oyun alanı özellikleriyle değişebilmektedir. Bu durum oyun alanlarının çocuğun gelişim süreci ile bütüncül olarak tasarlanmasını gerektirmektedir (Karadağ vd., 2012; Erözeren & Demirkasımoğlu, 2021; Özgüç 2023).

Çalışmanın çıkış noktasını "oyun alanlar-çocuk gelişimi" ilişkisi oluşturmaktadır. Çalışma, "okul öncesi çocuk dönemi ve oyunun alanları" temelinde geliştirilmiştir. Çalışma alanı olarak okul öncesi dönem çocuklarının en önemli oyun alanlarından biri olan anaokulları seçilmiştir. Çalışmanın amacı anaokulu bahçelerindeki oyun alanı ve oyun elemanlarının, çocuk gelişimi açısından yetersizliğini mekansal özellikler ve anaokulu öğretmenleri görüşleri temelinde ortaya koymaktır.

Çalışmanın hipotezi "anaokulu bahçeleri çocuk gelişimini destekleme noktasında yetersizdir" fikridir.

Hipotezi ispata yönelik 20 adet soru geliştirilmiştir. Bu sorular aşağıda verilmiştir.

Çizelge 1.1. Hipotezi İspat Etmeye Yönelik Araştırma Soruları

No	Hipotezi İspata Yönelik Sorular
HS1	Çalışma alanındaki oyun alanları güvenlik kriterlerine (uygun malzeme seçimi, kullanım zonu, emniyet, görünebilirlik ve konum) uygun mu?
HS2	Çalışma alanındaki oyun alanları erişilebilirlik kriterlerine (engelsiz tasarım, ergonomi ve ulaşılabilirlik) uygun mu?
HS3	Çalışma alanındaki oyun alanları fonksiyonellik kriterlerine (fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik gelişim) uygun mu?
HS4	Çalışma alanındaki oyun alanları ekolojik tasarım ilkelerine göre olma kriterlerine (yer, bitki ve malzeme seçimi) uygun mu?
HS5	Çalışma alanındaki oyun alanları Milli Eğitim Bakanlığı (MEB)'nın belirlediği ihtiyaç programına uygun mu?
HS6	Çalışma alanı peyzaj tasarımı ürünü olma kriterine uygun mu?
HS7	Çalışma alanındaki oyun alanları sürdürülebilirlik kriterlerine (doğal kaynakların korunması, çevresel etkilerin azaltılması, su kullanımı, yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı) uygun mu?
HS8	Çalışma alanındaki oyun elemanları ekolojik kriterlerine (malzeme seçimi, canlı ve cansız öğelerin kullanımı) uygun mu?
HS9	Çalışma alanındaki oyun elemanları sürdürülebilirlik kriterlerine (doğal ve geri dönüştürülebilir malzeme ile dayanıklı ve uzun ömürlü malzeme kullanımı) uygun mu?
HS10	Çalışma alanındaki oyun elemanları gelişimsel kriterlerine (fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik gelişim) uygun mu?
HS11	Çalışma alanındaki oyun elemanları ekonomik kriterlerine (montaj ve taşıma kolaylığı, çevresel etkiler ve enerji verimliliği) uygun mu?
HS12	Çalışma alanındaki oyun elemanları tasarım özelliği kriterlerine (alana özel ve klasik standart oyun elemanı kullanımı) uygun mu?
HS13	Çalışma alanındaki oyun elemanları estetik kriterlerine (renk ve doku, tasarım bütünlüğü ile doğal ve yapay eleman dengesi) uygun mu?
HS14	Katılımcılar, oyun ve çocuk için önemi hakkında yeterli bilgiye sahip midir?
HS15	Katılımcılar, oyun alanı ve tasarımı hakkında yeterli bilgiye sahip midir?
HS16	Katılımcılar, oyun elemanları ve özellikleri hakkında yeterli bilgiye sahip midir?
HS17	Katılımcıların, çocuk oyun alanına ilişkin önerileri kuramsal bilgiyle örtüşmekte midir?
HS18	Katılımcılar, oyun alanında hangi malzemelerin kullanılacağına dair yeterli bilgiye sahip midir?
HS19	Katılımcılar, çocuk gelişimine en uygun olan oyunlar konusunda yeterli bilgi birikimine sahip midir?
HS20	Katılımcılar, oyun alanlarının eğitimin bir parçası olarak görev yaptığının bilincinde midir?

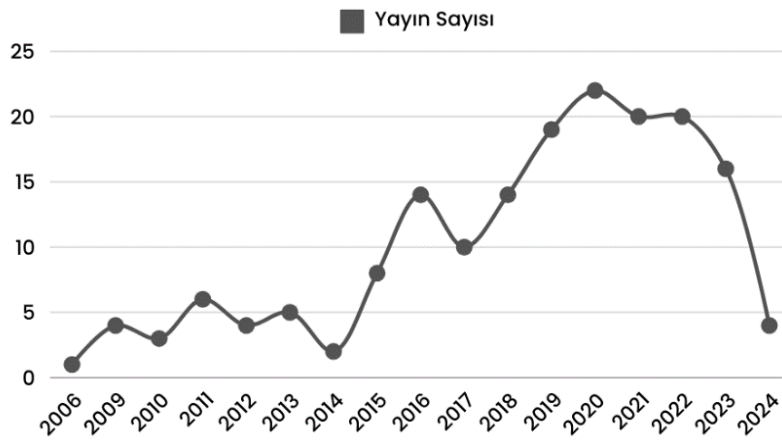
1.2. LİTERATÜR İNCELENMESİ

Literatür incelemesi; kuramsal temelde aktarılan *çocuk ve oyun, okul öncesi dönem çocuk, çocuk gelişimi ve çocuk oyun alanları* konularına ilişkin kelime grupları çerçevesinde çeşitli veri tabanları kullanılarak oluşturulmuştur. Çocuk ve oyun konu başlığına ilişkin; ‘çocuk ve oyun’, okul öncesi dönem çocuk konu başlığına ilişkin; ‘okul öncesi dönem çocuk’ anahtar kelimeleri kullanılmıştır.

Çalışmanın ana konusu olan oyun alanlarının tasarımının çocuk gelişime etkisi kapsamındaki yayınlar ise ‘*çocuk gelişimi, oyun alanı, çocuk oyun alanları*’ kelime grubuyla araştırılmıştır.

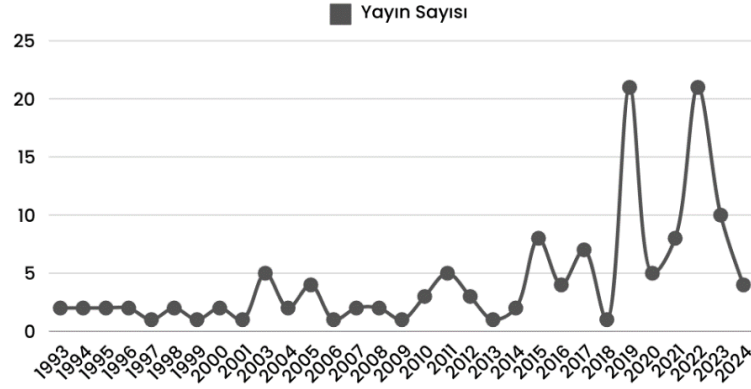
Çalışma kapsamında, Türkçe kaynaklar için Dergi Park, Ulusal Tez Merkezi ve TÜBİTAK (Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu); İngilizce kaynaklar için SCOPUS ve Web of Science (WOS) veri tabanlarından yararlanılmıştır.

Dergi Park veri tabanında *çocuk, oyun* kelime gruplarıyla yapılan literatür taramasında 123 araştırma makalesi, 8 derleme, 1 konferans bildirisi, 1 inceleme makalesi, 1 olgu sunumu ve 38 adet diğer çalışmalar olmak üzere toplamda 172 yayın olduğu görülmektedir. Yıllara göre yayınların dağılımına bakıldığında ise araştırma kelimelerini kapsayan ilk yayının 2006 yılında yapıldığı, 2020 yılında en çok yayının (22) yapıldığı anlaşılmaktadır (Şekil 1.1).

Şekil 1.1. Çocuk, Oyun Konularında Yapılan Yayın Sayısının Yıllara Göre Dağılımı
(Dergi Park, 2024).

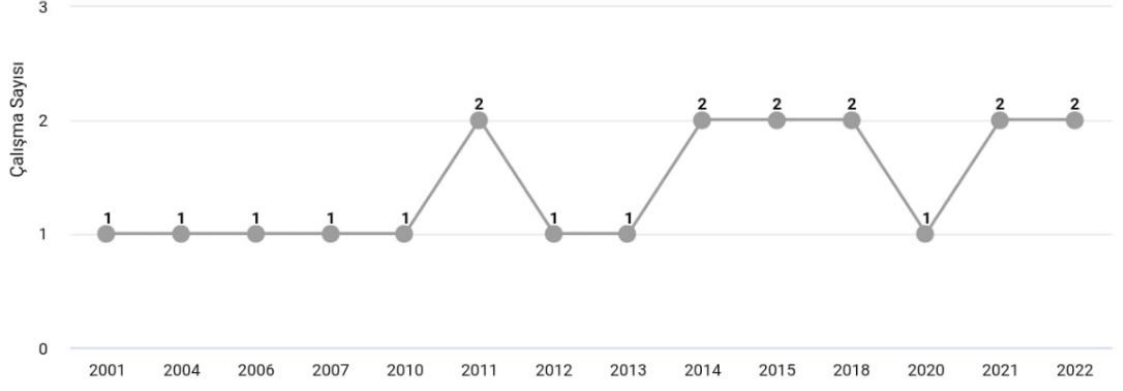
Ulusal Tez Merkezi veri tabanında “*çocuk, oyun*” kelime gruplarıyla yapılan literatür taramasında 123 yüksek lisans, 9 doktora, 2 tıpta uzmanlık ve 1 sanatta yeterlilik tezi olmak üzere toplamda 135 yayın olduğu görülmektedir. Yıllara göre yayınların dağılımına bakıldığında ise araştırma kelimelerini kapsayan ilk yayının 1993 yılında yapıldığı, 2019 ve 2022 yılında en çok yayının (21) yapıldığı anlaşılmaktadır (Şekil 1.2).

Şekil 1.2. Çocuk, Oyun Konularında Yapılan Yayın Sayısının Yıllara Göre Dağılımı (YÖK Tez, 2024).

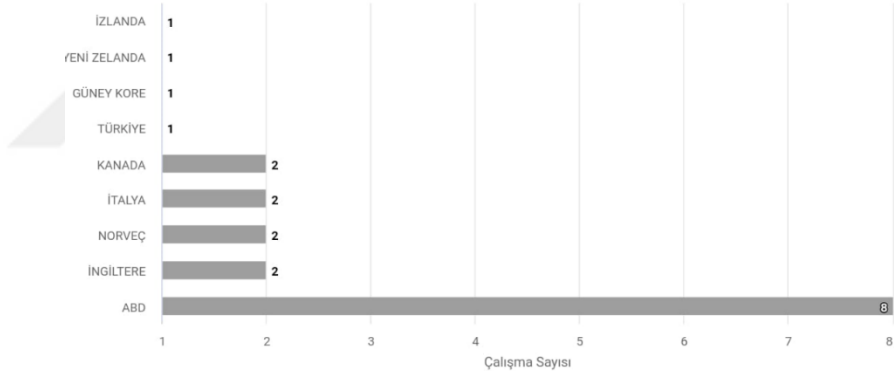
TÜBİTAK veri tabanında “*çocuk, oyun*” kelime gruplarıyla yapılan literatür taramasında toplamda 6 yayın olduğu görülmektedir. 2008-2024 yılları arasında yapılmıştır.

SCOPUS veri tabanında ‘child and play’ arama kelimeleriyle yayın taratıldığında çocuk oyun alanlarının tasarımına yönelik bilimsel çalışmaların 1992 yılında başladığı görülmektedir. Konuya ilişkin 94559 kaynağa ulaşılabilen ancak kaynakların içeriğine bakıldığında sosyal bilimler, psikoloji, eczacılık, çevre bilimleri, mühendislik konularında yoğunluk kazandığı görülmektedir. Bu konuda yapılan bilimsel çalışmalara yoğunlaşan ülke Amerika Birleşik Devletleri (ABD)’dir. SCOPUS veri tabanında “*child, play*” kavramları aratıldığında 1999-2023 yılları arasında 93.859 çalışma, “*preschool period*” kelime grubu aratıldığında 2006 yılında 1 çalışma, “*child development*” kelime grubu aratıldığında 1999-2023 yılları arasında 401.969 çalışma, “*child playground’s design*” kelime grubu aratıldığında 1999-2023 yılları arasında 679 çalışma, konuların tamamı birlikte taratıldığında 2001-2022 yılları arasında toplamda 20 çalışma bulunmaktadır.

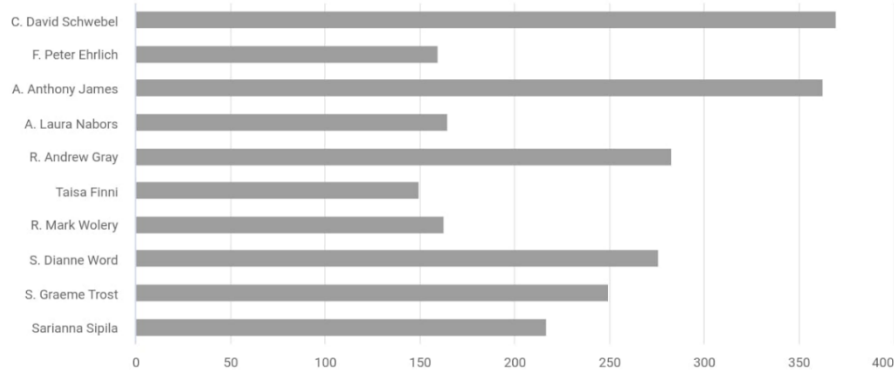
Şekil 1.3. SCOPUS Veri Tabanında Olan Toplam Çalışma Sayısının Yıllara Göre Dağılımı (SCOPUS, 2024).

SCOPUS veri tabanına göre; “*Child, play, preschool period, child development ve child playground’s design*” kelime gruplarının en çok çalışıldığı ülke Amerika Birleşik Devletleri olup, onu sırasıyla İngiltere, Norveç, İtalya, Kanada, Türkiye, Güney Kore, Yeni Zelanda ve İzlanda takip etmektedir. Türkiye 1 çalışma ile 5. sırada yer almaktadır.

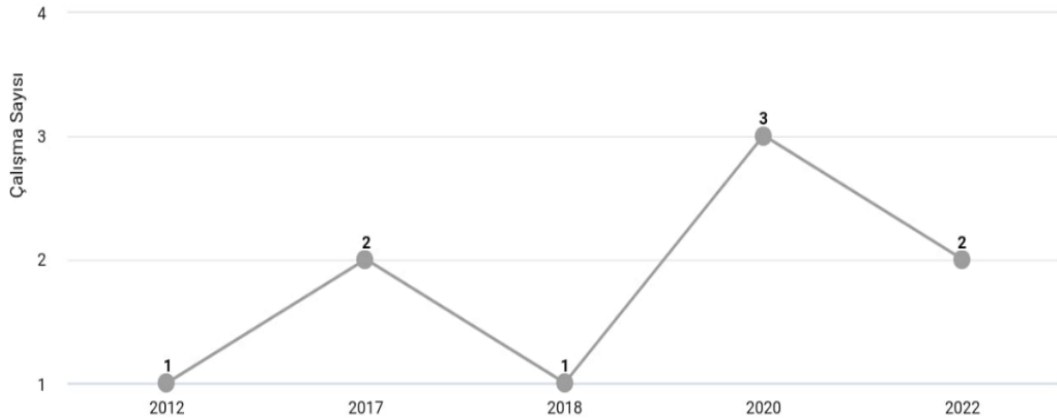
Şekil 1.4. SCOPUS Veri Tabanında Olan Çalışmaların Ülke Sıralaması (SCOPUS, 2024).

SCOPUS veri tabanına göre; “*child, play, preschool period, child development ve child playground’s design*” konularının en çok çalışan araştırmacılar C. David Schwebel, A. Anthony James, R. Andrew Gray, S. Dianne Word, S. Graeme Trost, Sarianna Sipila, A. Laura Nabors, E. Peter Ehrlich, R. Mark Wolery ve Talsa Finni’dir.

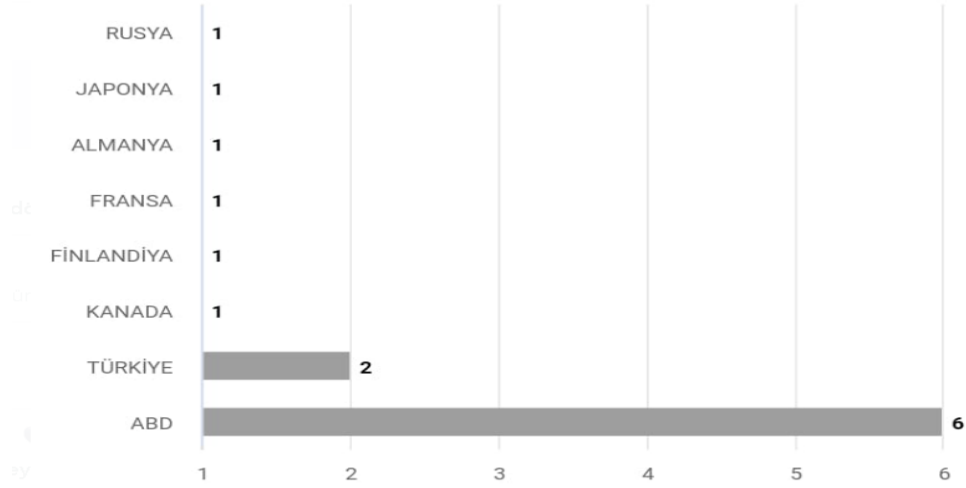
Şekil 1.5. SCOPUS Veri Tabanında Konu Başlıklarını En Çok Çalışan Yazarlar ve Yayın Sayıları (SCOPUS, 2024).

WOS veri tabanında ‘child and play’ arama kelimeleriyle yayın taratıldığında çocuk oyun alanlarının tasarımına yönelik bilimsel çalışmaların 1975 yılında başladığı görülmektedir. Kaynakların içeriklerine bakıldığında psikoloji, eğitim, rehabilitasyon, eczacılık, çevre bilimleri, mühendislik konularında yoğunluk kazandığı görülmektedir. Bu konuda yapılan bilimsel çalışmalara yoğunlaşan ülke ABD’dir. WOS veri tabanında “*child, play*” kavramları aratıldığında 91.036 çalışma, “*preschool period*” kavramı aratıldığında 48.968 çalışma, “*child development*” kavramı aratıldığında 505.934 çalışma bulunmaktadır.

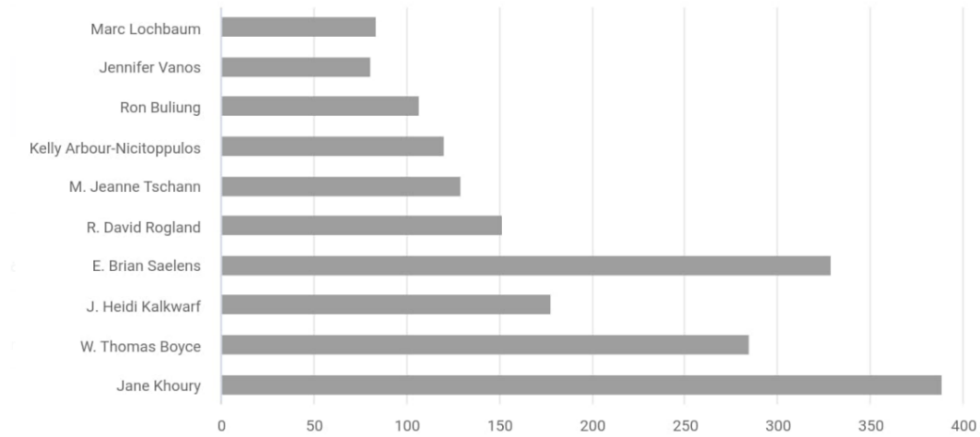
Şekil 1.6. WOS Veri Tabanında Toplam Çalışma Sayısının Yıllara Göre Dağılımı (WOS, 2024).

WOS veri tabanına göre; “*child, play, preschool period, child development ve child playground’s design*” konularının en çok çalışıldığı ülke Amerika Birleşik Devletleri olup, onu sırasıyla Türkiye, Kanada, Finlandiya, Fransa, Almanya, Japonya ve Rusya takip etmektedir. Türkiye 2 çalışma ile 2. sırada yer almaktadır.

Şekil 1.7. WOS Veri Tabanında Konu Başlıklarının Ülke Sıralaması (WOS, 2024).

WOS veri tabanına göre; “*child, play, preschool period, child development ve child playground's design*” anahtar kelimeleri tasarımı konularının en çok çalışan araştırmacılar Jane Khoury, E. Brian Saelens, W. Thomas Boyce, J. Heidi Kalkwalf, R. David Rogland, M. Jeanne Tschann, Kelly Arbour-Nicitoppulos, Ron Bulliong, Marc Lochbaum ve Jennifer Vanos’tur.

Şekil 1.8. WOS Veri Tabanında Konu Başlıklarını En Çok Çalışan Yazarlar ve Yayın Sayıları (WOS, 2024).

1.3. KURAMSAL TEMELLER

1.3.1. Çocuk ve Çocuk Gelişimi

1.3.1.1. Çocuk Kavramı

Çocuk; “fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik olarak ergenlik ve yetişkinlik çağına gelmemiş birey” olarak ifade edilmektedir (Erkut vd., 2017). Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 20 Kasım 1989'da kabul ettiği Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'de yer alan madde ile çocuk, “18 yaşını doldurmamış herkes çocuk sayılır” şeklinde tanımlanmaktadır (Haştemoğlu, 2006; UNICEF, 2018). UNODC (Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi)'ne göre Çocuk; anne karnında ortalama 9 ay 15 günlük bir gelişim sürecinden sonra doğmaktadır. Bebeklik çağı ile başlayıp gelişimini 18 yaşına kadar sürdüren yani ergenlik çağını da içerisinde barındıran insan yavrusuna verilen addır. Yapılan bu tanım göreceli olup kişiden kişiye değişmektedir. Evrensel olarak kabul gören bir tanım olarak 0-18 yaş arası çocuk kabul edilmektedir. Çocuk, genel bir tanımlama ile bebeklik ve ergenlik dönemleri arasında bulunan bireye denmektedir (UNODC, 2013).

1.3.1.2. Çocuk Gelişim Dönemleri ve Özellikleri

Çocukluk evrensel olan ve her kültürde yer edinen bir olgudur (Tunçeli & Zembat, 2017). Evrensel olarak doğumdan sonraki dönemler; Bebeklik (0-12 ay), Oyun Dönemi (1-3 yaş), Okul Öncesi Dönem (3-6 yaş), Okul Dönemi (6-12 yaş) ve Ergenlik Dönemi (12-18 yaş) olarak kabul edilmektedir (ÇADEM, 2015).

Çizelge 1.2. Yaşlara Göre Çocukluk Dönemleri (ÇADEM, 2015).

Çocukluk Dönemleri	Yaş
Bebeklik Dönemi	0-1
Oyun Dönemi	1-3
Okul Öncesi Dönem	3-6
Okul Dönemi	6-12
Ergenlik Dönemi	12-18

Bebeklik Dönemi: Bebeklik dönemi, doğum sonrası başlayan ve hızlı gelişim gösteren bir evredir. Bu dönemde bebekler, ilk dört hafta içinde yeni doğan dönemi olarak bilinen perinatal dönemi geçirmektedir. Yeni doğan bebeklerin başı vücutlarına göre orantısız büyük olup, motor gelişim baştan-aşağıya ve merkezden-yanlara doğru ilerlemektedir. Bebekler, refleksler aracılığıyla motor becerilerini geliştirmektedirler (MEB, 2015).

Kaba motor gelişim; başı tutma, emekleme, yürüme gibi hareketleri kapsar. İnce motor gelişim; tutma, yazma gibi küçük kas becerilerini içerir. Dil gelişimi, tek kelimelik ifadelerden başlayıp gramer kurallarına kadar genişlemektedir (Bağcı Ayrancı, 2018; Yiğit, 2020; Eroğlu, 2023).

Oyun Dönemi: Oyun dönemi 1-3 yaşlarını kapsamaktadır. Oyun dönemi çocukluğun okul öncesi dönemlerini bünyesinde barındıran, çocuğun çevresine yönelik algısının değiştiği, dış dünyaya keşfinin başladığı ve kişi yaşamının gerektirdiği temel ihtiyaçlara yanıt verildiği bir dönem olarak görülmektedir. Bu dönemde çocuk fiziksel olarak bedenini etkin bir biçimde kullanmayı ve bunu oyunlar ile desteklemeyi öğrenmektedir. Bu dönemde çocuk çevresiyle etkileşim halinde olup iletişim kurmaya başlamaktadır (İlhan 2005; Sormaz, 2010; Eroğlu, 2023).

Okul Öncesi Dönem: Okul öncesi dönem 3-6 yaş aralığını kapsamaktadır. Fiziksel büyümenin ve değişimin kademeli olarak ilerlemesine rağmen, çocuğun bilişsel ve sosyal gelişiminin rafine edildiği ve temel alışkanlıkların kazanıldığı, çocuğun en renkli dönemi olarak kabul edilmektedir (Karoğlu & Ünüvar, 2017). Okul öncesi dönem çocuk, sürekli oyun oynamaktadır. Bağımsızlık duygusu artış gösterip ve kendi kendini beslemektedirler. Hayal güçleri zenginleşmektedir. Kendisindeki ve bir başkasında meydana gelen en ufak yaralanma ve çizikten oldukça etkilendikleri bir dönemi kapsamaktadır (Özbey, 2010). Fiziksel gelişim önceki dönemlere oranla daha yavaş olarak gerçekleşmektedir. Ağırlığı bir yetişkinin ağırlığının yarısına ulaşmaktadır. 5 yaş civarında çürük geliştiği, 6 yaşında ilk kalıcı dişler çıktığı ve geçici dişler kaybolduğu görülmektedir (Yıldırım vd., 2024). Okul öncesi dönem yaşlarda kız çocukları babaya daha yakın olmaya çalışıp, babasını annesinden kıskanmakta ve anne ile çatışma yaşamaktadır. Kızlar babalarına ilgi duyarken aynı zamanda anne figürüne muhtaçtır onu kendisini eksik doğurduğu için öfke duymaktadır. Erkek çocuk ise anne figürüne daha yakın olup ve annesini babasından kıskanma eğilimi göstermektedir (Taner Derman & Başal, 2013). Çocuklar doğru yanlışı ya da ahlak kurallarına uyumun temelini ailelerinden öğrenmektedirler. Doğru ve yanlışlar çocuğun olaylar karşısında verdiği kararlar doğrultusunda seçilmektedir. Okul öncesi dönemde çocuklar neyin yanlış neyin doğru olduğunun henüz farkında olmamaktadır. Çocuk bilinen kuralları farklı durumlara uygulamada zorluk yaşayabilir. Çocuk başkalarının istek ve ihtiyaçlarından daha çok kendi ihtiyaçlarına odaklı davranışlar sergilemektedir. Dürüstlük ve adalet duyguları gelişim gösterebilmektedir (Teke & Melekoğlu, 2022).

Okul öncesi çocuk, güven ve inanç duygusunu ailesinden veya yaşamında önem arz eden başka yetişkinlerden öğrenmektedir. Yaratıcıyı hayali bir arkadaş olarak düşünüp ve basit din içerikli olayları anlayabilmektedirler. Kısa duaları aklında tutup ruhsal olaylara ilgi göstermeye başlamaktadırlar (Çın, 2021).

Çizelge 1.3. Okul Öncesi Dönem Çocukların Dil Gelişimi

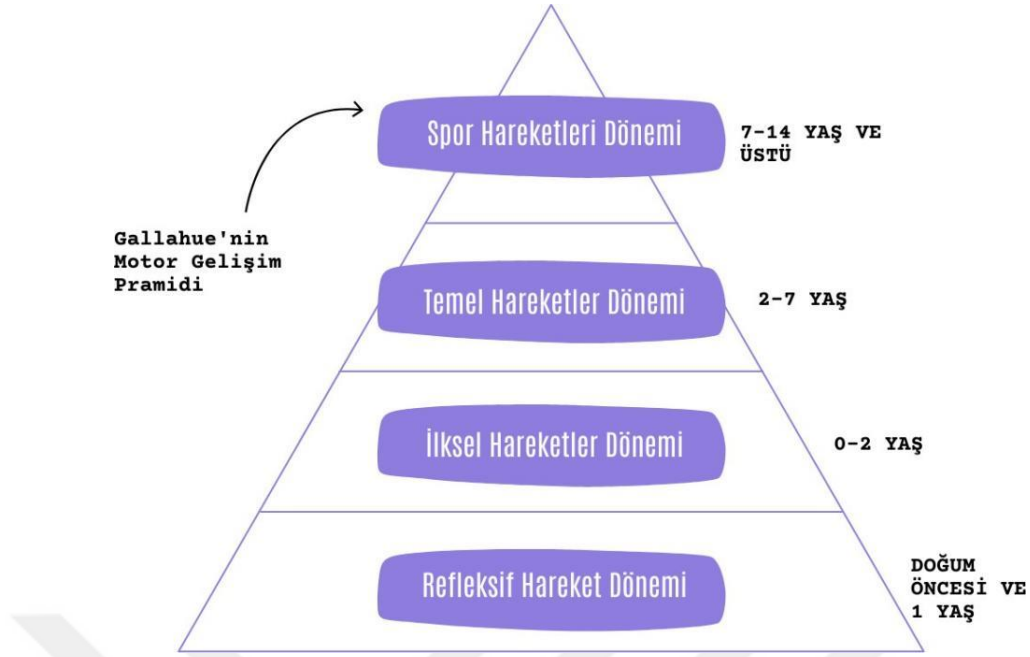
Yaş Aralığı	Kelime Dağarcığı	Genel Özellikleri
3-4 Yaş Grubu	500-900	Konuşmada güçlük görülebilmekte bu yaşlarda yaklaşık 4-6 kelimeli cümleler kurabilmektedir.
4-5 Yaş Grubu	1500-2000	Gelecek zamanı kullanarak 5 sözcükten daha fazla kelime içeren cümleler kurabilmektedir.
5-6 Yaş Grubu	2000 ve üzeri	Dün, yarın gibi ifadeleri doğru biçimde kullanmakta paraların bir kısmını tanımaktadır. Bu yaşta yirmiye kadar sayabilmektedirler.

Çocuğun, fiziksel büyümenin ve merkezi sinir sisteminin gelişimine paralel olarak organizmanın kendiliğinden hareketi sağlanmaktadır. Temelde hareket etme olan becerilerin edinilmesinde doğum öncesinden başlayarak birey yaşamı boyunca devam eden bir süreç olarak karşımıza çıkmaktadır (Yiğit, 2020). Motor gelişimi bütün çocuklarda aynı düzende ilerlememektedir. Psiko-motor gelişim, fiziksel yapı ve sinir-kas işlevlerinde meydana gelen değişim evrelerini kapsamaktadır (Orhan & Ayan, 2018).

Çizelge 1.4. Motor Gelişimine Etki Eden Etmenler

ETMENLER			
Doğum Öncesi			
Doğum Sırası			
Doğum Sonrası	Bağımlılık	Uyaran Zenginliği ve Yoksunluğu	Çocuk yetiştirme yöntemleri
	Anne-çocuk bağımlılığı, çocuğun özgür hareket etmesini engellemektedir.		

Gallahue'nin motor gelişimi piramidinde (Şekil 1.9) Temel hareket aşamasında öğrenilen beceriler; "koşmayı, zıplamayı, yakalamayı, fırlatmayı ve ayağınızla topu tekmelemeyi" göstermektedir. Bu beceriler, tüm çocuklarda bulunan ve yaşam için gerekli olan ortak bir özellik olduğu için "temel beceriler" olarak adlandırılmaktadır. İki yaşından itibaren temel beceriler kazanılmaktadır. Temel becerilerin gelişimi adına olgunlaşma evresine kadar çevresel ve kişisel etkenler de önem arz etmektedir. Temel hareketler çocuklar arasında rekabet duygusuna neden olmaktadır (Karaman & Süel, 2020).

Şekil 1.9. Gallahue'nin Motor Gelişim Piramidi (Karaman & Süel, 2020).

Okul Dönemi: Okul dönemi, çocuğun yetiştiği ortamdan ayrılıp dış dünya ile etkileşiminin fazla olduğu dönemi kapsamaktadır. Bu dönem başlangıç olarak ilkökul 1. sınıfı kabul eder ve çocuğun ergenlik dönemine girmeye başlamasına kadar olan süreci tanımlamaktadır. Çocuk, eğitim hayatına okulda devam etmekte ve hayatı boyunca kullanacağı okuma yazma ve hesap yapabilme kabiliyetlerini kazanmaya başlamaktadır (Koç, 2004).

Okul döneminde gündelik yaşamda olanlar çocuğun ilgisini çekmeye başlayıp ve zihinsel gelişim soyut işlemleri de anlamaya, yorumlamaya, fikir üretmektedirler. Bu dönemde çocuklarda görülen büyümede yavaşlama başlamaktadır. Kız çocuklarında hızlı bir boy artışıyla birlikte ikinci cinsiyet özelliklerinin oluşmaya başladığı görülmektedir. Erkek çocukları ise kızlara oranla daha uzun ve daha yapılı fiziksel özelliklere sahip olduğu görülmektedir. Okul döneminde vücut yavaş büyüyüp ve gelişirken kaslar hızla gelişmektedir. Bu da kaslar ve iskelet arasındaki uyumda, büyüme ağrısına neden olmaktadır (Hekim & Hekim, 2015; Teke & Melekoğlu, 2022).

Ergenlik Dönemi: Ergenlik dönemi, kız ve erkek çocuklarında fiziksel değişimlerin gerçekleştiği bir dönemi kapsamaktadır. İkinci çocukluk döneminde yavaşlayan fiziksel gelişim ve büyüme bu dönemde tekrardan hızlanarak yetişkinlik yapısına ulaşmaktadır (Özdemir & Çok, 2011).

1.3.2. Çocuk Eğitim Modelleri ve Eğitim Araçları

Çocukluk yılları gelişim ve öğrenmenin en hızlı olduğu yıllardır ve bu dönemde edinilen deneyimler ileriki yıllara temel oluşturmaktadır. Bu açıdan büyük bir çoğunluğu ömrünün ilk altı yılında tamamlanması ve gelişimin desteklenmesi için çocuğun ilkokula başlamasını beklemek günümüz koşulları açısından çok geç bir faktör olduğu gibi, ömrünün kalan yıllarında da telafisi mümkün olmayan gecikmelere neden olabilmektedir (Kağıtçıbaşı, 1998; Kartal, 2005; Pehlivan, 2017).

Çocuk ilk duygu, davranış, düşünce ve eğitimi ailesinden kazandığı için anne ve babaların okul öncesi dönemden başlayarak çocuklarının eğitim programına aktif olarak katılımı, çocuğun çeşitli öğrenmeleri üzerinde olumlu ve kalıcı etkiler yaratmaktadır. Sürekli aile ortamında bulunan kişilerle duygusal ve sosyal etkileşim içinde olan çocuk, bu etkileşimler vasıtasıyla paylaşmayı ve duygularını kontrol edebilmeyi kavrayan çocuk, bu akslarla sağlıklı bir ortamda topluma katılabilmektedir (Alkan Ersoy vd., 2014).

Çocuğun gelişimi ve varsa gelişimsel geriliklerinin değerlendirilmesi, duygusal sorunları, yeterlilik ve yetersizliklerinin erken dönemde belirlenip gerekli önlemlerin alınması açısından çocuğun bu dönemde eğitim alması ileride doğacak olan özel eğitim ihtiyacını da kendiliğinden azaltmaktadır (Kaya & Sarıtaş, 2024).

1.3.2.1. Eğitim Modelleri

Çocuk eğitiminde yaklaşımlar her zaman eğitim biliminin bir parçası olmaktadır. Her yaklaşım, çocuk gelişiminin farklı alanlarına odaklanmaktadır ancak herkesin amacı, çocukların erken yaşlardan itibaren büyümesine aktif olarak katkıda bulunmaktır. Birçoğunun bu konuda kayda değer başarılar elde ettiği görülmektedir. Çocuğun hayatında önemli olan kazanımları üreten ve gerçekleştiren birçok eğitim modeli ve yaklaşımı bulunmaktadır. Bunlar; Montessori, Reggio Emilia, Waldorf, Heart Start, Bank Street, High Scope ve alternatif yaklaşımlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Modern eğitim yaklaşımlarının ortak noktalarından biri, olaylara çocuk merkezli bir bakış açısıyla bakmaları olarak kabul edilmektedir. Çocuk merkezli ortamlarda çocuklar oyuna aktif olarak katılıp ve sınıflarda özel öğretim materyalleri kullanmaktadırlar (Oğuz & Köksal Aksoy, 2006).

Montessori Yaklaşımı: Montessori yaklaşımı kendine güven, inisiyatif, ne istediğinizi bilme ve yapma, bağımsızlık, konsantrasyon, düzen, iş birliği, başkalarına saygı duyma ve geliştirme üzerine odaklanmaktadır. Montessori yaklaşımında birinci amaç olarak, çocuğu bir şeyleri öğrenmesi için zorlama davranışı sergilemektense çocuğun kavrama hazzını kendisinin yaşamasını sağlama olgusu; ikinci amaç ise çocuğun kavrama mekanizmasını mükemmelle yakın hale getirmeye yardımcı olmaktır (Montessori, 1964). Yetişkinler için sıradan bir aktivite olarak algılanan bulaşıkları yıkama, sebze ve meyve doğrama, ayakkabı boyama gibi standart olarak yapılan durumlar küçük çocukların gözünde yapılabilmesi önemli faktörler olarak görev niteliği taşımaktadır (Danışman, 2012).

Çocuklar bir görevden diğerine geçmeden önce görevin unsurlarını tamamlayarak ve kullandıkları araç ve gereçleri kullanarak iyi bir çalışma disiplini öğrenmektedirler. Montessori "... insan doğası gereği iyidir ve asıl görevi kendini kanıtlamaktır..." görevini kabul etmektedir (Danışman, 2012).

Reggio Emilia Yaklaşımı: Reggio Emilia eğitim modeline göre çocuğun; fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik büyüme evrelerinde gelişimini kısıtlayan bir etkenin olduğunu ve bu etkenin, eski ve kalıplaşmış kurallar, yetişkin bireyler tarafından kabul edilmiş fakat çocuklar açısından kavranması güç ve eski kabul edilebilirliği kalmayan davranış, konuşma şekilleri ve geleneksel eğitim yöntemlerinden oluştuğu belirtilmiştir. Bu sebeple önce çocuğun içerisinde bulunduğu kültürleri ve rolleri öğrenebilmesi adına yetişkinler tarafından desteklenmesi gerekmektedir (Aslan, 2020).

Reggio Emilia, bir başka temel amacı ise çocuk ile somut anlamda hayatlar göstererek yeni şeyler bulmalarına fırsat verilmesidir. Çocuğun sırasıyla geçtiği aşamalar şu şekilde sıralanmaktadır; araştırma, üretme ve hipotezleri test etme aşamalarıdır. Çocuk; resim, heykel, dramatik oyun gibi birçok ikonik araçla kendilerini ifade etme imkânı bulmaktadır. Reggio Emilia, çocukların hayal gücünü ve yaratıcılığını desteklemek amacıyla çevre faktörü özenle düzenlenmektedir. Bu yaklaşımda, fiziksel çevre çocukların öğrenme süreçlerini etkileyen önemli bir unsurdur ve adeta üçüncü bir öğretmen gibi kabul edilmektedir. Burada çevre, öğrenmenin kendisi için bir araç olarak değerlendirilir ve öğrencilerin keşfetme ve öğrenme deneyimlerine derinlik katması beklenmektedir (Pekdoğan, 2012).

Waldorf Yaklaşımı: Waldorf yaklaşımının temeli bilim adamı Rudolf Steiner'in ruhsal ve bilimsel çalışmalarına dayanmaktadır. Steiner'in okullarında öncelik duygusal ve ruhsal gelişimin desteklenmesi daha sonra da bilginin öğretimi gerçekleştirilmelidir. Waldorf yaklaşımında eğitimin görevi çocuğun psikomotor, sosyo-duygusal ve zihinsel açıdan becerilerinin fark etmesini sağlamaktır (Aydemir Özalp & İnan, 2020). Waldorf yaklaşımının amacı kendi yaşamlarını yalnız başlarına idame ettirebilen özgür bireyler yaratmak olmuştur. Merkez noktası çocuk olan Waldorf eğitim modeli yaklaşımının temel eğitim felsefesi ile örnek teşkil edebilecek bir modeldir. Bu eğitim modelinin temel felsefesinde çocuğun eğlenerek öğrenmesi, çocuğun hayal gücünün gelişimi desteklenirken, başka bir taraftan çocuğun özgüvenin oluşmasına yardımcı olmaktır. Bu eğitimin temelinde özgürlüğün olması ve her eğitim merkezi, kendine özgü yaklaşımını coğrafi ve kültürel koşullara bağlı olarak belirleyebilmektedir (Çelik, 2013; Apaydın Demirci & Arslan, 2019).

Head Start Yaklaşımı: Head Start yaklaşımının kurucusu Marrian Wrieght Edelman'dır. Bu modelin temelinde yatan ana felsefesi "Geride hiçbir çocuk kalmaması"dır. ABD'de hükümetinin destek verdiği tek eğitim modelidir. Temel hedefi riskli ve düşük ekonomik seviyede bulunan çocukların sosyo-kültürel ve eğitim odaklı olanaklar sağlanarak fakirliğin verdiği negatif etkilerden korunup uzaklaştırılmasıdır. Head Start Yaklaşımı çocuğun kendisine ve yakın çevresine ulaşabilmek adına çalışma yürütür ve eğitim merkezlerinde, dini kuruluşlarda (baskın olarak kiliseler) ve eğitim kurumlarında gerçekleştirilmektedir. Eğitim, öğretim, ebeveyn katılımı, sosyallik, sağlık ve topluma hizmet bu modelin temellerindendir. Eğitim alanı çocukların kendilerini evlerinde hissettirme amacı ile tasarlanmaktadır (Tuncer, 2015).

Bank Street Yaklaşımı: Bank Street Yaklaşımı, tasarımı iyi bir şekilde planlanmış bir ortamda çocukların kendilerine uygun etkinlikleri seçtikleri bir eğitim modelidir. Yaklaşım, çocukların kelime haznelerine yenilerini katmak yerine mevcut bildikleri kavramlar üzerinde derinlemesine inceleme yaparak daha fazla anlam yüklemelerini amaçlamaktadır. Çocuklar, kavramlarla düşünsel bütünlük kurarak dünyayı dönüştüren aktif öğrenenler olmaktadır. Bu yaklaşımda oyun; çocuklar, ebeveynler ve materyaller arasındaki ilişkiyi artıran birinci araç olarak görülmektedir. Bu eğitim modelinde eğitimin birinci rolü, çocuk tarafından başlatılan oyun ve etkinlikleri gözlemleyip bunlara yanıt aramaktır. Eğitim merkezleri, çocukların bireysel veya grup şeklinde çalışabilecekleri öğrenme alanları olarak planlanmıştır (Karabatak, 2022).

High/Scope Yaklaşımı: ABD’de de geliştirilen bu programla alakalı yapılan araştırmalar 1990 yıllarının başında yoksul mahalle kesimlerinde yaşam süren okul öncesi çocuk grubunun gelecek yıllarında eğitim alacakları kuruluşlarda başarılı olabilmeleri için yapılan hazırlanma sürecini kapsamaktadır. Bu yoksul bölgede yaşayan çocukların eğitiminde High/Scope eğitim modelinin etkinliği izleyen yıllarda ön plana çıktığı görülmektedir (Bilaloğlu, 2004). High/Scope Eğitim ve Araştırma Vakfı, David Weikart tarafından kurulmuştur. Weikart, aktif öğrenme ve bilişsel gelişim ile ilgilenmektedir. Bu nedenle 1960'larda kendisi ve arkadaşları tarafından tasarlanan ve uygulanan bir okul öncesi eğitim modeline odaklanmışlardır. 1970'lerden günümüze, High / Scope öğretmenleri, Weikart'ın okul öncesi eğitimde etkili öğrenme için eğitim modelleri geliştirme ve yayma hedefini sürdürmektedir (Kotaman, 2009; High/Scope UK, 2024).

1.3.2.2. Eğitim Araçları

Bir eğitmenin en büyük çabası; öğrettiği bilgilerin unutulmamasını sağlamak olduğu genel geçer bir olgu olarak kabul edilmektedir. Bunu başarmanın yolu; hangi konuyu, hangi yöntem ve hangi araçlar ile desteklenip aktarılmasının bilinip bilinmesinden geçmektedir. Bu durum karmaşık olarak işlense de önemli olan nokta eğitim yöntemlerini, araç ile gereçlerini iyi tanımak ve en uygun biçimde kullanabilmektir. Eğitim Araçları; eğitimi ve gelişimi desteklemekte ve bu araçlarla yapılan öğretici etkinliklerinin daha verimli olmasını sağlamaktadır. Eğitimcilerin bilgilerini çocuklara aktarmak konusunda ihtiyaç duydukları en büyük yardımcılarını eğitim araçları olarak karşımıza çıkarmaktadır (Temel, 2003). Çocuk eğitim araçları, çocukların öğrenme süreçlerinde kritik bir rol oynamaktadır. Bu araçlar, çocukların fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik gelişimlerini desteklemek için tasarlanmış materyaller ve yöntemler olarak görülmektedir. Eğitim araçlarının etkin kullanımı, çocukların öğrenme motivasyonunu artırabilmekte ve eğitim sürecinin verimliliğini yükseltmektedir (Ginsburg, 2007).

Öğrenme sürecinde doğru araçları kullanmanın birçok faydası bulunmaktadır. Araç, etkili bir öğrenme ortamı yaratmayı mümkün kılmaktadır. Özetler içermekte, merak uyandırmakta, zaman kazandırmakta, birden çok kez kullanılabilen, içeriği basitleştirip ve anlaşılmasını kolaylaştırmaktadırlar. Ayrıca öğrenenlerin farklı öğrenme stillerini destekleyip, ihtiyaçlarını karşılamaya yardımcı olup, gözlem ve deneyim yoluyla öğrenmeyi geliştirmektedirler. Gözlem, davranış ve deneyim yoluyla öğrenmenin etkinliği ve değeri hakkında çok fazla araştırma bulunmaktadır (Aydın & Akto, 2021).

Özellikle eğitim sürecinde materyal kullanımı fen ve teknoloji eğitimi programlarının başarısı için kritik öneme sahip olduğu görülmektedir. Sınıf materyallerinin kullanımı, öğrenci hedeflerine ulaşmada ve etkili bir sınıf ortamında sunulan programların başarısında kilit rol oynamaktadır (Aksoy Tokgöz & Şahin Taşkın, 2015).

Eğitim araçları, genel olarak fiziksel ve dijital olmak üzere iki ana kategoriye ayrılmaktadır. Fiziksel araçlar, çocukların duyuşsal ve motor becerilerini desteklemeyi amaçlayan materyaller olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu araçlara örnek olarak, yapı blokları, eğitim oyunları ve sanat malzemeleri verilebilmektedir. Dijital araçlar ise teknoloji tabanlı materyaller olarak karşımıza çıkmaktadır ve genellikle bilgisayarlar, tabletler ve eğitim yazılımlarını içermektedir. Dijital araçlar, çocukların teknolojiyle etkileşimlerini artırarak öğrenme süreçlerine yenilikler getirmektedir (Ginsburg, 2007; Hsin Li & Tsai, 2014; Vasalampi vd., 2021). Eğitim araçlarının çocuk gelişimine etkisi değerlendirildiğinde fiziksel eğitim araçlarının çocukların motor becerilerini ve sosyal etkileşimlerini desteklediği görülmektedir. Örneğin, yapı bloklarıyla oynayan çocuklar, problem çözme ve yaratıcılık becerilerini geliştirme fırsatı bulmaktadır. Dijital eğitim araçlarının ise bilgiye erişimi kolaylaştırdığı ve etkileşimli öğrenme deneyimleri sunduğu gözlemlenmektedir. Ancak, dijital araçların aşırı kullanımı çocukların sosyal becerilerinde olumsuz etkilere yol açabileceğinden, ekran süresinin yönetimi önem arz etmektedir (Brussoni vd., 2012; Hsin Li & Tsai, 2014; American Academy of Pediatrics, 2016; Vasalampi vd., 2021). Eğitim araçlarının etkin kullanımı, öğretmenler ve ebeveynler tarafından bu araçların doğru seçilmesi ve uygulanmasını gerektirmektedir. Araçların seçiminde çocukların yaş grubu, bireysel ihtiyaçları ve öğrenme hedefleri göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Ayrıca, eğitim araçlarının kullanımı sırasında çocukların aktif katılımını teşvik etmek ve öğrenme süreçlerini desteklemek için çeşitli stratejiler geliştirilmesi önerilmektedir. Eğitim araçlarının entegrasyonu, çocukların bireysel farklılıklarına göre uyarlanmalı ve çeşitli öğrenme stillerini desteklemesi gerekmektedir (Montessori, 1964; Bredekamp & Copple, 2009; Gee, 2015; Vasalampi vd., 2021).

Günümüzde eğitim, sadece sınıf duvarları ile sınırlı olmaktan çıktığı görülmekte, doğal ve yapay alanların eğitim süreçlerine dahil edilmesiyle çok daha kapsamlı ve etkili bir hale gelmektedir. Eğitim alanında yapılan bu yenilikçi değişimler hem öğrencilerin öğrenme süreçlerini hem de öğretim yöntemlerini kolaylaştırmaktadır (Wells & Lekies, 2006).

Doğal Alanların Eğitimde Kullanımı: Doğal alanlar, genellikle açık hava mekanları, parklar, ormanlar ve kıyı bölgeleri gibi insan yapısından uzak yerler olarak tanımlanmaktadır. Bu alanların eğitimde kullanımı, son yıllarda giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Doğal ortamların eğitimdeki rolü, özellikle doğa temelli öğrenme (nature-based learning) ve çevresel eğitim (environmental education) kavramları çerçevesinde incelenebilmektedir. Doğa temelli öğrenme, öğrencilerin doğa ile etkileşimde bulunarak öğrenmelerini vurgulayan bir yaklaşım olarak görülmektedir. Bu tür öğrenme, öğrencilerin çevresel konulara duyarlılığını artırmakta ve onların problem çözme becerilerini geliştirmektedir (Wells & Lekies, 2006). Araştırmalar, doğa temelli öğrenmenin öğrenci motivasyonunu artırdığını ve öğrenme süreçlerini derinleştirdiğini göstermektedir (Chawla & Cushing, 2007). Ayrıca, doğa ile doğrudan etkileşimde bulunmak, öğrencilerin fiziksel ve zihinsel sağlığını olumlu yönde etkilemektedir (Kuo vd., 2006). Çevresel eğitim, doğal alanların eğitim materyali olarak kullanılmasını teşvik etmektedir. Çevresel eğitim programları, öğrencilere ekosistemler, biyolojik çeşitlilik ve çevre koruma gibi konular hakkında bilgi sağlamaktadır (Eilam & Roth, 2011). Bu programlar, genellikle açık hava etkinlikleri ve saha çalışmaları ile desteklenmekte, bu da öğrencilerin teorik bilgileri pratik deneyimlerle pekiştirmesine olanak tanımaktadır (Rickinson vd., 2004).

Yapay Alanların Eğitimde Kullanımı: Yapay alanlar, genellikle teknolojik ve yapılandırılmış ortamlar olarak bilinmektedir. Bu alanlar arasında sanal gerçeklik (VR), artırılmış gerçeklik (AR) ve simülasyonlar yer almaktadır. Yapay alanların eğitimdeki rolü, teknolojinin eğitim üzerindeki etkilerini anlamak açısından büyük önem taşımaktadır. Sanal gerçeklik ve artırılmış gerçeklik, öğrenme deneyimlerini zenginleştirmek için kullanılan teknolojilerin olduğu söylenebilmektedir. VR, kullanıcılara tamamen sanal bir ortam sunarken, AR gerçek dünyaya dijital bilgileri entegre etmektedir. Bu teknolojiler, öğrencilerin soyut kavramları daha somut bir şekilde anlamalarına yardımcı olmaktadır (Mikropoulos & Natsis, 2011). Özellikle VR, öğrencilerin tehlikeli veya erişimi zor olan ortamlara sanal olarak erişmelerini sağlamakta, bu da pratik deneyimler kazandırmaktadır (Dede, 2009). Simülasyonlar, gerçek dünyadaki durumları modelleyerek öğrencilerin bu durumları güvenli bir ortamda deneyimlemelerini sağlamaktadır. Eğitimde simülasyonların kullanımı, öğrencilere karmaşık süreçleri anlamada ve problem çözme becerilerini geliştirmede yardımcı olmaktadır (Falk & Dierking, 2002).

1.3.3. Okul Öncesi Çocukluk Dönem Özellikleri

Okul öncesi dönem, genellikle 0-6 yaş arasını kapsamaktadır ve bu süre zarfında çocuklar, kendilerini ve çevrelerini anlamaya yönelik önemli gelişim aşamalarından geçmektedir. Bu dönemde, çocukların fiziksel, sosyal, duygusal ve psikolojik gelişimlerinin hızla ilerlediği kritik bir zaman dilimi olarak görülmektedir. Bu dönemin özellikleri, çocukların bireysel farklılıklarını ve gelişimsel ihtiyaçlarını anlamada temel oluşturmaktadır. Bu nedenle, okul öncesi dönem çocukluk özelliklerinin anlaşılması, eğitimciler ve ebeveynler için kritik bir önem arz etmektedir (Karoğlu & Ünüvar, 2017).

1.3.3.1. Gelişim Özellikleri

Fiziksel Gelişim: Okul öncesi dönemde çocukların fiziksel ve motor becerileri hızla gelişmektedir. Gross motor beceriler (büyük kas gruplarını kullanan hareketler), koşma, zıplama ve tırmanma gibi aktivitelerde kendini göstermektedir. Fine motor beceriler (küçük kas gruplarını kullanan hareketler) ise, çizim yapma, kesme ve düğme ilikleme gibi daha ince hareketleri içermektedir. Bu gelişim, çocukların çevrelerini keşfetmelerine, bağımsızlıklarını artırmalarına ve günlük yaşam becerilerini kazanmalarına yardımcı olmaktadır (MEB, 2015).

Sosyal Gelişim: Çocukların diğer bireylerle etkileşim kurma, sosyal normları öğrenme ve sosyal becerileri geliştirme süreçlerini kapsamaktadır. Okul öncesi dönemde çocuklar, akranlarıyla etkileşim kurma ve sosyal ilişkiler geliştirme konusunda önemli adımlar atmaktadır. Akran etkileşimi, çocuklar grup oyunlarına katılma, paylaşma ve iş birliği yapma becerilerini geliştirmektedir. Sosyal rollerin öğrenilmesi, çocuklar sosyal roller ve normlar hakkında bilgi edinmektedir. Bu, toplumsal beklentilere uygun davranışları öğrenmelerini sağlamaktadır. Bağlanma ve güven, sağlam bir bağlanma ilişkisi, çocukların sosyal güven duygusunu geliştirmesine yardımcı olmaktadır. Bu bağlanma, çocukların güvenli ve destekleyici bir çevrede sosyal becerilerini geliştirmelerine olanak tanımaktadır (Samancı & Uçan, 2017).

Duygusal Gelişim: Çocukların kendi duygularını anlama, ifade etme ve yönetme yeteneklerini kapsamaktadır. Erik Erikson'un psikososyal gelişim teorisinde, okul öncesi dönem "girişimcilik karşısında suçluluk" aşaması olarak tanımlanmaktadır. Bu dönemde çocuklar, bağımsızlıklarını test ederken ve yeni girişimlerde bulunurken suçluluk duyguları yaşayabilmektedirler. Bu duygusal süreç, çocuğun özgüvenini ve kendilik algısını şekillendirmektedir (Erikson, 1963).

Duyguların tanınması ve ifade edilmesi, çocuklar kendi duygularını tanımaya ve ifade etmeye başlamaktadır. Duygusal düzenleme, çocuklar duygusal tepkilerini kontrol etmeyi öğrenmektedirler. Bu süreçte ebeveynlerin ve eğitimcilerin duygusal destek sağlaması, çocukların duygusal düzenleme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmaktadır. Empati, sosyal ilişkilerin ve duygusal bağların gelişiminde önemli bir rol oynamaktadır (Harmancı & Aytar, 2023).

Bilişsel Gelişim: Jean Piaget'nin bilişsel gelişim teorisine göre, okul öncesi dönem çocukları, "preoperasyonel dönem" olarak adlandırılan aşamada bulunmaktadır (Piaget, 1952). Bu aşama, çocukların sembolik düşünme, dil gelişimi ve kavramsal öğrenme süreçlerini içermektedir. Bu dönemde çocuklar, nesnelerin ve olayların sembolik temsilini yapabilme yeteneği kazanmaktadır. Ancak, mantıksal düşünme ve soyut kavramları anlamada sınırlı olabilmektedir. Bilişsel gelişim, çocukların problem çözme, dil kullanma ve bilgi işleme becerilerini etkilemektedir (Kol, 2011).

Psikolojik Gelişim: Çocuğun genel ruhsal ve bilişsel durumunu, kendilik algısını ve psikolojik dayanıklılığını kapsamaktadır. Psikolojik gelişim, duygusal ve sosyal gelişimle yakından ilişkili olmakta ve çocuğun kendi kimliğini oluşturmaya katkıda bulunmaktadır. Ruhsal dayanıklılık ile çocuklar çeşitli stres faktörleri ve duygusal zorluklarla başa çıkma becerilerini geliştirmektedirler. Psikolojik dayanıklılık, çocukların zorluklar karşısında sağlıklı bir şekilde başa çıkmalarını sağlamaktadır (Özbey, 2019).

1.3.3.2. Eğitim Özellikleri ve Örnekler

Eğitimin ilk basamağını meydana getiren okul öncesi dönem çocuk eğitimi, çocuğun doğduğu günden itibaren başlayıp, ilkökul eğitimi aldığı güne kadar geçirdiği süreci yani daha geniş bir tanımla çocukların gelişimine ve kişilik özelliklerine uygun, zengin uyarıcı çevre koşulları sağlayan, onların fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik yönden gelişimlerine katkı sağlayan, onları toplumun kültürel değerleri bakımından en iyi şekilde yönlendiren ve ilköğretim eğitim aşamasına hazırlayan bir eğitim süreci kapsamaktadır (Kartal, 2007). Okul öncesi dönem eğitim, hayatın ilk yıllarındaki olumsuz çevre koşullarını en aza indirmek, ailelerin çocuk gelişimi ve eğitimi konusunda bilinçli hareket etmesini sağlamak ve çocukların gelecek planlarını ile kariyerlerinde oluşacak olan başarıları artırmak için, özellikle sosyo-ekonomik olarak alt düzeyde yer alan çocuklar açısından farklı bir öneme sahip olduğu belirtilmektedir (Ogelman Gülay & Güngör, 2015).

Toplumsal eşitsizlikleri güçlendiren elverişsiz ortamların, erken yaşlarda gelişim üzerindeki olumsuz etkilerinin en aza indirilmesi ve bu çevrenin çocuğun gelişimine daha elverişli hale getirilmesi; çocuk ve ailesinin eğitilmesinin çocuğun okula daha hazır hale gelmesini sağlamaktadır (Campell & Ramey, 1994).

Dünyadan ve Türkiye'den okul öncesi eğitim alanı örnekleri aşağıda verilmiştir.

Fransa: Fransa'da okul öncesi eğitim sistemi, eğitimin ilk kademesini oluşturur ve Fransız eğitim sisteminin temel bir parçası kabul edilmektedir. İlk okul öncesi kurumları, 1771 yılında Vosges'de "Pastör Okulları" adıyla kurulmuş olup, günümüzdeki şeklini 1989 yılında çıkarılan yasa ile almıştır. Fransa'da okul öncesi eğitim zorunlu değildir, isteğe bağlı olarak sunulmaktadır. Anaokulları, kendi içinde üç kademeye ayrılmıştır; Petite section, Moyenne section ve Grande section öğrencileri kapsamaktadır (Ekici, 2023). Fransa'da 3 yaş grubunun okullaşma oranı %95 iken, 5 yaş grubunun okullaşma oranı neredeyse %100'dür (Çoban & Ergenekon, 2021; Uygur, 2021).

Japonya: Japonya'da okul öncesi eğitim, MEB'in denetimindeki anaokullarında üç ile beş yaş arasındaki çocuklara sağlanmaktadır. Ayrıca, çocukların ilköğretim öncesinde anaokuluna veya gündüz bakım merkezlerine gönderilmesi oldukça yaygın olduğu görülmektedir. Anaokullarının temel amacı, çocukların fiziksel ve zihinsel gelişimini uygun bir ortamda desteklemektir. Okul öncesi eğitim zorunlu olmasa da okul öncesi eğitime devam eden çocukların oranı %98'dir (Aktan & Akkutay, 2014; Baydilek, 2015).

ABD: Devlet okullarına bağlı anaokullarında (kindergarten), genellikle 4-5 yaşları arasındaki çocuklara eğitim verilmektedir. Bu eğitim süresi genellikle 1-2 yıl arasında değişmektedir. Okul öncesi eğitim zorunlu değildir ve temel amaç, çocukları okula hazırlayarak kendi yeteneklerine güvenlerini sağlamaktır. 5 yaş grubunda okullaşma oranı %93 olarak belirlenmiştir (Güçlü & Bayrakçı, 2004).

İngiltere: İngiliz eğitim sisteminde okul öncesi eğitim, kreşler ve anaokulları olmak üzere iki ana kategoriye ayrılmaktadır. Kreşler, 0-2 yaş arası çocukları kabul ederken, anaokulları 3-5 yaş arasındaki çocukları bünyesine almaktadır. Bu eğitim kurumlarına katılım zorunlu değildir ve belirli bir ücret karşılığında sunulmaktadır. Okul öncesi eğitim programı ilk olarak 2000'li yılların başında başlatılmış olup, 3-5 yaş arası çocuklara yönelik olarak eğitim vermektedir (Aydın vd., 2023).

Almanya: Almanya'da okul öncesi eğitim, 3-6 yaş arasındaki çocukların katılabildiği anaokulları ve anasınıflarını içermektedir. Bu eğitim tamamen isteğe bağlıdır. Okul öncesi eğitimin amacı, çocukları bedensel, zihinsel ve sosyal yeteneklerini bütünsel olarak geliştirmek ve kişilik bütünlüğüne ulaştırmak olarak belirlenmiştir. Okul öncesi eğitim kurumları hem yarı zamanlı hem de tam zamanlı olarak hizmet vermektedirler (Yıldırım, 2008).

Finlandiya: Finlandiya'da okul öncesi eğitim zorunlu değildir ve 5-6 yaş arası çocuklar için genellikle gündüz bakım hizmetleri veya az nüfuslu bölgelerde çok amaçlı ilköğretim okullarıyla ilişkilendirilmektedir. Gündüz bakımı, ebeveynlere çocukların yetiştirilmesinde destek olmayı ve onlarla işbirliği içinde çocukların kişisel gelişimine katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Çok amaçlı okullarda sunulan okul öncesi eğitim ise gündüz bakım hizmetlerini tamamlayıcı nitelikte olup, çocukların eğitim ve gelişim faaliyetlerini desteklemektedir (Oktay, 2007).

İsviçre: İsviçre'de okul öncesi eğitim, ülkenin federal yapısı gereği kantonlar arasında özerklik göstermektedir. Ulusal düzeyde genel bir okul öncesi eğitim programı bulunmamaktadır; her kanton kendi okul öncesi eğitim programını belirler ve uygulamaktadır. Bu programlar genellikle 1-3 yıl arasında değişen sürelerde olabilmektedir. İsviçre'de annelerin büyük çoğunluğu yarı zamanlı olarak çalıştıkları için, çocukların da çoğu yarı zamanlı okul programlarına katılmaktadır (Dönertaş, 2023).

Hollanda: Hollanda'da dört yaş altındaki çocuklar için resmi bir eğitim programı bulunmamaktadır. 4-6 yaş arasındaki çocukları kapsayan anaokulları da yoktur; bu yaş grubundaki çocuklar ilköğretim okullarına başlamaktadırlar. İlköğretim öncesi yaşta olan çocuklar için gündüz çocuk yuvaları (0-4 yaş) ve oyun grupları (2-4 yaş) bulunmaktadır. Gündüz çocuk yuvaları kısmen devlet ve yerel otoriteler tarafından finanse edilirken, aileler gelirlerine bağlı olarak belirli bir ücret ödemektedirler (Yıldırım, 2008).

Çin: Çin'de anaokulu eğitimi genellikle 3-6 yaş arasındaki çocuklar için sunulmaktadır. Ülke genelinde yaklaşık 150 bin anaokulu bulunmakta olup, bu okullar çocukların dil, matematik ve yaşam becerileri gibi alanlarda gelişimlerini desteklemektedir. Ancak, Çin'deki anaokullarının yalnızca %30'u bu yaş grubundaki çocuklara hizmet vermektedir; geri kalan %70'i ekonomik veya diğer nedenlerle aileleri tarafından bakılmaktadır. Bu durum, ülkedeki eğitim kaynaklarının ve erişimin dengesiz dağılımını yansıtmaktadır (TÇDV, 2024).

Hindistan: Hindistan'da 3-6 yaş arası erken çocukluk dönemi eğitimi kurumları genellikle "kendi başının çaresine bakan" ilkokullara bağlı sınıflar, sivil toplum kuruluşları veya özel sektör girişimleri tarafından işletilmektedir. Okul öncesi eğitimden sorumlu bakanlık, diğer bakanlıkların da destek verdiği ancak temel olarak Kadın ve Çocuk Gelişimi Bakanlığı olarak bilinmektedir (Çoşkun, 2022).

Meksika: Okul öncesi dönem, genellikle 3-5 yaşları arasındaki çocukları kapsayan bir eğitim sürecini kapsamaktadır ve bazı yeni reformlarla birlikte birçok yerde zorunlu hale getirildiği görülmektedir. Bu yaş grubundaki eğitimin zorunlu hale getirilmesi, eğitimdeki başarıyı artırma amacını taşımaktadır. Okul öncesi eğitimin amacı, çocukların duygusal, sosyal, bilişsel ve fiziksel gelişimlerini kapsamlı bir şekilde desteklemektir. Ayrıca, çocukların kendi yaşlıları ile birlikte olabilecekleri sosyal çevreyi sağlamak da bu eğitimin önemli bir hedef olarak belirtilmiştir (Arslan, 2017).

İsveç: İsveç'te okul öncesi eğitim, 1-7 yaş arası çocukları kapsamakta ve farklı gruplarda sunulmaktadır. Bunlar; günlük bakım merkezleri (1-6 yaş çocukları için), yarım gün grupları (4-6 yaş çocukları için) ve açık ilköğretim kurumları olarak belirtilmektedir. Gündüz bakım merkezlerinde çocuklar karışık gruplar halinde bulunmaktadır. Okul öncesi sınıfların temel amacı, çocukların gelişimini desteklemek ve zorunlu eğitime hazır bir temel sağlamaktır (Yıldırım, 2008).

Kanada: Kanada'da okul öncesi eğitim, anaokuluna gitmeden önce çocukların gönüllü olarak katılabileceği bir programı içermektedir. Bu program, belirli hedeflere yönelik bir müfredatı takip eder ve çocukların öğrenmelerini ve gelişimlerini teşvik etmektedir. Genellikle çocukları dil geliştirme, sosyal becerileri iyileştirme, fiziksel gelişim, mantıksal düşünme becerileri ve sanatsal gelişim alanlarında hazırlamaktadırlar. Kanada'da beş yaş altındaki çocukların okula gitmesi zorunlu olmadığı görülmektedir (Study in Canada, 2024).

Rusya: Rusya'da okul öncesi eğitim alan çocukların yaş aralığı 2 ay ile 7 yaş arasında yer almaktadır. Bu yaş gruplarına göre düzenlenmiş eğitim programları bulunmaktadır. 2 aydan 2 yaşa kadar olan bebekler, kreşlerde bakım ve eğitim alırken, 2-7 yaş arası çocuklar ise okul öncesi eğitim kurumlarında eğitimlerine devam etmektedirler. Kreşler, eğitim sisteminin en temel aşamasını oluşturmaktadır. Bu kreşler genellikle sağlık personeli tarafından yönetilip ve temel amaçları, annelerin işgücünden yararlanarak anne babaların çalışma hayatını kolaylaştırmaktır (Çelik, 2017).

İran: Beş yaşındaki çocukların ilkokula geçişleri için temel kavramları öğrendikleri bir yıllık bir programa katılmaktadırlar. Bu süreçte herhangi bir sınav yapılmaz ve çocuklar doğrudan bir üst kademeye ilerlemektedirler. Okul öncesi eğitim ise isteğe bağlı olup zorunlu olmadığı görülmektedir (Arslan, 2018).

Suudi Arabistan: Suudi Arabistan'da okul öncesi eğitim aşamaları, öğrencileri ilkokula hazırlamak amacıyla düzenlenmektedir. Öğrenciler bu seviyede 2 yıl eğitim almaktadırlar. Devlet, okul öncesi eğitimi ülkenin eğitim seviyesini yükseltmek ve çocukların gelişimlerini desteklemek amacıyla teşvik etmektedir. İlk yıl genellikle kreş (4 yaş) olarak kabul edilirken, ikinci yıl ilkokula hazırlık (5 yaş) olarak geçmektedir (Gündoğdu, 2013).

Türkiye: Türkiye’de okul öncesi eğitimi uygulamalarının tarihi açısından birkaç önemli döneme değinilmektedir. Fatih Sultan Mehmet zamanında açılan Sıbyan mektepleri, erken dönemdeki eğitim uygulamalarının bir başlangıcı olarak kabul edilmektedir. Ancak daha modern anlamda anaokulları ve resmi ana mektepleri 1912-1913 yıllarından sonra yaygınlaşmıştır. Tedrisat-ı İptidaiye Kanuni Muvakkati gibi yasal düzenlemelerle bu tür eğitim kurumları resmileşmiş ve yaygınlaşmıştır. 1960’lı yıllarda ise okulöncesi eğitim kurumlarına olan talebin artmasıyla birlikte, ilkokul öğretmenlerinin kısa süreli kurslardan geçirilmesiyle öğretmen yetiştirme süreci başlamıştır. Daha sonra Kız Meslek Liseleri bünyesinde Çocuk Gelişimi Eğitimi Bölümleri açılmış ve bu alandaki eğitim daha da profesyonelleşmiştir. Yükseköğrenim düzeyinde ise ilk olarak 1978-1979 öğretim yılında Ankara Gazi Üniversitesi Mesleki Teknik Eğitim Fakültesi’nde, daha sonra 1980-1981 öğretim yılında Konya Selçuk Üniversitesi Mesleki Teknik Eğitim Fakültesi’nde iki yıllık ön lisans düzeyinde Anaokulu Öğretmenliği Bölümleri açılmıştır. Daha sonra bu bölümler çeşitli alanlara ayrılmış ve Okul Öncesi Öğretmenliği lisans programı olmak üzere daha da yaygınlaşmıştır (Aktan & Akkutay, 2014). Türkiye’de okul öncesi eğitim, Milli Eğitim Temel Kanunu’na göre 0-6 yaş grubundaki çocukların eğitimini kapsamaktadır. Bu eğitim isteğe bağlıdır ve bağımsız anaokullarında, ilköğretim okullarına bağlı anasınıflarında veya diğer ilgili öğretim kurumlarının uygulama sınıflarında verilebilmektedir (MEB, 2024). Okul öncesi eğitim kurumları, resmi veya özel kuruluşlar tarafından açılabilir. Bu kurumlar, MEB ile Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu’nun ilgili birimleri tarafından düzenli olarak denetlenmektedirler. Denetimler, eğitim kalitesinin ve çocukların güvenliğinin sağlanması amacıyla yapılmaktadır (Yıldırım, 2008).

Türkiye'de okul öncesi eğitim hem tam gün hem de yarım gün olarak sunulmaktadır. Özel kuruluşlara bağlı okul öncesi eğitim kurumları genellikle ücretli olduğu görülmektedir. Resmi okullarda ise temel eğitim giderleri (öğretmen ücretleri, bina vb.) dışındaki harcamalar için belirli bir ücret talep edilmektedir, bu ücretler Okul öncesi Eğitim Kurumları Yönetmeliği çerçevesinde belirlenmektedir (MEB, 2022). Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 20. maddesine göre okulöncesi eğitimin amaçları; çocukların beden, zihin ve duyu gelişimini desteklemek ve sağlıklı alışkanlıklar kazandırmak, Çocukları ilköğretime hazırlamak, dezavantajlı çevrelerden ve ailelerden gelen çocuklar için ortak bir gelişim ortamı sağlamak ve çocukların Türkçeyi doğru ve etkili bir şekilde kullanmalarını sağlamaktır (Yıldırım, 2008). Okul öncesi çağıdaki okullaşma oranının %20'lere bile ulaşamamış olmasındaki en önemli nedenlerden biri olarak ülkemizde yaygın olarak kurum merkezli hizmetlerin verilmesi gösterilmektedir. Bu kurumlar da daha çok şehir merkezlerinde ve gelişmiş bölgelerde yoğunlaştığından okul öncesi eğitim hizmetleri sosyo-ekonomik açıdan dezavantajlı bölgeler olan kırsal kesim ve gecekondu yerleşiminin yoğun olduğu bölgelerde yaşayan çocuklara ulaştırılamamaktadır (Kartal, 2007).

1.3.4. Çocuk ve Oyun

Sosyal ve bireysel olarak sağlıklı, üretken, düşünüp sonuç çıkarabilen, sosyal hayata uyum sağlayan bireyler; yaşadıkları her dönemden, özellikle çocukluklarından etkilenmektedirler. Çocukluk döneminde bireyin zihinsel ve fiziksel gelişimini aile, okul ve oyun yönlendirmektedir. Oyunun çocuk üzerinde önemli etkilerinin olduğu birçok araştırma kapsamında ortaya atılmıştır (Heseltine & Holborn, 1987). Oyun, çocuğun kendini aktarabildiği, becerilerinin farkına vardığı, hayal gücünü kullanabildiği; dil, zihin, psikolojik, fizyolojik ve fiziksel becerilerini geliştirebileceği bir aktivite olarak görülmektedir. Oyun sayesinde çocuk, gerçek dünya ile kendi dünyası arasında bir bağlantı kurmaktadır. Oyunlar çocukların fiziksel gelişimidir (Dinç, 1993). Oyun, çocukların problemlerini çözmelerine, nesneleri tanımalarına, çevrelerini incelemelerine ve sosyal gelişimlerine katkı sağlamaktadır. Çocuk oyundaki hayal ürünü karakterleri taklit ederek çevresini anlamayı ve toplumdaki yerini bulmayı öğrenmektedir. Oyun; engellenmiş öfke, kıskançlık ve korkunun üstesinden gelmek ve rekabet etmeyi öğrenmek için bir yerde bulunmaktadır. Çocuğun kendi yeteneklerinin peşinden gitmesini, fazla enerjiden kurtulmasını ve fizyolojik olarak gelişmesini sağlamaktadır (Yılmaz & Bulut, 2011).

1.3.4.1. Oyun Çeşitleri

Çocuk oyunları içerik, yaş, sosyal statü ve sosyo-ekonomik duruma göre farklı özelliklere sahip olduğu bilinmektedir. Araştırmacılar oyunları bu özelliklere göre sınıflandırmaktadırlar (Gökşen, 2014).

A. Bilişsel Gelişim Kuramına Göre Oyun Çeşitleri

Alıştırıcı Oyun: Çocuk, önce tesadüfen sonra da kasıtlı bir eylem ve manipülasyon kombinasyonu ile saf tekrardan hareket etmektedir. Bu olduğunda, çocuk bir hedef belirleyip ve alıştırıcı oyunu yapılandırmaktadır. Okul öncesi dönemde işlevsel olarak tanımlanan alıştırıcı oyun; bedenlerin, nesnelerin işlevlerinin öğrenilmesi, tekrarlanması ve oyuna dönüştürülmesidir. Bu aşamada çocuklar etraflarındaki nesneleri ve bedenlerini yönetmeyi öğrenmektedir. Daha sonra bu hareketleri tekrarlayarak oyunu kurup oynamaktadırlar. Örneğin; kaşıkla bir şeye dokunduğunda bir ses duyan çocuk, kaşığı farklı nesnelere çarparak sesi tekrar duymakta ve sesi tekrarlayarak alıştırıcı oyunu kurgulamaktadır (Yawkey & Silvern, 1977).

Sembolik Oyun: Çocuğun sürekli hale gelen sergilediği davranışlar ve kalıplar, eğitici oyunlardan öğrenilenler sembolizmle ilişkilendirilebilmektedir. Okul öncesi dönemde gerçek model (anne, baba, öğretmen gibi) oyun oynamazken çocuk onları taklit edebilmekte veya hayvanların davranışlarının (çocuk su kabından su içiyormuş gibi yapması veya at gibi davranması) taklidi gibi unsurlar sembolik oyuna örnek verilebilmektedir. Bu gerçekleri taklit ettikçe, gerçeklere ilişkin anlayışı, bakış açısı gelişmektedir. Okul öncesi dönemin sonlarına doğru çocuk oyunları daha gerçekçi ve daha çok iş bölümüne dayalı hale getirmektedir. 7-8 yaşından sonra oyunu gerçeğe uygun olarak oynamak, oyunun kurallarının ve hedeflerinin önceden ayrıntılı olarak tanımlanmasını sağlamaktadır (Kaya, 2019).

Kurallı Oyun: Oyunun oynanması grup haline gelebilmekte ve bu oyunlarda kurallar geçerli olabilmektedir. Yani bu bir kural oyununa dönüşebilmektedir. Çocuk oyunda artık daha mantıklı, daha sosyaldır ve zihninde gerçekler daha da kesinleşmektedir. Ayrıca egosantrizm ve fantezi (hayal-imge) oyunlarının oynanması azalarak, oynanan oyunlar belirli kurallara bağlanmaktadır (Özer vd., 2006).

B. Diğer Görüşlere Göre Oyun Çeşitleri

Çocuklar, dört temel oyun türü yoluyla öğrenme alanlarını yaratmaktadır. Bunlar; ustalık oyunu, yaratıcı oyun, yakınlık oyunu, terapötik oyundur. Son zamanlarda terapötik oyun önem kazanmaya başlamıştır (Gökşen, 2014).

Borataş'ın sınıflaması, materyal ve yaş gruplarına yönelik ilgileri gözeterek yapılmış bir sınıflamadır. Borataş (1973) oyunları şu şekilde sınıflandırmaktadır:

- Yalnız çocukların oynayabileceği oyunlar
- Kumar, talih, baht oyunları
- Maharet ve kuvvet oyunları
- Zekâ oyunları
- Katılımlı oyunlar

Başka bir incelemeye (Moyle, 1991) göre, oyunlar aşağıdaki kategorilere ayrılabilir:

- Fiziksel oyunlar (LEGO, müzik aletleri, dans, tırmanma)
- Akıl oyunları (dinleme/anlatma, drama, sayı oyunları, çizim, tasarım, çizim)
- Sosyal/duyusal oyunlar (kelime/sayı oyunları, rol yapma)

Güneş (2003) ise oyunları şu şekilde gruplandırılmaktadır;

- Öğrenmeyi kolaylaştıran oyunlar
- Sınıf ve sosyal oyunlar
- Bahçe oyunları
- Top oyunu

Özbakır (2009) ise, sınıflandırmalarda ebe merkezli bir sıralama gözetilebileceğinin önemini belirtmektedir.

Yapılan araştırmalar dahilinde bu çalışma da çocuk oyunları Çizelge 1.5'te dört başlık altında gruplandırılmıştır. Bunlar; amacına ve içeriğine göre (sembolik, geleneksel, rekabet, paralel, eğitici ve yaratıcı oyunlar), yerine göre (iç mekan-masa, sınıf, el işi ve deneysel oyunlar- ve dış mekan oyunları -bahçe, sokak, yapı ve inşa, hareketli oyunlar-), türüne göre (serbest, bağımsız, kurallı, zeka ve bilgisayar oyunları) ve katılımcı sayısına (bireysel ve grup oyunları) göre oyunlardır (Cengiz, 1998; Güneş, 2003 Yücel, 2005; Başal, 2007; Esen, 2008; Özbakır, 2009; Gökşen, 2014; Özden Gürbüz, 2016; Öztürk, 2017; Bay, 2018; Akay, 2022; Alıcı & Öztürk, 2023).

Çizelge 1.5. Literatüre göre Çocuk Oyunlarının Sınıflandırılmasının Bütünleştirilmesi

Çocuk Oyunlarının Sınıflandırılması			
Sınıflandırma	Türü		Örnek
Amacına ve İçeriğine Göre	Sembolik Oyunlar		Role-play (taklit oyunları) vb.
	Geleneksel Oyunlar		Sek-sek, mendil kapmaca vb.
	Rekabet Oyunları		Kovalamaca, saklambaç vb.
	Paralel Oyunlar		Kum havuzu oyunları vb.
	Eğitici Oyunlar		Harf ve rakam oyunları vb.
	Yaratıcı Oyunlar		Drama, blok oynama vb.
Yerine Göre	İç mekân Oyunları	Masa Oyunları	Yap-boz, satranç vb.
		Sınıf Oyunları	Soru-cevap, masal anlatma oyunları vb.
		El-ışi Oyunları	Çizim, resim, boyama vb.
		Deneysel Oyunlar	Bilim setleri ile deneysel etkinlikler vb.
	Dış mekân Oyunları	Bahçe Oyunları	Top oyunları, Keşif oyunları vb.
		Sokak Oyunları	Üç taş, İp atlama vb.
		Yapı-inşa Oyunları	Kum, toprak, kütük, ahşap bloklar ile oynanan oyunlar
		Hareketli Oyunlar	Koşu, hula hoop, denge oyunları vb.
Türüne Göre	Serbest Oyunlar		Su ve kum oyunları vb.
	Bağımsız Oyunlar		Oyuncaklarla oyun vb.
	Kurallı Oyunlar		Yakar top, misket, dörtte bir vb.
	Zekâ Oyunları		Labirent oyunları vb.
	Bilgisayar Oyunları		Dijital oyunlar
Katılımcı Sayısına Göre	Bireysel Oyunlar		Tek başına oynanan oyunlar
	Grup Oyunları		İki veya daha çok kişiyle oynanan oyunlar

1.3.4.2. Oyunun Çocuk Gelişimine Etkileri

Çocuk oyunları, çocukların gelişiminde önemli bir rol oynamaktadır. Oyun, çocukları fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik olarak geliştirmektedir. Çocuk yetiştirmede oyun önemli bir yer tutmaktadır. Oyunda çocuk, hayatı boyunca ihtiyaç duyacağı birçok bilgiyi ve kuralı öğrenmektedir. Sosyal ilişkiler ve işbirliği gibi birçok deneyimi oyun yoluyla kazanmaktadır. Çocuğa güzel davranışlar kazandırmanın yanı sıra ruhsal gelişimlerine de katkı sağlamaktadır (Aydın & Akto, 2021).

Oyun, çocuğun kişilik gelişimini başta olmak üzere tüm gelişimlerini desteklemektedir. Çocuğun oyununu etkileyen faktörler kültür, iklim, zekâ ve sosyal kabul, sosyo-ekonomik düzey, gelişim ve sağlık düzeyleri, yaş, cinsiyet ve kitle iletişim araçlarıdır (Özer vd., 2006).

A. Çocuğun Oyununu Etkileyen Faktörler

Kültür: Çocuklar, taklit yoluyla önceki nesillerden oyunlar öğrenmektedirler. Çocuk oyunlarında bazı kültürel farklılıklar bulunmaktadır. Örneğin; Amerikalı çocuklar grup oyunlarını tercih etmekte ve sadece küçük yaşlarda dramatik oyunlardan hoşlanırken, Japon çocukların Amerikalı çocuklara göre dramatik oyunlardan daha fazla keyif aldıkları görülmektedir (Yıldızbaş & Apaydın, 2015).

İklim: Bir çocuğun nasıl oynanacağını seçmede mevsimler ve iklim koşulları da önem arz etmektedir. Yapılan çalışmalar; soğuk mevsimlerde daha pasif (iç mekânda oyuncaklarla oynama, masa oyunları gibi) yani az enerji gerektiren oyunların, sıcak mevsimlerde ise daha aktif oyunlar (geleneksel, kurallı, kovalamaca gibi) tercih edildiği göstermektedir (Pehlivan, 2017).

Zekâ ve Sosyal Kabul: Normal standartlardan daha zeki olan çocuklar, yaratıcı ve dramatik oyunlara daha fazla ilgi duymaktadırlar. Ek olarak, zeki çocuklar tek başlarına oynamakta ve daha az fiziksel yük içeren oyun aktivitelerine katılmaktadır. Ayrıca, sosyal olarak kabul edilmeme veya zeki olan küçük çocukların yalnız oynama olasılığı daha yüksektir. Arkadaşları tarafından çok sevilen çocuklar daha aktif oyun oynamaktadırlar (Genç & Dağlıoğlu, 2018).

Sosyo-ekonomik Düzey: Yüksek ve düşük sosyo-ekonomik düzeyler, çocuklara sunulan oyun alanının miktarını, türünü ve oyun alanının boyutunu da etkilemektedir. Teşvik edici bir ortamın çocuğun oyun tercihlerini etkilemesi normaldir. Oyun araçları ve gereçleri ise gerektiğinde artık malzemelerden evde yapılabilmektedir (Taner & Başal, 2005).

Gelişim ve Sağlık Düzeyleri: Çocuk oyunları; çocukların fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik gelişimlerine, özellikle zihinsel ve motor gelişimlerine dayanmaktadır. Motor gelişimi normal olan çocuklar, engelli çocuklara göre daha aktiftir. Engelli çocukların gelişim düzeyleri yaşlılarının gelişim düzeyleriyle örtüşmemekle birlikte bu durum onların oyunlarını kısıtlamaktadır. Ancak bu kısıt, oyun geliştirme sırasında çok büyük bir fark yaratmamakta, sadece oyun oynamayı yavaşlatmaktadır (Hekim & Tokgöz, 2016).

Cinsiyet: Okuldan önce oyun tarzı cinsiyete göre önemli farklılık göstermemektedir. Cinsiyete bağlı olarak oyun malzemesi seçiminde bazı farklılıklar olduğu görülmektedir. Okul öncesi dönemde role-play oyunlarda görülen kadın veya erkek rollerine bürünme gibi oyunlar okul öncesi dönemde çok fazla görülmektedir (Sormaz, 2010).

Yaş: Çocuğun yaşı, oynanan oyunun türünü etkileyen en önemli faktörlerden biridir. Oyun; fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik gelişimlerin özelliklerini yansıtan bir aktivitedir. Dolayısıyla oyun çocuğun yaşına paralel olarak değişip ve gelişmektedir (Heseltine & Holborn, 1987).

Kitle iletişim araçları: Çocuklar; televizyon ile çizgi film veya film, tablet ve telefon ile videolar izlemeyi sevmektedir. Bu nedenle çocuklar için oldukça önemli olan kitle iletişim araçları, çocukların hem oyun sürelerini hem de oyun türlerini etkilemektedir (Özer vd, 2006).

B. Çocuk Gelişimini Etkileyen Oyun Çeşitleri

Oyun, eğitimde göz ardı edilmemesi gereken önemli bir araçtır. Oyun, çocuğun hayal gücünü ve yaratıcılığını geliştirmekte, aynı zamanda sosyal beceriler ve yardımlaşma yeteneğini de artırmaktadır. Çocuğa güçlükle öğretilen birçok kural, oyun sırasında daha hızlı ve etkili bir şekilde öğrenilebilmektedir. Oyun, kişinin kendini ifade edebildiği en kolay yollardan biri olup eğitim sürecinin önemli bir parçasıdır. Oyun, çocuğun gelişimini çeşitli yönlerden etkilemektedir. Çocukların gelişim düzeyleri; fiziksel gelişim, sosyal gelişim, duygusal gelişim, bilişsel gelişim, psikolojik gelişim, akademik, doğa ile bağ kurma, dil gelişimi gibi farklı alanlara ayrılmaktadır. Çocuk oyun ile kendini tanımakta, sosyal ilişkiler kurmakta, fiziki-motor ve zihinsel gelişimini desteklemekte, hayatı deneyimleyip gerçek hayat ile bağ kurmaktadır. Oyun çeşitli şekillerde sınıflandırılmakta olup her oyun türü çocuğun farklı bir gelişim düzeyine katkı sağlamaktadır (MEB, 2015). Yapılan araştırmalar dahilinde bu çalışmada oyun türleri ve bu oyun türlerine örnek olan oyunlar, çocuğun gelişimine katkı düzeyleri ve alanları ile literatürde yer alan çalışmaların kaynakları Çizelge 1.6’da detaylı bir şekilde verilmiştir.

Çizelge 1.6. Oyun Türlerinin Çocuk Gelişimine Katkı Düzeyi ve Alanları

Oyun Türü	Oyun Örneği	Gelişime Katkı Düzeyi ve Alanları	Kaynak
Sembolik Oyunlar	Evcilik	Sosyal Gelişim, Dil Gelişimi, Duygusal Gelişim, Bilişsel Gelişim, Fiziksel Gelişim	Nicolopoulou, 2004; Kol, 2011; Gökşen, 2014; Özdemir, 2014; Kaytez & Durualp, 2014; Güney & Baran, 2022; Polat & Kara, 2023
	Meslek Oyunları		
	Hayvan Taklit Oyunları		
	Tiyatro Oyunları		
	Puppet Show (Kukla Gösterisi)		
Geleneksel Oyunlar	Sek-sek	Sosyal Gelişim, Duygusal Gelişim, Bilişsel Gelişim, Fiziksel Gelişim	Esen, 2008; Sallabaş, 2020; Katı, 2020; Yatmaz vd., 2021; Küçükbiş vd., 2022; Karaca vd., 2023
	Mendil Kapmaca		

Çizelge 1.6 (Devamı) Oyun Türlerinin Çocuk Gelişimine Katkı Düzeyi ve Alanları

Oyun Türü	Oyun Örneği	Gelişime Katkı Düzeyi ve Alanları	Kaynak
Rekabet Oyunları	Kovalamaca	Fiziksel Gelişim, Sosyal Gelişim, Psikolojik Gelişim, Bilişsel Gelişim	Şahin, 2019; Türkoğlu & Uslu, 2019; Akın vd., 2021; Polat & Kara, 2023
	Saklambaç		
	Yükseklik Yarışları		
	Yüzme Yarışları		
Paralel Oyunlar	Kum Havuzu Oyunları	Fiziksel Gelişim, Sosyal Gelişim, Duygusal Gelişim, Bilişsel Gelişim	Bekmezci, 2015; Banko vd., 2018; Katı, 2020)
Eğitici Oyunlar	Harf ve rakam oyunları	Dil Gelişimi, Sosyal Gelişim, Duygusal Gelişim, Bilişsel Gelişim	Koçyiğit, 2007; Erekmekçi, 2012; Çoşkun vd., 2012; Yıldırım, 2015; Korkmaz, 2018
	Şekil ve renk tanıma oyunları		
Yaratıcı Oyunlar	Drama oyunları	Dil Gelişimi, Sosyal Gelişim, Duygusal Gelişim, Fiziksel Gelişim, Bilişsel Gelişim, Psikolojik Gelişim	Yalım, 2003; Yazar vd., 2007; Aktaş vd., 2007; Taşçı, 2010; Eti & Amas, 2016
	Blok oyunları		
	Sokak Oyunları		
	Yapı-İnşa Oyunları		
	Hareketli Oyunlar		
Masa Oyunları	Yap-boz	Fiziksel Gelişimi, Sosyal Gelişim, Duygusal Gelişim, Bilişsel Gelişim, Psikolojik Gelişim	Özdemir, 2014; Ece vd., 2023; Otrar, 2023
	Satranç		
Sınıf Oyunları	Soru-cevap Oyunları	Fiziksel Gelişimi, Sosyal Gelişim, Duygusal Gelişim, Bilişsel Gelişim, Psikolojik Gelişim	Keskin, 2009; Erboy, 2010; Bekmezci vd., 2015; Türkoğlu & Uslu, 2019
	Masal Anlatma Oyunları		
El-işi Oyunları	Resim- Boyama	Fiziksel Gelişimi, Sosyal Gelişim, Duygusal Gelişim, Bilişsel Gelişim, Psikolojik Gelişim	Belli vd., 2021; Öncü vd., 2023; Dursun, 2024; Duman & Cumart, 2024
	Makas kesme oyunları		
Bahçe Oyunları	Top oyunları	Fiziksel Gelişimi, Sosyal Gelişim, Duygusal Gelişim, Bilişsel Gelişim, Psikolojik Gelişim	Çelik, 2012; Arabacı & Çıtak, 2017; Doğanay & Göde, 2023
	Keşif ve Doğa Oyunları		
Sokak Oyunları	Üç-taş	Fiziksel Gelişimi, Sosyal Gelişim, Duygusal Gelişim, Bilişsel Gelişim, Psikolojik Gelişim	Talu & Yüzbaşı, 2020; Keskin, 2022; Doğanay & Göde, 2023; Doğru, 2023
	İp Atlama		
Yapı-inşa Oyunları	Toprak, kütük, ahşap ile oynanan oyunlar	Fiziksel Gelişimi, Sosyal Gelişim, Akademik Gelişim	Gökçe & Kandır, 2022; Demir, 2024; Eyiñç, 2024
Hareketli Oyunlar	Koşu ve denge oyunları	Fiziksel Gelişimi, Sosyal Gelişim, Duygusal Gelişim, Bilişsel Gelişim	İnan vd., 2014; Gülay vd., 2016; Duman, 2022
	Hula hoop ile oynanan oyunlar		

Çizelge 1.6 (Devamı) Oyun Türlerinin Çocuk Gelişimine Katkı Düzeyi ve Alanları

Oyun Türü	Oyun Örneği	Gelişime Katkı Düzeyi ve Alanları	Kaynak
Serbest Oyunlar	Su ve Kum ile Oynanan Oyunlar	Fiziksel Gelişimi, Sosyal Gelişim, Duygusal Gelişim, Bilişsel Gelişim	Özyürek & Kılınç, 2015; Gülay vd., 2016
Kurallı Oyunlar	Yakan Top	Fiziksel Gelişimi, Sosyal Gelişim, Duygusal Gelişim, Bilişsel Gelişim	Nicolopoulou, 2004; Koçyiğit vd., 2007; Demir, 2024
	Misket		
	Dörtte bir		
Zekâ Oyunları	Labirent Oyunları	Fiziksel Gelişim, Sosyal Gelişim, Duygusal Gelişim, Bilişsel Gelişim, Psikolojik Gelişim	Marangoz & Demirtaş, 2017; Taş & Yöndemli, 2018; Durulan & Angın, 2023
Bilgisayar Oyunları	Mobil Oyunlar	Sosyal Gelişim, Duygusal Gelişim, Bilişsel Gelişim	Topuz & Kaptan, 2017; Doğanay & Göde, 2023; Çalhan & Göksu, 2024

1.3.5. Çocuk Oyun Alanları

Günümüzde çocuk oyun alanları iç ve dış mekanlarda yer alan çocuğun fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik gelişimlerini desteklemeye yönelik araştırma, geliştirme, kültürel aktarımlar gibi bileşkelerin bir arada yer aldığı işlevsel merkezler olarak görülmektedir. Modern yaşantımızın içerisinde bulunan birikimlerin çocuklara aktarılması adına rol alan en önemli araçlardan bir tanesi çocuk oyun alanlarıdır (Dinç, 1993). Oyun kavramını mekân kavramı ile irdelemek çocuk oyun alanlarını çözümleme konusunda atılan en doğru adımlardan bir tanesidir (Abbasoğlu & Sunalp, 2015).

Mekân; görme, işitme ve dokunma gibi duyuşsal faaliyetlerle kavranmaktadır. Birey, küçük yaşlardan itibaren mekânı bu şekilde yaşayarak algılayıp ona anlam vermektedir. Birçok araştırma, çocukların davranışlarının bulundukları yere göre şekillendiğini göstermektedir (Şentürk & Sağlam, 2022).

Çocuk oyun alanı; çocukların fizyolojik, psikolojik ve ruhsal beceri ile yeteneklerini keşfettikleri, özgürce hareket ettikleri, oyun oynayarak kaliteli zaman geçirdikleri ve ders çalıştıkları canlı ve enerjik bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır. Şehirlerin mevcut kentleşme hızı karşısında çocukların açık alanlarla olan etkileşimlerinin hem nitelik olarak hem de çevreyle etkileşiminin kalitesi bünyesinde negatif etki gösterdiği vurgulanmaktadır (Yılmaz & Bulut, 2003).

Çocuk Oyun Alanlarının Sınıflandırılması: Oyun için kullanılan mekânın özellikleri farklı oyun fırsatları oluşturması açısından önem arz etmektedir. Açık alanlar çocuğun doğa ile etkileşimde olabileceği en etkili ortam olarak görülmektedir. Genellikle oyun alanları doğal ve yapısal olarak iki şekilde değerlendirilmektedir (Parlsons, 2011). Doğal oyun alanları ve yapısal oyun alanları karşılaştırıldığında çocuğa yönelik duyuşal etkileşim doğrultusunda birçok farklılık ortaya çıkmaktadır. Doğal oyun alanları; duyuşal uyarım ve çeşitli derecelerde çocuğu zorlayan etkiler sunan fiziksel elementler bakımından birçok avantaj sağlamaktadır. Yapısal oyun alanları, tasarlandığında benzer koşullar çerçevesinde şekillenmektedir (Elkind, 2011; Moore, 2012; Şentürk & Sağlam, 2022). Yapılan araştırmalar dahilinde bu çalışma da çocuk oyun alanları Çizelge 1.7’de dört başlık altında gruplandırılmaktadır. Bunlar; yaş grubuna göre, oyun türüne göre, güvenlik ve malzeme türüne göre, tema ve estetik yönelimine göre oyun alanlarıdır (Cengiz, 1998; Yılmaz & Bulut, 2003; Yücel, 2005; Mühacir & Özalp, 2016; Tandoğan, 2021; Doğan & Efendioğlu, 2022; Samur vd., 2022).

Çizelge 1.7. Literatüre göre Çocuk Oyun Alanlarının Sınıflandırılması

Çocuk Oyun Alanlarının Sınıflandırılması		
Sınıflandırma	Türü	Açıklama
Yaş Grubuna Göre	0-3 Yaş	Bu yaş grubu için genellikle yumuşak zeminli alanlar, küçük tüneller, kaydıraklar ve basit oyun setleri vb.
	3-6 Yaş	Daha büyük kaydıraklar, küçük tırmanma alanları, salıncaklar, kum havuzları gibi oyun ekipmanları vb.
	6-12 Yaş	Daha karmaşık tırmanma yapıları, büyük kaydıraklar, ip örgüleri, dönme dolaplar ve futbol sahaları gibi alanlar bulunabilmektedir.
Oyun Türüne Göre	Fiziksel Aktivite Odaklı	Tırmanma duvarları, salıncaklar, kaydıraklar gibi fiziksel aktiviteyi teşvik eden vb.
	Yaratıcı Aktivite Odaklı	Kum havuzları, oyun evleri, sanat ve el sanatları köşeleri gibi yaratıcılığı teşvik eden alanlar
	Sosyal Aktivite Odaklı	Çoklu salıncaklar, grup oyunları için alanlar gibi sosyal etkileşimi teşvik eden ekipmanlar
Güvenlik ve Malzeme Türüne Göre	Yumuşak Zeminli Alanlar	Kauçuk kaplı zeminler, güvenliği artıran malzemeler
	Sert Zeminli Alanlar	Beton veya asfalt zeminler, daha çok spor aktiviteleri için kullanılmaktadır.
	Doğal Malzemeler	Ahşap oyun setleri, doğal taşlarla yapılmış alanlar, çevreyle uyumlu ve estetik açıdan hoş görünen alanlar
Tema ve Estetik Yönelimlere Göre	Hayvan Temalı	Hayvan figürleri, tırmanma yapıları, yuva alanlar
	Denizcilik Temalı	Gemiler, deniz fenerleri, kum alanlarıdır.
	Uzay Temalı	Uzay gemileri, yıldızlar, gezegenler gibi temalar
	Masal Temalı	Periler, kaleler, ejderhalar gibi temalar

Çocuk Gelişimini Etkileyen Oyun Alanları: Oyun alanları, çocuğun oyununu oynamaya fırsat sunan ortamlardır. Bu ortamlar çocuğun oyununa fırsat sunmanın yanı sıra çocuk gelişimini de etkilemektedir. Oyun alanları çeşitli yönlerden çocuk gelişimini etkilemektedir (Duman & Koçak, 2013). Örneğin; kombine oyun ekipmanlarının bulunduğu klasik oyun parkları, çocuğa tırmanma, sallanma, kayma gibi aktivitelerini gerçekleştirmesini sağlamaktadır. Bunun yanı sıra çocuklarının toplu bir şekilde oyun oynadığı bir ortam olarak iletişim, sosyal becerilerin sağlanması, empati, yardımlaşma olanakları sunarak sosyal ve bilişsel gelişime de destek olmaktadır (Duman & Koçak, 2013).

Arazinin doğal topografik yapısından yararlanılarak oluşturulan, ekipmanların tasarımı hem çocuğa hem de araziye uygun olarak yapılan tırmanma, sallanma, kayma fırsatı sunan doğal oyun parkları çocukların yaratıcılıklarını ve hayal güçlerini kısıtlamadan bütüncül gelişimlerini desteklemektedir (Canlı & Demiraslan, 2020).

Geleneksel oyun alanlarında ise sek-sek, mendil kapmaca, dokuz-taş, üç-taş, ip atlama, yakan top, labirent, misket gibi oyunlar oynanmaktadır. Bu oyunlar çocukların fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik gelişim düzeylerine yönelik bütüncül bir yaklaşım içermekte ve çocuğu özellikle fiziki motor gelişimleri ve sosyal beceriler kazanma açısından desteklemektedir (Keskin, 2022).

Oyun evleri, çocukların role-play (evcilik, taklit oyunları, doktorculuk gibi) oyunlarına fırsat sunan alanlardır. Burada çocuk gerçek yaşamın küçültülmüş halini görerek hayatı deneyimleme, kendini tanıma, diğer çocuklarla iletişim kurabilme gibi sosyal beceriler edinmektedir (Töret, 2017).

Hayvan besleme noktalarının çocuk gelişimine etkisi geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır. Çocuklar, hayvanlara bakım yapma sürecinde empati geliştirme ve sorumluluk alma becerilerini artırmakta, hayvanların ihtiyaçlarını anlamak ve düzenli bakım sağlamak, çocuklara başkalarının duygularına duyarlı olmayı öğretmektedir. Sosyal beceriler açısından, hayvanlarla etkileşim çocukların iletişim ve sosyal etkileşim kurma yeteneklerini teşvik etmektedir (Çakıcı, 2019). Fiziksel aktivite bağlamında, hayvanlarla oyun oynamak çocukların fiziksel hareketliliğini artırmakta ve bu durum genel sağlık ve gelişimleri üzerinde olumlu bir etki yaratmaktadır. Hayvanların doğal yaşamını yakından inceleme ve deneyimleme yardımıyla çocuk, doğal yaşamı gözlemler ve hayvanın beslenmesine yardımcı olarak sorumluluk bilinçlerini geliştirmektedirler (Sarman, 2022).

Sahne ve Amfi, çocukların fiziksel, sosyal, bilişsel ve duygusal gelişimlerini destekleyen zengin ortamlar sağlamaktadır. Bu tür mekanlar, geniş hareket alanları sunarak motor becerilerin ve koordinasyonun gelişimine katkıda bulunmaktadır. Ayrıca, grup oyunları ve performanslar sırasında çocuklar, takım çalışması, iletişim ve iş birliği gibi sosyal beceriler kazanmaktadır. Bilişsel gelişim açısından, sahne üzerindeki yaratıcı görevler çocukların problem çözme ve planlama becerilerini geliştirmelerine yardımcı olup, duygusal ifadeleri ve empati becerilerini de güçlendirmektedir (Çümlek & Özaslan, 2021).

Açık ve yeşil alanlar, çocukların gelişimsel süreçlerine önemli katkılarda bulunan çeşitli oyun ve etkinlik fırsatları sunmaktadır. Koşu, futbol ve takım tabanlı oyunlar gibi fiziksel aktiviteler, çocukların motor becerilerini ve dayanıklılıklarını artırarak fiziksel sağlıklarını desteklerken; doğa yürüyüşleri ve keşifler çevre bilincini ve merak duygusunu geliştirmektedir. Bu açık hava etkinlikleri, çocukların dikkat ve odaklanma yeteneklerini, stres seviyelerini azaltarak duygusal iyilik halleri üzerinde olumlu etkiler yaratmakta ve çevre koruma bilincini artırmaktadır. Dolayısıyla, yeşil alanlarda geçirilen zaman, çocukların fiziksel, sosyal, bilişsel ve duygusal gelişimlerini bütüncül bir şekilde desteklemektedir (Çelik, 2012; Öztürk, 2013).

Doğal Alanlar, arazide bulunan doğal oluşumlu tepe ve çukur gibi cansız öğelerin varlığı çocuklara saklambaç gibi oyunları oynamaları açısından fırsat sunmaktadır. Bu tür alanlar, çocukların motor becerilerini, denge ve koordinasyonlarını geliştirirken, aynı zamanda yaratıcı düşünme ve problem çözme yeteneklerini teşvik etmektedir. Sosyal beceriler açısından, doğal araziler işbirliği ve takım çalışmasını gerektiren oyunları mümkün kılarak sosyal etkileşimi artırmaktadır. Ayrıca, doğayla iç içe olmak, çevre bilincini geliştirme ve ruhsal rahatlama sağlamaktadır. Bu öğeler, çocukların kendine güvenini artırarak ve stres seviyelerini düşürerek genel gelişimlerine olumlu katkı yapmaktadır. Doğal oyun alanları çocukların fiziksel, sosyal, bilişsel ve duygusal gelişimlerine bütünsel bir destek sunmaktadır (Canlı & Demiraslan, 2020).

Klasik oyun parkurları, çocukların fiziksel, bilişsel, sosyal ve duygusal gelişimlerini kapsamlı bir şekilde destekleyen çeşitli motor ve bilişsel beceriler kazandırmaktadır. Bu parkurlar, tırmanma merdivenleri, kaydıraklar, denge tahtaları ve zıp zıp yataklar gibi çeşitli hareketli öğeler içermekte ve çocukların ince motor becerilerini, kas güçlerini, denge yeteneklerini ve koordinasyonlarını geliştirmelerine olanak tanımaktadır. Bu unsurlar, çocukların genel gelişim süreçlerini destekleyici bir rol oynamakta ve sağlıklı bir büyüme ortamı sağlamaktadır (Köse vd., 2024).

Doğal oyun parkurları, çocukların fiziksel, bilişsel, sosyal ve duygusal gelişimlerine büyük katkı sağlamaktadır. Bu parkurlarda çocuklar ağaç tırmanma, kaya tırmanışı, kum ve çimen üzerinde koşma gibi etkinliklerle motor becerilerini ve denge yetilerini geliştirirken, problem çözme ve yaratıcı düşünme becerileri de artmaktadır. Sosyal etkileşim ve işbirliği gerektiren oyunlar, iletişim ve kendine güvenlerini güçlendirmektedir. Ayrıca, doğada vakit geçirmek çocukların stresini azaltmakta ve ruh halleri üzerinde olumlu bir etki yapmaktadır. Doğal malzemelerle yapılan yaratıcı oyunlar ve keşif faaliyetleri, çocukların öğrenme merakını teşvik eder ve doğa bilincini artırmaktadır. Bu parkurlar, eğlenceli ve sağlıklı bir gelişim ortamı sunmaktadır (Kır, 2019).

Su kaynağı bulunan alanlar, çocuk gelişiminde önemli rol oynayan çeşitli faydalar sunmaktadır. Bu alanlar, çocukların duyuşsal gelişimini destekleyerek suyun sıcaklık, doku ve hareket gibi özellikleriyle çevresel farkındalıklarını artırmaktadır (Biol, 2009). Ayrıca, su ile oynama, çocukların kaba ve ince motor becerilerini geliştirmekte, el-göz koordinasyonunu güçlendirmekte ve problem çözme yeteneklerini teşvik etmektedir. Sosyal becerilerin gelişimini destekleyen bu ortamlar, çocukların paylaşma ve işbirliği gibi sosyal etkileşimlerde bulunmalarına olanak tanımaktadır. Su oyunları, aynı zamanda çocuklar için rahatlatıcı bir etki sağlayarak stres azaltımını ve duyuşsal dengeyi teşvik etmektedir. Ayrıca, bu tür alanlar fiziksel aktiviteyi teşvik ederek genel sağlık ve fitness seviyelerini artırabilirken, temizlik ve hijyen konularında da farkındalık kazandırmaktadır. Bu nedenle, su kaynağı bulunan oyun alanları, çocukların çok yönlü gelişimini destekleyen değerli ortamlar olarak değerlendirilmektedir (Ünal, 2009; Pouya vd., 2016; Köklü & Eraslan, 2020).

Kum bulunan alanlar, çocukların çeşitli oyun aktiviteleri aracılığıyla çok yönlü gelişimlerini desteklemektedir. Kum kalıplarının kullanımı, ince motor becerileri geliştirirken yaratıcılığı teşvik eder; kumdan yapılar inşa etmek, problem çözme ve sosyal etkileşim becerilerini güçlendirmektedir. Kumda kazıma ve arama faaliyetleri, keşfetme ve merak duyuşlarını beslerken el-göz koordinasyonunu artırmaktadır. Kumda çizim yapma, sanat ve ifade yeteneklerini desteklerken kavramsal anlayışı geliştirmektedir. Kum ile suyun birleşimi, temel bilimsel prensiplerin anlaşılmasını sağlamakta ve dokunsal deneyimleri zenginleştirmektedir. Bu oyunlar, çocukların fiziksel, zihinsel ve sosyal gelişimlerini holistik bir şekilde destekleyip, açık hava ve doğal materyallerle etkileşim yoluyla genel sağlıklarını da olumlu yönde etkilemektedir (Ünal, 2009).

Açık hava sınıflarında gerçekleştirilen oyunlar, çocuk gelişiminin çeşitli boyutlarına önemli katkılar sağlamaktadır. Yaratıcı oyunlar, ince motor becerileri ve hayal gücünü desteklerken, grup oyunları sosyal beceriler ve işbirliği yeteneklerini güçlendirmektedir. Denge ve koordinasyon oyunları fiziksel beceriler üzerinde olumlu etkiler yaratırken, doğa ile etkileşim çocukların duyuşsal ve problem çözme becerilerini geliştirmelerine olanak tanımaktadır. Genel olarak, açık sınıflarda yapılan etkinlikler çocukların fiziksel sağlığını, bilişsel ve duyuşsal gelişimini destekleyerek kapsamlı bir gelişim süreci sunmaktadır (Çelik, 2012; Kubanç, 2014).

Yürüme yolları, çocukların fiziksel ve psikolojik gelişiminde önemli bir rol oynamaktadır. Fiziksel açıdan, bu yollar çocukların motor becerilerini ve kemik gelişimini desteklemekte; düzenli yürüyüş ve koşu aktiviteleri kas gücünü, koordinasyonu ve kemik yoğunluğunu artırırken, açık hava yürüyüşleri güneş ışığından D vitamini alımını da sağlamaktadır (Tandoğan, 2014). Psikolojik ve sosyal açıdan ise, yürüme yolları çocuklara sosyal etkileşim fırsatları sunmakta, duyuşsal iyilik hallerini olumlu yönde etkilemekte ve çevreyi keşfetme aracılığıyla merak ve öğrenme isteğini teşvik etmektedir. Ayrıca, güvenli yürüme yolları çocukların dış mekan aktivitelerini artırarak, bağımsızlık duyuşunu güçlendirmekte ve sağlıklı yaşam alışkanlıklarının kazandırılmasına katkıda bulunmaktadır (Aslan, 2017).

Ekim-dikim alanlarının çocuk gelişimine etkileri, çeşitli boyutlarda incelenebilmektedir. Bu alanlar, çocukların motor becerilerini geliştirirken fiziksel sağlıklarını artırmalarına katkıda bulunmakta; ayrıca, açık hava etkinlikleri çocukların duyuşsal ve sosyal gelişimlerini destekleyerek stres seviyelerini azaltabilmekte ve sosyal beceriler kazandırabilmektedir (Türk & Sarı, 2020).

Doğal çevreyle etkileşim, çocukların çevresel bilgi edinimlerini ve problem çözme yeteneklerini güçlendirebilmektedir. Bahçe işleri gibi aktiviteler, çocuklarda sorumluluk ve öz disiplin duyuşlarını geliştirebilirken, yaratıcı oyun fırsatları da yaratıcılıklarını ve hayal güçlerini artırabilmektedir. Ayrıca, bu tür etkileşimler çevresel farkındalıklarını artırarak, çevre bilinci kazanmalarına olanak tanımaktadır. Bu bağlamda, ekim-dikim alanları çocukların genel gelişimleri üzerinde kapsamlı ve olumlu bir etki yaratmaktadır. (Küpel, 2023).

Yapılan araştırmalar dahilinde bu çalışma da çocuk oyun alanlarının çocuk gelişimine katkı düzeyi ve alanları Çizelge 1.8’de detaylı şekilde verilmiştir.

Çizelge 1.8. Oyun Alanlarının Çocuk Gelişimine Katkı Düzeyi ve Alanları

Oyun Alanı	Gelişime Katkı Düzeyi ve Alanları	Kaynak
Klasik Oyun Parkı	Fiziksel gelişim Sosyal Gelişim Bilişsel Gelişim Psikolojik Gelişim	Uslu & Shakouri, 2012; Duman & Koçak, 2013; Samur & Kızıltepe, 2018; Köklü & Eraslan, 2020
Doğal Oyun Parkları	Fiziksel gelişim, Sosyal Gelişim Duygusal Gelişim, Bilişsel Gelişim Psikolojik Gelişim	Ünal, 2009; Canlı & Demiraslan, 2020
Geleneksel Oyun Alanı	Fiziksel gelişim, Sosyal Gelişim Duygusal Gelişim, Bilişsel Gelişim Psikolojik Gelişim	Fanusçu, 1994; Töret, 2017; Keskin, 2022
Oyun Evleri	Fiziksel gelişim, Sosyal Gelişim Duygusal Gelişim, Bilişsel Gelişim Psikolojik Gelişim, Akademik Gelişim	Töret, 2017; Büyükokutan Töret, 2017
Hayvan Besleme Noktaları	Fiziksel gelişim, Sosyal Gelişim Duygusal Gelişim, Bilişsel Gelişim Psikolojik Gelişim, Akademik Gelişim	Çakıcı, 2019; Sarman, 2022
Sahne ve Amfi	Fiziksel gelişim, Sosyal Gelişim Duygusal Gelişim, Bilişsel Gelişim	Çelik & Kök, 2007; Çümlek & Özaslan, 2021
Açık-Yeşil Alanlar	Fiziksel gelişim, Sosyal Gelişim Duygusal Gelişim, Bilişsel Gelişim Psikolojik Gelişim, Dil Gelişimi	Çelik, 2012; Öztürk, 2013
Doğal Alanlar (Tepe-Çukur)	Fiziksel gelişim, Sosyal Gelişim Duygusal Gelişim, Bilişsel Gelişim Psikolojik Gelişim	Yılmaz & Bulut, 2003; Turgut & Yılmaz, 2010; Pouya vd., 2016; Canlı & Demiraslan, 2020
Klasik Oyun Parkurları	Fiziksel gelişim, Sosyal Gelişim Duygusal Gelişim, Bilişsel Gelişim Psikolojik Gelişim	Öztürk, 2021; Köse vd., 2024
Doğal Oyun Parkurları	Fiziksel gelişim, Sosyal Gelişim Duygusal Gelişim, Bilişsel Gelişim Psikolojik Gelişim	Kır, 2019; Aykora vd., 2019; Köseoğlu & Barut, 2023
Su Kaynağı Bulunan Alanlar	Fiziksel gelişim, Sosyal Gelişim Duygusal Gelişim, Bilişsel Gelişim Psikolojik Gelişim	Ünal, 2009; Birol, 2009; Pouya vd., 2016; Köklü & Eraslan, 2020
Kum Bulunan Alanlar	Fiziksel gelişim, Sosyal Gelişim Duygusal Gelişim, Bilişsel Gelişim Psikolojik Gelişim	Ünal, 2009; Ummanel, 2017; Samur & Kızıltepe, 2018
Açık Hava Sınıfı	Fiziksel gelişim, Sosyal Gelişim Duygusal Gelişim, Bilişsel Gelişim Psikolojik Gelişim, Akademik Gelişim	Çelik, 2012; Alat vd., 2012; Kubanç, 2014
Yürüme Yolları	Fiziksel gelişim, Sosyal Gelişim Duygusal Gelişim, Bilişsel Gelişim Psikolojik Gelişim	Tandoğan, 2014; Aslan, 2017
Ekim-dikim Alanları	Fiziksel gelişim, Sosyal Gelişim Duygusal Gelişim, Bilişsel Gelişim Psikolojik Gelişim, Akademik Gelişim	Türk & Sarı, 2020; Küpeli, 2023

Çocuk Oyun Alanları Güvenliği Standartları: Oyun alanı ekipmanı veya elemanının işlevi ne olursa olsun, çocuk oyun setleri ve ekipmanları için standartlar göz önüne alındığında, bir çocuk oyun alanını tasarlarken, uygularken veya çalıştırırken güvenlik göz önünde bulundurulması gereken en önemli faktörlerden biri kabul edilmektedir (UNODC, 2013). Türkiye Standartlar Enstitüsü (TSE)'nün standardı olan TSEN1176-1 bağımsız bir güvenlik standardı görevi görmektedir. Güvenli oyun ortamının olmadığı oyun alanlarında yaralanma riskinin olma olasılığı yüksektir (TSE, 2024). Çocuk oyun alanının işlevselliği, sürdürülebilirliği ve tercihleri, tasarımından ebeveyn beklentilerine kadar pek çok açıya bağlı kalmaktadır. Çocuk oyun alanı standardının temel amacı, çocukların yaralanma riskini en aza indirmek için kilit noktaları yöneterek güvenliğini sağlamak olarak açıklanabilmektedir (UNODC, 2013). Çocuk oyun alanında çocuğun güvenliğini sağlamak için kullanıcının beklenmeyen tehlikeleri ortadan kaldırarak riski en aza indirilmesi gerekmektedir. Çocuklar için öngörülemeyen tehlikeler yaratan sorunlardan bazıları; uygunsuz koruma, oyun elemanlarının yetersiz güvenlik alanları, keskin çıkıntı ve kenarlar, başın ve diğer uzuvların sıkışması, kalabalık oyun alanları, oyun alanında takılmalara neden olabilecek beklenmedik engeller, yetişkinlerin dikkatsizliği, denetim eksikliği, bakımsızlık vb. etkenler örnek verilebilmektedir (TSE, 2024). Çocuk oyun alanları ve oyun grupları, yetişkinlerin her an erişebilecekleri şekilde tasarlanması gerekmektedir. Çocuk oyun alanı donanımının geçiş tünelleri gibi kapalı bölümleri görüşü tamamen engelleyecek düzeyde kapalı olmaması gerekmektedir (Senyen & Erdoğan, 2019).

Oyun Alanlarında Bulunan Elemanlar, Ekipmanlar, Donatılar ve Malzemeleri

A. Oyun Alanlarında Bulunan Elemanlar

Girişler: Girişler çocukların güvenliği açısından değerlendirilmeli ve ona göre konumlandırılması gerekmektedir. Yaşam alanlarına ve konutlara uygun mesafede ve ulaşılabilirlikte olmalıdır. Girişler, bilgi edinme ve sosyal etkileşimin gerçekleştiği noktalar olduğu kabul edilmektedir (Fanusçu, 1994).

Yollar: Çocuk oyun alanındaki ana yollar; giriş noktası aktivite alanlarına, kilit alanlara, tuvaletlere, çeşmelere ve yaya bölgelerine bağlanması gerekmektedir. Yollar aynı zamanda saklambaç ve av oyunları için bir ortam sağlamaktadır. Yol, tekerlekli araçların hareketine izin vermelidir. Yollar en az 1,50 m genişliğinde ve %2 eğime sahip olması gerekmektedir (Memiş & Gülcan, 2020).

İşaretler: İşaretlerin bilgilendirici, çocukların anlayabileceği ölçüde ve eğlendirici olması gerekmektedir. İşaretler duvarların, zeminlerin, yapıların veya herkesin görebileceği herhangi bir yüzeyin üzerine konumlandırılabilir. İşaretlerin yapıldığı malzemenin çocuklara zarar vermeyecek bir malzemeden yapılması veya çocukların erişemeyeceği bir alanda olması gerekmektedir (Karadağ vd., 2012).

Çitler ve Korkuluklar: Oyun alanlarının kötüye, yoğun kullanımına engel olmak ve oyun alanlarını korumak adına yapılmaktadırlar. Aynı zamanda çocukların güvenlikleri için oyun alanlarının dışına çıkmalarına da engel olmaktadır (Yücel, 2005).

Kombine Oyun Ekipmanları: Bu ekipmanın oyun değeri oldukça yüksektir. Ekipman güvenli olması, mevcut standartlara uygun olması ve bakımı kolay olması gerekmektedir. Yaralanmayı önlemek için platformların yerden 2,50 m'den fazla olmaması gerekmektedir. Çoğu cihaz ahşaptan yapılsa da çelik, alüminyum, PVC (Polivinil Klorür) ve bu malzemelerin çeşitli kombinasyonlarından da yapılmaktadır. Güvenlik ve dayanıklılık açısından, fabrikasyon ekipman, manuel ekipmana göre öncelikli olması gerekmektedir. Fabrika ekipmanları devlet tarafından belirli standartlara göre üretilip test edildiğinden daha güvenli olması gerekmektedir (Yücel, 2005; Şişman & Özyavuz, 2010).

B. Oyun Oynamaya Yardımcı Materyaller

Çocukların oynamaktan hoşlandıkları doğal veya insan kaynaklı malzemelerdir. Örneğin sopalar, kayalar, taşlar, ağaç çubukları, tuğlalar, bisikletler, oyuncaklar ve benzeri materyallerdir (Dalğar & Kaya 2017).

Oyun Yüzeyleri: Düşme durumunda çarpma hızını azaltmak için ekipmanın çevresinde yumuşak yüzeyler kullanılması gerekmektedir. Kum veya kum-talaş karışımından yapılmış yüzeyler oyun alanları için ideal bulunmaktadır. Oyun alanları için uygun döşemenin seçilmesi için aktivite türü, kullanım yoğunluğu ile saatleri ve güvenliğinin göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Malzeme seçiminde bulunabilirlik, maliyet, yüzey dokusu, yerleştirme ve bakım kolaylığı önemli kabul edilmektedir (Ender, 2017).

Arazi Formları ve Topografik Değişimler: Farklı arazi şekilleri ve topografik değişiklikler çocuklara daha fazla hareket imkânı sağladığı gibi oyun alanındaki sirkülasyon alanını da arttırmaktadır. Tepe ve Çukur Alanlar; bunlar çocuğun saklanma, yuvarlanma, tırmanma, atlama ve kayma gibi yönsel ve algısal yeteneklerini harekete geçiren oyunların oynandığı alanlardır (Arslan & Ekici, 2023).

Su ve Kum: Çocuklar için ilginç bir oyun ögesidir. Suyun duyuşsal etkilerinin çocuk gelişimine katkı sağladığı göz ardı edilmemesi gerekmektedir (Yücel, 2005). Çocuklar için evrensel bir oyun ögesi olarak kabul edilmektedir. Her yaştan çocuğun ilgisini çekerken çocukların hayal güçlerini ve sosyal becerilerini geliştirmeye yardımcı olmaktadır (Ummanel, 2017).

Dinlenme ve Oturma Alanları: Buluşma yeri sosyal gelişmeyi ve iş birliğini desteklemektedir. Çocuklar kadar yetişkinlerin de çocukları denetlemesi önem arz etmektedir Çevredeki ekipmanların uygun şekilde izlenmesini sağlamaktadır (Üsküplü, 2022).

Sahne Alanları: Çocukların özgüvenlerini geliştiren ve grup çalışması gibi performans etkinliklerini destekleyen alanlar olarak kabul edilmektedir. Tiyatro performansı, çocuklarda topluluk duygusunu teşvik edip ve yerel kültürün ilerlemesine katkıda bulunmaktadır (Yücel, 2005).

Bitkiler: Ağaç, çalı, yer örtücü ve benzeri bitkilerin estetik güzelliği ve gölgeleme özelliği dikkat çekmektedir. Bahçeler, bitkileri tanımlamak ve doğa ile iletişim kurmak için kullanılmaktadır (Uluğ & Altan, 2007).

Hayvanlar: Çocuk oyun alanında bulunan hayvan besleme noktaları doğal yaşamı gözlemleme fırsatı vermektedir. Hayvanlar ister evcil ister vahşi olsun fark etmeksizin bu alanlar sayesinde çocuklar; çevredeki tüm canlıları tanıma fırsatı elde etmektedirler. Ayrıca çocuklar, hayvanların yaşam koşullarına ve bakımına katkıda bulunup onlara karşı sorumluluklarını geliştirmektedirler (Yücel, 2005).

Engelliler için araçlar: Oyun alanları tasarlanırken, ekipmanların engelliler için erişilebilir olması gerekmektedir. Tasarımlarda sadece tekerlekli sandalye kullanıcıları için değil görme engelliler, zihinsel engelliler ve işitme engelliler için de konforlu koşullar sağlanması gerekmektedir (Çelik vd., 2015).

C. Oyun Alanı Ekipmanları

Oyun ne kadar uzun sürerse ve çocuk ne kadar ilgi verirse oyun o kadar değerli kabul edilmektedir. Bir ekipman ne kadar çok kullanılırsa, o kadar fazla oyun değeri bulunmaktadır. Başka bir deyişle, ekipmanın değişim ve gelişim değeri varsa, çocuğun bireysel ihtiyaçlarını karşılayabiliyorsa, yaş gruplarına ve ihtiyaçlarına uygunsa, çocuk daha fazla gelişme fırsatına sahip olmaktadır (Gökşen, 2014).

Çocuk, yaşlılarıyla oynuyorsa ve grup oyunlarında etkinse, o zaman ekipman aynı değer düzeyine sahip kabul edilmektedir. Oyun ekipmanlarının yalnızca güvenlik değil, aynı zamanda her yaştan insan için ilgi çekici ve eğlenceli olması gerekmektedir. Oyun ekipmanları çocukların seçim, muhakeme ve yaratıcılık duygularını geliştirmekte ve kendi başına daha sağlıklı karar vermesinde etkili olmaktadır. Oyun alanı ekipmanları ile çocuklar sadece meraklarını gidermekle kalmaz, aynı zamanda oyun ekipmanlarıyla oynayarak nesnelerin özelliklerini keşfetmektedir. Çocuğun okul öncesi dönemde oyuncaklara ve oyun ekipmanlarına olan ilgisinin sebebi yetişkinlerle birlikte artan bir yaratıcılığın ve taklit etme çabasının bir sonucu kabul edilmektedir. Bu dönemde çocuğun gelişim özelliklerine uygun ortam, malzeme ve oyun alanı sağlaması gerekmektedir (Özer & Yıldırım Polat, 2019).

D. Çocuk Oyun Alanı Malzemeleri ve Donatı Elemanları

Çocuk oyun alanlarında kullanılan malzemelerden önce çocuğun oyun aktivitelerinin saptanması gerekmektedir. Tekkaya (2001)'e göre çocuğun 12 çeşit oyun aktivitesi bulunmaktadır. Oyun aktiviteleri; oyun donatısı ve çocuk oyun alanı tasarımı ile azaltılıp çoğaltılabilmektedir (Çizelge 1.9).

Çizelge 1.9. Uygun Malzeme Seçimini Etkileyen Oyun Aktiviteleri (Tekkaya 2001).

Türü	Şekli
Amaçsız vücut istirahati	Oturma, konuşma, yürüme vb.
Hedef vücut destekleri	Okuma, kağıtlarla oynama, bebeklerle oynama vb.
Kasıtlı hareket	A'dan B'ye yürüme, bisiklete binme vb.
Araçsız hareket	Koşma, zıplama, saklanma vb.
Araçlı hareket	Bisiklet, paten vb.
Sabit sınır düzenekleri ile hareket etme	Duvarlarda yürüme, çitlere tırmanma vb.
Sabit oyun grupları ile hareket	Salıncak, tırmanma elemanı, kaydırak vb.
Top Oyunları	Futbol, basketbol, orta sıçan, dokuz taş vb.
Taklit Oyunları ve Role-play	Evcilik, doktorculuk, ebeveyn rolüne bürünme vb.
Yapı-İnşa Oyunları	Ahşap blok, kum, su vb.
Flora ve Fauna	Bitkiler ve hayvanlarla oynama
Geleneksel oyunlar	Sek-sek, köşe kapmaca vb.

Oyunun, oyun araçlarındaki gelişimi işlevsel, teknik ve sosyal oyun şeklindedir. Oyun donatılarının başlıca işlevi oyun konusunda çocuğun gelişimine yardımcı olması gerekmektedir (Aklıbaşında vd., 2018). Oyun donatılarının ya da yapısının, çocuğun oyun aktivitesini başlatacak nitelikte olması gerekmektedir. Oyun alanı malzemesinin yapısı farklı yaş ve yetenekteki çocukları ayırabilmeli, küçük çocuklara uygun olmalı, yaratıcı, sosyal, statik, dinamik gibi çeşitli oyunları sunabilecek karmaşıklığa sahip olmalı, çocuklara test etme fırsatı verebilmesi gerekmektedir. Işık, boşluk, doku, renk, şekil ve hareketli parçalar kullanılması; dayanıklılık, bakım kolaylığı ve koruma sağlayarak yeniliği desteklemesi gerekmektedir (Ünal, 2009). Çocuk oyun alanlarında çocukları en fazla oyalayan elemanlar çeşitli oyun donatılarıdır. Bu donatılar sabit, basit, emniyetli ve çok yönlü olarak planlanmaktadır. Çeşitli tip ve şekillerde imal edilmektedirler. Bu alanlar sade, emniyetli, çocukları teşvik edici, ruhen ve bedenlen geliştirici nitelikte düzenlenmelidir (Bayraktaroğlu & Büke, 2015).

Çizelge 1.10. Oyun alanı donatı ve malzemeleri (Bayraktaroğlu & Büke, 2015).

Donatı	Malzeme
Kum Havuzu	Kum, Sınırlayıcı Eleman: ahşap, tuğla, beton vb.
Su Havuzu	Su, Duvar: beton, seramik vb.
Salıncak	Plastik, İskelet: ahşap, çelik vb.
Tırmanma Elemanları	Ahşap, plastik, metal, doğal materyal vb.

Kum Havuzu: Bahçenin ortasına veya uygun bir alanına konumlandırılır. Kenarları ahşap, tuğla veya beton duvarlarla çevrili olması gerekmektedir. Havuzun derinliği en az 30 cm (santimetre)'dir. Elenmiş ve yıkanmış deniz veya nehir kumu ile doldurulmaktadır. Kumun yıkanıp elenmesi, kumun düzenli olarak değiştirilmesi ve tanktaki kumun dışarıyla temas etmemesi için banketlerin 20 cm yüksekliğinde olması gerekmektedir. Bu set güvenli, yuvarlak ve çocuklara zarar vermeyecek şekilde tasarlanması ve yüzey suyu drenajı için tabana çakıl serilmesi gerekmektedir. Yılda en az 2-3 kez kazılır ve karıştırılmaktadır. Kum yılda bir veya iki kez tamamen değiştirilmektedir. On beş çocuğun aynı anda oynamasına uygun düzenli bir kum havuzu sağlanması gerekmektedir. Kum çukuru; 3x4 m, 6x8 m veya daha fazla olabilir fakat yine de çok büyük olmaması gerekmektedir (Ummanel, 2017).

Su Havuzları: Fıskiyeler, yüzme havuzları, sığ veya yürünebilir sular tüm çocukların ilgisini çeken oyun alanlarıdır. Su havuzu, çocuklar için tehlike veya risk oluşturmayacak şekilde tasarlanmalıdır. Su derinliği 15-35 cm'yi geçmemeli, havuzunun tabanı düzgün olmalıdır. Çocukların kavraması ve tutunması adına her iki tarafta da korkuluklar olmalıdır. Sular hem 0-6 yaş arası çocuklara hem de 6-12 yaş arası çocuklara çok hitap ettiği için oyun alanlarında olması tavsiye edilen donatılardan biridir (Bayraktaroğlu & Büke, 2015).

Salıncak: Salıncak, sabit elemanlarla birlikte motor aktivitelerin yapılmasına yardımcı elemanlarından biridir. Salıncaklar kullanıma göre hazır oyun öğeleridir. Salıncak; trafik alanlarına, girişlere, süpürgeliklere ve diğer salıncaklara yakın yerleştirilmemesi gerekmektedir. Bu durum güvenlik açısından çok sakıncalıdır (Duman & Koçak, 2013).

Tırmanma Elemanları: Çocuklar tırmanmayı ve yükseklerle ulaşmayı severler. Bu sayede çevrelerine karşı yeni bir bakış açısı kazanmaktadırlar. Yüksek yerler oyuna mücadele katmaktadır. Çocukoyun ekipmanları arasında tırmanma elemanı çocukların fiziksel gelişimini olumlu yönde etkileyen donatılardan biridir (Duman & Koçak, 2013).

E. Çocuk Gelişimini Etkileyen Oyun Elemanları

Çocuk oyun alanlarında bulunan oyun alanları; klasik oyun parkı (örneğin; salıncak, kaydırak, tahterevallı, sallanan oyuncak, sabit köprü, tünel), doğal oyun parkı (örneğin; alanın doğal topografik yapısından yararlanılarak tasarlanmış oyun alanı: ağaç tırmanma alanları, çukurlar, tepecikler), geleneksel oyun alanları (örneğin; sek-sek oyun sahası, mendil kapmaca oyun sahası, labirent oyun sahası, köşe kapmaca oyun sahası), oyun evlerinin bulunduğu alanlar (örneğin; oyun evi, Montessori mutfak), Hayvan besleme noktaları (örneğin; kuş evleri, evcil hayvan kulüpleri, kümes), sahne ve amfi bulunan alanlar (örneğin; sahne, amfi), açık ve yeşil alanlar, doğal alanlar, klasik oyun parkurları (örneğin; standart olarak tasarlanmış tırmanma duvarları, tırmanma oyuncakları, sürünme parkurları, barfiks, tırmanma ağıları), doğal oyun parkurları (örneğin; alana özel tasarlanmış parkur, geri dönüştürülmüş malzemelerden yapılmış parkurlar), su kaynağı bulunan alanlar (örneğin; çeşme, su havuzu), kum bulunan alanlar (örneğin; kum havuzu), açık hava sınıfı (örneğin; açık hava sınıfı, tahta, masa, sandalye), yürüme yolları, ekim-dikim alanları (örneğin; hobi bahçesi, ekim-dikim araçları)'dır. Bu alanlarda bulunan ve kullanılan oyun elemanları çocuk gelişimi üzerinde çeşitli yönlerden etkili olmaktadır.

Yapılan araştırmalar dahilinde çocuk gelişimini etkileyen oyun elemanları Çizelge 1.11’de detaylıca verilmiştir.

Çizelge 1.11. Oyun Elemanlarının Çocuk Gelişimine Katkı Düzeyi ve Alanları

Oyun Elemanı	Gelişime Katkı Düzeyi ve Alanları	Kaynak
Salıncak	Fiziksel gelişim, Sosyal Gelişim Duygusal Gelişim, Algısal Gelişim	Özgen, 1997; Soydan vd., 2014; Samur & Kızıltepe, 2018
Kaydırak	Fiziksel gelişim, Sosyal Gelişim Duygusal Gelişim, Bilişsel Gelişim	Samur & Kızıltepe, 2018; Banko vd., 2018
Tahterevalli	Fiziksel gelişim, Sosyal Gelişim Duygusal Gelişim, Bilişsel Gelişim	Senyen & Erdoğan, 2019; Usta, 2021
Sallanan Oyuncaklar	Fiziksel gelişim, Sosyal Gelişim Duygusal Gelişim, Bilişsel Gelişim	Usta, 2019; Keleş, 2019
Sabit Köprü	Fiziksel gelişim, Sosyal Gelişim	Kirazoğlu, 2012
Tünel	Fiziksel gelişim, Sosyal Gelişim	Kirazoğlu, 2012
Ağaç Tırmanma Elemanı	Fiziksel gelişim, Sosyal Gelişim Duygusal Gelişim, Bilişsel Gelişim Doğa ile etkileşim	Fanusçu, 1994; Samur & Kızıltepe, 2018
Tepe	Fiziksel gelişim, Sosyal Gelişim Duygusal Gelişim, Bilişsel Gelişim Psikolojik Gelişim, Doğa ile etkileşim	Çelik, 2012; Derin, 2024
Çukur		
Sek-sek Oyun Sahası	Fiziksel gelişim, Sosyal Gelişim Duygusal Gelişim, Bilişsel Gelişim Psikolojik Gelişim	Fanusçu, 1994; Töret, 2017; Keskin, 2022
Mendil Kapmaca Oyun Sahası		
Spor Aletleri (Kale, basket potası vb.)	Fiziksel gelişim, Sosyal Gelişim Duygusal Gelişim, Bilişsel Gelişim Psikolojik Gelişim	Aklıbaşında vd., 2018
Oyun Evi	Fiziksel gelişim, Sosyal Gelişim Duygusal Gelişim, Bilişsel Gelişim Psikolojik Gelişim, Akademik Gelişim	Töret, 2017; Büyükokutan Töret, 2017
Kuş Evleri	Fiziksel gelişim, Sosyal Gelişim Duygusal Gelişim, Bilişsel Gelişim Psikolojik Gelişim, Akademik Gelişim	Çakıcı, 2019; Sarman, 2022
Evcil Hayvan Kulübesi, Kümes		
Sahne ve Amfi	Fiziksel gelişim, Sosyal Gelişim Duygusal Gelişim, Bilişsel Gelişim Psikolojik Gelişim, Dil Gelişimi	Çelik & Kök, 2007; Çümlek & Özaslan, 2021
Tırmanma elemanları	Fiziksel gelişim, Sosyal Gelişim Duygusal Gelişim, Bilişsel Gelişim Psikolojik Gelişim	Öztürk, 2021; Köse vd., 2024
Sürünme parkuru		
Barfiks		
Çeşme	Fiziksel gelişim, Sosyal Gelişim Duygusal Gelişim, Bilişsel Gelişim Psikolojik Gelişim	Ünal, 2009; Birol, 2009; Pouya vd., 2016; Köklü & Eraslan, 2020
Su Havuzu		
Kum Havuzu	Fiziksel gelişim, Sosyal Gelişim Duygusal Gelişim, Bilişsel Gelişim	Ünal, 2009; Ummanel, 2017; Samur & Kızıltepe, 2018
Açık sınıf elemanları	Fiziksel gelişim, Sosyal Gelişim Duygusal Gelişim, Bilişsel Gelişim Psikolojik Gelişim, Akademik Gelişim	Çelik, 2012; Alat vd., 2012; Kubanç, 2014
Ekim-dikim alanı gereçleri		

1.3.5.1. Planlama ve Tasarım Kriterleri

Çocuk oyun alanlarının planlanması ve tasarımı, çocukların güvenliği, sağlığı, eğlencesi ve gelişimi için kritik öneme sahip bir süreçtir. Bu süreçte dikkate alınması gereken çeşitli kriterler ve standartlar bulunmaktadır (Yılmaz & Bulut, 2003).

Güvenlik: Çocuk oyun alanlarının tasarımında en temel kriterlerden biri güvenlidir. Türkiye’ de oyun alanları TSE’ye göre yurt dışında ise American Society for Testing and Materials (ASTM), Consumer Product Safety Commission (CPSC) ve International Play Equipment Manufacturers Association (IPEMA) gibi kuruluşların belirlediği güvenlik standartlarına uygun olarak tasarlanmaktadır. Bu standartlar, düşme risklerini azaltmak için zemin malzemelerinin seçiminden, elemanların yapısal güvenliğine kadar geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır (CPSC, 2010; IPEMA, 2019; ASTM, 2020).

- Zemin Döşemesi: Düşmeleri önlemek için yumuşak ve emniyetli zemin döşemeleri kullanılması gerekmektedir (örneğin; kauçuk zeminler, vd.).
- Ekipman Güvenliği: Oyun ekipmanlarının tasarımı, çocukların kazalara karşı korunmasını sağlayacak şekilde olması gerekmektedir (örneğin; yuvarlatılmış köşeler ve güvenli yüksekliklerde yapılar, vd.).
- Malzeme Seçimi: Kullanılan malzemelerin dayanıklı, zehirli olmayan ve kolay temizlenebilir olması önem arz etmektedir (Duman & Koçak, 2013).

Erişilebilirlik: Engelli çocuklar da dahil olmak üzere tüm çocukların oyun alanına kolayca ulaşabilmesinin sağlanması gerekmektedir. Bu rampalar, düşük seviyede ekipmanlar gibi fiziksel düzenlemelerle sağlanabilmektedir (Duman & Koçak, 2013).

- Engelsiz Erişim: Tekerlekli sandalye kullanıcıları için uygun erişim yolları ve rampalar gibi düzenlemeler yapılması gerekmektedir.
- Çeşitli Yaş Gruplarına Uygunluk: Farklı yaş gruplarından çocukların erişebileceği ve kullanabileceği çeşitli oyun ekipmanları sağlanması gerekmektedir (Muş Özmen vd., 2023)

Yaş Uygunluk ve Çeşitlilik: Oyun alanları, farklı yaş gruplarındaki çocukların ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde planlanmalıdır. Ayrıca çeşitli aktivitelerin sunulması, çocukların motor becerilerini, sosyal etkileşimlerini ve yaratıcılıklarını desteklemelidir (CPSC, 2010; ASTM, 2020).

- Aktivite Çeşitliliği: Oyun alanları, çocukların farklı beceriler kazanabileceği ve çeşitli aktivitelerle sosyal ve zihinsel gelişimlerini destekleyebilecek yapılandırmalara sahip olmalıdır.
- Yaş Gruplarına Göre Tasarım: Küçük çocuklar için basit ve erişilebilir oyun unsurları, büyük çocuklar için ise daha karmaşık ve zorlayıcı yapılar düşünülmelidir (Arslan & Ekici, 2023).

Doğa ile Bütünleşme: Çocuk oyun alanlarının çevresel düzenlemeleri de önemlidir. Yeşil alanlarla çevrili olması, gölgelendirme olanaklarının sağlanması gibi unsurlar çocukların konforunu artırabilmektedir (Turgut & Yılmaz, 2010). Doğa Elemanları: Oyun alanlarında doğal unsurların ve doğa ile bütünleşmiş yapay unsurların kullanımı çocukların deneyimlerini zenginleştirebilmektedir (Duman & Koçak, 2013).

1.3.5.2. Çocuk Oyun Alanları İçin Ekolojik Yaklaşımlar

Ekolojik temelli çocuk oyun alanlarının tasarımı, çocukların doğayla bütünleşik deneyimler yaşamalarına ve sağlıklı gelişimlerine katkıda bulunmalarına olanak tanımaktadır. Sürdürülebilirlik ilkeleriyle uyumlu olarak planlanan bu alanlar, gelecek nesillere daha sağlıklı ve güvenli bir çevre bırakma amacını da taşımaktadır ((Turgut & Yılmaz, 2010; Taştepe vd., 2016).

Doğal Elemanların Kullanımı: Ekolojik çocuk oyun alanlarında kullanılacak temel doğal elemanlar şunlardır: su, kum, toprak, taş, ağaç kabuğu, kütük, kuru yaprak, kuru dal, kozalak gibi materyaller. Bu elemanlar çocukların duyuşsal ve motor becerilerini geliştirmelerine olanak tanırken, doğal çevre ile etkileşimlerini artırmaktadır (Kavuran, 2023).

Güvenlik ve Sağlık: Oyun alanlarında güvenli bir ortam sağlanmalıdır. Özellikle toksik maddeler içeren bitkilerden kaçınılmalı ve yüzeyler darbeler için uygun, yumuşak malzemelerle kaplanmalıdır. Organik gevşek malzemelerin (talaş, ağaç kabuğu, vd.) kullanımı bu açıdan avantajlıdır (Taştepe vd., 2016).

Topoğrafya ve Mekânsal Planlama: Topoğrafya, çocukların keşfetme ve etkileşimde bulunma yetilerini desteklemek için kullanılabilir. Doğal eğimler ve küçük müdahalelerle oluşturulacak alanlar, çocuklara tırmanma, keşif yapma ve doğayla uyumlu oyun sunabilmektedir (Turgut & Yılmaz, 2010).

Sürdürülebilirlik ve Çevresel Faktörler: Oyun alanlarının sürdürülebilirliği, tasarımın merkezinde olmalıdır. Topoğrafyanın korunması, su döngüsünün yönetimi, doğal peyzaj öğelerinin kullanımı, geri dönüşümlü ve ekolojik materyal tercihi gibi unsurları içermektedir (Kavuran, 2023).

Kullanıcı Deneyimi ve Erişilebilirlik: Çocuk oyun alanlarının tasarımı, tüm yaş gruplarına hitap etmesi gerekmektedir. Erişilebilirlik için gerekli yönlendirmeler ve kullanıcı dostu tasarım, her çocuğun rahat ve konforlu bir şekilde alanı kullanabilmesini sağlamaktadır (Gül, 2012).

1.3.6. Okul Bahçeleri ve Örnekleri

1.3.6.1. Okul Bahçeleri

Okul bahçesi, bir okulun eğitim ve öğretim faaliyetlerinin dışında, öğrencilerin fiziksel aktivitelerde bulunabileceği, sosyalleşebileceği, doğayla iç içe zaman geçirebileceği ve dinlenebileceği açık hava alanıdır (Saygın & Güneş, 2023). Okul öncesi düzeyindeki okullarda bahçe, çocukların doğal materyallerle etkileşim kurabilecekleri, motor becerilerini geliştirebilecekleri ve keşfetmelerine olanak tanıyan önemli bir ortamdır (Saygın & Güneş, 2023). Okul öncesi okul bahçesi küçük çocukların özelliklerini ve ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde tasarlanmış olan bahçe alanıdır. Bu bahçeler genellikle renkli oyun alanları, kum havuzları, tırmanma yapıları, saksı bahçeleri, yürüyüş yolları, dinlenme alanları, açık hava ders alanları gibi öğrencilerin farklı aktivitelerde bulunabileceği donanımları içermektedir. Bahçelerde bulunan unsurlar, çocukların gelişimine ve öğrenme süreçlerine destek olacak şekilde seçilmelidir. Örneğin, doğal malzemeler (taşlar, ağaç kütükleri, çakıl taşları) çocukların duyuşal deneyimlerini zenginleştirirken, bitki ve çiçekler çocuklara bitki örtüsünü keşfetme fırsatı sunmaktadır (Sağlık vd., 2022).

Okul bahçeleri tasarlarken çocukların güvenliği ön planda tutulmalıdır. Oyun alanlarının güvenliği sağlamak için uygun zemin kaplamaları kullanılmalı, tırmanma yapıları ve diğer ekipmanlar güvenlik standartlarına uygun olarak seçilmelidir (Çopur, 2017). Okul öncesi okul bahçesinde, çocukların farklı yaş gruplarına göre aktivite alanları ayrılmalı ve her yaş grubunun ihtiyaçlarına uygun olarak düzenlenmelidir. Psikolojik olarak da bahçe tasarımı çocukların özerkliklerini desteklemeli ve keşif yapma isteklerini teşvik etmelidir. Bu nedenle, açık uçlu oyun alanları ve değişiklik gösterebilen peyzaj unsurları gibi esnek öğrenme ortamları oluşturulmalıdır (Arslan Muhacir & Yavuz Özalp, 2016).

Okul bahçelerinin tasarımı ve planlaması, çocukların gelişimini desteklemek, güvenliğini sağlamak ve çevresel sürdürülebilirliği göz önünde bulundurmak için belirli kriterlere dayandırılmalıdır. Bunlar;

- *Çocuk Merkezli Tasarım:* Bahçe tasarımı, çocukların yaşlarına ve ihtiyaçlarına uygun olarak yapılmalıdır. Farklı yaş grupları için ayrılmış alanlar düşünülmeli ve her yaş grubunun aktivite yapabileceği çeşitli bölgeler oluşturulmalıdır (Sağlık vd., 2022).
- *Güvenlik:* Bahçe tasarımı, çocukların güvenliğini sağlamak için özenle planlanmalıdır. Oyun ekipmanları, güvenlik standartlarına uygun olmalı, zemin kaplamaları kaymaz ve yumuşak malzemelerden yapılmış olmalıdır (Özdemir, 2011).
- *Çeşitlilik ve Esneklik:* Bahçe, çocukların farklı aktivitelerde bulunabilecekleri ve keşfedecekleri çeşitli alanlar içermelidir. Açık uçlu oyun alanları, doğal malzemelerle yapılan oyun ve etkinlik bölgeleri gibi esnek ve değişken peyzaj unsurları yer almalıdır (Duman & Koçak, 2013).
- *Doğayla Uyum:* Bahçe, doğayla iç içe olmalı ve çocukların bitki ve hayvan yaşamını keşfetmelerini teşvik etmelidir. Bitki çeşitliliği, doğal malzemelerin kullanımı ve su özellikleri gibi doğa unsurları önemsenmelidir (Gültekin, 2009).
- *Eğitimsel Değer:* Bahçe, açık hava eğitim aktivitelerine olanak tanıyacak şekilde tasarlanmalıdır. Örneğin, açık hava ders alanları, bitki örtüsü gözlemleri için uygun bölgeler veya öğrenme bahçeleri gibi alanlar düşünülmelidir (Çopur, 2017).
- *Sürdürülebilirlik:* Bahçe tasarımı, su ve enerji kullanımını azaltacak şekilde düşünülmelidir. Sürdürülebilir malzemelerin kullanımı, yağmur suyu toplama sistemleri gibi çevresel etkinliklerin teşvik edilmesi önemlidir (Sağlık vd., 2022).
- *Engelsizlik:* Bahçe tasarımı, engelli çocukların erişebilirliğini sağlayacak şekilde düzenlenmelidir. Yeterli rampalar, düşük seviyede oyun alanları ve fiziksel engelleri azaltacak düzenlemeler yapılmalıdır (Arslan Muhacir & Yavuz Özalp, 2016).
- *Topluluk Katılımı:* Bahçe tasarımı sürecinde okul personeli, öğrenciler, veliler ve topluluk üyeleri ile işbirliği yapılmalıdır. Bu, tasarımın çeşitli ihtiyaçlara uygun olmasını ve topluluk için değerli bir kaynak haline gelmesini sağlamaktadır (Gültekin, 2009).

Bu kriterlerin göz önünde bulundurulması, okul bahçelerinin çocukların gelişimine pozitif bir katkı sağlamasını ve onların doğayla uyum içinde olmalarını desteklemesini sağlamaktadır. Her bir okulun özel ihtiyaçlarına ve çevresel koşullarına göre tasarlanan bahçeler, eğitim ve öğretim süreçlerine entegre edilebilmesini ve öğrencilerin eğitim kalitesini artırabilmektedir (Saygın & Güneş, 2023).

1.3.6.2. Dünyadan Örnekler

Fransa/Paris La Traversine Bercy Anaokulu: “La Traversine”, Paris’in 12. bölgesindeki Bercy okulunun çatısında yer alan 300 m²’lik kentsel pedagojik bahçenin adıdır. Paris Belediyesi’nin “Parisculteurs” yarışması için seçtiği 30 projeden biridir. Okul bahçesinde bulunan alanlar; Anahtar Delik Bahçesi, Mandala Bahçesi, Çok Seviyeli Meyve Bahçesi ve Pergoladır (Transjardins, 2024).

Şekil 1.10. La Traversine Bercy Okulu Lokasyonu ve Logosu (Transjardins, 2024).

Okul bahçesinde bulunan alanlar; anahtar delik bahçesi, merkezinde bulunan kompostun beslediği çevresindeki kültürlerle karakterize edilen dairesel bir yükseltilmiş bahçedir. Mandala Bahçesi ise, mandala tasarımının ilham aldığı sekiz trapezoidal şekilli yetiştirme bölmesi etrafında mevsimlik sebze yetiştiriciliği yapmak üzere tasarlanmıştır (Transjardins, 2024).

Çok seviyeli meyve bahçesi, çift sıra çileklerle başlayıp ahududu, frenk üzümü, kuş üzümü vb. diğer meyveleri ikinci seviyede yetiştiren, arka planda ise kivi ve üzüm gibi ip üzerinde tırmanan meyve türlerine ev sahipliği yapmaktadır. Pergola çocuklarla buluşma noktası olarak tasarlanmış olup, hem kalıcı (örneğin; süsen, yasemin, asma vd.) hem de mevsimlik (örneğin; balkabağı, kabak vd.) bitkileri içeren, gölgeli bir alan oluşturmak amacıyla ip üzerinde tırmanan bitkilerle çevrilidir. Son olarak, Böcek Barınakları, Traversine bölgesinde bulunan üç ayrı böcek barınağıdır; bu barınaklar, doğal veya geri dönüşümlü malzemeler kullanılarak yapılan odalardan oluşmakta olup, teras, anaokulu avlusu ve ilkokul avlusu gibi farklı bölgelere yerleştirilmiştir (Transjardins, 2024).

Şekil 1.11. La Traversine Bercy Okulu Bahçe Merkezleri (Transjardins, 2024).

Japonya/Amanenomori Anaokulu: Aisaka Architects' Atelier tarafından tasarlanmıştır. Japonya'daki arazi kıtlığına sahip şehirlerde, sıkışık beton alanlar genellikle yaygın kabul gören bir durum gibi görünebilmekte fakat Funabashi şehrinde bulunan bu doğal çevreyle dolu kreş okulu, bu normu tersine çevirmektedir. Aisaka Architects Atelier tarafından tasarlanan geniş Amanenomori Kreş Okulu, merkezinde yer alan güzel yeşil bahçe ile çocukların doğayla tekrar bağlantı kurabilecekleri güvenli ve besleyici bir ortam sağlamaktadır. Yeşil alanın yanı sıra, okul çocuklara kendi gıdalarını nasıl yetiştirebileceklerini öğretmek amacıyla güneş panelleri, yağmur suyu toplama sistemi, Earth Tube ısıtma ve çatı bahçesi gibi özelliklere de sahiptir (Inhabitat, 2024).

Şekil 1.12. Amanenomori Anaokulu (Japonya) Plan ve Görselleri (Inhabitat, 2024).

Mimarlar, çevredeki şehirselleşmiş ortama değil, iç avluya odaklanarak iki katlı binayı yönlendirme kararı almışlardır. Bu karar, iç avlu merkezli yuvarlak bir yapı tasarımıyla somutlaşmaktadır. Mimarlar tarafından belirtilene göre, tasarımın ana konsepti, 160 çocuğun doğada oyun oynayabileceği ve tüm ebeveynler ile kreş personelinin güvenli hissedeceği yeterli alanı sağlamaktır. Merkezdeki yeşil alana açılan yuvarlak tavanlı ve korkuluklu dış koridorlar bulunmaktadır. Yuvarlak şekiller ve kavisli formlar, çatı pencerelerinden sınıflara kadar her yerde tasarım motifleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Çocukların yiyecek ve doğa konularında ilgi ve takdir geliştirmelerine katkı sağlamak amacıyla, mimarlar çocukların tohum ekebileceği ve sebze yetiştirebileceği alanlar oluşturmuşlardır; bu alanlar hem çatıda hem de avluda yer almaktadır (Inhabitat, 2024).

Finlandiya/Sipoonlahti Okulu: Sipoonlahti Okulu, Finlandiya'da çok yönlü bir öğrenme ortamı sunmanın yanı sıra, okul saatleri dışında bölge sakinleri için de popüler bir açık alan olarak hizmet vermektedir. Bahçe tasarımı, çeşitli bitki türleri, özenle seçilmiş renkler ve malzemelerle zenginleştirilmiş etkinlik alanlarıyla öne çıkmaktadır. Bahçe, bilim, sanat, anlatım ve spor olmak üzere dört ayrı tema etrafında düzenlenmiştir. Bu düzenleme, ziyaretçilere çeşitli öğrenme ve keşif fırsatları sunarak hem eğitici hem de keyifli bir deneyim yaşatmayı hedeflemektedir. Okul bahçesi tasarımında kullanılan malzemeler arasında beton ve ahşap gibi geri dönüşümlü malzemeler ön plandadır. Spor alanı, çok fonksiyonlu kelebek şeklindeki beton heykellerle süslenmiş ve kaykay kullanıcıları için özel olarak düzenlenmiştir. Ayrıca, okul öğrencileri tarafından tasarlanmış hobbyhorse (değnek at) oyunu için özel bir yuvarlak arena bulunmaktadır; bu alan, Fillandiya'da yaygın olan yerel bir oyunu desteklemektedir (ArchDaily, 2020).

Şekil 1.13. Sipoonlahti Okulu Vaziyet Planı ve Genel Görünümü (ArchDaily, 2020).

Bahçedeki yağmur suyu yönetimi ise tüm alanı kapsayan bir sulak alana yönlendirilmiştir. Bu sulak alan, öğrenciler için etkileyici bir öğrenme ortamı sağlamakta ve doğal su döngüsü hakkında bilinçlenmeyi teşvik etmektedir (ArchDaily, 2020).

Şekil 1.14. Sipoonlahti Okulu Kelebek Konseptli Tasarımı ve Yağmur Suyunun Sulak Alanda Toplanması (ArchDaily, 2020).

Japonya/Tokyo Fija Anaokulu: Fuji Anaokulu, dünyanın en iyi anaokullarından biri olarak kabul edilmekte olup Japonya da Tokyo dışında yer almaktadır. Tezuka Mimarlık tarafından tasarlanan bu bina, çocuklar için önemli bir gelişim noktasıdır. Oval çatısı, çocuklar için çeşitli oyun ortamı sağlarken, içindeki ağaçlar doğrudan sınıfların içine doğru uzanmaktadır. Bu şekilde dış mekân ve iç mekânı birleştiren köprü sistemi oluşturulmuştur. Tasarım sürecinde, çocukların dünyasını ve ihtiyaçları göz önünde ve okul bahçesi tasarlanırken tamamen çocukların ihtiyaç ve isteklerine odaklanmıştır. Okul bahçesinde çocuk merkezli tasarım anlayışı, Fuji anaokulunda somutlaşmaktadır. Çocuk merkezli yaklaşım, çocukların özgürlüğüne ve doğal olarak keşfetme isteklerine büyük bir önem verirken, onların gelişimini destekleyici bir ortam sağlamayı hedeflemektedir. Anaokulu "bir tür sonsuz çevrim gibi, daire şeklinde" tasarlanmıştır. Okulun çatısından aşağı inen merdivenlerin hemen dibine küçük bir toprak tepesi bulunmakta ve bu tepenin aslında basamak sayısını azaltmak amacıyla kullanılmasına rağmen çocuklar bu toprak tepesinden toprak alarak çamurdan kaplar yapmaktadırlar. Kaydırak konusunda ise başlangıçta çekinceler bulunsada sonunda bir yangın merdiveni gerekliliği düşünülerek kaydırak eklemiştirler (FujiKids, 2024).

Şekil 1.15. Fuji Anaokulu Oval Çatısı, Merdiven ve Kaydırak Tasarımları (FujiKids, 2024).

Anaokulu ile cadde arasına inşa edilen bu alan, çocuklara okul çıkışında servislerini beklerken oyun oynayabilecekleri bir alan sunmaktadır. "Ring Around a Tree" adı verilen bu tasarım, eliptik merkez alan ile güney girişini Fuji Anaokuluna bağlayan bir giriş oluşturmaktadır. Tasarlanan alan, anaokulu çocuklarının eğitim deneyimini klasik dinamiklerden uzaklaştırarak yenilikçi bir yaklaşım sunmaktadır. Çocuklar için birer metrelik yüksekliklerle 6 katlı olarak tasarlanmıştır. Bu özellik, çocukların keşfetme ve öğrenme süreçlerinde vücutlarını kullanmalarına olanak tanımaktadır (Berk Çoşkun, 2020).

Türkiye’de Okul Bahçeleri: Okul bahçeleri, Türkiye’de okul sınırları içinde yer alan ve genellikle duvarlarla dışarıdan ayrılan açık alanlardır. Bu alanlar genellikle törenler ve beden eğitimi dersleri gibi amaçlar için kullanılırken, öğrencilerin teneffüs ve ders dışındaki zamanlarını oyunlar ve farklı etkinliklerle geçirebilecekleri önemli mekânlar olarak hizmet vermektedirler. Okul bahçeleri, okulun büyüklüğüne ve fiziksel koşullarına bağlı olarak çeşitli oyun, spor ve etkinliklere imkân tanıyan özelliklere sahip olabilmektedirler (Karaburun vd., 2015). İdeal okul bahçeleri teneffüs, tören ve dinlenme alanlarının yanı sıra öğrencilerin fiziksel ve ruhsal gelişimlerini destekleyen spor alanları, açık hava derslikleri, botanik bahçeleri, zooloji bahçeleri ve uygulama alanları gibi eğitim amaçlı alanlara da sahip olmalıdır. Bu şekilde, okul bahçeleri sadece eğitim ve öğretim için değil, aynı zamanda öğrencilerin genel gelişimlerini destekleyen ve çeşitli öğrenme deneyimleri yaşamalarını sağlayan önemli bir rol oynamaktadırlar (Erdönmez, 2007). TSE’nin belirlediği standartlara göre Türkiye’de kişi başına düşen okul bahçesi miktarı 5 metrekare (m²)’dir.

Türkiye’de Anaokulu/Okul Bahçeleri İhtiyaç Programı ve Açıklamaları: Türkiye’de devlet okulları ve Özel anaokulları, Türkiye’de MEB’e bağlı olarak yönetilmektedir. Ancak, özel anaokulları kendi özel yönetim kurallarına ve iç düzenlemelerine sahip olabilmektedir. MEB, özel anaokullarının açılışını, işleyişini ve denetimini belirli kurallara ve standartlara göre denetlemektedir. Bu denetim, okulun eğitsel kalitesini, güvenliğini ve uygunluğunu sağlamayı hedeflemektedir. MEB okul bahçeleri düzenleme ilkeleri ve anaokulu bahçelerinde olması gereken ihtiyaç programlarını belirttiği el kitapçığına göre ele alınmaktadır (MEB, 2024). Bu alanlar ve açıklamaları aşağıda verilmektedir (Çizelge 1.12).

Çizelge 1.12. Anaokulu Bahçeleri İhtiyaç Programı ve Açıklamaları (MEB, 2024)

Anaokulu Bahçesi İhtiyaç Programı	
İhtiyaç Listesi	Açıklama
Öğretim Binası	Okul arazisine yerleştirilen öğretim binaları, kuzeydoğu-güneybatı yönleri tercih edilmelidir ki bu da hâkim rüzgâr yönlerinin dikkate alınması anlamına gelir. Okul arazileri, en verimli şekilde kullanılarak, öğretim binaları ve ilave yapılar uygun bir düzen içinde yerleştirilmelidir.
Giriş	Okul bahçesine girmek için yönlendirici bir giriş alanı bulunmalıdır.
Tören Alanı	Okul bahçelerinde, her öğrenci için en az 2,00 m ² alan ayrılacak şekilde planlanan güney bahçede, kaymaz malzeme ile kaplanmış bir tören alanı düzenlemesi yapılmalıdır.
Atatürk Büstü	Okul girişinin sağında ve tören alanında, Atatürk büstü alanı ve en az 6,00 m boyunda bayrak direkleri yeri planlanmalıdır.

Çizelge 1.12 (Devamı) Anaokulu Bahçeleri İhtiyaç Programı ve Açıklamaları (MEB, 2024)

Anaokulu Bahçesi İhtiyaç Programı	
İhtiyaç Listesi	Açıklama
Oyun Parkı	Okul öncesi öğrencileri için, koşma, atlama, tırmanma gibi aktivitelerle bedenlerini keşfedecekleri, yeteneklerini geliştirebilecekleri fiziksel aktiviteler için uygun mekanlar sağlanmalıdır. Bu mekanlar, yaş gruplarına uygun olarak tasarlanmış oyun araçları ve gereçleriyle donatılmalıdır.
Kum Havuzu	Okul öncesi öğrencileri için, duyuşsal ve dokusal gelişimlerini, sosyal gelişimleri açısından işbirliği ve yardımlaşma içinde bulunacakları kum havuzu ve araçları bulunmalıdır.
Geleneksel Oyun Alanları	Anaokullarında mendil kapmaca, sek sek, dokuz taş gibi geleneksel çocuk oyunları, ders dışı egzersiz programları kapsamında okul bahçelerinde düzenlenmelidir. Bu sayede, kuşaklar arası farklılıkların yerine ortak değerler oluşturulabilir ve öğrencilerin kendilerini geliştirmelerine imkan tanınabilir. *
Çiçek Tarhları	Öğretim binasının girişlerinde, bakımı kolay, mevsime ve iklim bölgesine uygun çiçeklerden oluşan düzenleme yapılmalıdır.
Yeşil Alan	Okul bahçelerinin soğuk ve monoton bir görünüme sahip olmaması için, beton ve asfalt gibi yüzeylerden kaçınılmalıdır. Bunun yerine, peyzaj projesine uygun olarak doğa temelli yaklaşımlarla tasarlanmış geniş çim alanları ve okul bahçesi ihata duvarı boyunca iklim bölgesine uygun ağaçlar içeren düzenlemeler yapılmalıdır.
Dinlenme ve Oturma Grubu	Okul bahçesinde çocukların ve öğretmenlerin uzun süreli olarak faydalanabileceği, öğrencilerin sosyal öğrenme süreçlerine katkıda bulunacak buluşma ve dinlenme noktaları oluşturulmalıdır. Bu noktalar ağaç gölgeleri altında yer alan oturma bankları, yeşil alanlarla ayrılmış grup oturma köşeleri şeklinde düzenlenmelidir.
Açık Derslik ve Amfi Tiyatro	Hava koşullarının uygun olduğu zamanlarda derslerin açık havada işlenebileceği, öğrencilerin yaratıcılıklarını, hayal güçlerini ve meraklarını harekete geçirebilecekleri, kendilerini ifade edebilecekleri, eğitsel ve kültürel faaliyetlerini sunabilecekleri alanlar özel olarak tasarlanmalıdır.
Yürüme Yolları	Teneffüs ve öğlen tatillerinde temiz hava almak, yürüyüş yapmak için özel olarak tasarlanmış gezinti yolları oluşturulmalıdır.

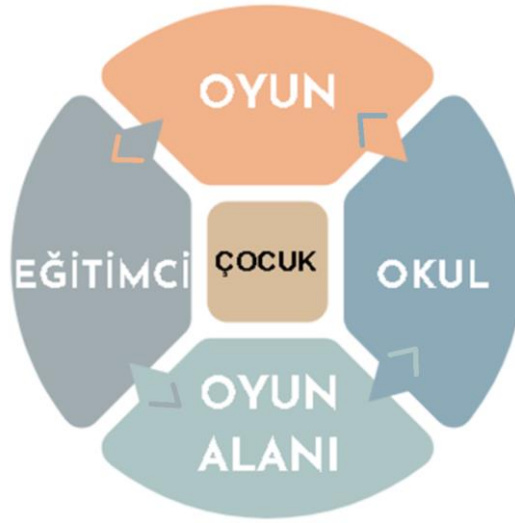
* Mendil kapmaca, sek sek ve dokuz taş oyun sahalarının MEB (2024)'na göre özellikleri aşağıda detaylandırılmıştır.

- *Mendil Kapmaca Oyun Sahası:* Oyun sahası, en az 15 m x 27 m ve en fazla 20 m x 40 m boyutlarında olmalıdır. Pürüzsüz ve düz bir zemin üzerine düzenlenmesi gerekmektedir. Ayrıca oturma grupları da eklenerek çocukların dinlenme ve sosyal etkileşim imkânı bulabileceği bir alan oluşturulması gerekmektedir.
- *Sek Sek Oyun Sahası:* Oyun sahası, pürüzsüz düz bir zemin üzerine çizilen, kenarları 45 cm x 45 cm ölçülerinde 8 kareden oluşacak şekilde düzenlenmesi gerekmektedir. Bu düzenleme, öğrencilerin sek sek oyununu oynayabilecekleri uygun bir ortam sağlaması gerekmektedir.

- *Dokuz Taş Oyun Sahası:* Oyun sahası, pürüzsüz düz bir zemin üzerine çizilen 3 m x 3 m, 2 m x 2 m ve 1 m x 1 m ölçülerinde karelerden oluşacak şekilde düzenlenmesi gerekmektedir. Bu düzenleme, öğrencilerin dokuz taş oyununu oynayabilecekleri ve farklı zorluk seviyelerine uygun alanlar sunulması gerekmektedir. Bu oyun sahalarının düzenlenmesi, öğrencilerin fiziksel aktivitelerle birlikte sosyal etkileşimlerini artırmalarına ve geleneksel oyunların değerlerini öğrenmelerine yardımcı olmaktadır. Ayrıca, okul bahçelerinin bu tür etkinlikler için uygun bir ortam sunması, öğrencilerin bedensel ve zihinsel gelişimlerine olumlu katkıda bulunabilmektedir (MEB, 2024).

1.3.7. Bölüm Sonucu

Bu tez çalışmanın çerçevesini oluşturup çalışmaya yön veren ve literatürde de detaylandırılarak verilen oyun, oyun alanı, okul ve eğitiminin rolü çocuğun okul öncesi dönemde çocuk gelişimi adına oldukça önemli faktörler olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu dört faktör birbiriyle etkileşim halinde olup Şekil 1.16'da verilmiştir.

Şekil 1.16. Okul Öncesi Dönemde Çocuğun Gelişimini Etkileyen Temel Faktörler

Çocuk ve gelişim kavramları birlikte ele alındığında çocuk gelişiminin gündelik yaşamda en çok ihmal ettiğimiz bir olgu olduğunu gözlemlemekteyiz. Bilimsel araştırmalar, bireylerin ilk altı yıllık dönemlerini hayati dönem olarak vurgulamaktadırlar. Bu dönemde çocuklar sadece fiziksel, fizyolojik olarak değil psikolojik olarak da hızlı gelişim göstermektedirler. Çocukların temel özellikleri, becerileri ve fiziki (motor) hareketleri okul öncesi dönemde çeşitlenmektedir. Zekâsı, algı yeteneği, kişiliği ve sosyal etkileşimleri gelişmekte olup ileriki yaşamlarında önem arz etmektedir.

Oyunun genel amacı çocuğun becerileri doğrultusunda yetiştirilmesine yardımcı olabilmektir. Çocuk gelişimi açısından önemli olan oyun, çocuklar için tasarlanan çocuk oyun alanları içinde çok önemli bir faktördür. Başarılı bir çocuk oyun alanının planlaması ve tasarlanması için ilk koşul olarak çocuğu mümkün çerçevede olduğu gibi kabul etmek ve kendisini ifade edilmesine olanak sağlamaktır.

Çocukların gelişimleri açısından önem arz eden çocuk oyun alanları tasarlanırken ve kullanılacak malzemeler, materyaller, eleman ve ekipmanlar çocuğun gelişimi dikkate alınarak seçilmelidir. Çocuk oyun alanları belirli planlama ve tasarım kriterleri doğrultusunda çocuğun ihtiyaçları göz önünde bulundurularak tasarlanmalıdır. Bu tasarımlar genelde dış mekân oyun alanlarının tasarımı kapsamında peyzaj mimarları tarafından yapılmalıdır. Peyzaj mimarları, çocuk oyun alanları tasarımı konusunda çocuklarla temas eden önemli bir meslek grubudur. Bu açıdan tasarım öncesinde çocuğu iyi tanımaları gerekmektedir.

Yetişkinlerin kontrolünde tasarlanan bu mekanlarda ne kadar da gerçeğe uzak hayal gücü ürünü olarak cevap verilecek olursa olsun muhatapların öncüsü olan çocuklara da kullanıcı olarak fikirlerinin sorulmasıdır. Bu fikirlerin sorulmasında çocuğun iç dünyasına inebilecek birincil olarak çocuklarla temas halinde olan meslek grupları eğitimcilerdir. Bunlar; okul öncesi öğretmenleri, çocuk gelişimciler, doğa eğitmenleri gibi çeşitli meslek grubunda olan eğitimcilerdir. Eğitimci ve çocuk ilişkisi bu bakımdan oldukça önemlidir. Eğitimci ile çocuğun etkileşim kurması konusunda bir aracı konumunda olan okul ve çocuğun ilişkisi de oldukça önemlidir. Bu ilişkiler okul öncesi dönemde başlar sonraki eğitim ve öğretim aşamalarında da önemli rol oynamaktadır.

Bu çalışmada tüm bu faktörler göz önünde bulundurulduğunda; okul öncesi dönem okul bahçelerinde yer alan çocukların gelişimlerini (fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik) desteklemeye yönelik oyun alanlarının yeterli olup olmadığı irdelenecektir. Okul öncesi dönem okul bahçesi oyun alanları bu hususta yetersiz ise eğitimcilerin bu doğrultuda neler yaptığı ve çocuğun gelişimi adına bir oyun alanından istediklerinin ne olduğu değerlendirilecektir.

2. MATERYAL VE YÖNTEM

2.1. MATERYAL

Bu çalışma, Düzce ilinin Merkez ilçesinde bulunan 15 anaokulunda oyun alanı tasarımlarının çocuk gelişimine etkisini arazi gözlem yöntemiyle ve betimsel olarak değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Çalışmanın ana materyalini, 15 anaokulunun okul bahçelerine ilişkin mevcut durumunu ortaya koyarak oluşturulan arazi formları (EK-1), fotoğraflar, arazi gözlemleri vb. veriler oluşturmaktadır. Bu okulların hangileri olduğuna ve bu okullara ilişkin açıklamalara aşağıda yer verilmiştir.

Çalışmadaki diğer ana materyal, eğitimcilere ilişkin görüşlerdir. Araştırmanın örneklemini oluşturan 15 anaokulu, Düzce ilinin Merkez ilçesinden seçilmiştir. Bu okullarda görev yapan 30 katılımcı, çalışmanın amaçları ve yöntemleri hakkında bilgilendirilmiş ve araştırmaya katılmak üzere gönüllü olarak seçilmişlerdir. Bu kapsamda verilerin oluşturulması için 30 katılımcı ile 18 soruluk sözlü görüşme yapılmıştır. Sorular yarı yapılmış soru tekniğiyle hazırlanmıştır. Görüşmeler, izin alınan okullardaki okul öncesi eğitim veren katılımcılarla gönüllülük esasıyla yapılmıştır. Sözlü görüşmede yöneltilecek sorular ile çalışma alanında görev alan 30 katılımcının demografik özelliklerini (7 soru), oyun ve oyun alanı hakkındaki görüşlerini (11 soru) almak hedeflenmiştir. Görüşmelere ilişkin ses kaydı alınmıştır (EK-2).

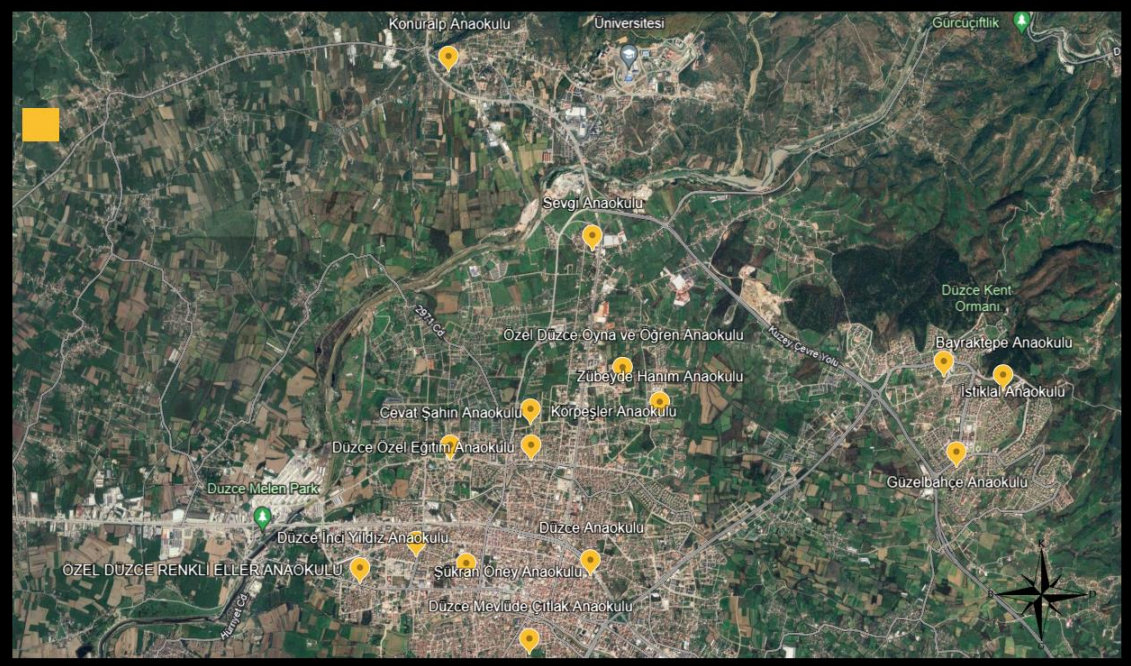
Çalışmada ikincil materyal olarak konuyla ilgili, makale, bildiri, tez, kitap bölümü, kitap gibi verilerden yararlanılmıştır.

2.1.1. Çalışma Alanlarına İlişkin Genel Bilgiler

Bu çalışma, Düzce ili kent merkezinde yer alan çeşitli anaokullarında oyun alanı tasarımlarının çocuk gelişimine etkisini değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu bölge, farklı demografik özelliklere sahip ailelerin yaşadığı ve çocukların eğitim aldığı çeşitli eğitim kurumlarını içermektedir.

Araştırma kapsamında, aşağıda belirtilen anaokulları çalışma alanı olarak belirlenmiştir:

12. Özel Düzce Renkli Eller Anaokulu
13. Sevgi Anaokulu
14. Şükran Öney Anaokulu
15. Zübeyde Hanım Anaokulu

Şekil 2.1. Çalışma Alanlarının Konumu (Google Earth, 2024)

Bu anaokulları, Düzce il merkezinin farklı bölgelerinde yer almakta olup, her biri kendi özel pedagojik yaklaşımları ve eğitim ortamlarıyla çocukların gelişimine katkıda bulunmaktadır. Araştırmanın odaklandığı çalışma alanlarının 12 tanesi devlet okulu ve 3 tanesi özel işletmeye bağlı okullardır (Çizelge 2.1).

Çizelge 2.1. Çalışma Alanları Kurumsal Yapı ve Sahiplik Bilgileri

Okul Adı	Kurumsal Yapı ve Sahiplik Bilgileri
Bayraktepe Anaokulu	Devlet Okulu
Cevat Şahin Anaokulu	Devlet Okulu
Düzce Anaokulu	Devlet Okulu
Düzce Özel Eğitim Anaokulu	Devlet Okulu
Güzelbahçe Anaokulu	Devlet Okulu
İstiklal Anaokulu	Devlet Okulu
Konuralp Anaokulu	Devlet Okulu
Körpeşler Anaokulu	Devlet Okulu
Mevlûde Çıtlak Anaokulu	Devlet Okulu
Sevgi Anaokulu	Devlet Okulu
Şükran Öney Anaokulu	Devlet Okulu
Zübeyde Hanım Anaokulu	Devlet Okulu
Özel Düzce İnci Yıldız Anaokulu	Özel İşletme
Özel Düzce Oyna ve Öğren Anaokulu	Özel İşletme
Özel Düzce Renkli Eller Anaokulu	Özel İşletme

Çalışma alanı olan 15 anaokulunun seçilmesinde aşağıdaki faktörler etkili olmuştur;

- Düzce kent merkezinde bulunan okul öncesi dönem eğitimi veren kurumlar olması,
- Okul öncesi dönem yaş grubuna (3-6 yaş) uygun pedagojik yaklaşıma sahip olmaları,
- Anaokullarının kendilerine ait okul bahçelerinin bulunması,
- Anaokullarının kendilerine ait oyun alanlarının bulunması,
- Devlet ve Özel İşletmeye bağlı farklı kurumsal yapıya sahip olmaları,
- Oyun alanlarında farklılık göstermeleri,
- Okul bahçesi kullanımlarının çeşitlilik yönünden farklılık göstermesi,
- Çalışmayı kabul etmiş olması,
- Çalışma alanlarında görev alan katılımcıların gönüllülük esası ile çalışmayı kabul etmiş olmaları.

2.1.1.1. Çalışma Alanlarının Mevcut Alan Verileri

Çalışma alanlarında toplam bina alan miktarı, 7.162 m²'dir. En çok bina alanına sahip okul 800 m² ile Düzce Özel Eğitim Anaokulu, 150 m² ile en az olan okul ise Özel Düzce İnci Yıldız Anaokuludur. Okul bahçelerinin toplam alan miktarı, 24.767 m²'dir.

En çok bahçe alanına sahip okul 4103 m² ile Şükran Öney Anaokulu, en az olan okul ise 321 m² ile Özel Düzce Renkli Eller Anaokuludur. Toplam oyun alanı miktarı, 2.251 m²'dir. En çok oyun alanına sahip olan okul 380 m² ile Güzelbahçe Anaokuludur.

Çalışma alanlarında toplam 102 derslik ve 165 eğitimci bulunmaktadır. En çok derslik ve eğitimcisi olan okul Düzce Özel Eğitim Anaokuludur. Çalışma alanlarında toplam 1809 öğrenci bulunmakta en fazla öğrenciye sahip okul Cevat Şahin Anaokulu, en az sahip olan okul Sevgi Anaokuludur. Çalışma alanlarının bina, bahçe ve oyun alanlarının kapladığı alan miktarı, derslik, eğitimci ve öğrenci sayıları Çizelge 2.2'de belirtilmiştir.

Çizelge 2.2. Çalışma Alanlarının Mevcut Alan Analizi Verileri

Okul Adı	Bina (m ²)	Bahçe (m ²)	Oyun Alanı (m ²)	Derslik Sayısı	Eğitimci Sayısı	Öğrenci Sayısı
Bayraktepe Anaokulu	500	3000	150	5	5	103
Cevat Şahin Anaokulu	337	1000	250	6	9	201
Düzce Anaokulu	350	520	125	6	10	95
Düzce Özel Eğitim Anaokulu	800	500	9	25	49	125
Güzelbahçe Anaokulu	625	1031	380	5	6	117
İstiklal Anaokulu	790	900	155	6	12	145
Konuralp Anaokulu	529	1057	135	5	12	165
Körpeşler Anaokulu	550	4000	260	5	9	141
Mevlûde Çıtlak Anaokulu	499	3323	250	4	11	160
Özel Düzce İnci Yıldız Anaokulu	150	350	50	6	7	60
Özel Düzce Oyna ve Öğren Anaokulu	400	2000	200	6	4	66
Özel Düzce Renkli Eller Anaokulu	498	321	-	9	10	100
Sevgi Anaokulu	332	332	12	4	4	50
Şükran Öney Anaokulu	240	4102	150	5	10	150
Zübeyde Hanım Anaokulu	562	2281	125	5	7	131

Bayraktepe Anaokulu: Anaokulu Düzce ili Merkez ilçesinin Bahçeli Evler Mahallesinde yer almaktadır. Binası 500 m², okulun bahçesi 3000 m², yeşil alan miktarı 800 m² ve toplam oyun alanlarının kapladığı alan 250 m²'dir. Toplam 5 derslik, 5 eğitimci ve 103 öğrenci bulunmaktadır. Okulun ana girişi ve ön cephesi kuzeybatıya, arka cephesi ise güneydoğuya bakmaktadır. Okulun önünden araç yolu geçmektedir (Şekil 2.2).

Şekil 2.2. Bayraktepe Anaokulu Çalışma Alanı Sınırı (Google Earth, 2024).

Cevat Şahin Anaokulu: Anaokulu Düzce ili Merkez ilçesinin Karahacı Musa Mahallesinde yer almaktadır. Anaokulunun binası 337 m², okulun bahçesi 2000 m², yeşil alan miktarı 600 m² ve toplam oyun alanlarının kapladığı alan 180 m²'dir. Kurumda toplam 6 derslik, 9 eğitimci ve 201 öğrenci bulunmaktadır. Okulun ana girişi batı cephesinde ve ön cephesi güneye, arka cephesi ise kuzeye bakmaktadır. Okulun batısından ve güneyinden araç yolu geçmektedir (Şekil 2.3).

Şekil 2.3. Cevat Şahin Anaokulu Çalışma Alanı Sınırı (Google Earth, 2024).

Düzce Anaokulu: Anaokulu, Düzce ili Merkez ilçesinin Nusrettin Mahallesinde yer almaktadır. Binası 350 m², okulun bahçesi 520 m², yeşil alan miktarı 240 m² ve toplam oyun alanlarının kapladığı alan 125 m²'dir. Kurumda toplam 6 derslik, 10 eğitimci ve 95 öğrenci bulunmaktadır. Okulun ana girişi ve ön cephesi güneye, arka cephesi ise kuzeye bakmaktadır. Okulun batısında ve doğusunda ilköğretim okulu bulunmaktadır (Şekil 2.4).

Şekil 2.4. Düzce Anaokulu Çalışma Alanı Sınırı (Google Earth, 2024)

Düzce Özel Eğitim Anaokulu: Anaokulu Düzce ili Merkez ilçesinin Körpeşler Mahallesinde yer almaktadır. Anaokulunun binası 800 m², okulun bahçesi 500 m², yeşil alan miktarı 200 m² ve oyun alanı olarak kullanılan alan kum havuzu ile sınırlıdır ve kapladığı alan 9 m²'dir. Kurumda toplam 25 derslik, 49 eğitimci ve 125 öğrenci bulunmaktadır. Okulun ana girişi ve ön cephesi güneye, arka cephesi ise kuzeye bakmaktadır. Okulun güneyinde ve kuzeyinde araç yolu bulunmaktadır (Şekil 2.5).

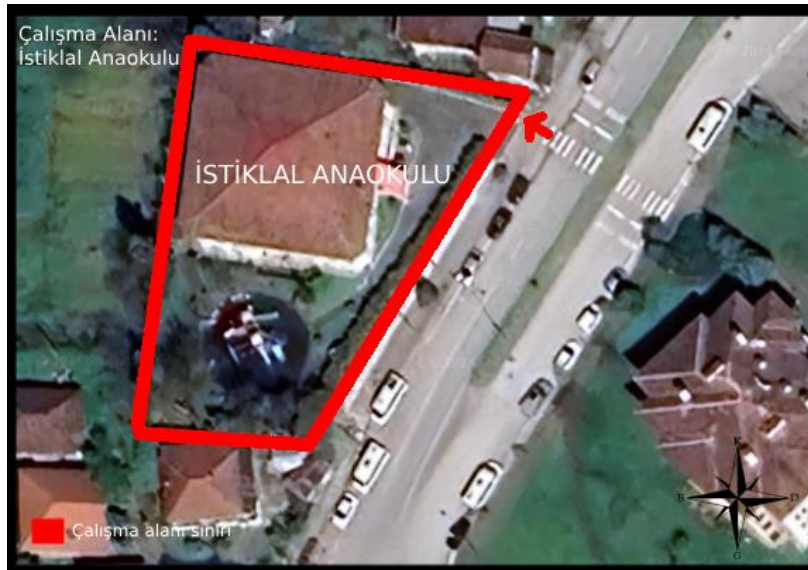
Şekil 2.5. Düzce Özel Eğitim Anaokulu Çalışma Alanı Sınırı (Google Earth, 2024).

Güzelbahçe Anaokulu: Anaokulu, Düzce ili Merkez ilçesinin Güzelbahçe Mahallesinde yer almaktadır. Binası 625 m², okulun bahçesi 3000 m², yeşil alan miktarı 1000 m² ve toplam oyun alanlarının kapladığı alan 380 m²'dir. Toplam 5 derslik, 6 eğitimci ve 117 öğrenci bulunmaktadır. Okulun önünden araç yolu geçmektedir (Şekil 2.6).

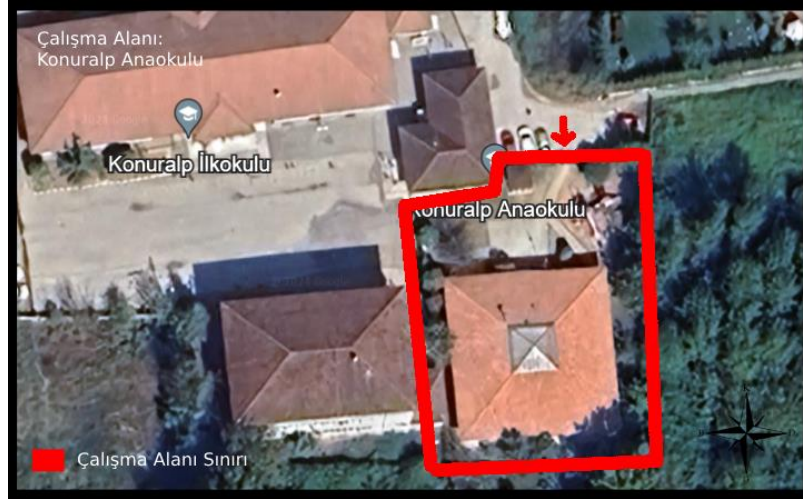
Şekil 2.6. Güzelbahçe Anaokulu Çalışma Alanı Sınırı (Google Earth, 2024).

İstiklal Anaokulu: Anaokulu, Düzce ili Merkez ilçesinin Nalbantoğlu Mahallesinde yer almaktadır. Anaokulunun binası 790 m², okulun bahçesi 900 m², yeşil alan miktarı 500 m² ve toplam oyun alanlarının kapladığı alan 155 m²'dir. Kurumda toplam 6 derslik, 12 eğitimci ve 145 öğrenci bulunmaktadır. Okulun ana girişi ve ön cephesi doğuya, arka cephesi ise batıya bakmaktadır. Okulun önünden araç yolu geçmektedir (Şekil 2.7).

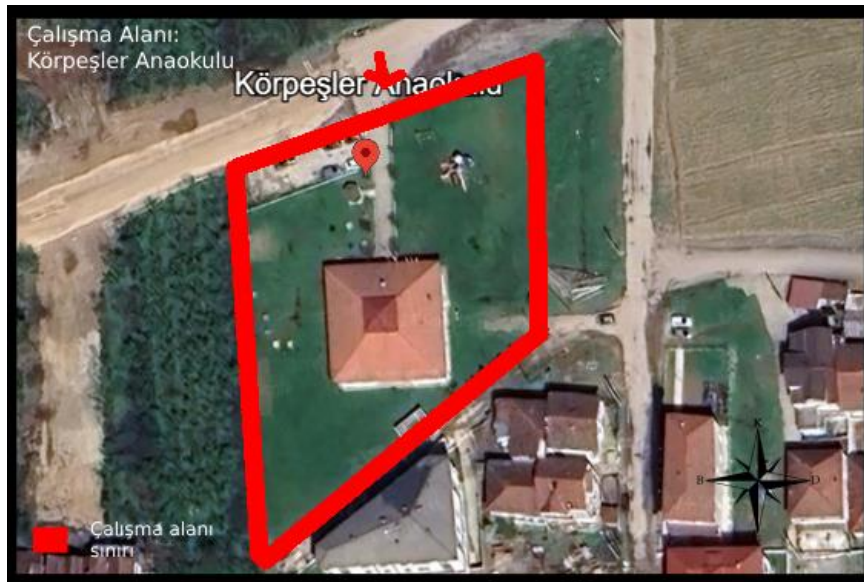
Şekil 2.7. İstiklal Anaokulu Çalışma Alanı Sınırı (Google Earth, 2024).

Konuralp Anaokulu: Anaokulu, Düzce ili Merkez ilçesinin Terzialiler Mahallesinde yer almaktadır. Anaokulunun binası 529 m², okulun bahçesi 1057.28 m², yeşil alan miktarı 450 m² ve toplam oyun alanlarının kapladığı alan 135 m²'dir. Kurumda toplam 5 derslik, 12 eğitimci ve 165 öğrenci bulunmaktadır. Okulun batısında ilkokul bulunmaktadır (Şekil 2.8).

Şekil 2.8. Konuralp Anaokulu Çalışma Alanı Sınırı (Google Earth, 2024)

Körpeşler Anaokulu: Anaokulu, Düzce ili Merkez ilçesinin Körpeşler Mahallesinde yer almaktadır. Anaokulunun binası 550 m², okulun bahçesi 4000 m², yeşil alan miktarı 2740 m² ve toplam oyun alanlarının kapladığı alan 260 m²'dir. Kurumda toplam 5 derslik, 9 eğitimci ve 141 öğrenci bulunmaktadır. Okulun ana girişi ve ön cephesi kuzeye, arka cephesi ise güneye bakmaktadır. Okul binası kırsal kesimde yer almaktadır (Şekil 2.9).

Şekil 2.9. Körpeşler Anaokulu Çalışma Alanı Sınırı (Google Earth, 2024)

Mevlûde Çıtlak Anaokulu: Anaokulu, Düzce ili Merkez ilçesinin Azmimilli Mahallesi'nde yer almaktadır. Anaokulunun binası 499 m², okulun bahçesi 3323.26 m², yeşil alan miktarı 1900 m² ve toplam oyun alanlarının kapladığı alan 250 m²'dir. Kurumda toplam 4 derslik, 11 eğitimci ve 160 öğrenci bulunmaktadır. Okulun önünden araç yolu geçmektedir. Çevresinde fındık ağacı tarlaları bulunmaktadır (Şekil 2.10).

Şekil 2.10. Mevlûde Çıtlak Anaokulu Çalışma Alanı Sınırı (Google Earth, 2024)

Özel Düzce İnci Yıldız Anaokulu: Anaokulu, Düzce ili Merkez ilçesinin Kültür Mahallesi'nde yer almaktadır. Binası 150 m², okulun bahçesi 350 m², yeşil alan miktarı 105 m² ve toplam oyun alanlarının kapladığı alan 50 m²'dir. Kurumda toplam 6 derslik, 7 eğitimci ve 60 öğrenci bulunmaktadır. Okulun ana girişi ve ön cephesi doğuya, arka cephesi ise batıya bakmaktadır. Okulun önünden araç yolu geçmektedir (Şekil 2.11).

Şekil 2.11. Özel İnci Yıldız Anaokulu Çalışma Alanı Sınırı (Google Earth, 2024).

Düzce Özel Oyna ve Öğren Anaokulu: Anaokulu, Düzce ili Merkez ilçesinin Beyciler Mahallesiinde yer almaktadır. Anaokulunun binası 400 m², okulun bahçesi 2000 m², yeşil alan miktarı 550 m² ve toplam oyun alanlarının kapladığı alan 200 m²'dir. Kurumda toplam 6 derslik, 4 eğitimci ve 66 öğrenci bulunmaktadır. Okulun ana girişi ve ön cephesi güneye, arka cephesi ise kuzeye bakmaktadır. Okulun önünden araç yolu geçmektedir (Şekil 2.12).

Şekil 2.12. Özel Düzce Oyna ve Öğren Anaokulu Çalışma Alanı Sınırı (Google Earth, 2024).

Özel Düzce Renkli Eller Anaokulu: Anaokulu, Düzce ili Merkez ilçesinin Aziziye Mahallesiinde yer almaktadır. Anaokulunun binası 498 m², okulun bahçesi 321 m², yeşil alan miktarı 155 m²'dir. Kurumda toplam 9 derslik, 10 eğitimci ve 100 öğrenci bulunmaktadır. Okulun ana girişi ve ön cephesi güneydoğuya, arka cephesi ise kuzeybatıya bakmaktadır. Okulun önünden araç yolu geçmektedir (Şekil 2.13).

Şekil 2.13. Özel Renkli Eller Anaokulu Çalışma Alanı Sınırı (Google Earth, 2024)

Sevgi Anaokulu: Anaokulu, Düzce ili Merkez ilçesinin Çamköy Mahallesinde yer almaktadır. Anaokulunun binası 332 m², okulun bahçesi 1000 m², yeşil alan miktarı 330 m² ve toplam oyun alanlarının kapladığı alan 12 m²'dir. Kurumda toplam 4 derslik, 4 eğitimci ve 50 öğrenci bulunmaktadır. Okulun ana girişi ve ön cephesi güneybatıya, arka cephesi ise kuzeydoğuya bakmaktadır. Okulun önünden araç yolu geçmektedir (Şekil 2.14).

Şekil 2.14. Sevgi Anaokulu Çalışma Alanı Sınırı (Google Earth, 2024).

Şükran Öney Anaokulu: Anaokulu, Düzce ili Merkez ilçesinin Kültür Mahallesinde yer almaktadır. Binası 240 m², okulun bahçesi 4102 m², yeşil alan miktarı 2000 m² ve toplam oyun alanlarının kapladığı alan 150 m²'dir. Kurumda toplam 5 derslik, 10 eğitimci ve 150 öğrenci bulunmaktadır. Okulun önünden araç yolu geçmektedir (Şekil 2.15).

Şekil 2.15. Şükran Öney Anaokulu Çalışma Alanı Sınırı (Google Earth, 2024)

Zübeyde Hanım Anaokulu: Anaokulu, Düzce ili Merkez, Beyciler Mahallesinde yer almaktadır. Binası 562 m², okulun bahçesi 2281 m², yeşil alan miktarı 750 m² ve toplam oyun alanlarının kapladığı alan 125 m²'dir. Kurumda toplam 5 derslik, 7 eğitimci ve 131 öğrenci bulunmaktadır. Okulun önünden araç yolu geçmektedir (Şekil 2.16).

Şekil 2.16. Zübeyde Hanım Anaokulu Çalışma Alanı Sınırı (Google Earth, 2024).

2.1.2. Sözlü Değerlendirme Soruları Formu

Sözlü değerlendirme sorularının hazırlanmasında uzman görüşlerine başvurulmuştur. Sözlü değerlendirme soruları formu, 2 kısım ve toplamda 18 sorudan oluşmaktadır. 2 kısımdan oluşan formun birinci bölümünde katılımcıların demografik özelliklerini belirlemeye yönelik 7 soru, ikinci bölümünde katılımcıların “oyun ve oyun alanı konularına ilişkin fikirlerini” almak için 11 soru bulunmaktadır (EK-2).

Birinci bölümün değerlendirilmesinde demografik analiz yöntemi, ikinci bölümün değerlendiril

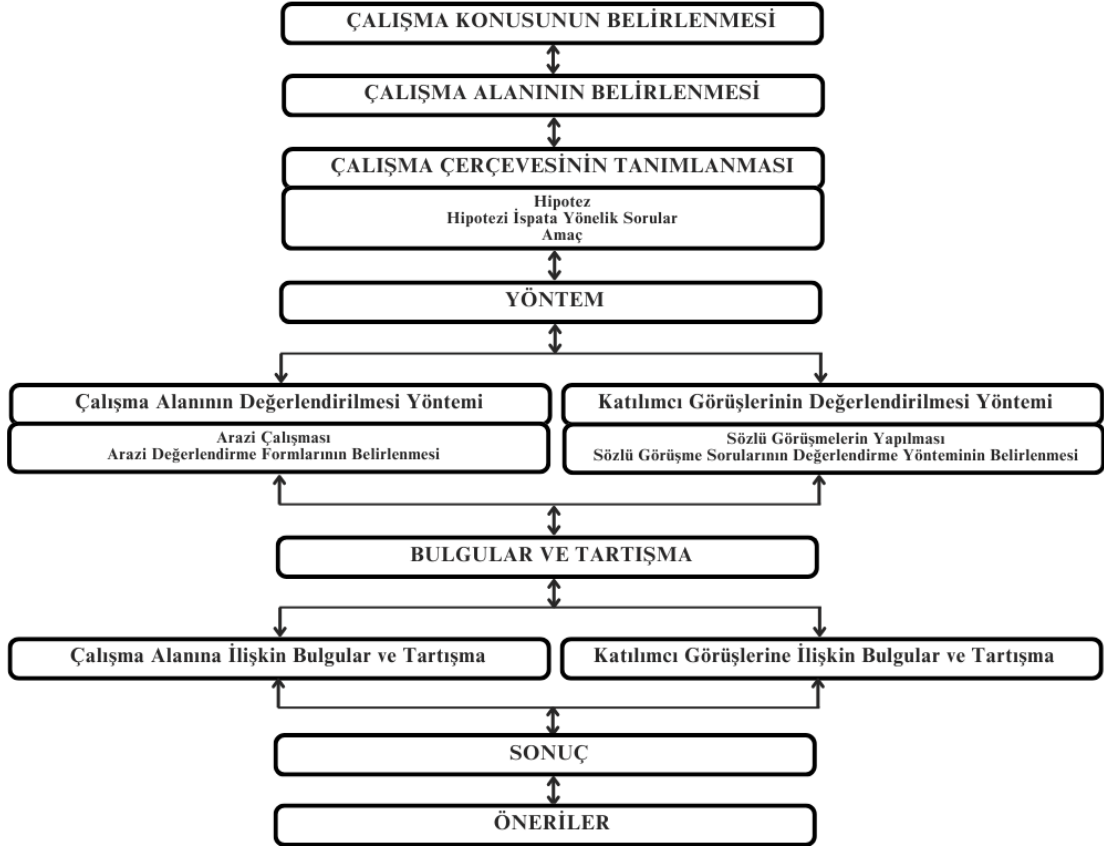
mesinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır.

Çalışmada sözlü değerlendirme çalışması (çalışma alanlarında görev alan 30 eğitimci) katılımcıları gönüllük esası ile çalışmaya katılmışlardır. Sözlü değerlendirme sırasında ses kaydı alınmıştır.

Ses kayıtları araştırmacı tarafından güvenli bir şekilde muhafaza edilmiştir. Daha sonra bu ses kayıtları transkript edilerek yazıya aktarılmıştır. Yazıya aktarılan bu veriler betimsel analiz yöntemi ile değerlendirilmiştir.

2.2. YÖNTEM

Tezin oluşturulmasında izlenecek yönetime ilişkin akış şeması Şekil 2.17’de yer almaktadır.

Şekil 2.17. Çalışmanın Yöntemine İlişkin İş Akış Şeması

Bu tezde yöntem olarak; mevcut durumun ortaya konulması ve değerlendirilmesi yöntemi ile sözlü görüşmelerin değerlendirilmesi yöntemi ile veriler değerlendirilmiştir. Bu bulgulara ulaşıldıktan sonra hipotezin kabul veya reddine karar verilmiştir.

2.2.1. Çalışma Alanının Değerlendirilmesi Yöntemi

Çalışmada; çalışma alanları olan “okul öncesi okullara ilişkin oyun alanları” anaokulu bahçesi olarak ifade edilmiştir. Çalışma alanının değerlendirilmesi yöntemi kapsamında anaokulu bahçelerinin mevcut durumunun ortaya konulması ve değerlendirilmesi mevcut durum, çocuk oyun alanlarının değerlendirilmesi, oyun elemanlarının değerlendirilmesi ve oyun alanları ile oyun elemanlarının çocuk gelişimine katkı düzeyinin değerlendirilmesi kapsamında dört aşamalı olarak yürütülmüştür. Bu aşamalara ilişkin bilgiler aşağıda detaylı olarak verilmiştir.

1.Aşama: Çalışma alanının mevcut durumu ortaya konulmuştur. Bu aşamada arazi gezisi aracılığı ile elde edilen arazi gözlemleri, fotoğraflar vb. verilerin toplanmasıyla çalışma alanının alansal büyüklüğü, oyun elemanları, donatılar ve oyun elemanlarında kullanılan malzeme çeşidi ve yeşil alanlarda bulunan bitki türleri ortaya konulmuştur (Çizelge 2.3).

Çizelge 2.3. Çalışma Alanının Mevcut Durumu

Genel Bilgiler				Erişebilirlik Durumu				
Mahalle/Sokak				Türü	Mevcut	Mevcut Değil		
Toplam Alan				Yönlendirme				
Mevcut Oyun Elemanları				Güvenli Giriş-Çıkış				
Türü	Adet	Malzeme	Renk	Donatı Elemanları				
				Türü	Adet	Malzeme	Bakım	Yeterlilik
				Zemin Kaplaması				
				Malzeme Türü				
				Renk Uyumu				
				Uygulamanın Uygunluğu				
				Bakım ve Yönetimin Başarısı				
Bitki Türleri								

2.Aşama: Çalışma alanlarında bulunan anaokulu oyun alanlarının ve özelliklerinin değerlendirilmesiyle ortaya konulmuştur. Değerlendirme çocuk oyun alanı değerlendirme formu ile yapılmıştır. Çocuk Oyun Alanı Değerlendirme Formu, 6 ana (güvenli olma, erişebilir olma, fonksiyonel olma, ekolojik tasarım ilkelerine göre olma, peyzaj tasarım ürünü olma ve sürdürülebilirlik) ve 21 alt kriterden (uygun malzeme seçimi, kullanım zonu, emniyet, görünebilirlik, konum, engelsiz tasarım, ergonomi, ulaşılabilirlik, fiziksel gelişim, sosyal gelişim, duygusal gelişim, bilişsel gelişim, psikolojik, yer seçimi, bitki seçimi, malzeme seçimi, oyun alanlarının peyzaj mimarları tarafından tasarlanmış olması, doğal kaynakların korunması, çevresel etkilerin azaltılması, su kullanımı, yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı) oluşturulmuştur (Çizelge 2.4).

Çocuk Oyun Alanı Değerlendirme Formu kriterlerinin oluşturulmasında Erdem (1997), Yücel (2005), Turgut ve Yılmaz (2010), Gül (2012), Duman ve Koçak (2013), Taştepe vd., (2016), Güler (2018), Aşur ve Sağlam (2021), Gürel ve Eryıldız (2021), Polat (2021), Tandoğan (2021), Arslan ve Ekici (2023) ait bilimsel çalışmalardan yararlanılmıştır. Kriterlerin değerlendirilmesinde, bu kriterlerin çalışma alanında bulunma ve yeterli olma düzeyine göre 5 kategorili bir derecelendirme yapılmıştır.

Çizelge 2.4. Çocuk Oyun Alanı Değerlendirme Formu

ANA KRİTER	ALT KRİTER	DEĞERLER				
		Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli	Çok Yeterli
Güvenli Olma	Uygun Malzeme Seçimi					
	Kullanım Zonu					
	Emniyet					
	Görünebilirlik					
	Konum					
Erişilebilir Olma	Engelsiz Tasarım					
	Ergonomi					
	Ulaşılabilirlik					
Fonksiyonel Olma	Fiziksel Gelişim					
	Sosyal Gelişim					
	Duygusal Gelişim					
	Bilişsel Gelişim					
	Psikolojik					
Ekolojik Tasarım İlkelerine Göre Olma	Yer Seçimi					
	Bitki Seçimi					
	Malzeme Seçimi					
Peyzaj Tasarımı Ürünü Olma	Oyun alanlarının peyzaj mimarları tarafından tasarlanmış olması					
Sürdürülebilirlik	Doğal Kaynakların Korunması					
	Çevresel Etkilerin Azaltılması					
	Su Kullanımı					
	Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımı					

Ana kriterler incelendiğinde;

“Güvenli Olma” ana kriteri, 5 alt kritere sahiptir. Bunlar; “uygun malzeme seçimi”, sağlık riski taşımayan ve iklim koşullarına uyumlu olan malzeme seçimini, “kullanım zone”, her ekipmanın etrafında en az 183 cm zoneun olmasını, “emniyet”, güvenlik önlemini ve oyun alanının düzenli bakımını, “görünebilirlik”, açık, geniş ve yüksek görünebilirliğe sahip olmasını, “konum”, trafikten uzak olması ve tehlikeli yapıların bulunmaması gerektiğini ifade etmektedir (Yücel, 2005; Gül, 2012; Duman & Koçak; 2013).

“Erişilebilir Olma” ana kriteri 3 alt kritere sahiptir. Bunlardan “engelsiz tasarım” fiziksel erişimi olan ve engelli bireylerin kullanımına uygun olmasını, “ergonomi”, alanın çocukların kullanımına uygun, standartlar çerçevesinde bir tasarımının olmasını, “ulaşılabilirlik” engelli kullanıcıya ve farklı yaş gruplarına hitap etmesi gerektiğini ifade etmektedir (Duman & Koçak, 2013; Aşur & Sağlam Etlan, 2021).

“Fonksiyonel Olma” ana kriteri 5 alt kritere sahiptir. Bunlardan “fiziksel gelişim”, motor becerilerini, denge yeteneklerini koordinasyonu geliştiren, “sosyal gelişim” çocukların paylaşımcı olmasını, işbirliğini geliştiren, “duygusal gelişim”, empati kurma yeteneğini, duygusal kontrolü, stres yönetimini geliştiren, “bilişsel gelişim” çocuğun planlama yeteneğini, yaratıcılığını ve belleğini geliştiren ve “psikolojik” çocukların stres düzeylerini azaltan alanlarının olmasını ifade etmektedir (Güler 2018; Polat, 2021).

“Ekolojik Tasarım İlkelerine Göre Olması” ana kriteri 3 alt kriter sahiptir. Bunlar; “yer seçimi” bitki örtüsü, toprak özellikleri ve su döngüsü ile uyumlu alanların olmasını, “bitki seçimi” alanda alerjen, zehirli vb. bitki kullanılmamasını ve “malzeme seçimi” doğal malzemelerin, uzun ömürlü malzeme kullanımını ifade etmektedir (Gürel & Eryıldız, 2021).

“Peyzaj Tasarımı Ürünü Olması” ana kriteri 1 alt kriterden oluşmaktadır. Bu alt kriter oyun alanlarının peyzaj mimarları tarafından tasarlanmış olmasını gerektiğini ifade etmektedir.

“Sürdürülebilirlik” ana kriteri 4 alt kritere sahiptir. Bunlar; “doğal kaynakların korunması” alanda bulunan yeşil alanların, su kaynaklarının, doğal toprak oluşumlarının korunduğu, “çevresel etkilerin azaltılması” kimyasal madde kullanımından kaçınmayı, “su kullanımı” düşük su tüketimine sahip bitkilerin seçilmesini ve suyun etkin kullanımını ve “yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı” atık deposu, güneş panelleri, vb. elemanların bulunduğu alanların olmasını ifade etmektedir (Akkurt & Akten, 2021).

3.Aşama: Çalışma alanlarında bulunan oyun elemanlarının ve özelliklerinin değerlendirilmesiyle ortaya konulmuştur. Değerlendirme oyun elemanı değerlendirme formu ile yapılmıştır. Oyun Elemanı Değerlendirme Formu, 6 ana (ekolojik, sürdürülebilir, ekonomik, gelişimsel, tasarım özelliği, estetik) ve 17 alt kriterden (malzeme seçimi, canlı öğelerin kullanımı, cansız öğelerin kullanımı, doğal ve geri dönüştürülebilir malzemeler, dayanıklılık ve uzun ömürlülük, montaj ve taşıma kolaylığı, bakım ve onarım kolaylığı, fiziksel gelişim, sosyal gelişim, duygusal gelişim, bilişsel gelişim, psikolojik, alana özel oyun elemanı, klasik standart oyun elemanı, renk ve doku, tasarım bütünlüğü, doğal ve yapay eleman dengesi) oluşturulmuştur (Çizelge 2.5). Kriterlerin oluşturulmasında Ahıskalı (1998), Duman ve Koçak (2013), Taştepe vd., (2016), Güler (2018), Akkurt ve Akten (2021), Tandoğan (2021), Gürel ve Eryıldız (2021) ve Polat (2021)'e ait bilimsel çalışmalardan yararlanılmıştır.

Çizelge 2.5. Oyun Elemanı Mevcut Durum Değerlendirme Formu

ANA KRİTER	ALT KRİTER	DEĞERLER				
		Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli	Çok Yeterli
Ekolojik	Malzeme Seçimi					
	Canlı Öğelerin Kullanımı					
	Cansız Öğelerin Kullanımı					
Sürdürülebilir	Doğal ve Geri Dönüştürülebilir Malzemeler					
	Dayanıklılık ve Uzun Ömürlülük					
Ekonomik	Montaj ve Taşıma Kolaylığı					
	Bakım ve Onarım Kolaylığı					
Gelişimsel	Fiziksel Gelişim					
	Sosyal Gelişim					
	Duygusal Gelişim					
	Bilişsel Gelişim					
	Psikolojik					
Tasarım Özelliği	Alana Özel Oyun Elemanı					
	Klasik Standart Oyun Elemanı					
Estetik	Renk ve Doku					
	Tasarım Bütünlüğü					
	Doğal ve Yapay Eleman Dengesi					

Kriterlerin değerlendirilmesinde, bu kriterlerin çalışma alanında bulunma ve yeterli olma düzeyine göre 5 kategorili bir derecelendirme yapılmıştır. Ana kriterler incelendiğinde; “Ekolojik” ana kriteri 3 alt kriteri sağlamaktadır. Bunlar; “malzeme seçimi” doğal ve geri dönüştürülmüş, ahşap ve taş gibi doğal malzemelerin kullanımını, “canlı öğelerin kullanımı” hayvanlar, ağaçlar, ağaççıklar, çalılar, sarılıcı bitkiler ve yer örtücüler gibi canlı öğelerin kullanımını ve “cansız öğelerin kullanımı” su, kum, toprak, taş, kütük, kozalak, kuru yaprak ve dal gibi cansız öğelerin kullanımını ifade etmektedir (Taştepe vd., 2016).

“Sürdürülebilir” ana kriteri 2 alt kriteri sağlamaktadır. Bunlar; “doğal ve geri dönüştürülebilir malzemeler” oyun elemanlarının yapımında doğal ve geri dönüştürülebilir malzemelerin (örneğin; ahşap, vd.) kullanımını ve “dayanıklılık ve uzun ömürlülük” oyun elemanlarının uzun süre dayanıklı olmasını ve sıkça bakım gerektirmemesini ifade etmektedir (Akkurt & Akten, 2021; Tandoğan, 2021).

“Ekonomik” ana kriteri 2 alt kriteri sağlamaktadır. Bunlar; “montaj ve taşıma kolaylığı” oyun elemanlarının kolayca monte edilip taşınabilir olmasını ve “bakım ve onarım kolaylığı” basit parçalardan oluşan ve kolayca değiştirilebilen parçaların kullanılmasıyla bakım ve onarım işinin basitleştirilmesini ifade etmektedir (Duman & Koçak, 2013; Gürel & Eryıldız, 2021).

“Gelişimsel” ana kriteri 5 alt kriteri sağlamaktadır. Bunlar; “fiziksel gelişim” fiziki-motor gelişimi destekleyen elemanların olmasını, “sosyal gelişim” sosyo-kültürel gelişimi destekleyen alanların olmasını, “duygusal gelişim” duygu durum gelişimini destekleyen alanların olmasını “bilişsel gelişim” zeka ve algı yeteneklerinin gelişimini destekleyen alanların olmasını ve “psikolojik” çocukların davranışsal gelişimini destekleyen elemanların olmasını ifade etmektedir (Güler 2018; Polat, 2021).

“Tasarım Özelliği” ana kriteri 2 alt kriteri sağlamaktadır. Bunlar; “alana özel oyun elemanı” alanın doğal yapısına uygun tasarımlara sahip elemanları ve “klasik standart oyun elemanı” salıncak, kaydırak, vd. elemanları ifade etmektedir (Ahıskalı, 1998).

“Estetik” ana kriteri 3 alt kriteri sağlamaktadır. Bunlar; “renk ve doku” ana renklerin yerine kahverengi, koyu mavi, gri ve beyaz gibi daha yumuşak renk tonlarının kullanımını, “tasarım bütünlüğü” elemanlar arasında uyum ve bütünlük olması gerektiğini ve “doğal ve yapay eleman dengesi” elemanların bulunduğu alan ile uyumunu ifade etmektedir (Tandoğan, 2021).

4. Aşama: Çalışma alanındaki çocuk oyun alanı ve oyun elemanlarının çocuk gelişimine etkisi değerlendirilmiştir. Bu amaçla anaokulu bahçesinde bulunan oyun alanı ve oyun elemanlarının çocuğun fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik gelişimlerine katkısı değerlendirilmiştir (Çizelge 2.6). Kriterlerin oluşturulmasında Fanuşçu (1994), Yılmaz & Bulut (2003), Çelik & Kök (2007), Birol (2009), Ünal (2009), Turgut & Yılmaz (2010), Uslu & Shakouri (2012), Alat vd., (2012), Çelik (2012), Öztürk (2013), Duman & Koçak (2013), Kubanç (2014), Tandoğan (2014), Pouya vd., (2016), Aslan (2017), Büyükokutan Töret (2017), Töret (2017), Ummanel (2017), Samur & Kızıltepe (2018), Aykora vd., (2019), Çakıcı (2019), Kır (2019), Köklü & Eraslan (2020), Canlı & Demiraslan (2020), Türk & Sarı (2020), Çümlek & Özaslan (2021), Öztürk (2021), Keskin (2022), Sarman (2022), Köseoğlu & Barut (2023), Küpeli (2023) ve Köse vd., (2024)'e ait bilimsel çalışmalardan yararlanılmıştır. Kriterlerin değerlendirilmesinde, bu kriterlerin çocuk gelişimine etkisini bulunma ve yeterli olma düzeyine göre 4 kategorili bir derecelendirme yapılmıştır.

Çizelge 2.6. Çocuk Oyun Alanı ve Oyun Elemanlarının Çocuk Gelişimine Katkısının Değerlendirilmesi Formu

Gelişim Çeşitleri	Oyun Alanları- Oyun Elemanları	Katkı Düzeyi			
		Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli
Fiziksel					
Sosyal					
Duygusal					
Bilişsel					
Psikolojik					

Oyun alanlarının gelişim çeşitlerine katkı düzeyi incelendiğinde; “fiziksel gelişim” açısından ele alındığında oyun alanları, çocukların fiziksel gelişimini çeşitli yönlerden desteklemektedir. Örneğin oyun parklarındaki kombine oyun ekipmanları, çocuklara tırmanma, sallanma ve kayma gibi fiziksel aktiviteler sunarak kas gücünü artırmakta ve motor becerileri geliştirirken su kaynaklarının bulunduğu alanlar, çocukların kaba ve ince motor becerilerini güçlendirmekte ve el-göz koordinasyonlarını artırmaktadır. Kum alanları ise, çocukların ince motor becerilerini, el-göz koordinasyonlarını ve problem çözme yeteneklerini geliştirmekte önemli bir rol oynamaktadır (Ünal, 2009; Duman & Koçak, 2013).

“Sosyal gelişim” açısından ele alındığında oyun alanları, çocukların sosyal gelişimini teşvik eden ortamlar sunmaktadır. Grup oyunları ve toplu etkinlikler, çocuklara iş birliği, yardımlaşma ve empati gibi sosyal becerileri kazandırmaktadır (Keskin, 2022; Çakıcı, 2019). Ayrıca, oyun evleri ve sahne/amfi alanları, çocukların rol oynama ve takım çalışması sırasında sosyal becerilerini geliştirmelerine olanak tanımaktadır (Töret, 2017; Çümlek & Özaslan, 2021; Sarman, 2022).

“Duygusal gelişim” açısından ele alındığında oyun alanları, çocukların duygusal gelişimini destekleyen önemli fırsatlar sağlanmaktadır. Su kaynağı bulunan alanlarda ve kum oyunlarında çocuklar, rahatlama ve stres azaltma imkanı bulmaktadır (Birol, 2009; Ünal, 2009). Doğal alanlarda vakit geçirmek, çocukların ruhsal rahatlama sağlamakta ve duygusal iyilik halleri üzerinde olumlu etkiler yaratmaktadır (Çakıcı, 2019). Ayrıca, açık hava etkinlikleri ve doğal çevreyle etkileşim, çocukların duygusal düzenleme becerilerini güçlendirmekte ve stres seviyelerini düşürmektedir (Çelik, 2012; Köklü & Eraslan, 2020).

“Bilişsel gelişim” açısından ele alındığında oyun alanlarında gerçekleştirilen etkinlikler, çocukların bilişsel gelişimlerine önemli katkılarda bulunmaktadır. Ağaç tırmanma, kaya tırmanışı ve kum ile su oyunları, çocukların problem çözme ve yaratıcı düşünme becerilerini teşvik etmektedir (Canlı & Demiraslan, 2020; Çelik, 2012). Ayrıca, klasik oyun parkurlarında ve ekim-dikim alanlarında çocuklar, bilişsel becerilerini geliştiren oyunlar ve aktiviteler aracılığıyla öğrenme meraklarını artırmakta ve çevresel farkındalıklarını güçlendirmektedir (Kır, 2019; Türk & Sarı, 2020).

“Psikolojik gelişim” açısından ele alındığında oyun alanlarında çocuklar, kendine güvenlerini artırmakta ve psikolojik gelişimlerini destekleyen çeşitli etkinlikler gerçekleştirmektedir. Ekim-dikim alanları ve bahçe işleri gibi aktiviteler, çocuklarda sorumluluk, öz disiplin ve çevre bilinci geliştirmekte (Küveli, 2023). Ayrıca, yürüyüş yolları ve açık hava etkinlikleri, çocukların bağımsızlık duygusunu güçlendirmekte ve sağlıklı yaşam alışkanlıklarının kazandırılmasına katkıda bulunmaktadır. Bu tür etkinlikler, çocukların psikolojik olarak güçlü bir temel oluşturmalarına yardımcı olmaktadır (Aslan, 2017; Tandoğan, 2014).

2.2.2. Sözlü Görüşme Sorularının Değerlendirilmesi Yöntemi

Yöntemin bu aşamasında çalışma alanlarında görev alan eğitimcilere, iki bölümden oluşan (1. Bölüm demografik özellikler, 2. Bölüm oyun ve mevcut oyun alanlarına ilişkin fikirleri) sözlü görüşme sorularına verilen cevaplar analiz edilmiştir. Çalışma alanlarında görev alan 30 katılımcı ile yapılan sözlü ve yüz yüze görüşmeler ses kaydı yöntemi ile kayıt altına alınmıştır. Elde edilen ses kayıtları transkript edilmiştir. Değerlendirme iki aşamada gerçekleşmiştir. İlk aşamada demografik özellikler bölümü, demografik analiz yöntemi ile değerlendirilmiştir. İkinci aşamada oyun ve oyun alanı ile ilgili görüşlerin alınması bölümü, nitel yöntem çerçevesinde betimsel analiz tekniğiyle değerlendirilmiştir. Çalışma sürecinde, etik prensiplere uygun hareket edilmiş ve katılımcı gizliliği ve onayı sağlanmıştır. Veri güvenilirliği ise, veri toplama ve analiz süreçlerinin sistematik ve doğru bir şekilde uygulanmasıyla sağlanmıştır.

Betimsel analiz yöntemi, verilerin sınıflandırılması ve bulguların özetlenerek yorumlanması biçiminde kullanılan bir nitel araştırma yöntemidir. Betimsel analizin aşamaları dört bölümden meydana gelmektedir. İlk olarak, analiz için oluşturulan çerçevenin belirlenmesi; ikinci olarak, tematik çerçeveye uygun verilerin işlenmesi; üçüncü olarak, bulguların tanımlanması ve son olarak, elde edilen bulguların yorumlanmasıdır (Yıldırım, 2018). Betimsel çalışmalarda, araştırmacı değişkenlere müdahale etmez çünkü bu tür çalışmaların amacı, sebep-sonuç ilişkisi kurmak veya gelecekteki durumlar hakkında tahminde bulunmak değildir (Garip, 2023).

Betimsel analiz yönteminde oyun ve oyun alanlarına ilişkin fikirlerin alındığı bölümde yer alan 11 sorunun her birine verilen 30 cevap 11 grupta toplanmıştır. Her bir grupta yer alan cevaplardan kod havuzu oluşturulmuştur. Kod havuzu oluşturulurken soruya cevap niteliğinde olan kelime ve kelime gruplarının taranmasına dikkat edilmiştir. Oluşturulan kod havuzundan “ana tema”, “tema” ve “kod”lar elde edilerek tablonun birinci, ikinci ve üçüncü sütununa sunulmuştur. Dördüncü sütunda hangi kelime ve/veya cümlelerin hangi katılımcıya ait olduğunu gösteren “katılımcı” başlığı bulunmaktadır. Beşinci sütunda ise “sıklık” başlığı yer almakta olup her kategoride kaç katılımcının bulunduğu sayısının verildiği kısımdır (Çizelge 2.7).

Çizelge 2.7. Betimsel Analiz Yöntemi ile Değerlendirme Formu

Ana Tema	Tema	Kod	Katılımcı	Sıklık

3. BULGULAR VE TARTIŞMA

3.1. BULGULAR

Çalışma alanı kapsamında incelenen anaokulu oyun alanlarının mevcut durumunun ortaya konulması ve değerlendirilmesi ile ilgili olarak birinci aşamada mevcut durum ortaya konulmuştur. Bu adımda daha önceden hazırlanmış olan arazi gözlem formu kullanılmıştır. Yapılan gözlem çalışmaları, söz konusu çalışma alanlarına eğitim-öğretim yılının devam ettiği yani çocukların oyun alanlarını aktif olarak kullandığı bir zaman çizelgesinde yapılmıştır. İkinci aşamada anaokulu oyun alanlarının mevcut durumu ilgili elde edilen veriler çocuk oyun alanı değerlendirilme formu kullanılarak değerlendirilmiştir. Üçüncü aşamada anaokulu bahçesinde bulunan oyun elemanları oyun elemanı değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilmiştir. Dördüncü aşamada anaokulu bahçesinin çocuk gelişimine katkı düzeyi oyun alanı ve oyun elemanlarının çocuk gelişimine katkısının değerlendirilmesi ile ortaya konulmuştur.

Sözlü görüşmelerin değerlendirilmesi ile ilgili olarak ise çalışma alanlarında görev alan 30 katılımcı ile yapılan sözlü görüşmeler ile eğitimcilerin oyun ve oyun alanlarına ilişkin uzman görüşleri alınarak değerlendirilmiştir.

3.1.1. Mevcut Durumun Ortaya Konulması ve Değerlendirilmesi

Bayraktepe Anaokulu: Anaokulu Düzce Merkez Bahçeli Evler mahallesinde bulunmaktadır. Anaokulu bahçesi 3000 m²'dir. Okulun ana giriş kapısından itibaren bina giriş kapısına kadar zemin malzemesi döküm betondur. Bina giriş kapısının bulunduğu alanda 40x40x2 cm ölçülerinde siyah kauçuk karo blok zemin döşemesi kullanılmıştır. Bu alan 48 m²'dir. Okulun çevresinde bulunan etki alanı sert zemin malzemesi beton blok döşemedir ve toplamda 110 m²'dir. Okul binasının kuzeybatısında klasik oyun parkı bulunmaktadır. Oyun Parkı yeşil alan üzerine kurulmuştur ve 100 m²'lik bir alanı etki alanı olarak kapsamaktadır. Okul binasının doğu cephesinde bulunan kum havuzu, yeşil alan üzerine yapılmıştır. Kum havuzu 5x6 m ölçülerinde 30 m²'dir. İki farklı kum tekstürü kullanılmıştır. Kum Havuzunun çevresi beton bordürlerle sınırlandırılmıştır. Kum havuzunun bitişiğinde yer alan açık hava sınıfı ise, çevresi metal tel örgülerle sınırlandırılmış ve yeşil alan üzerinde bulunmaktadır. Açık hava sınıfının ölçüleri 8x6'dır ve alanı 48 m²'dir. Geleneksel oyun alanında ise beton malzeme sert zemini oluşturmaktadır (Çizelge 3.1).

Çizelge 3.1. Bayraktepe Anaokulu Çocuk Oyun Alanlarının Mevcut Durumu

Genel Bilgiler				Erişebilirlik Durumu				
Mahalle/Sokak		Bahçeli Evler Mah.		Türü	Mevcut	Mevcut Değil		
Toplam Alan		3000 m ²		Yönlendirme		X		
Mevcut Oyun Elemanları				Güvenli Giriş-Çıkış	X			
Türü	Adet	Malzeme	Renk	Donatı Elemanları				
Salıncak	2	Plastik	Sarı	Türü	Adet	Malzeme	Bakım	Yeterlilik
Kaydırak	2	Plastik	Sarı	Aydınlatma Elemanı	5	Metal	Evet	Yeterli
Tahterevalli	1	Metal, Plastik	Mavi	Çöp Kutusu	3	Plastik	Evet	Yetersiz
Sallanan Oyuncak	3	Plastik	Kırmızı, Sarı	Oturma Elemanı	2	Ahşap	Hayır	Yetersiz
Kum Havuzu	1	İki farklı kum tekstürü	-	Gölge Elemanı	-	-	-	Yetersiz
Su Havuzu	-	-	-	Diğer	5	Ahşap	Evet	Yeterli
Barfiks	-	-	-	Zemin Kaplaması				
Parkur	-	-	-	Malzeme Türü			Yeşil Alan	
Sabit olmayan tahterevalli	-	-	-	Renk Uyumu			Uyumlu	
Sabit Köprü	-	-	-	Uygulamanın Uygunluğu			Uygun	
Hareketli Köprü	-	-	-	Bakım ve Yönetimin Başarısı			Başarılı	

Bayraktepe Anaokulunda bulunan oyun alanları; oyun parkının bulunduğu yeşil alan, geleneksel oyun alanları ve kum havuzudur. Oyun parkı, plastik ve metal malzemeden yapılmış klasik tasarımlıdır. Bu durum oyun parkının ekonomik açıdan olumlu bir yönü olarak görülse de doğal malzemelere yer verilmemesi çocuğun doğa ile etkileşimi konusunda kısıt yaratmaktadır. Tasarım özelliği açısından değerlendirildiğinde sarı ve gri renk kullanımı çocukların gelişimi yönünden yeterli perspektifi sunmamaktadır (Şekil 3.1).

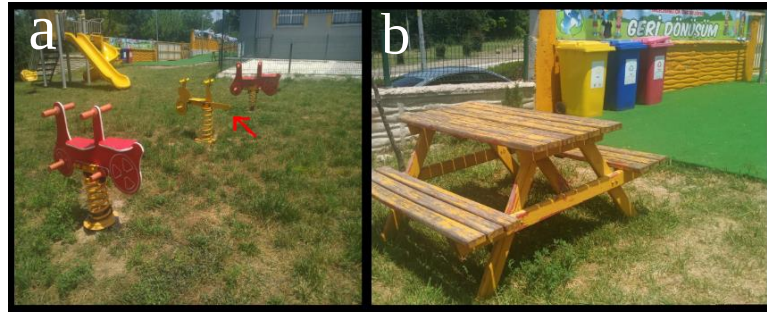
Şekil 3.1 Bayraktepe Anaokulu Oyun Parkı (Orijinal, 2024).

Kum havuzu, çocukların yaratıcılıklarını ve sosyal becerilerini geliştirmeleri için önemli birer imkandır. Ancak, kum havuzunun çevresindeki beton bordürlerin çocukların güvenliği açısından gözden geçirilmesi gerekmektedir. Geleneksel oyunların çizimleri ve renklendirmeleri yapılarak zemine işlenmiş olması, çocukların bu oyunları keşfetmesini ve oynamasını teşvik etmektedir (Şekil 3.2).

Şekil 3.2. Bayrakepe Geleneksel Oyun Alanı ve Kum Havuzu (a: geleneksel oyun alanı, b: kum havuzu) (Orijinal, 2024).

Anaokulunun oyun elemanlarının bakımına ve onarımına yeterli önem gösterilmemiştir. Sallanan oyuncaklardan birinin oturma kısmının kırık olması ve toprak zemine yeterince sabitlenmemiş olması güvenlik açığı oluşturmaktadır. Bunun dışında donatıların (piknik masası) boyasının soyulmuş olması toksik risk oluşturmaktadır (Şekil 3.3).

Şekil 3.3. Bayrakepe Anaokulu Hasarlı Oyun Elemanları ve Donatılar (a: oyun elemanları, b: donatı) (Orijinal, 2024).

Alanda 800 m² yeşil alan, 2 adet iğne yapraklı tür, 4 adet geniş yapraklı tür ve 1 adet ağaççık türü bulunmaktadır. Alanda bulunan bitki türleri Latince ve Türkçe adlarıyla birlikte Çizelge 3.2’de verilmiştir. Alanda 7 farklı tür bulunmaktadır. Bu türlerden, Thuja occidentalis (Batı Mazısı) ve Cedrus libani (Toros Sediri) gibi bazı türlerin dikenli veya zehirli olabilme özellikleri bulunmaktadır. Morus alba (Akdut) ise polenleriyle alerjik reaksiyonlara yol açabilmektedir.

Çizelge 3.2. Bayraktepe Anaokulu Bahçesi Bitki Türleri

	Latince Adı	Türkçe Adı
İğne Yapraklı Ağaçlar	<i>Thuja occidentalis</i>	Batı Mazısı
	<i>Cedrus libani</i>	Toros Sediri
Geniş Yapraklı Ağaçlar	<i>Juglans regia</i>	Adi Ceviz
	<i>Cydonia oblonga</i>	Ayva Ağacı
	<i>Malus floribunda</i>	Süs Elması
	<i>Morus alba</i>	Akdut
Ağaççık	<i>Ligustrum vulgare L.</i>	Kurtbağrı

Yeşil alan ve çeşitli bitki türleri, çocukların doğayla olan bağlarını güçlendirebilmekte ve çevre bilinci gelişimlerine katkı sağlayabilmektedir. Ancak, okul çevresinde yer alan yeşil alan miktarı yeterli olmasına rağmen bitki çeşitliliği açısından yetersiz kalmaktadır (Şekil 3.4).

Şekil 3.4. Şekil Bayraktepe Anaokulu Okul Bahçesi (Orijinal, 2024).

Anaokulunun oyun alanı güvenli olma açısından değerlendirildiğinde alanda uygun malzeme seçiminin, emniyetinin ve konumunun orta derece yeterliliğe sahip olduğu, kullanım zonunun ve görünebilirliğinin yeterli olduğu; erişilebilir olması açısından değerlendirildiğinde engelsiz tasarımın bulunmadığı, ergonomisinin ve ulaşılabilirliğinin yetersiz olduğu; fonksiyonel olması açısından değerlendirildiğinde fiziksel gelişime katkısının yetersiz olduğu, sosyal gelişime katkısının yeterli olduğu bunun yanı sıra bilişsel, duygusal ve psikolojik gelişime katkısının orta derece yeterliliğe sahip olduğu; ekolojik tasarım ilkelerine göre olması açısından yetersiz olduğu, peyzaj tasarımı ürünü olmadığı ve sürdürülebilirlik açısından değerlendirildiğinde yetersiz olduğu saptanmıştır (Çizelge 3.3).

Çizelge 3.3. Bayraktepe Anaokulu Çocuk Oyun Alanı Mevcut Durumunun Değerlendirilmesi

ANA KRİTER	ALT KRİTER	DEĞERLER				
		Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli	Çok Yeterli
Güvenli Olma	Uygun Malzeme Seçimi			X		
	Kullanım Zonu				X	
	Emniyet			X		
	Görünebilirlik					X
	Konum			X		
Erişilebilir Olma	Engelsiz Tasarım	X				
	Ergonomi		X			
	Ulaşılabilirlik		X			
Fonksiyonel Olma	Fiziksel Gelişim		X			
	Sosyal Gelişim				X	
	Duygusal Gelişim			X		
	Bilişsel Gelişim			X		
	Psikolojik			X		
Ekolojik Tasarım İlkelerine Göre Olma	Yer Seçimi		X			
	Bitki Seçimi		X			
	Malzeme Seçimi	X				
Peyzaj Tasarımı Ürünü Olma	Oyun alanlarının peyzaj mimarları tarafından tasarlanmış olması	X				
Sürdürülebilirlik	Doğal Kaynakların Korunması		X			
	Çevresel Etkilerin Azaltılması		X			
	Su Kullanımı		X			
	Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımı	X				

Bayraktepe Anaokulu oyun elemanları ekolojik açıdan değerlendirildiğinde yetersiz olduğu; sürdürülebilir açıdan değerlendirildiğinde doğal ve geri dönüştürülebilir malzeme kullanımı ile dayanım ve uzun ömürlü olan eleman kullanımının yetersiz olduğu; ekonomik açıdan değerlendirildiğinde montaj ve taşıma kolaylığı orta derecede yeterli olduğu; gelişimsel açıdan değerlendirildiğinde çocuk gelişimine katkısının yeterli olduğu; tasarım özelliği açısından değerlendirildiğinde alana özel oyun elemanının bulunmadığı ve klasik standart oyun elemanı çeşitliliğinin çok yeterli olduğu; estetik açıdan değerlendirildiğinde renk ve doku olarak orta derecede yeterli olduğu ile tasarım bütünlüğünün ve doğal-yapay eleman dengesinin olmadığı saptanmıştır (Çizelge 3.4).

Çizelge 3.4. Bayraktepe Anaokulu Çocuk Oyun Elemanlarının Değerlendirilmesi

ANA KRİTER	ALT KRİTER	DEĞERLER				
		Bulunmuyor	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli
Ekolojik	Malzeme Seçimi		X			
	Canlı Öğelerin Kullanımı		X			
	Cansız Öğelerin Kullanımı		X			
Sürdürülebilir	Doğal ve Geri Dönüştürülebilir Malzemeler		X			
	Dayanıklılık ve Uzun Ömürlülük		X			
Ekonomik	Montaj ve Taşıma Kolaylığı.			X		
	Çevresel Etkiler		X			
	Enerji Verimliliği	X				
	Bakım ve Onarım Kolaylığı			X		
Gelişimsel	Fiziksel Gelişim				X	
	Sosyal Gelişim				X	
	Duygusal Gelişim				X	
	Bilişsel Gelişim				X	
	Psikolojik				X	
Tasarım Özelliği	Alana Özel Oyun Elemanı	X				
	Klasik Standart Oyun Elemanı					X
Estetik	Renk ve Doku			X		
	Tasarım Bütünlüğü	X				
	Doğal ve Yapay Eleman Dengesi	X				

Bayraktepe Anaokulu oyun alanı ve oyun elemanlarının çocuk gelişimine katkı düzeyi değerlendirildiğinde mevcut oyun alanlarında bulunan “oyun parkının” fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik gelişim açısından yetersiz olduğu; “geleneksel oyun alanının” fiziksel ve sosyal gelişim açısından normal olduğu ve duygusal, bilişsel, psikolojik gelişim açıdan ise yetersiz olduğu; “oyun evinin” fiziksel, sosyal ve duygusal gelişim açısından normal olduğu ve bilişsel ile psikolojik gelişim açısından yetersiz olduğu; “hayvan besleme noktalarının ve sahnenin” fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik gelişim açısından yetersiz olduğu; “kum havuzu ve açık hava sınıfının” fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik gelişim açısından normal olduğu saptanmıştır (Çizelge 3.5).

Çizelge 3.5. Bayraktepe Anaokulu Oyun Alanı ve Oyun Elemanlarının Çocuk Gelişimine Etkisinin Değerlendirilmesi

Gelişim Çeşitleri	Oyun Alanları-Oyun Elemanları		Katki Düzeyi			
			Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli
Fiziksel	Oyun Parkı	Salıncak		X		
		Kaydırak		X		
		Tahterevalli		X		
		Sallanan Oyuncak		X		
	Geleneksel Oyun Alanı	Sek-Sek Oyun Sahası			X	
		Labirent Oyun Sahası			X	
	Oyun Evi				X	
	Hayvan Besleme Noktaları			X		
	Sahne			X		
	Kum Havuzu				X	
	Açık Hava Sınıfı				X	
Sosyal	Oyun Parkı	Salıncak		X		
		Kaydırak		X		
		Tahterevalli		X		
	Geleneksel Oyun Alanı	Sek-Sek Oyun Sahası			X	
		Labirent Oyun Sahası			X	
	Oyun Evi				X	
	Hayvan Besleme Noktaları			X		
	Sahne			X		
	Kum Havuzu				X	
	Açık Hava Sınıfı				X	
Duygusal	Oyun Parkı			X		
	Geleneksel Oyun Alanı			X		
	Oyun Evi				X	
	Hayvan Besleme Noktaları			X		
	Sahne			X		
	Kum Havuzu			X		
	Açık Hava Sınıfı			X		
Duygusal	Oyun Parkı			X		
	Geleneksel Oyun Alanı			X		
	Oyun Evi			X		
	Hayvan Besleme Noktaları			X		
	Sahne			X		
	Kum Havuzu			X		
	Açık Hava Sınıfı			X		
Psikolojik	Oyun Parkı			X		
	Geleneksel Oyun Alanı			X		
	Oyun Evi			X		
	Hayvan Besleme Noktaları			X		
	Sahne			X		
	Kum Havuzu				X	
	Açık Hava Sınıfı				X	

Cevat Şahin Anaokulu: Anaokulu Düzce Merkez Karahacı Musa mahallesinde bulunmaktadır. Okul bahçesi 1000 m²'dir. Okul bahçesinin ön cephesinde bulunan sert zemin malzemesi döküm betondur. Okulun çevresinde bulunan etki alanı sert zemin malzemesi bazalt zemin döşemedir ve toplamda 86 m²'dir. Okul bahçesinde 6 adet çöp kutusu (ahşap), 3 adet bank (ahşap), 2 adet ahşap yetişkin piknik masası, 2 adet ahşap Çardak, 1 adet klasik oyun parkı, 1 adet ağaç altı oturma elemanı bulunmaktadır. Okulun kendisine ait otoparkı ve okul bahçesinde aydınlatma bulunmamaktadır. Okul binasının batısında klasik oyun parkı bulunmaktadır. Oyun Parkı, beton zemin üzerine kurulmuştur ancak betonun üzeri kauçuk zemin ile döşenmiştir. Oyun parkının etki alanı 180 m²'dir ve okul bahçesinde bulunan tek oyun alanı olarak işleyen kullanımdır. Klasik oyun park modülleri; 3 adet kaydırak ve 1 adet tekli salıncaktır. Okulun oyun alanında ahşap malzemeden olan ölçüleri 3x3 ve alanı 9 m²'lik bir alana sahip olan 2 adet çardak bulunmaktadır (Çizelge 3.6).

Çizelge 3.6 Cevat Şahin Anaokulu Çocuk Oyun Alanlarının Mevcut Durumu

Genel Bilgiler				Erişebilirlik Durumu				
Mahalle/Sokak		Karahacı Musa Mah.		Türü	Mevcut	Mevcut Değil		
Toplam Alan		1000 m ²		Yönlendirme		X		
Mevcut Oyun Elemanları				Güvenli Giriş-Çıkış	X			
Türü	Adet	Malzeme	Renk	Donatı Elemanları				
Salıncak	1	Plastik	Turuncu	Türü	Adet	Malzeme	Bakım	Yeterlilik
Kaydırak	3	Plastik	Kırmızı Yeşil	Aydınlatma Elemanı	-	-	-	Yetersiz
Tahterevalli	-	-	-	Çöp Kutusu	6	Ahşap metal	Evet	Yeterli
Sallanan Oyuncak	-	-	-	Oturma Elemanı	6	Ahşap	Evet	Yeterli
Kum Havuzu	-	-	-	Gölge Elemanı	2	Ahşap	Hayır	Yeterli
Su Havuzu	-	-	-	Diğer	-	-	-	-
Barfiks	-	-	-	Zemin Kaplaması				
Parkur	-	-	-	Malzeme Türü			Kauçuk Karo Blok Döşeme	
Sabit Olmayan Tahterevalli	-	-	-	Renk Uyumu			Uyumsuz	
Sabit Köprü	-	-	-	Uygulamanın Uygunluğu			Uygun Değil	
Hareketli Köprü	-	-	-	Bakım ve Yönetimin Başarısı			Başarısız	

Cevat Şahin Anaokulunda bulunan oyun alanı oyun parkının bulunduğu alanla sınırlıdır. Cevat Şahin Anaokulu Oyun parkı 3-6 yaşa uygundur. Oyun parkı kauçuk zemin üzerine konumlandırılmış fakat bu alanda farklı çocukların ilgisini çekmeye yönelik düzenlemeler olmadığı görülmektedir. Alanın oyun parkı platform yüksekliği TS EN 1176-1 standartlarına uymamaktadır (Şekil 3.5).

Şekil 3.5. Cevat Şahin Anaokulu Oyun Alanı (Orijinal, 2024).

Alanda 600 m² yeşil alan, 3 adet iğne yapraklı tür, 11 adet geniş yapraklı tür, 1 adet ağaççık türü ve 1 adet sarılıcı tür bulunmaktadır. Alanda bulunan bitki türleri Latince ve Türkçe adlarıyla birlikte Çizelge 3.7’de verilmiştir.

Çizelge 3.7. Cevat Şahin Anaokulu Bahçesi Bitki Türleri

	Latince Adı	Türkçe Adı
İğne Yapraklı Ağaçlar	<i>Thuja occidentalis</i>	Batı Mazısı
	<i>Cedrus libani</i>	Toros Sediri
	<i>Hesperocyparis macrocarpa</i>	Monteri Servi
Geniş Yapraklı Ağaçlar	<i>Juglans regia</i>	Adi Ceviz
	<i>Cydonia oblonga</i>	Ayva
	<i>Malus floribunda</i>	Süs Elması
	<i>Morus alba</i>	Akdut
	<i>Acer negundo</i>	Dişbudak Yapraklı Akçaağaç
	<i>Salix babylonica</i>	Salkım Söğüt
	<i>Prunus cerasifera</i>	Süs Eriği
	<i>Acer pseudoplatanus L.</i>	Dağ Akçaağacı
	<i>Robinia pseudoacacia</i>	Yalancı Akasya
	<i>Quercus petraea</i>	Sapsız Meşe)
	<i>Platanus orientalis L.</i>	Doğu Çınarı
Ağaççık	<i>Ligustrum vulgare L.</i>	Kurtbağrı
Çalı ve Sarılıcı Bitkiler	<i>Parthenocissus quinquefolia L.</i>	Amerikan Sarmaşığı

Anaokulunun oyun alanı güvenli olma açısından değerlendirildiğinde alanda uygun malzeme seçiminin, kullanım zonunun ve görünebilirliğinin orta derece yeterliliğe sahip olduğu, emniyetinin ve konumunun yetersiz olduğu; erişilebilir olması açısından değerlendirildiğinde yetersiz olduğu; fonksiyonel olması açısından değerlendirildiğinde çocuk gelişimine katkısının yetersiz olduğu; ekolojik tasarım ilkelerine göre olması açısından yetersiz olduğu, peyzaj tasarımı ürünü olmadığı sürdürülebilirlik açısından değerlendirildiğinde yetersiz olduğu saptanmıştır (Çizelge 3.8).

Çizelge 3.8. Cevat Şahin Anaokulu Çocuk Oyun Alanı Mevcut Durumunun Değerlendirilmesi

ANA KRİTER	ALT KRİTER	DEĞERLER				
		Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli	Çok Yeterli
Güvenli Olma	Uygun Malzeme Seçimi			X		
	Kullanım Zonu			X		
	Emniyet		X			
	Görünebilirlik			X		
	Konum		X			
Erişilebilir Olma	Engelsiz Tasarım		X			
	Ergonomi		X			
	Ulaşılabilirlik		X			
Fonksiyonel Olma	Fiziksel Gelişim		X			
	Sosyal Gelişim		X			
	Duygusal Gelişim		X			
	Bilişsel Gelişim		X			
	Psikolojik		X			
Ekolojik Tasarım İlkelerine Göre Olma	Yer Seçimi		X			
	Bitki Seçimi		X			
	Malzeme Seçimi	X				
Peyzaj Tasarımı Ürünü Olma	Oyun alanlarının peyzaj mimarları tarafından tasarlanmış olması	X				
Sürdürülebilirlik	Doğal Kaynakların Korunması	X				
	Çevresel Etkilerin Azaltılması		X			
	Su Kullanımı	X				
	Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımı	X				

Okulun yeşil alanlarında bulunan bitkilerin düzenli bakımı ve güvenlik kontrolü yapılmalıdır. Bahçede kullanılan S s Eriği ve Yalancı Akasya  ocuklar için potansiyel riskler taşıyabilmektedir. Bu bitkilerin dikenli veya zehirli olabileceği düşünüldüğünde, çocukların güvenliği için daha uygun seçimler yapılmalıdır (Şekil 3.6).

Şekil 3.6. Cevat Şahin Anaokulu Yeşil Alanı (Orijinal, 2024).

Oyun alanının içerisinde kalan donatıların çocuklara uygunluğu ve herhangi bir risk taşımamaları oldukça önemli bir faktördür. Ancak, anaokulunda oyun alanında yer alan iki oturma alanının ( ardak) bağlantı noktaları ve ankrajları çocuklar için risk oluşturmaktadır. Bir diğer güvenlik problemi ise oyun parkının  elik konstrüksiyonunun (korkuluklar ve iskeletler) paslanmış ve bakımsız olmasıdır. Bakımsız metal iskeletlerin g   kaybetmesi sonucu çarpılma veya kırılma durumları da çocukların ciddi yaralanmalar yaşamasına yol açabilmektedir (Şekil 3.7).

Şekil 3.7. Cevat Şahin Anaokulu Oyun Alanında Bulunan Riskler (a: oyun parkı korkulukları, b:  ardak bağlantı noktası, c: sallanan oyuncak) (Orijinal, 2024).

Oyun elemanları ekolojik açıdan değerlendirildiğinde malzeme seçiminin ve canlı öğelerin kullanımının yetersiz olduğu, cansız öğelerin kullanımının bulunmadığı; sürdürülebilir açıdan değerlendirildiğinde doğal ve geri dönüştürülebilir malzeme kullanımının bulunmadığı, dayanım ve uzun ömürlü olan eleman kullanımının yetersiz olduğu; ekonomik açıdan değerlendirildiğinde yetersiz olduğu; gelişimsel açıdan değerlendirildiğinde gelişime katkısının yetersiz olduğu; tasarım özelliği açısından değerlendirildiğinde alana özel oyun elemanı bulunmadığı ve klasik standart oyun elemanı çeşitliliği yetersiz olduğu; estetik açıdan değerlendirildiğinde renk ve doku ile tasarım bütünlüğünün yetersiz olduğu ve doğal-yapay eleman dengesinin olmadığı saptanmıştır (Çizelge 3.9).

Çizelge 3.9. Cevat Şahin Anaokulu Çocuk Oyun Elemanlarının Değerlendirilmesi

ANA KRİTER	ALT KRİTER	DEĞERLER				
		Bulunmuyor	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli
Ekolojik	Malzeme Seçimi		X			
	Canlı Öğelerin Kullanımı		X			
	Cansız Öğelerin Kullanımı	X				
Sürdürülebilir	Doğal ve Geri Dönüştürülebilir Malzemeler	X				
	Dayanıklılık ve Uzun Ömürlülük		X			
Ekonomik	Montaj ve Taşıma Kolaylığı.		X			
	Çevresel Etkiler		X			
	Enerji Verimliliği	X				
	Bakım ve Onarım Kolaylığı			X		
Gelişimsel	Fiziksel Gelişim		X			
	Sosyal Gelişim		X			
	Duygusal Gelişim		X			
	Bilişsel Gelişim		X			
	Psikolojik		X			
Tasarım Özelliği	Alana Özel Oyun Elemanı	X				
	Klasik Standart Oyun Elemanı		X			
Estetik	Renk ve Doku		X			
	Tasarım Bütünlüğü		X			
	Doğal ve Yapay Eleman Dengesi	X				

Cevat Şahin Anaokulu oyun alanı ve oyun elemanlarının çocuk gelişimine katkı düzeyi değerlendirildiğinde mevcut oyun alanlarında bulunan “oyun parkının” fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik gelişim açısından çocuk gelişimine katkı düzeyinin yetersiz olduğu saptanmıştır. Alanda oyun parkı dışında oyun alanı bulunmamaktadır. Aynı zamanda mevcut oyun alanında salıncak ve kaydırak dışında oyun elemanı da bulunmamaktadır (Çizelge 3.10).

Çizelge 3.10. Cevat Şahin Anaokulu Oyun Alanı ve Oyun Elemanlarının Çocuk Gelişimine Etkisinin Değerlendirilmesi

Gelişim Çeşitleri	Oyun Alanları-Oyun Elemanları		Katkı Düzeyi			
			Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli
Fiziksel	Oyun Parkı	Salıncak		X		
		Kaydırak		X		
Sosyal	Oyun Parkı	Salıncak		X		
		Kaydırak		X		
Duygusal	Oyun Parkı	Salıncak		X		
		Kaydırak		X		
Bilişsel	Oyun Parkı	Kaydırak		X		
Psikolojik	Oyun Parkı			X		

Düzce Anaokulu: Anaokulu Düzce Merkez Nusrettin mahallesinde bulunmaktadır. Anaokulu bahçesi 520 m²'dir. Okul bahçesinde 1 adet aydınlatma elemanı, 3 adet bank (ahşap), 1 adet klasik oyun parkı, 1 adet Oyun Evi, 1 adet kum havuzu, 1 adet parkur bulunmaktadır. Okulun kendisine ait otoparkı, okul bahçesinde çöp kutusu bulunmamaktadır. Okul binasının doğusunda klasik oyun parkı bulunmaktadır. Oyun Parkı, karo kauçuk zemin döşemesi üzerine kurulmuştur.

Oyun parkının etki alanı 125 m²'dir. Düzce Anaokulunda bulunan oyun alanları; oyun parkının bulunduğu alan ve kum havuzudur. Oyun Parkı 3-6 yaş (okul öncesi dönem) grubuna hitap etmektedir. Çocukların güvenli bir şekilde oyununu oynayabilmeleri adına oyun alanlarında her ekipmanın 1,83 m olacak şekilde güvenlik alanının bulunması gerekmektedir. (Çizelge 3.11).

Çizelge 3.11. Düzce Anaokulu Çocuk Oyun Alanlarının Mevcut Durumu

Genel Bilgiler				Erişebilirlik Durumu				
Mahalle/Sokak		Nusrettin Mah.		Türü	Mevcut	Mevcut Değil		
Toplam Alan		520 m²		Yönlendirme		X		
Mevcut Oyun Elemanları				Güvenli Giriş-Çıkış		X		
Türü	Adet	Malzeme	Renk	Donatı Elemanları				
Salıncak	2	Plastik	Sarı, Turuncu	Türü	Adet	Malzeme	Bakım	Yeterlilik
Kaydırak	3	Plastik	Turuncu, Kırmızı	Aydınlatma Elemanı	1	Metal	Evet	Yetersiz
Tahterevalli	2	Metal, Plastik	Mavi	Çöp Kutusu	-	-	-	Yetersiz
Sallanan Oyuncak	3	Plastik	Kırmızı, Sarı	Oturma Elemanı	4	Ahşap, Plastik	Hayır	Yetersiz
Kum Havuzu	1	Kum	-	Gölge Elemanı	-	-	-	Yetersiz
Su Havuzu	-	-	-	Diğer	5	Plastik	Evet	Yeterli
Oyun Evi	1	Plastik	Pembe, Yeşil	Zemin Kaplaması				
Parkur	1	Plastik	Pembe, Yeşil	Malzeme Türü			Karo Kauçuk Zemin Döşemesi	
Sabit olmayan Tahterevalli	3	Plastik	Pembe, Yeşil, Kırmızı, Sarı	Renk Uyumu			Uyumsuz	
Sabit Köprü	-	-	-	Uygulamanın Uygunluğu			Uygun	
Hareketli Köprü	-	-	-	Bakım ve Yönetimin Başarısı			Başarısız	

Alanda 240 m² yeşil alan, 1 adet iğne yapraklı tür ve 3 adet geniş yapraklı tür bulunmaktadır. Alanda bulunan bitki türleri Latince ve Türkçe adları ile Çizelge 3.12’de verilmiştir.

Çizelge 3.12. Düzce Anaokulu Bahçesi Bitki Türleri

	Latince Adı	Türkçe Adı
İğne Yapraklı Ağaçlar	<i>Thuja occidentalis</i>	Batı Mazısı
Geniş Yapraklı Ağaçlar	<i>Acer negundo</i>	Dişbudak Yapraklı Akçaağaç
	<i>Robinia pseudoacacia</i>	Yalancı Akasya
	<i>Platanus orientalis</i> L.	Doğu Çınarı

Oyun alanlarında kullanım zonu bulunmamaktadır ve bu durum, çocukların düşmeleri halinde baş, kol veya bacak gibi bölgelerini ciddi şekilde yaralamalarına sebep olabilmektedir. Ayrıca, çocukların oyun alanlarında oynarken daha dikkatli olmalarını gerektirebilmekte ve bu da onların özgürce ve güvenli bir şekilde oyun oynama deneyimini kısıtlayabilmektedir (Şekil 3.8).

Şekil 3.8. Düzce Anaokulu Oyun Alanları (a: oyun parkı, b: tırmanma elemanı, c: kum havuzu) (Orijinal, 2024).

Oyun elemanlarının standartlara uygun olması, düzenli bakım ve onarımlarının yapılması gerekmektedir. Ancak Düzce Anaokulunda oyun elemanlarının bakımına ve onarımına yeterli önem gösterilmemiştir. Kum havuzunda kum materyali bulunmamakta ve oyun parkı ekipmanlarının boyalarında soyulma ve paslanma görülmektedir (Şekil 3.9).

Şekil 3.9. Düzce Anaokulu Hasarlı Kısımlar (a: oyun parkı korkulukları, b: kum havuzu eksik materyal) (Orijinal, 2024).

Düzce Anaokulunun oyun alanı güvenli olma açısından değerlendirildiğinde alanda uygun malzeme seçiminin ve konumunun yetersiz olduğu, kullanım zonunun ve emniyetinin bulunmadığı, görünebilirliğinin orta derece yeterliliğe sahip olduğu; erişilebilir olması açısından değerlendirildiğinde engelsiz tasarımının olmadığı, ergonomisinin ve ulaşılabilirliğinin yetersiz olduğu; fonksiyonel olması açısından değerlendirildiğinde fiziksel ve sosyal gelişime katkısının orta derecede yeterli olduğu ve duygusal, bilişsel ve psikolojik gelişimine katkısının yetersiz olduğu; ekolojik tasarım ilkelerine göre olması açısından yetersiz olduğu, peyzaj tasarımı ürünü olmadığı ve sürdürülebilirlik açısından değerlendirildiğinde yetersiz olduğu saptanmıştır (Çizelge 3.13).

Çizelge 3.13. Düzce Anaokulu Çocuk Oyun Alanı Mevcut Durumunun Değerlendirilmesi

ANA KRİTER	ALT KRİTER	DEĞERLER				
		Bulunmuyor	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli
Güvenli Olma	Uygun Malzeme Seçimi		X			
	Kullanım Zonu	X				
	Emniyet	X				
	Görünebilirlik			X		
	Konum		X			
Erişilebilir Olma	Engelsiz Tasarım	X				
	Ergonomi		X			
	Ulaşılabilirlik		X			
Fonksiyonel Olma	Fiziksel Gelişim			X		
	Sosyal Gelişim			X		
	Duygusal Gelişim		X			
	Bilişsel Gelişim		X			
	Psikolojik		X			
Ekolojik Tasarım İlkelerine Göre Olma	Yer Seçimi		X			
	Bitki Seçimi		X			
	Malzeme Seçimi	X				
Peyzaj Tasarımı Ürünü Olma	Oyun alanlarının peyzaj mimarları tarafından tasarlanmış olması	X				
Sürdürülebilirlik	Doğal Kaynakların Korunması	X				
	Çevresel Etkilerin Azaltılması	X				
	Su Kullanımı	X				
	Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımı	X				

Oyun elemanları ekolojik açıdan değerlendirildiğinde malzeme seçiminin ve canlı öğelerin kullanımının yetersiz olduğu, cansız öğelerin kullanımının bulunmadığı; sürdürülebilir açıdan doğal ve geri dönüştürülebilir malzeme kullanımının bulunmadığı, dayanım ve uzun ömürlü olan eleman kullanımının orta derecede yeterli olduğu; ekonomik açıdan montaj-taşıma ve bakım-onarım kolaylığının orta derecede yeterli olduğu; gelişimsel açıdan fiziksel, sosyal ve psikolojik gelişime katkısının orta derece de olduğu duygusal ve bilişsel gelişime katkısının yetersiz olduğu; tasarım özelliği açısından alana özel oyun elemanı bulunmadığı ve klasik standart oyun elemanı çok yeterli olduğu; estetik açıdan renk ve doku olarak orta derece de olduğu, tasarım bütünlüğünün yetersiz olduğu ve doğal-yapay eleman dengesinin olmadığı saptanmıştır (Çizelge 3.14).

Çizelge 3.14. Düzce Anaokulu Çocuk Oyun Elemanlarının Değerlendirilmesi

ANA KRİTER	ALT KRİTER	DEĞERLER				
		Bulunmuyor	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli
Ekolojik	Malzeme Seçimi		X			
	Canlı Öğelerin Kullanımı		X			
	Cansız Öğelerin Kullanımı	X				
Sürdürülebilir	Doğal ve Geri Dönüştürülebilir Malzemeler	X				
	Dayanıklılık ve Uzun Ömürlülük			X		
Ekonomik	Montaj ve Taşıma Kolaylığı.			X		
	Çevresel Etkiler		X			
	Enerji Verimliliği	X				
	Bakım ve Onarım Kolaylığı			X		
Gelişimsel	Fiziksel Gelişim			X		
	Sosyal Gelişim			X		
	Duygusal Gelişim		X			
	Bilişsel Gelişim		X			
	Psikolojik			X		
Tasarım Özelliği	Alana Özel Oyun Elemanı	X				
	Klasik Standart Oyun Elemanı					X
Estetik	Renk ve Doku			X		
	Tasarım Bütünlüğü		X			
	Doğal ve Yapay Eleman Dengesi	X				

Düzce Anaokulu oyun alanı ve oyun elemanlarının çocuk gelişimine katkı düzeyi değerlendirildiğinde mevcut oyun alanlarında bulunan “oyun parkının” fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik gelişim açısından yetersiz olduğu; “oyun evinin” fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik gelişim açısından yetersiz olduğu ve “kum havuzu” fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik gelişim açısından alanda mevcut olsa da kullanılmadığından dolayı çocuk gelişimine katkısının bulunmadığı saptanmıştır (Çizelge 3.15).

Çizelge 3.15. Düzce Anaokulu Oyun Alanı ve Oyun Elemanlarının Çocuk Gelişimine Etkisinin Değerlendirilmesi

Gelişim Çeşitleri	Oyun Alanları- Oyun Elemanları		Katkı Düzeyi			
			Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli
Fiziksel	Oyun Parkı	Salıncak		X		
		Kaydırak		X		
		Tahterevalli		X		
		Sallanan Oyuncak		X		
	Oyun Evi			X		
	Kum Havuzu		X			
Sosyal	Oyun Parkı	Salıncak		X		
		Kaydırak		X		
		Tahterevalli		X		
		Sallanan Oyuncak		X		
	Oyun Evi			X		
	Kum Havuzu		X			
Duygusal	Oyun Parkı	Salıncak		X		
		Kaydırak		X		
		Tahterevalli		X		
		Sallanan Oyuncak		X		
	Oyun Evi			X		
	Kum Havuzu		X			
Bilişsel	Oyun Parkı	Kaydırak		X		
		Tahterevalli		X		
		Sallanan Oyuncak		X		
	Oyun Evi			X		
	Kum Havuzu		X			
Psikolojik	Oyun Parkı			X		
	Oyun Evi			X		
	Kum Havuzu		X			

Düzce Özel Eğitim Anaokulu: Anaokulu Düzce Merkez Körpeşler mahallesinde bulunmaktadır. Anaokulu bahçesi 500 m²'dir. Okulun hemen önünde bir adet rampa bulunmaktadır. Okul bahçesinde 1 adet çardak, 1 adet kum havuzu, 2 adet depo bulunmaktadır. Okulun bahçesinde çöp kutusu, aydınlatma elemanı ve Oyun Parkı bulunmamaktadır. Kum Havuzu 9 m²'lik bir alana sahiptir. Çevresi beton bordürlerle sınırlandırılmıştır. Ahşap Çardak etki alanıyla birlikte 20 m²'lik bir alana sahiptir.

Çardak kauçuk karo zemin malzemesi üzerine konumlandırılmıştır. Okul binasının doğu cephesinde eğimli asfalt zeminden oluşan kısımda otopark olarak kullanılmaktadır ve 8 araçlık otopark işlevi görmektedir (Çizelge 3.16).

Çizelge 3.16. Düzce Özel Eğitim Anaokulu Çocuk Oyun Alanlarının Mevcut Durumu

Genel Bilgiler				Erişebilirlik Durumu				
Mahalle/Sokak		Körpeşler Mah.		Türü	Mevcut	Mevcut Değil		
Toplam Alan		500 m²		Yönlendirme		X		
Mevcut Oyun Elemanları				Güvenli Giriş-Çıkış		X		
Türü	Adet	Malzeme	Renk	Donatı Elemanları				
Salıncak	-	-	-	Türü	Adet	Malzeme	Bakım	Yeterlilik
Kaydırak	-	-	-	Aydınlatma Elemanı	-	-	-	Yetersiz
Tahterevalli	-	-	-	Çöp Kutusu	-	-	-	Yetersiz
Sallanan Oyuncak	-	-	-	Oturma Elemanı	-	-	-	Yetersiz
Kum Havuzu	1	Kum	-	Gölge Elemanı	1	Ahşap	Hayır	Yetersiz
Su Havuzu	-	-	-	Diğer	-	-	-	-
Oyun Evi	-	-	-	Zemin Kaplaması				
Parkur	-	-	-	Malzeme Türü			Yeşil alan	
Sabit olmayan Tahterevalli	-	-	-	Renk Uyumu			Uyumsuz	
Sabit Köprü	-	-	-	Uygulamanın Uygunluğu			Uygun değil	
Hareketli Köprü	-	-	-	Bakım ve Yönetimin Başarısı			Başarısız	

Düzce Özel Eğitim Anaokulunda bulunan oyun alanları sadece bir adet kum havuzunu kapsamaktadır. Çocukların fiziksel, sosyal, psikolojik, duygusal ve bilişsel gelişimleri açısından oyun alanı çeşitliğinin olması önemlidir. Ancak, anaokulunun kum havuzu tek başına çocukların gelişimini desteklemekte yetersiz kalmaktadır (Şekil 3.10).

Şekil 3.10. Düzce Özel Eğitim Anaokulu Kum Havuzu (Orijinal, 2024).

Oyun alanının çevresi çocuk emniyeti açısından tehlikeli, risk taşıyan, yaralama ve düşmeye sebebiyet verecek faktörlerden meydana gelmelidir. Ancak, Düzce Özel Eğitim Anaokulu, “engelli okul öncesi dönem çocuklara” eğitim veren bir kurum olmasına rağmen okul bahçesinde çeşitli tehlikeli faktör (engebeli alan, açıkta kalan jeneratör ve elektrik kasa alanları gibi) bulundurmaktadır (Şekil 3.11).

Şekil 3.11. Düzce Özel Eğitim Anaokulunun Olumsuz Çevresel Faktörleri (Orijinal, 2024).

Alanda 200 m² yeşil alan, 11 adet geniş yapraklı tür ve 1 adet ağaççık türü bulunmaktadır. Alanda bulunan bitki türleri Latince ve Türkçe adlarıyla birlikte Çizelge 3.17’de verilmiştir.

Çizelge 3.17. Düzce Özel Eğitim Anaokulu Bahçesi Bitki Türleri

	Latince Adı	Türkçe Adı
Geniş Yapraklı Ağaçlar	<i>Juglans regia</i>	Adi Ceviz
	<i>Cercis canadensis</i>	Kanada Erguvanı
	<i>Malus floribunda</i>	Süs Elması
	<i>Catalpa bignonioides</i>	Katalpa- Sigara Ağacı
	<i>Acer negundo</i>	Dişbudak Yapraklı Akçaağaç
	<i>Prunus laurocerasus</i>	Karayemiş
	<i>Ficus carica</i>	İncir Ağacı
	<i>Acer pseudoplatanus L.</i>	Dağ Akçaağacı
	<i>Robinia pseudoacacia</i>	Yalancı Akasya
	<i>Platanus orientalis L.</i>	Doğu Çınarı
Ağaççık	<i>Cercis siliquastrum</i>	Erguvan

Düzce Özel Eğitim Anaokulunun oyun alanı güvenli olma açısından değerlendirildiğinde alanda uygun malzeme seçiminin, kullanım zonunun, emniyetinin, görünebilirliğinin ve konumunun yetersiz olduğu; erişilebilir olması açısından değerlendirildiğinde engelsiz tasarımının olmadığı, ergonomisinin ve ulaşılabilirliğinin yetersiz olduğu; fonksiyonel olması açısından değerlendirildiğinde çocuk gelişimine katkısının yetersiz olduğu; ekolojik tasarım ilkelerine göre olması açısından yer ve malzeme yetersiz olduğu, bitki seçiminin normal olduğu; peyzaj tasarımı ürünü olmadığı ve sürdürülebilirlik açısından değerlendirildiğinde doğal kaynakların korunmasının ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının olmadığı, çevresel etkilerin azaltılması ve su kullanımının normal olduğu saptanmıştır (Çizelge 3.18).

Çizelge 3.18. Düzce Özel Eğitim Anaokulu Çocuk Oyun Alanı Mevcut Durumunun Değerlendirilmesi

ANA KRİTER	ALT KRİTER	DEĞERLER				
		Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli	Çok Yeterli
Güvenli Olma	Uygun Malzeme Seçimi		X			
	Kullanım Zonu		X			
	Emniyet		X			
	Görünebilirlik		X			
	Konum		X			
Erişilebilir Olma	Engelsiz Tasarım	X				
	Ergonomi		X			
	Ulaşılabilirlik		X			
Fonksiyonel Olma	Fiziksel Gelişim		X			
	Sosyal Gelişim		X			
	Duygusal Gelişim		X			
	Bilişsel Gelişim		X			
	Psikolojik		X			

Çizelge 3.18 (Devamı) Düzce Özel Eğitim Anaokulu Çocuk Oyun Alanı Mevcut Durumunun Değerlendirilmesi

ANA KRİTER	ALT KRİTER	DEĞERLER				
		Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli	Çok Yeterli
Ekolojik Tasarım İlkelerine Göre Olma	Yer Seçimi		X			
	Bitki Seçimi			X		
	Malzeme Seçimi		X			
Peyzaj Tasarımı Ürünü Olma	Oyun alanlarının peyzaj mimarları tarafından tasarlanmış olması	X				
Sürdürülebilirlik	Doğal Kaynakların Korunması	X				
	Çevresel Etkilerin Azaltılması			X		
	Su Kullanımı			X		
	Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımı	X				

Oyun elemanları ekolojik açıdan değerlendirildiğinde malzeme seçiminin uygun olmadığı, canlı ögelerin kullanımının normal olduğu, cansız ögelerin kullanımının yetersiz olduğu; sürdürülebilir açıdan değerlendirildiğinde doğal ve geri dönüştürülebilir malzemenin, dayanım ve uzun ömürlü olan elemanın olmadığı; ekonomik açıdan değerlendirildiğinde montaj-taşıma kolaylığının ve bakım-onarım kolaylığının yetersiz olduğu; gelişimsel açıdan değerlendirildiğinde gelişime katkısının yetersiz olduğu; tasarım özelliğinin ve estetik değerinin bulunmadığı saptanmıştır (Çizelge 3.19).

Çizelge 3.19. Düzce Özel Eğitim Anaokulu Çocuk Oyun Elemanlarının Değerlendirilmesi

ANA KRİTER	ALT KRİTER	DEĞERLER				
		Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli	Çok Yeterli
Ekolojik	Malzeme Seçimi	X				
	Canlı Ögelerin Kullanımı			X		
	Cansız Ögelerin Kullanımı		X			
Sürdürülebilir	Doğal ve Geri Dönüştürülebilir Malzemeler	X				
	Dayanıklılık ve Uzun Ömürlülük	X				
Ekonomik	Montaj ve Taşıma		X			
	Bakım ve Onarım Kolaylığı		X			

Çizelge 3.19 (Devamı) Düzce Özel Eğitim Anaokulu Çocuk Oyun Elemanlarının Değerlendirilmesi

ANA KRİTER	ALT KRİTER	DEĞERLER				
		Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli	Çok Yeterli
Gelişimsel	Fiziksel Gelişim		X			
	Sosyal Gelişim		X			
	Duygusal Gelişim		X			
	Bilişsel Gelişim		X			
	Psikolojik		X			
Tasarım Özelliği	Alana Özel Oyun Elemanı	X				
	Klasik Standart Oyun Elemanı	X				
Estetik	Renk ve Doku	X				
	Tasarım Bütünlüğü	X				
	Doğal ve Yapay Eleman Dengesi	X				

Düzce Özel Eğitim Anaokulu oyun alanı ve oyun elemanlarının çocuk gelişimine katkı düzeyi değerlendirildiğinde mevcut oyun alanlarında bulunan “kum havuzunun” fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik gelişim açısından yetersiz olduğu saptanmıştır (Çizelge 3.20).

Çizelge 3.20. Düzce Özel Eğitim Anaokulu Oyun Alanı ve Oyun Elemanlarının Çocuk Gelişimine Etkisinin Değerlendirilmesi

Gelişim Çeşitleri	Oyun Alanları- Oyun Elemanları	Katkı Düzeyi			
		Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli
Fiziksel	Kum Havuzu		X		
Sosyal			X		
Duygusal			X		
Bilişsel			X		
Psikolojik			X		

Güzelbahçe Anaokulu: Anaokulu Düzce Merkez Güzelbahçe mahallesinde bulunmaktadır. Anaokulu bahçesi 1031 m²'dir. Okulun ana giriş kapısından itibaren bina giriş kapısına kadar zemin malzemesi döküm betondur ve bu alan aynı zamanda otopark olarak da kullanılmaktadır. Otopark 70 m²'dir. Okulun çevresinde bulunan etki alanı sert zemin malzemesi beton blok döşemedir ve toplamda 120 m²'dir. Okulun yeşil alanları içerisinde yapılan yürüme yolları vardır bu yolların malzemesi kilit parke taşıdır. Arazi eğimli yeşil alanları da bünyesinde barındırmaktadır. Okul binasının kuzeydoğusunda ise geleneksel oyunların oynandığı bir oyun alanı bulunmaktadır.

Geleneksel oyun alanında ise, beton malzeme sert zemini oluşturmaktadır. Alan üzerine geleneksel oyunlar; seksek, köşe kapmaca, labirent vb. oyunlar renklendirilerek çizilmiştir. Okul binasının kuzeydoğusunda klasik oyun parkı bulunmaktadır. Oyun Parkı çim halı ile döşenmiştir, beton bordürlerle sınırlandırılmıştır ve 160 m²lik bir alanı kapsamaktadır. Hobi bahçesi 5x5 m ölçülerinde 25 m²'dir. Hobi bahçesinin hemen yanında 1 adet çardak bulunmaktadır. Bu çardak ahşap malzemeden yapılarak beyaz renge boyanmıştır. 3x3 m ölçülerinde olan bu çardağın alanı 9 m²'dir (Çizelge 3.21).

Çizelge 3.21. Güzelbahçe Anaokulu Çocuk Oyun Alanlarının Mevcut Durumu

Genel Bilgiler				Erişebilirlik Durumu				
Mahalle/Sokak		Güzelbahçe Mah.		Türü	Mevcut	Mevcut Değil		
Toplam Alan		1031 m ²		Yönlendirme		X		
Mevcut Oyun Elemanları				Güvenli Giriş-Çıkış	X			
Türü	Adet	Malzeme	Renk	Donatı Elemanları				
Salıncak	2	Plastik	Yeşil	Türü	Adet	Malzeme	Bakım	Yeterlilik
Kaydırak	5	Plastik	Mavi, Yeşil, Kırmızı	Aydınlatma Elemanı	-	-	-	Yetersiz
Tahterevalli	1	Plastik, Metal	Yeşil, Sarı	Çöp Kutusu	3	Metal	Evet	Yetersiz
Sallanan Oyuncak	-	-	-	Oturma Elemanı	7	Ahşap	-	Yetersiz
Kum Havuzu	-	-	-	Gölge Elemanı	1	Ahşap	Evet	Yeterli
Su Havuzu	-	-	-	Diğer	5	Ahşap	Evet	Yeterli
Oyun evi	4	Plastik, Ahşap	Yeşil, Krem, Mavi...	Zemin Kaplaması				
Parkur	-	-	-	Malzeme Türü			Çim Halı	
Sabit olmayan Tahterevalli	1	Plastik	Yeşil	Renk Uyumu			Uyumlu	
Sabit Köprü	-	-	-	Uygulamanın Uygunluğu			Uygun	
Hareketli Köprü	-	-	-	Bakım ve Yönetimin Başarısı			Başarılı	

Güzelbahçe Anaokulunda bulunan oyun alanları; oyun parkı, geleneksel oyun alanı, ekim-dikim alanı ve oyun evlerinin bulunduğu yeşil alandır. Oyun parkı çim halı üzerine konumlandırılmıştır, geleneksel oyun alanları beton zemin üzerine çizilmiş fakat zaman ve kullanıma bağlı olarak boyaları silinmiştir. Oyun evleri plastik ve ahşap malzemelerden oluşup yeşil alan üzerindedir (Şekil 3.12).

Şekil 3.12. Güzelbahçe Anaokulu Oyun Alanları (a: oyun parkı, b: geleneksel oyun alanı, c: oyun evi alanları) (Orijinal, 2024).

Geleneksel oyunlar çocuğun gelişimine yönelik katkı sağlayan çocuğun sosyalleşebilmesini, fiziki-motor gelişimlerini destekleyen önemli bir oyun çeşididir. Geleneksel oyun alanlarının renkli boya ve çizimleri zamana ve kullanıma bağlı olarak silinmiştir. Bu durum geleneksel oyun alanının çocuğun ilgisini çekmemesine ve dolayısıyla kullanılmamasına neden olmaktadır (Şekil 3.13).

Şekil 3.13. Güzelbahçe Anaokulu Geleneksel Oyun Alanları Çizimlerinin Silinmesi (Orijinal, 2024).

Ekim ve dikim yoluyla gerçekleştirilen oyunlar çocuğun doğanın işleyişini kavramasının yanında çocuğun psikolojik gelişimine de katkı sağlamaktadır. Güzelbahçe Anaokulunda ekim ve dikim alanında (hobi bahçesi) ekim-dikim işlemi yapılmamış alan bakımsız bırakılmıştır (Şekil 3.14).

Şekil 3.14. Güzelbahçe Anaokulu Ekim-Dikim Alanı (Orijinal, 2024).

Alanda 1000 m² yeşil alan, 6 adet iğne yapraklı tür, 6 adet geniş yapraklı tür, 1 adet ağaççık türü, 1 adet çalı türü ve 1 adet sarılıcı tür bulunmaktadır. Alanda bulunan bitki türleri Latince ve Türkçe adlarıyla birlikte Çizelge 3.22’de verilmiştir.

Çizelge 3.22. Güzelbahçe Anaokulu Bahçesi Bitki Türleri

	Latince Adı	Türkçe Adı
İğne Yapraklı Ağaçlar	<i>Thuja occidentalis</i>	Batı Mazısı
	<i>Cedrus libani</i>	Toros Sediri
	<i>Hesperocyparis macrocarpa</i>	Monteri Servisi
	<i>Pinus pinea</i>	Fıstık Çamı
	<i>Chamaecyparis lawsoniana</i>	Lawson Yalancı Servisi
	<i>Cupressus macrocarpa</i>	Limoni Servi
Geniş Yapraklı Ağaçlar	<i>Juglans regia</i>	Adi Ceviz
	<i>Cydonia oblonga</i>	Ayva
	<i>Malus floribunda</i>	Süs Elması
	<i>Prunus cerasus</i>	Vişne
	<i>Acer negundo</i>	Dişbudak Yapraklı Akçaağaç
	<i>Robinia pseudoacacia</i>	Yalancı Akasya
Ağaççık	<i>Ligustrum vulgare L.</i>	Kurtbağrı
Çalı ve Sarılıcı Bitkiler	<i>Parthenocissus quinquefolia L.</i>	Amerikan Sarmaşığı
	<i>Euonymus fortunei</i>	Altuni Taflan

Güzelbahçe Anaokulunun oyun alanı güvenli olma açısından değerlendirildiğinde alanda uygun malzeme seçiminin uygunluğunun, kullanım zonunun ve konumunun yeterli olduğu, alanın emniyetinin normal olduğu, görünebilirliğinin çok yeterli olduğu; erişilebilir olması açısından değerlendirildiğinde engelsiz tasarıma sahip olmadığı, ergonomisinin yeterli olduğu ve ulaşılabilirliğinin normal olduğu; fonksiyonel olması açısından değerlendirildiğinde fiziksel, duygusal ve psikolojik gelişime katkısının yeterli olduğu, sosyal gelişime katkısının çok yeterli olduğu saptanmıştır (Çizelge 3.23).

Bilişsel gelişime normal katkı sağladığı, ekolojik tasarım ilkelerine göre olması açısından değerlendirildiğinde yer ve bitki seçiminin yetersiz olduğu, malzeme seçiminin normal yeterli olduğu; peyzaj tasarımı ürünü olmadığı ve sürdürülebilirlik açısından değerlendirildiğinde doğal kaynakların korunmasının ve çevresel etkilerin azaltılmasının normal yeterlilik gösterdiği, yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının olmadığı, suyun etkin kullanımının yetersiz olduğu saptanmıştır (Çizelge 3.23).

Çizelge 3.23. Güzelbahçe Anaokulu Çocuk Oyun Alanı Mevcut Durumunun Değerlendirilmesi

ANA KRİTER	ALT KRİTER	DEĞERLER				
		Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli	Çok Yeterli
Güvenli Olma	Uygun Malzeme Seçimi				X	
	Kullanım Zonu				X	
	Emniyet			X		
	Görünebilirlik					X
	Konum				X	
Erişilebilir Olma	Engelsiz Tasarım	X				
	Ergonomi				X	
	Ulaşılabilirlik			X		
Fonksiyonel Olma	Fiziksel Gelişim				X	
	Sosyal Gelişim					X
	Duygusal Gelişim				X	
	Bilişsel Gelişim			X		
	Psikolojik				X	
Ekolojik Tasarım İlkelerine Göre Olma	Yer Seçimi		X			
	Bitki Seçimi		X			
	Malzeme Seçimi			X		
Peyzaj Tasarımı Ürünü Olma	Oyun alanlarının peyzaj mimarları tarafından tasarlanmış olması	X				
Sürdürülebilirlik	Doğal Kaynakların Korunması			X		
	Çevresel Etkilerin Azaltılması			X		
	Su Kullanımı		X			
	Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımı	X				

Oyun elemanları ekolojik açıdan değerlendirildiğinde malzeme seçimi uygunluğunun ve cansız öğelerin kullanımının normal olduğu, canlı öğelerin kullanımının yeterli olduğu; sürdürülebilir açıdan doğal-geri dönüştürülebilir malzeme kullanımının yetersiz olduğu, dayanım ve uzun ömürlü olan eleman bulunma durumunun normaldir (Çizelge 3.24).

Ekonomik açıdan değerlendirildiğinde montaj-taşıma kolaylığının normal düzeyde olduğu, bakım-onarım kolaylığının yeterli olduğu; gelişimsel açıdan değerlendirildiğinde fiziksel, sosyal ve duygusal gelişime katkısı açısından yeterli olduğu, psikolojik ve bilişsel gelişime katkısının normal düzeyde olduğu, tasarım özelliği açısından değerlendirildiğinde alana özel oyun elemanının bulunmadığı, klasik standart oyun elemanlarının çok yeterli sayı da olduğu; estetik açıdan değerlendirildiğinde alanın renk ve doku uyumluluğu açısından normal düzeyde olduğu, tasarım bütünlüğünün yetersiz olduğu ile doğal ve yapay elemanlar arasında dengenin bulunmadığı saptanmıştır (Çizelge 3.24).

Çizelge 3.24. Güzelbahçe Anaokulu Çocuk Oyun Elemanlarının Değerlendirilmesi

ANA KRİTER	ALT KRİTER	DEĞERLER				
		Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli	Çok Yeterli
Ekolojik	Malzeme Seçimi			X		
	Canlı Öğelerin Kullanımı				X	
	Cansız Öğelerin Kullanımı			X		
Sürdürülebilir	Doğal ve Geri Dönüştürülebilir Malzemeler		X			
	Dayanıklılık ve Uzun Ömürlülük			X		
Ekonomik	Montaj ve Taşıma Kolaylığı.			X		
	Çevresel Etkiler			X		
	Enerji Verimliliği	X				
	Bakım ve Onarım Kolaylığı				X	
Gelişimsel	Fiziksel Gelişim				X	
	Sosyal Gelişim				X	
	Duygusal Gelişim				X	
	Bilişsel Gelişim			X		
	Psikolojik			X		
Tasarım Özelliği	Alana Özel Oyun Elemanı	X				
	Klasik Standart Oyun Elemanı					X
Estetik	Renk ve Doku			X		
	Tasarım Bütünlüğü		X			
	Doğal ve Yapay Eleman Dengesi	X				

Güzelbahçe Anaokulu oyun alanı ve oyun elemanlarının çocuk gelişimine katkı düzeyi değerlendirildiğinde mevcut oyun alanlarında bulunan “oyun parkının ve hayvan besleme noktalarının” fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik gelişim açısından yetersiz olduğu; “oyun evinin” fiziksel, sosyal ve duygusal açıdan normal olduğu bilişsel ve psikolojik gelişim açısından yetersiz olduğu ve “geleneksel oyun alanı ve ekim-dikim alanlarının” fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik gelişim açısından alanda mevcut olsa da çocuk gelişimine katkısının bulunmadığı saptanmıştır (Çizelge 3.25).

Çizelge 3.25. Güzelbahçe Anaokulu Oyun Alanı ve Oyun Elemanlarının Çocuk Gelişimine Etkisinin Değerlendirilmesi

Gelişim Çeşitleri	Oyun Alanları- Oyun Elemanları		Katkı Düzeyi			
			Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli
Fiziksel	Oyun Parkı	Salıncak		X		
		Kaydırak		X		
		Tahterevalli		X		
		Sallanan Oyuncak		X		
		Tırmanma Elemanı		X		
	Geleneksel Oyun Alanı	Sek-Sek Oyun Sahası	X			
	Hayvan Besleme Noktaları	Kuş Evleri		X		
	Oyun Evi				X	
	Ekim-Dikim Alanı		X			
Sosyal	Oyun Parkı	Salıncak		X		
		Kaydırak		X		
		Tahterevalli		X		
		Sallanan Oyuncak		X		
		Tırmanma Elemanı		X		
	Geleneksel Oyun Alanı	Sek-Sek Oyun Sahası	X			
	Hayvan Besleme Noktaları	Kuş Evleri		X		
	Oyun Evi				X	
	Ekim-Dikim Alanı		X			
Duygusal	Oyun Parkı	Salıncak		X		
		Kaydırak		X		
		Tahterevalli		X		
		Sallanan Oyuncak		X		

Çizelge 3.25 (Devamı) Güzelbahçe Anaokulu Oyun Alanı ve Oyun Elemanlarının
Çocuk Gelişimine Etkisinin Değerlendirilmesi

Gelişim Çeşitleri	Oyun Alanları- Oyun Elemanları		Katki Düzeyi			
			Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli
Duygusal	Geleneksel Oyun Alanı	Sek-Sek Oyun Sahası	X			
	Hayvan Besleme Noktaları	Kuş Evleri		X		
	Oyun Evi				X	
	Ekim-Dikim Alanı		X			
Bilişsel	Oyun Parkı	Salıncak		X		
		Kaydırak		X		
		Tahterevalli		X		
		Sallanan Oyuncak		X		
		Tırmanma Elemanı		X		
	Geleneksel Oyun Alanı	Sek-Sek Oyun Sahası	X			
	Hayvan Besleme Noktaları			X		
	Oyun Evi			X		
	Ekim-Dikim Alanı		X			
	Oyun Parkı			X		
Psikolojik	Geleneksel Oyun Alanı	Sek-Sek Oyun Sahası	X			
	Hayvan Besleme Noktaları			X		
	Oyun Evi			X		
	Ekim-Dikim Alanı		X			
	Oyun Parkı			X		

İstiklal Anaokulu: Anaokulu Düzce Merkez Nalbantoğlu mahallesinde bulunmaktadır. Anaokulu bahçesi 900 m²'dir. Okulun ana giriş kapısından itibaren bina giriş kapısına kadar sert zemin malzemesi kilit parke taşıdır. Bu alanda bulunan yeşil alanlarda yüksekliği 30 cm olan kırmızı renkle boyanmış ahşap çitlerle çevrilmiştir. Okulun çevresinde bulunan etki alanı bazalt karo blok döşemedir ve toplamda 68 m²'dir. Oyun Parkı kauçuk karo zemin üzerine kurulmuştur ve 155 m²'lik bir alanı etki alanına sahiptir. Okul bahçesinin ara tarafında 3 adet hobi bahçesi bulunmaktadır. Bu hobi bahçelerinin her biri 4 m²'dir. Okul bahçesinde 1 adet aydınlatma direği, 4 adet çöp kutusu, 1 adet depo, 3 adet hobi bahçesi, 2 adet oyun evi, 1 adet tırmanma elemanı, 4 adet oyun parkuru, 2 adet masa ve sandalye seti, 6 adet bank, 6 adet çocuk piknik masası, 1 adet klasik oyun parkı bulunmaktadır. Okulun kendisine ait otopark bulunmamaktadır (Çizelge 3.26).

Çizelge 3.26. İstiklal Anaokulu Çocuk Oyun Alanlarının Mevcut Durumu

Genel Bilgiler				Erişebilirlik Durumu				
Mahalle/Sokak		Nalbantoğlu Mah.		Türü	Mevcut	Mevcut Değil		
Toplam Alan		900 m²		Yönlendirme		X		
Mevcut Oyun Elemanları				Güvenli Giriş-Çıkış	X			
Türü	Adet	Malzeme	Renk	Donatı Elemanları				
Salıncak	2	Plastik	Mavi	Türü	Adet	Malzeme	Bakım	Yeterlilik
Kaydırak	5	Plastik	Mavi, Yeşil, Pembe	Aydınlatma Elemanı	1	Metal	Evet	Yetersiz
Tahterevallı	-	-	-	Çöp Kutusu	4	Metal	Hayır	Yetersiz
Sallanan Oyuncak	-	-	-	Oturma Elemanı	14	Ahşap	Evet	Yeterli
Kum Havuzu	-	-	-	Gölge Elemanı	-	-	-	Yetersiz
Su Havuzu	-	-	-	Diğer (Hobi bahçesi)	3		Hayır	Yeterli
Oyun Evi	2	Plastik	Pembe, Gri	Zemin Kaplaması				
Parkur	4	Plastik	Renkli	Malzeme Türü			Kauçuk Karo	
Sabit olmayan Tahterevallı	-	-	-	Renk Uyumu			Uyumsuz	
Sabit Köprü	-	-	-	Uygulamanın Uygunluğu			Uygun	
Hareketli Köprü	-	-	-	Bakım ve Yönetimin Başarısı			Başarısız	

İstiklal Anaokulunda bulunan oyun alanları; oyun parkı ve ekim-dikim alanlardır (Şekil 3.15).

Şekil 3.15. İstiklal Anaokulu Oyun Alanları (a: oyun parkı, b: tırmanma elemanı, c: oyun parkı yakın, d: ekim-dikim alanı) (Orijinal, 2024).

Güzelbahçe anaokulunda oyun alanı zemin malzemesi kauçuk karo olarak kullanılmıştır. Ancak, kullanıma bağlı olarak yıpranmış, sökülüş ve hasar almıştır. Bu durum çocukların güvenliğini riske atmaktadır (Şekil 3.16).

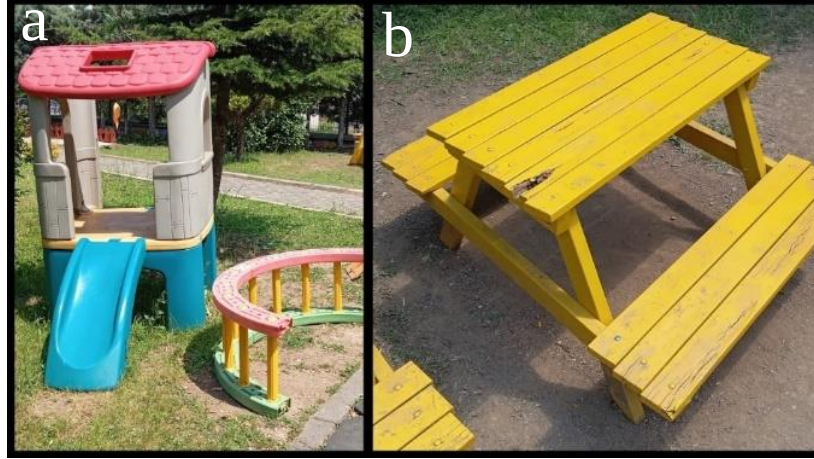
Şekil 3.16. İstiklal Anaokulu Oyun Alanı Zemin Döşemesi Hasarı (Orijinal, 2024).

Oyun alanı zemin malzemelerinin dışında okul bahçesinde bulunan diğer sert zemin malzemelerinin de bakım ve onarımı yapılmamıştır (Şekil 3.17).

Şekil 3.17. İstiklal Anaokulu Sert Zemin Döşemelerinin Hasarları (a: yürüme yolu döşemesi- kilit parke taşı, b: okul çevresi bazalt döşeme) (Orijinal, 2024).

Oyun elemanlarının standartlara uygun olması, düzenli bakım ve onarımlarının yapılması önemlidir. Ancak, İstiklal Anaokulunda oyun elemanlarının ve donatılarının bakımına ve onarımına yeterli önem gösterilmemiştir. Örnek olarak tırmanma elemanlarının dağınıklığı ve donatıların (piknik masası) boyasının sökülüş olması (Şekil 3.18).

Şekil 3.18. İstiklal Anaokulunun Hasarlı Oyun Elemanı ve Donatıları (a: tırmanma elemanı, b: çocuk piknik masası) (Orijinal, 2024).

Alanda 500 m² yeşil alan, 5 adet iğne yapraklı tür, 7 adet geniş yapraklı tür, 1 adet ağaççık türü ve 6 adet çalı türü bulunmaktadır. Alanda bulunan bitki türleri Latince ve Türkçe adlarıyla birlikte Çizelge 3.27’de verilmiştir.

Çizelge 3.27. İstiklal Anaokulu Bahçesi Bitki Türleri

	Latince Adı	Türkçe Adı
İğne Yapraklı Ağaçlar	<i>Callitropsis nootkatensis</i>	Nutka Servisi
	<i>Cedrus libani</i>	Toros Sediri
	<i>Hesperocyparis macrocarpa</i>	Monteri Servisi
	<i>Pinus pinea</i>	Fıstık Çamı
	<i>Chamaecyparis lawsoniana</i>	Lawson Yalancı Servisi
Geniş Yapraklı Ağaçlar	<i>Tillia tomentosa</i>	Gümüşi İhlamur
	<i>Fraxinus pennsylvanica</i>	Yeşil Dişbudak
	<i>Platanus orientalis</i>	Doğu Çınarı
	<i>Ficus carica</i>	İncir Ağacı
	<i>Acer negundo</i>	Dişbudak Yapraklı Akçağaç
	<i>Robinia pseudoacacia</i>	Yalancı Akasya
	<i>Fraxinus angustifolia</i>	Sivri Meyveli Dişbudak
Ağaççık	<i>Ligustrum japonicum</i>	Japon Kurtbağrı
Çalı ve Sarılıcı Bitkiler	<i>Rosa sp.</i>	Gülgiller
	<i>Hydrangea sp.</i>	Ortancagiller
	<i>Viburnum tinus</i>	Defne Yapraklı Kartopu
	<i>Spriaea cantoniensis</i>	İspirya-Ergeç Sakalı
	<i>Spriaea tribolata</i>	Keçi Sakalı

Anaokulunun oyun alanı güvenli olma açısından değerlendirildiğinde uygun malzeme seçiminin uygunluğunun ve emniyetinin yetersiz olduğu, kullanım zonunun ölçüsünün ve konumunun normal olduğu, görünebilirliğinin çok yeterli olduğu; erişilebilir olması açısından engelsiz tasarıma sahip olmadığı, ergonomisinin ve ulaşılabilirliğinin normal derece olduğu; fonksiyonel olması açısından fiziksel ve sosyal gelişime katkısının yeterli olduğu, duygusal ve psikolojik gelişime katkısının normal derece de yeterli olduğu ve bilişsel gelişime katkısının yetersiz olduğu; ekolojik tasarım ilkelerine göre olması açısından seçilen yerin yetersiz olduğu, bitki ve malzeme seçiminin yetersiz olduğu; peyzaj tasarımı ürünü olmadığı ve sürdürülebilirlik açısından doğal kaynakları korunmanın ve etkin su kullanımının yetersiz olduğu saptanmıştır (Çizelge 3.28).

Çizelge 3.28. İstiklal Anaokulu Çocuk Oyun Alanı Mevcut Durumunun Değerlendirilmesi

ANA KRİTER	ALT KRİTER	DEĞERLER				
		Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli	Çok Yeterli
Güvenli Olma	Uygun Malzeme Seçimi		X			
	Kullanım Zonu			X		
	Emniyet		X			
	Görünebilirlik					X
	Konum			X		
Erişilebilir Olma	Engelsiz Tasarım		X			
	Ergonomi			X		
	Ulaşılabilirlik			X		
Fonksiyonel Olma	Fiziksel Gelişim				X	
	Sosyal Gelişim				X	
	Duygusal Gelişim			X		
	Bilişsel Gelişim		X			
	Psikolojik			X		
Ekolojik Tasarım İlkelerine Göre Olma	Yer Seçimi			X		
	Bitki Seçimi		X			
	Malzeme Seçimi		X			
Peyzaj Tasarımı Ürünü Olma	Oyun alanlarının peyzaj mimarları tarafından tasarlanmış olması	X				
Sürdürülebilirlik	Doğal Kaynakların Korunması		X			
	Çevresel Etkilerin Azaltılması			X		
	Su Kullanımı		X			
	Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımı	X				

Oyun elemanları ekolojik açıdan değerlendirildiğinde malzeme seçimi uygunluğunun ve cansız öğelerin kullanımının normal yeterlilikte olduğu, canlı öğelerin kullanımının yeterli olduğu; sürdürülebilir açıdan değerlendirildiğinde doğal ve geri dönüştürülebilir malzeme kullanımının yetersiz olduğu, dayanım ve uzun ömürlü olan eleman bulunma durumunun normal olduğu; ekonomik açıdan değerlendirildiğinde montaj-taşıma kolaylığının ve bakım-onarım kolaylığının normal düzeyde olduğu, gelişimsel açıdan değerlendirildiğinde fiziksel ve bilişsel gelişime katkısının yetersiz olduğu, sosyal, psikolojik ve duygusal gelişime katkısının normal düzeyde olduğu; tasarım özelliği açısından değerlendirildiğinde alana özel oyun elemanının bulunmadığı, klasik standart oyun elemanlarının normal düzeyde olduğu; estetik açıdan değerlendirildiğinde alanın renk ve doku uyumluluğu açısından ve tasarım bütünlüğünün yetersiz olduğu, doğal ve yapay elemanlar arasında dengenin bulunmadığı saptanmıştır (Çizelge 3.29).

Çizelge 3.29. İstiklal Anaokulu Çocuk Oyun Elemanlarının Değerlendirilmesi

ANA KRİTER	ALT KRİTER	DEĞERLER				
		Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli	Çok Yeterli
Ekolojik	Malzeme Seçimi		X			
	Canlı Öğelerin Kullanımı				X	
	Cansız Öğelerin Kullanımı		X			
Sürdürülebilir	Doğal ve Geri Dönüştürülebilir Malzemeler		X			
	Dayanıklılık ve Uzun Ömürlülük			X		
Ekonomik	Montaj ve Taşıma Kolaylığı.			X		
	Çevresel Etkiler			X		
	Enerji Verimliliği	X				
	Bakım ve Onarım Kolaylığı			X		
Gelişimsel	Fiziksel Gelişim		X			
	Sosyal Gelişim			X		
	Duygusal Gelişim			X		
	Bilişsel Gelişim		X			
	Psikolojik			X		
Tasarım Özelliği	Alana Özel Oyun Elemanı	X				
	Klasik Standart Oyun Elemanı			X		
Estetik	Renk ve Doku		X			
	Tasarım Bütünlüğü		X			
	Doğal ve Yapay Eleman Dengesi	X				

İstiklal Anaokulu oyun alanı ve oyun elemanlarının çocuk gelişimine katkı düzeyi değerlendirildiğinde mevcut oyun alanlarında bulunan “oyun parkının, oyun evi ve hayvan besleme noktalarının” fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik gelişim açısından yetersiz olduğu ve “ekim-dikim alanlarının” fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik gelişim açısından çocuk gelişimine katkısının bulunmadığı saptanmıştır (Çizelge 3.30).

Çizelge 3.30. İstiklal Anaokulu Oyun Alanı ve Oyun Elemanlarının Çocuk Gelişimine Etkisinin Değerlendirilmesi

Gelişim Çeşitleri	Oyun Alanları- Oyun Elemanları		Katkı Düzeyi			
			Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli
Fiziksel	Oyun Parkı	Salıncak		X		
		Kaydırak		X		
		Tahterevalli		X		
	Hayvan Besleme Noktaları			X		
	Oyun Evi			X		
	Ekim-Dikim Alanı		X			
Sosyal	Oyun Parkı	Salıncak		X		
		Kaydırak		X		
		Tahterevalli		X		
	Hayvan Besleme Noktaları			X		
	Oyun Evi			X		
	Ekim-Dikim Alanı		X			
Duygusal	Oyun Parkı	Salıncak		X		
		Kaydırak		X		
		Tahterevalli		X		
	Hayvan Besleme Noktaları			X		
	Oyun Evi			X		
	Ekim-Dikim Alanı		X			
Bilişsel	Oyun Parkı	Salıncak		X		
		Hayvan Besleme Noktaları		X		
		Oyun Evi		X		
		Ekim-Dikim Alanı	X			
Psikolojik	Oyun Parkı			X		
	Hayvan Besleme Noktaları			X		
	Oyun Evi			X		
	Ekim-Dikim Alanı		X			

Konuralp Anaokulu: Anaokulu Düzce Merkez Terzialiler mahallesinde bulunmaktadır. Anaokulu bahçesi 1057 m²'dir. Okulun ana giriş kapısından itibaren bina giriş kapısına kadar yürüme yolları ve geniş sert zemin malzemesi döküm betondur. Okulun çevresinde bulunan etki alanı sert zemin malzemesi beton döşemedir ve toplamda 92 m²'dir. Okul bahçesinde 1 adet 9 m²'lik ahşap çardak, 1 adet kum havuzu, 1 adet çöp kutusu, 2 adet ahşap yetişkin piknik masası, 1 adet klasik oyun parkı bulunmaktadır (Çizelge 3.31).

Çizelge 3.31. Konuralp Anaokulu Çocuk Oyun Alanlarının Mevcut Durumu

Genel Bilgiler				Erişebilirlik Durumu				
Mahalle/Sokak		Terzialiler Mah.		Türü	Mevcut	Mevcut Değil		
Toplam Alan		1057 m ²		Yönlendirme		X		
Mevcut Oyun Elemanları				Güvenli Giriş-Çıkış		X		
Türü	Adet	Malzeme	Renk	Donatı Elemanları				
Salıncak	2	Plastik	Mavi, Sarı	Türü	Adet	Malzeme	Bakım	Yeterlilik
Kaydırak	5	Plastik	Kırmızı	Aydınlatma Elemanı	-	-	-	Yetersiz
Tahterevalli	-	-	-	Çöp Kutusu	1	Metal	Hayır	Yetersiz
Sallanan Oyuncak	-	-	-	Oturma Elemanı	2	Ahşap	Evet	Yetersiz
Kum Havuzu	1	Kum	-	Gölge Elemanı	1	Ahşap	Hayır	Yetersiz
Su Havuzu	-	-	-	Diğer	-	-	-	-
Oyun Evi	-	-	-	Zemin Kaplaması				
Parkur	-	-	-	Malzeme Türü			Yeşil Alan	
Sabit olmayan Tahterevalli	-	-	-	Renk Uyumu			Uyumlu	
Sabit Köprü	-	-	-	Uygulamanın Uygunluğu			Uygun Değil	
Hareketli Köprü	-	-	-	Bakım ve Yönetimin Başarısı			Başarısız	

Alanda 450 m² yeşil alan, 2 adet iğne yapraklı tür, 9 adet geniş yapraklı tür, 1 adet ağaççık türü, 2 adet çalı türü ve 2 adet sarılıcı tür bulunmaktadır. Alanda bulunan bitki türleri Latince ve Türkçe adlarıyla birlikte Çizelge 3.32’de verilmiştir.

Çizelge 3.32. Konuralp Anaokulu Bahçesi Bitki Türleri

	Latince Adı	Türkçe Adı
İğne Yapraklı Ağaçlar	<i>Pinus pinea</i>	Fıstık Çamı
	<i>Chamaecyparis lawsoniana</i>	Lawson Yalancı Servisi
Geniş Yapraklı Ağaçlar	<i>Juglans regia</i>	Adi Ceviz
	<i>Malus floribunda</i>	Süs Elması
	<i>Cydonia oblonga</i>	Ayva
	<i>Prunus persica</i>	Şeftali
	<i>Morus nigra</i>	Karadut
	<i>Robinia pseudoacacia</i>	Yalancı Akasya
	<i>Prunus avium</i>	Kiraz Ağacı
Ağaççık	<i>Cercis siliquastrum</i>	Erguvan
Çalı ve Sarılıcı Bitkiler	<i>Canna indica</i>	Kana Çiçeği)
	<i>Vitis lobrusca</i>	Asma
	<i>Viburnum tinus</i>	Defne Yapraklı Kartopu
	<i>Campsis grandiflora</i>	Acem Borusu

Konuralp Anaokulunun oyun alanı güvenli olma açısından değerlendirildiğinde alanda uygun malzeme seçiminin uygunluğunun ve alanının konumunun normal düzeyde olduğu, kullanım zonunun ölçüsünün ve emniyetinin yetersiz olduğu, alanın görünebilirliğinin yeterli olduğu; erişilebilir olması açısından engelsiz tasarıma sahip olmadığı, ergonomisinin ve ulaşılabilirliğinin yetersiz olduğu; fonksiyonel olması açısından değerlendirildiğinde fiziksel, sosyal ve duygusal gelişime katkısının yetersiz olduğu, psikolojik gelişime katkısının normal olduğu ve bilişsel gelişime katkısının olmadığı; ekolojik tasarım ilkelerine göre olması açısından değerlendirildiğinde alanın yetersiz olduğu; peyzaj tasarımı ürünü olmadığı ve sürdürülebilirlik açısından değerlendirildiğinde alanın yetersiz olduğu saptanmıştır (Çizelge 3.33).

Çizelge 3.33. Konuralp Anaokulu Çocuk Oyun Alanı Mevcut Durumunun Değerlendirilmesi

ANA KRİTER	ALT KRİTER	DEĞERLER				
		Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli	Çok Yeterli
Güvenli Olma	Uygun Malzeme Seçimi			X		
	Kullanım Zonu		X			
	Emniyet		X			
	Görünebilirlik				X	
	Konum			X		
Erişilebilir Olma	Engelsiz Tasarım	X				
	Ergonomi		X			
	Ulaşılabilirlik		X			
Fonksiyonel Olma	Fiziksel Gelişim		X			
	Sosyal Gelişim		X			
	Duygusal Gelişim		X			
	Bilişsel Gelişim	X				
	Psikolojik			X		
Ekolojik Tasarım İlkelerine Göre Olma	Yer Seçimi		X			
	Bitki Seçimi		X			
	Malzeme Seçimi		X			
Peyzaj Tasarımı Ürünü Olma	Oyun alanlarının peyzaj mimarları tarafından tasarlanmış olması	X				
Sürdürülebilirlik	Doğal Kaynakların Korunması		X			
	Çevresel Etkilerin Azaltılması		X			
	Su Kullanımı		X			
	Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımı	X				

Konuralp Anaokulunda bulunan oyun alanları; oyun parkının bulunduğu yeşil alan ve kum havuzudur. Oyun parkı, okul öncesi dönem 3-6 yaşa uygundur. Oyun parkı oldukça bakımsız ve çocuklar için risklidir. Oyun alanlarının ikisinin (oyun parkı ve kum havuzu) zemini toprak yüzeydir ve engelli kullanıcılara uygun değildir. Oyun parkı 135 m²'lik bir alanı etki alanını kapsamaktadır. Kum Havuzu, 6x3 m ölçülerinde 18 m²'lik alandan oluşmaktadır. Bu alanın çevresi beton bordür ile sınırlandırılmıştır (Şekil 3.19).

Şekil 3.19. Konuralp Anaokulu Çocuk Oyun Alanları (a: salıncak, b: kaydırak, c: kum havuzu, d: oyun parkı) (Orijinal, 2024).

Oyun elemanları ekolojik açıdan değerlendirildiğinde alanın yetersiz olduğu; sürdürülebilir açıdan değerlendirildiğinde alanın yetersiz olduğu; ekonomik açıdan değerlendirildiğinde montaj-taşıma kolaylığının normal olduğu, bakım-onarım kolaylığına sahip olmadığı, gelişimsel açıdan değerlendirildiğinde fiziksel, sosyal ve bilişsel gelişime katkısının yetersiz olduğu, psikolojik ve duygusal gelişime katkısının normal düzeyde olduğu; tasarım özelliği açısından değerlendirildiğinde alana özel oyun elemanının bulunmadığı, klasik standart oyun elemanlarının normal düzeyde olduğu; estetik açıdan değerlendirildiğinde alanın renk ve doku uyumluluğu açısından yetersiz olduğu, tasarım bütünlüğü ile doğal ve yapay elemanlar arasında dengenin bulunmadığı saptanmıştır (Çizelge 3.34).

Çizelge 3.34. Konuralp Anaokulu Çocuk Oyun Elemanlarının Değerlendirilmesi

ANA KRİTER	ALT KRİTER	DEĞERLER				
		Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli	Çok Yeterli
Ekolojik	Malzeme Seçimi		X			
	Canlı Öğelerin Kullanımı		X			
	Cansız Öğelerin Kullanımı		X			
Sürdürülebilir	Doğal ve Geri Dönüştürülebilir Malzemeler		X			
	Dayanıklılık ve Uzun Ömürlülük		X			
Ekonomik	Montaj ve Taşıma Kolaylığı.			X		
	Çevresel Etkiler		X			
	Enerji Verimliliği	X				
	Bakım ve Onarım Kolaylığı	X				
Gelişimsel	Fiziksel Gelişim		X			
	Sosyal Gelişim		X			
	Duygusal Gelişim			X		
	Bilişsel Gelişim		X			
	Psikolojik			X		
Tasarım Özelliği	Alana Özel Oyun Elemanı	X				
	Klasik Standart Oyun Elemanı			X		
Estetik	Renk ve Doku		X			
	Tasarım Bütünlüğü	X				
	Doğal ve Yapay Eleman Dengesi	X				

Konuralp Anaokulu, oyun parkında bulunan klasik oyun grubunun metal kısımlarının boyasında soyulmalar ve paslanmalar ve polietilen korkuluklarda ciddi boyutta hasarlar bulunmaktadır (Şekil 3.20).

Şekil 3.20. Konuralp Anaokulu Hasarlı Oyun Elemanı (Orijinal, 2024).

Konuralp Anaokulu oyun alanı ve oyun elemanlarının çocuk gelişimine katkı düzeyi değerlendirildiğinde mevcut oyun alanlarında bulunan “oyun parkının” fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik gelişim açısından yetersiz olduğu ve “kum havuzunun” fiziksel ve sosyal gelişim açısından katkı düzeyinin normal olduğu, duygusal, bilişsel ve psikolojik gelişim açısından çocuk gelişimine katkısının yetersiz olduğu saptanmıştır (Çizelge 3.35).

Çizelge 3.35. Konuralp Anaokulu Oyun Alanı ve Oyun Elemanlarının Çocuk Gelişimine Etkisinin Değerlendirilmesi

Gelişim Çeşitleri	Oyun Alanları- Oyun Elemanları		Katkı Düzeyi			
			Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli
Fiziksel	Oyun Parkı	Salıncak		X		
		Kaydırak		X		
	Kum Havuzu				X	
Sosyal	Oyun Parkı	Salıncak		X		
		Kaydırak		X		
	Kum Havuzu				X	
Duygusal	Oyun Parkı	Salıncak		X		
		Kaydırak		X		
	Kum Havuzu			X		
Bilişsel	Oyun Parkı	Salıncak		X		
	Kum Havuzu			X		
Psikolojik	Oyun Parkı			X		
	Kum Havuzu			X		

Körpeşler Anaokulu: Anaokulu Düzce Merkez Körpeşler mahallesinde bulunmaktadır. Anaokulu bahçesi 4000 m²’dir. Okulun ana giriş kapısından itibaren bina giriş kapısına kadar yürüme yolu bulunmaktadır. Bu alanın sert zemin malzemesi döküm betondur. Okulun ana giriş kapısının solunda bulunan alanda 200 m² otopark bulunmaktadır. Bu alanın sert zemini beton malzemedendir. Okulun çevresinde bulunan etki alanı beton blok döşemedir ve toplamda 112 m²’dir. Okul bahçesinde 10 araçlık otopark, 5 adet aydınlatma elemanı, 3 adet çöp kutusu, 6 adet ahşap çocuk piknik masası, 4 adet bank, 1 adet çardak, 1 adet klasik oyun parkı, 1 adet ikili salıncak, 1 adet tahterevalli, 1 adet kum havuzu, 1 adet pergola, 8 adet araba tekerleğinden yapılmış bitki saksısı, 1 adet hobi bahçesi, 5 adet ahşap çocuk masa ve sandalye takımı, 1 adet depo bulunmaktadır. Çardak, 3x3 metre (m) ölçülerinde alanı 9 m²’dir. Hobi Bahçesi, 10x3 metre ölçülerinde alanı 30 m²’dir. Kum Havuzu, 5x3 metre ölçülerinde alanı 15 m²’dir. Bu alanın üzerine gölgelendirme amaçlı yapılmış olan Pergola, 4x5 metre ölçülerinde alanı 20 m²’dir. Oyun parkuru yeşil alan üzerine yapılmış bu alanın etki alanı 100 m²’dir (Çizelge 3.36).

Çizelge 3.36. Körpeşler Anaokulu Çocuk Oyun Alanlarının Mevcut Durumu

Genel Bilgiler				Erişebilirlik Durumu				
Mahalle/Sokak		Körpeşler Mah.		Türü	Mevcut	Mevcut Değil		
Toplam Alan		4000 m ²		Yönlendirme		X		
Mevcut Oyun Elemanları				Güvenli Giriş-Çıkış	X			
Türü	Adet	Malzeme	Renk	Donatı Elemanları				
Salıncak	2	Plastik	Mavi, Turuncu	Türü	Adet	Malzeme	Bakım	Yeterlilik
Kaydırak	4	Plastik	Mavi, Turuncu	Aydınlatma Elemanı	5	Metal	Evet	Yetersiz
Tahterevalli	1	Metal, Plastik	Mavi, Sarı	Çöp Kutusu	3	Metal	Evet	Yetersiz
Sallanan Oyuncak	-	-	-	Oturma Elemanı	15	Ahşap	Evet	Yeterli
Kum Havuzu	1	Kum	-	Gölge Elemanı	2	Ahşap	Evet	Yetersiz
Su Havuzu	-	-	-	Diğer (Hobi bahçesi)	1		Hayır	Yeterli
Oyun Evi	-	-	-	Zemin Kaplaması				
Parkur	1	Ahşap, Metal	Ahşap, Mavi	Malzeme Türü			Kauçuk Karo	
Sabit olmayan Tahterevalli	-	-	-	Renk Uyumu			Uyumsuz	
Sabit Köprü	2	Plastik	Mavi, Turuncu	Uygulamanın Uygunluğu			Uygun	
Hareketli Köprü	-	-	-	Bakım ve Yönetimin Başarısı			Başarısız	

Körpeşler Anaokulunda bulunan oyun alanları; oyun parkının bulunduğu yeşil alan, oyun parkuru ve kum havuzudur (Şekil 3.21).

Şekil 3.21. Körpeşler Anaokulu Oyun Alanları (a: oyun parkı, b: kum havuzu, c: oyun parkuru) (Orişinal, 2024).

Alanda 2740 m² yeşil alan, 2 adet iğne yapraklı tür, 8 adet geniş yapraklı tür, 2 adet çalı türü bulunmaktadır. Alanda bulunan bitki türleri Latince ve Türkçe adları ile Çizelge 3.37’de verilmiştir.

Çizelge 3.37. Körpeşler Anaokulu Bahçesi Bitki Türleri

	Latince Adı	Türkçe Adı
İğne Yapraklı Ağaçlar	<i>Thuja occidentalis</i>	Batı Mazısı
	<i>Chamaecyparis lawsoniana</i>	Lawson Yalancı Servisi
Geniş Yapraklı Ağaçlar	<i>Juglans regia</i>	Adi Ceviz
	<i>Tillia tomentosa</i>	Gümüşi Ihlamur
	<i>Fraxinus excelsior</i>	Adi Dişbudak
	<i>Robinia hispida</i>	Akasya
	<i>Catalpa bignonioides</i>	Katalpa-Sigara Ağacı
	<i>Robinia pseudoacacia</i>	Yalancı Akasya
	<i>Acer pseudoplatanus</i>	Dağ Akçaağacı
	<i>Acer negundo</i>	Dişbudak Yapraklı Akçaağaç
Çalı ve Sarılıcı Bitkiler	<i>Euonymus fortunei</i>	Altuni taflan
	<i>Buxus sempervirens</i>	Şimşir

Körpeşler anaokulunda bulunan ekim-dikim alanı bakımsızdır. Sınırlayıcı eleman olan bordürler zarar görmüştür (Şekil 3.22).

Şekil 3.22. Körpeşler Anaokulu Ekim-Dikim Alanı (Orijinal, 2024).

Körpeşler Anaokulunun oyun alanı güvenli olma açısından değerlendirildiğinde uygun malzeme seçiminin uygunluğunun normal olduğu ve konumunun, kullanım zonunun ölçüsünün, emniyetinin, görünebilirliğinin yeterli olduğu; erişilebilir olması açısından engelsiz tasarıma sahip olmadığı, ergonomisinin olduğu ve ulaşılabilirliğinin yetersiz olduğu; ekolojik tasarım ilkelerine göre olması açısından alanın yer ve malzeme seçiminin normal olduğu, bitki seçiminin yetersiz olduğu; peyzaj tasarımı ürünü olmadığı ve sürdürülebilirlik açısından doğal kaynaklarının korunması normal olduğu, çevresel etkileri azaltma ve suyun etkin kullanımı konusunda yetersiz olduğu ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanılmadığı saptanmıştır (Çizelge 3.38).

Çizelge 3.38. Körpeşler Anaokulu Çocuk Oyun Alanı Mevcut Durumunun Değerlendirilmesi

ANA KRİTER	ALT KRİTER	DEĞERLER				
		Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli	Çok Yeterli
Güvenli Olma	Uygun Malzeme Seçimi			X		
	Kullanım Zonu				X	
	Emniyet				X	
	Görünebilirlik				X	
	Konum				X	
Erişilebilir Olma	Engelsiz Tasarım	X				
	Ergonomi			X		
	Ulaşılabilirlik		X			
Fonksiyonel Olma	Fiziksel Gelişim		X			
	Sosyal Gelişim		X			
	Duygusal Gelişim		X			
	Bilişsel Gelişim		X			
	Psikolojik		X			
Ekolojik Tasarım İlkelerine Göre Olma	Yer Seçimi			X		
	Bitki Seçimi		X			
	Malzeme Seçimi			X		
Peyzaj Tasarımı Ürünü Olma	Oyun alanlarının peyzaj mimarları tarafından tasarlanmış olması	X				
Sürdürülebilirlik	Doğal Kaynakların Korunması			X		
	Çevresel Etkilerin Azaltılması		X			
	Su Kullanımı		X			
	Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımı	X				

Oyun elemanları ekolojik açıdan ve sürdürülebilir açıdan değerlendirildiğinde alanın normal olduğu; ekonomik açıdan değerlendirildiğinde montaj-taşıma kolaylığının, bakım-onarım kolaylığının ve çevreye olumlu etkilerinin yetersiz olduğu ve alanın enerji verimliliği sağlayan herhangi bir faktöre sahip olmadığı; gelişimsel açıdan değerlendirildiğinde alanın çocuk gelişimine katkısının yeterli olduğu; tasarım özelliği açısından değerlendirildiğinde alana özel oyun elemanının bulunmadığı, klasik standart oyun elemanlarının çok yeterli olduğu; estetik açıdan değerlendirildiğinde alanın renk ve doku uyumluluğu açısından yeterli olduğu, tasarım bütünlüğü ile doğal ve yapay elemanlar arasında dengenin yetersiz olduğu saptanmıştır (Çizelge 3.39).

Çizelge 3.39. Körpeşler Anaokulu Çocuk Oyun Elemanlarının Değerlendirilmesi

ANA KRİTER	ALT KRİTER	DEĞERLER				
		Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli	Çok Yeterli
Ekolojik	Malzeme Seçimi			X		
	Canlı Öğelerin Kullanımı			X		
	Cansız Öğelerin Kullanımı			X		
Sürdürülebilir	Doğal ve Geri Dönüştürülebilir Malzemeler			X		
	Dayanıklılık ve Uzun Ömürlülük			X		
Ekonomik	Montaj ve Taşıma Kolaylığı.		X			
	Çevresel Etkiler		X			
	Enerji Verimliliği	X				
	Bakım ve Onarım Kolaylığı			X		
Gelişimsel	Fiziksel Gelişim				X	
	Sosyal Gelişim				X	
	Duygusal Gelişim				X	
	Bilişsel Gelişim				X	
	Psikolojik				X	
Tasarım Özelliği	Alana Özel Oyun Elemanı	X				
	Klasik Standart Oyun Elemanı					X
Estetik	Renk ve Doku				X	
	Tasarım Bütünlüğü		X			
	Doğal ve Yapay Eleman Dengesi		X			

Körpeşler anaokulu oyun parkı, güneş ışınlarından zarar görmüş ve kule çatısı rengini kaybetmiştir (Şekil 3.23).

Şekil 3.23. Körpeşler Anaokulu Hasarlı Oyun Elemanları (a: kule çatısı, b: tahterevalli, c: oyun parkı iskeleti, d: salıncak) (Orijinal, 2024).

Anaokulunun çocuk gelişimine katkı düzeyi değerlendirildiğinde “oyun parkının” fiziksel, sosyal ve duygusal gelişim açısından yetersiz olduğu, bilişsel ve psikolojik gelişim açısından katkısının bulunmadığı; “oyun parkurunun” fiziksel ve sosyal açıdan normal duygusal, bilişsel ve psikolojik gelişim açısından yetersiz olduğu, “kum havuzunun” fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik açıdan yetersiz olduğu ve “ekim-dikim alanlarının” fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik gelişim açısından alanda katkısının bulunmadığı saptanmıştır (Çizelge 3.40).

Çizelge 3.40. Körpeşler Anaokulu Oyun Alanı ve Oyun Elemanlarının Çocuk Gelişimine Etkisinin Değerlendirilmesi

Gelişim Çeşitleri	Oyun Alanları-Oyun Elemanları		Katkı Düzeyi			
			Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli
Fiziksel	Oyun Parkı	Salıncak		X		
		Kaydırak		X		
		Tahterevalli		X		
		Tünel		X		
	Oyun Parkuru	Tırmanma Elemanı			X	
		Barfiks			X	
		Sürünme Parkuru			X	
	Kum Havuzu			X		
	Ekim-Dikim Alanı		X			
Sosyal	Oyun Parkı	Salıncak		X		
		Kaydırak		X		
		Tahterevalli		X		
		Tünel		X		
	Oyun Parkuru	Tırmanma Elemanı			X	
		Barfiks			X	
		Sürünme Parkuru			X	
	Kum Havuzu			X		
	Ekim-Dikim Alanı		X			
Duygusal	Oyun Parkı	Salıncak		X		
		Kaydırak		X		
		Tahterevalli		X		
		Tünel		X		
	Oyun Parkuru			X		
	Kum Havuzu			X		
	Ekim-Dikim Alanı		X			
Bilişsel	Oyun Parkı		X			
	Oyun Parkuru			X		
	Kum Havuzu			X		
	Ekim-Dikim Alanı		X			
Psikolojik	Oyun Parkı		X			
	Oyun Parkuru			X		
	Kum Havuzu			X		
	Ekim-Dikim Alanı		X			

Mevlûde Çıtlak Anaokulu: Anaokulu Düzce Merkez Azmimilli mahallesinde bulunmaktadır. Anaokulu bahçesi 3323 m²'dir. Okulun ana girişi ve ön cephesi güneye, arka cephesi ise kuzeye bakmaktadır. Okulun ana giriş kapısından itibaren bina giriş kapısına kadar sert zemin bulunmaktadır. Bu sert zemin malzemesi betondur. Okulun çevresinde bulunan etki alanı malzemesi bazalt beton blok döşemedir ve toplamda alanı 105 m²'dir. Oyun Parkı yeşil alan üzerine kurulmuştur ve 100 m²'lik bir alandır. Anaokulu bahçesinde 6 adet aydınlatma direği, 6 adet çöp kutusu, 1 adet ikili salıncak, 2 adet tahterevalli, 1 adet Klasik Oyun Parkı, 1 adet geleneksel oyun alanı, 1 adet çardak, 1 adet hobi bahçesi, 2 adet tırmanma elemanı, 2 adet sabit sallanan oyuncak, 1 adet basketbol potası bulunmaktadır (Çizelge 3.41).

Çizelge 3.41. Mevlûde Çıtlak Anaokulu Çocuk Oyun Alanlarının Mevcut Durumu

Genel Bilgiler				Erişebilirlik Durumu				
Mahalle/Sokak		Azmimilli Mah.		Türü	Mevcut	Mevcut Değil		
Toplam Alan		3323 m²		Yönlendirme		X		
Mevcut Oyun Elemanları				Güvenli Giriş-Çıkış	X			
Türü	Adet	Malzeme	Renk	Donatı Elemanları				
Salıncak	2	Plastik	Sarı, turuncu	Türü	Adet	Malzeme	Bakım	Yeterlilik
Kaydırak	4	Plastik	Mavi, turuncu, turkuaz	Aydınlatma Elemanı	6	Metal	Evet	Yetersiz
Tahterevalli	2	Metal, Plastik	Sarı, Turuncu	Çöp Kutusu	6	Metal	Evet	Yetersiz
Sallanan Oyuncak	2	Plastik	Sarı, Mavi, Kırmızı	Oturma Elemanı	2	Ahşap	Evet	Yetersiz
Kum Havuzu	-	-	-	Gölge Elemanı	1	Ahşap	Evet	Yetersiz
Su Havuzu	-	-	-	Diğer (Hobi bahçesi)	1	-	Hayır	Yeterli
Oyun Evi	-	-	-	Zemin Kaplaması				
Parkur	-	-	-	Malzeme Türü			Yeşil Alan	
Sabit olmayan Tahterevalli	-	-	-	Renk Uyumu			Uyumlu	
Sabit Köprü	2	Plastik	Mavi, Pembe	Uygulamanın Uygunluğu			Uygun	
Hareketli Köprü	-	-	-	Bakım ve Yönetimin Başarısı			Başarısız	

Mevlûde Çıtlak Anaokulunda bulunan oyun alanları; oyun parkının bulunduğu alan ve geleneksel oyun alanlarıdır (Şekil 3.24).

Şekil 3.24. Mevlüde Çıtlak Anaokulu Oyun Alanları (Orijinal, 2024).

Oyun alanına yardımcı araçlar; yollar, yönlendirme levhaları, girişler gibi kısımlar çocuğun gelişimini dolaylı yoldan olsa da etkilemektedir. Bu araçların bakımı, planlaması ve tasarımı, güvenliği çocuğun konforu için oldukça önemlidir. Mevlüde Çıtlak anaokulunda yolların bakımı yetersizdir (Şekil 3.25).

Şekil 3.25. Mevlüde Çıtlak Anaokulu Sert Zeminlerin Hasarları (a: geleneksel oyun alanı ve meydan birleşim noktası, b: yürüme yolu kilit parke döşeme, c: okul etki alanı bazalt döşeme) (Orijinal, 2024).

Mevlüde Çıtlak Anaokulunda oyun elemanlarının bakımına ve onarımına yeterli önem gösterilmemiştir. Oyun elemanı çeşitliliği azdır (Şekil 3.26).

Şekil 3.26. Mevlüde Çıtlak Anaokulu Oyun Parkı İskelet Sistemi Hasarları (Orijinal, 2024).

Alanda 1900 m² yeşil alan, 6 adet iğne yapraklı tür, 4 adet geniş yapraklı tür, 2 adet ağaççık türü, 3 adet çalı ve sarılıcı tür bulunmaktadır. Alanda bulunan bitki türleri Latince ve Türkçe adlarıyla birlikte Çizelge 3.42’de verilmiştir.

Çizelge 3.42. Mevlüde Çıtlak Anaokulu Bahçesi Bitki Türleri

	Latince Adı	Türkçe Adı
İğne Yapraklı Ağaçlar	<i>Pinus pinea</i>	Fıstık Çamı
	<i>Cedrus libani</i>	Toros Sediri
	<i>Picea abies</i>	Avrupa Ladini
	<i>Picea pungens Engelm</i>	
	<i>Cedrus deodora</i>	Himalaya Sediri
	<i>Abies nordmandiana Spach</i>	Doğu Karadeniz Göknarı
Geniş Yapraklı Ağaçlar	<i>Acer negundo</i>	Dişbudak Yapraklı Akçaağaç
	<i>Allanthus altissima</i>	Kokar ağaç
	<i>Populus alba</i>	Ak Kavak
	<i>Castanea dentata</i>	Kestane
Ağaççık	<i>Cercis siliquastrum</i>	Erguvan
	<i>Cercis griffithii</i>	Çitlembik
Çalı ve Sarılıcı Bitkiler	<i>Clematis vitalba</i>	Ak Asma
	<i>Hibiscus syriacus L.</i>	Ağaç Hatmi
	<i>Rhamnus saxatilis</i>	Cehri

Mevlüde Çıtlak Anaokulunun oyun alanı güvenli olma açısından değerlendirildiğinde alanda uygun malzeme seçiminin uygunluğunun yetersiz olduğu ile kullanım zonunun ölçüsünün, alanı konumunun ve emniyetinin normal olduğu ve alanın görünebilirliğinin yeterli olduğu; erişilebilir olması açısından değerlendirildiğinde engelsiz tasarıma sahip olmadığı, ergonomisinin normal derece yeterliliğe sahip olduğu ve ulaşılabilirliğinin yetersiz olduğu; fonksiyonel olması açısından değerlendirildiğinde çocuk gelişime katkısının normal düzeyde yeterliliğe sahip olduğu; ekolojik tasarım ilkelerine göre olması açısından değerlendirildiğinde alanın yer seçiminin normal derece yeterliliğe sahip olduğu, bitki ve malzeme seçiminin yetersiz olduğu; peyzaj tasarımı ürünü olmadığı ve sürdürülebilirlik açısından değerlendirildiğinde alanda doğal kaynaklarının korunması normal derece yeterliliğe sahip olduğu, alanın çevresel etkileri azaltma da ve suyun etkin kullanımı konusunda yetersiz olduğu ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının normal düzeyde yeterliliğe sahip olduğu saptanmıştır (Çizelge 3.43).

Çizelge 3.43. Mevlüde Çıtlak Anaokulu Çocuk Oyun Alanı Mevcut Durumunun Değerlendirilmesi

ANA KRİTER	ALT KRİTER	DEĞERLER				
		Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli	Çok Yeterli
Güvenli Olma	Uygun Malzeme Seçimi		X			
	Kullanım Zonu			X		
	Emniyet			X		
	Görünebilirlik				X	
	Konum			X		
Erişilebilir Olma	Engelsiz Tasarım	X				
	Ergonomi			X		
	Ulaşılabilirlik		X			
Fonksiyonel Olma	Fiziksel Gelişim			X		
	Sosyal Gelişim			X		
	Duygusal Gelişim			X		
	Bilişsel Gelişim			X		
	Psikolojik			X		
Ekolojik Tasarım İlkelerine Göre Olma	Yer Seçimi			X		
	Bitki Seçimi		X			
	Malzeme Seçimi		X			
Peyzaj Tasarımı Ürünü Olma	Oyun alanlarının peyzaj mimarları tarafından tasarlanmış olması	X				
Sürdürülebilirlik	Doğal Kaynakların Korunması			X		
	Çevresel Etkilerin Azaltılması		X			
	Su Kullanımı		X			
	Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımı			X		

Oyun elemanları ekolojik açıdan değerlendirildiğinde oyun elemanlarının malzeme seçiminin ve cansız öge kullanımının yetersiz olduğu, canlı öge kullanımının normal olduğu; sürdürülebilir açıdan elemanların doğal ve geri dönüşümlü malzeme kullanımında normal, dayanım ve uzun ömürlülük açısından yetersiz olduğu; ekonomik açıdan montaj-taşıma kolaylığının normal olduğu ve bakım-onarım kolaylığının yetersiz olduğu; gelişimsel açıdan elemanların fiziksel ve sosyal gelişime katkısının yeterli olduğu, duygusal-bilişsel ve psikoloji gelişimlerine katkısının normal olduğu; tasarım özelliği açısından alana özel oyun elemanının bulunmadığı, estetik açıdan alanın renk ve doku uyumluluğunun, tasarım bütünlüğünün yetersiz olduğu, doğal ve yapay elemanlar arasında dengenin olmadığı saptanmıştır (Çizelge 3.44).

Çizelge 3.44. Mevlüde Çıtlak Anaokulu Çocuk Oyun Elemanlarının Değerlendirilmesi

ANA KRİTER	ALT KRİTER	DEĞERLER				
		Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli	Çok Yeterli
Ekolojik	Malzeme Seçimi		X			
	Canlı Öğelerin Kullanımı			X		
	Cansız Öğelerin Kullanımı		X			
Sürdürülebilir	Doğal ve Geri Dönüştürülebilir Malzemeler			X		
	Dayanıklılık ve Uzun Ömürlülük		X			
Ekonomik	Montaj ve Taşıma Kolaylığı.			X		
	Çevresel Etkiler			X		
	Enerji Verimliliği	X				
	Bakım ve Onarım Kolaylığı		X			
Gelişimsel	Fiziksel Gelişim				X	
	Sosyal Gelişim				X	
	Duygusal Gelişim			X		
	Bilişsel Gelişim			X		
	Psikolojik			X		
Tasarım Özelliği	Alana Özel Oyun Elemanı	X				
	Klasik Standart Oyun Elemanı					X
Estetik	Renk ve Doku		X			
	Tasarım Bütünlüğü		X			
	Doğal ve Yapay Eleman Dengesi	X				

Mevlüde Çıtlak Anaokulu oyun alanı ve oyun elemanları çocuk gelişimine katkı düzeyi değerlendirildiğinde mevcut oyun alanlarında bulunan “oyun parkının” fiziksel, sosyal, duygusal bilişsel ve psikolojik gelişim açısından katkı düzeyinin yetersiz olduğu ve “geleneksel oyun alanı ve ekim-dikim alanlarının” fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik gelişim açısından alanda mevcut olsa da çocuk gelişimine katkısının bulunmadığı saptanmıştır (Çizelge 3.45).

Çizelge 3.45. Mevlüde Çıtlak Anaokulu Oyun Alanı ve Oyun Elemanlarının Çocuk Gelişimine Etkisinin Değerlendirilmesi

Gelişim Çeşitleri	Oyun Alanları-Oyun Elemanları		Katkı Düzeyi			
			Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli
Fiziksel	Oyun Parkı	Salıncak		X		
		Kaydırak		X		
		Tahterevalli		X		
		Sallanan Oyuncak		X		
	Geleneksel Oyun Alanı	Sek-sek oyun sahası	X			
	Ekim-Dikim Alanı		X			
Sosyal	Oyun Parkı	Salıncak		X		
		Kaydırak		X		
		Tahterevalli		X		
		Sallanan Oyuncak		X		
	Geleneksel Oyun Alanı	Sek-sek oyun sahası	X			
	Ekim-Dikim Alanı		X			
Duygusal	Oyun Parkı	Salıncak		X		
		Kaydırak		X		
		Tahterevalli		X		
		Sallanan Oyuncak		X		
	Geleneksel Oyun Alanı	Sek-sek oyun sahası	X			
	Ekim-Dikim Alanı		X			
Bilişsel	Oyun Parkı	Salıncak		X		
		Kaydırak		X		
		Tahterevalli		X		
		Sallanan Oyuncak		X		
	Geleneksel Oyun Alanı	Sek-sek oyun sahası	X			
	Ekim-Dikim Alanı		X			
Psikolojik	Oyun Parkı			X		
	Geleneksel Oyun Alanı	Sek-sek oyun sahası	X			
	Ekim-Dikim Alanı		X			

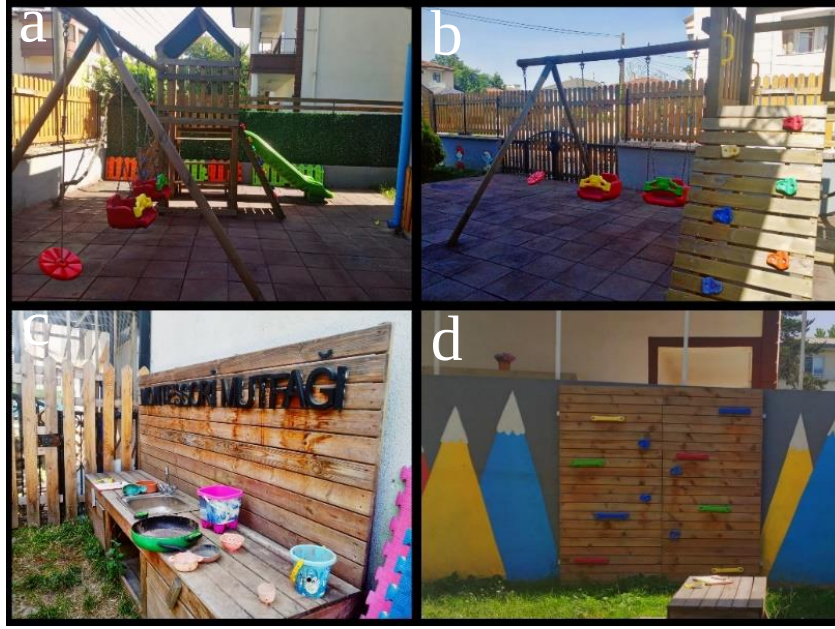
Özel Düzce İnci Yıldız Anaokulu: Anaokulu Düzce Merkez Kültür mahallesinde bulunmaktadır. Anaokulu bahçesi 350 m²dir. Okulun ana giriş kapısından itibaren bina giriş kapısına kadar sert zemin üzerine serilmiş çim halı bulunmaktadır. Okulun çevresinde bulunan etki alanı granit karo blok döşeme, 24 m²dir. Okul bahçesinde 4 adet ahşap çocuk piknik masası, 3 adet plastik tırmanma elemanı, 1 adet kümes, 1 adet evcil hayvan kulübesi, 1 adet Montessori mutfağı, 2 adet hobi bahçesi, 1 adet ahşap oyun parkı, 1 adet yönlendirme levhası ve 1 adet tırmanma duvarı bulunmaktadır.

Oyun Parkı bordo kauçuk karo zemin döşemesi üzerine kurulmuştur ve 50 m²lik bir alanı etki alanı olarak kapsamaktadır. Okul binasının doğu cephesinde bulunan 2 adet hobi bahçesi, yeşil alan üzerine yapılmıştır. Birinci hobi bahçesi 90x420 santimetre ölçülerinde alanı 3.78 m²'dir. İçerisinde salatalık, domates, biber yetiştirilmektedir. İkinci hobi bahçesi 120x350 santimetre ölçülerinde alanı 4.2 m²'dir (Çizelge 3.46).

Çizelge 3.46. Özel Düzce İnci Yıldız Anaokulu Çocuk Oyun Alanlarının Mevcut Durumu

Genel Bilgiler				Erişebilirlik Durumu				
Mahalle/Sokak		Kültür Mah.		Türü	Mevcut	Mevcut Değil		
Toplam Alan		350 m ²		Yönlendirme	X			
Mevcut Oyun Elemanları				Güvenli Giriş-Çıkış	X			
Türü	Adet	Malzeme	Renk	Donatı Elemanları				
Salıncak	2	Plastik	Kırmızı, Sarı, Yeşil	Türü	Adet	Malzeme	Bakım	Yeterlilik
Kaydırak	1	Plastik	Yeşil	Aydınlatma Elemanı	-	-	-	Yetersiz
Tahterevalli	-	-	-	Çöp Kutusu	-	-	-	Yetersiz
Sallanan Oyuncak	-	-	-	Oturma Elemanı	3	Ahşap	Evet	Yeterli
Kum Havuzu	-	-	-	Gölge Elemanı	-	-	-	Yetersiz
Su Havuzu	-	-	-	Diğer (Hobi bahçesi)	2		Evet	Yeterli
Oyun Evi	-	-	-	Zemin Kaplaması				
Parkur	1	Ahşap	Ahşap	Malzeme Türü			Kauçuk Karo	
Sabit olmayan Tahterevalli	-	-	-	Renk Uyumu			Uyumlu	
Sabit Köprü	-	-	-	Uygulamanın Uygunluğu			Uygun	
Hareketli Köprü	-	-	-	Bakım ve Yönetimin Başarısı			Başarılı	

Düzce Özel İnci Yıldız Anaokulunda bulunan oyun alanları; Ahşap Klasik Oyun Parkı, Tırmanma Duvarı ve Montessori Mutfağı alanlarıdır. Oyun parkı kauçuk zemin döşeme üzerine kurulmuştur. Montessori mutfağı hayvan besleme noktalarına yakın yeşil alan üzerine konumlandırılmıştır. Tırmanma duvarı okulun arka bahçesinde bulunan yeşil alanda yer almaktadır (Şekil 3.27).

Şekil 3.27. Düzcce Özel İnci Yıldız Anaokulu Çocuk Oyun Alanları (a: oyun parkı, b: tırmanma elemanı, c: Montessori mutfağı, d: tırmanma duvarı) (Orijinal, 2024).

Oyun alanı elemanlarının sayısı oyun alanı miktarına göre sınırlanmıştır. Alanda bulunan oyun alanı zemin malzemeleri çocuğun güvenliğini dikkate alarak yapılmıştır. Ancak, uygulama hataları hem estetik olarak hem de çocuğun güvenliği açısından yetersizdir (Şekil 3.28).

Şekil 3.28. Düzcce Özel İnci Yıldız Anaokulunun Sert Zemin Döşeme (a: çim halı yanlış uygulama, b: hatalı döşeme geçişi, c: bakımsız çim yüzey, d: bakımsız kauçuk zemin) (Orijinal, 2024).

Ekim-dikim alanlarının düzenli bakımı yapılarak domates, salatalık, marul ve çilek gibi meyve-sebze ekim ve dikimi yapılmaktadır (Şekil 3.29).

Şekil 3.29. Düzce Özel İnci Yıldız Anaokulu Ekim-Dikim Alanı (Orijinal, 2024).

Alanda 105 m² yeşil alan, 1 adet iğne yapraklı tür, 1 adet geniş yapraklı tür ve 2 adet otsu tür bulunmaktadır. Alanda bulunan bitki türleri Latince ve Türkçe adlarıyla birlikte Çizelge 3.47’de verilmiştir.

Çizelge 3.47. Özel Düzce İnci Yıldız Anaokulu Bahçesi Bitki Türleri

	Latince Adı	Türkçe Adı
İğne Yapraklı Ağaçlar	<i>Chamaecyparis obtusa</i>	Yalancı Servi
Geniş Yapraklı Ağaçlar	<i>Tillia tomentosa</i>	Gümüşi İhlamur
Otsu Bitkiler	<i>Pelargonium zonale</i>	Sardunya
	<i>Verbana peruvina</i>	Mine Çiçeği

Anaokulunun oyun alanı güvenli olma açısından değerlendirildiğinde uygun malzeme seçiminin uygunluğunun, kullanım zonunun ölçüsünün, emniyetinin ve konumunun normal olduğu, görünebilirliğinin çok yeterli olduğu; erişilebilir olması açısından engelsiz tasarımın yetersiz olduğu, ergonomisinin ve ulaşılabilirliğinin normal olduğu; fonksiyonel olması açısından fiziksel gelişime katkısının yeterli olduğu, sosyal-duygusal ve bilişsel gelişimlere katkısının yetersiz olduğu; ekolojik tasarım ilkelerine göre olması açısından yer seçiminin yetersiz olduğu, bitki seçiminin normal olduğu ve malzeme seçiminin yeterli olduğuna; peyzaj tasarımı ürünü olmadığı ve sürdürülebilirlik açısından alanda doğal kaynaklarının korunması ve suyun etkin kullanımı konusunda yetersiz olduğu saptanmıştır (Çizelge 3.48).

Çizelge 3.48. Özel Düzce İnci Yıldız Anaokulu Çocuk Oyun Alanı Mevcut Durumunun Değerlendirilmesi

ANA KRİTER	ALT KRİTER	DEĞERLER				
		Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli	Çok Yeterli
Güvenli Olma	Uygun Malzeme Seçimi			X		
	Kullanım Zonu			X		
	Emniyet			X		
	Görünebilirlik					X
	Konum				X	
Erişilebilir Olma	Engelsiz Tasarım		X			
	Ergonomi			X		
	Ulaşılabilirlik			X		
Fonksiyonel Olma	Fiziksel Gelişim				X	
	Sosyal Gelişim		X			
	Duygusal Gelişim		X			
	Bilişsel Gelişim		X			
	Psikolojik			X		
Ekolojik Tasarım İlkelerine Göre Olma	Yer Seçimi		X			
	Bitki Seçimi			X		
	Malzeme Seçimi				X	
Peyzaj Tasarımı Ürünü Olma	Oyun alanlarının peyzaj mimarları tarafından tasarlanmış olması	X				
Sürdürülebilirlik	Doğal Kaynakların Korunması		X			
	Çevresel Etkilerin Azaltılması			X		
	Su Kullanımı		X			
	Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımı	X				

Oyun elemanları ekolojik açıdan değerlendirildiğinde malzeme seçiminin normal olduğu, canlı öge kullanımının yeterli olduğu ve cansız öge kullanımının yetersiz olduğu; sürdürülebilir açıdan doğal ve geri dönüşümlü malzeme ve dayanım-uzun ömürlülük açısından yeterli olduğu; ekonomik açıdan montaj-taşıma ve bakım-onarım kolaylığının yeterli olduğu, gelişimsel açıdan fiziksel, sosyal, duygusal ve bilişsel gelişimlere katkısının yetersiz olduğuna, psikolojik gelişime katkısının normal olduğu; tasarım özelliği açısından alana özel oyun elemanının bulunmadığı; klasik standart oyun elemanlarının normal olduğu; estetik açıdan alanın renk ve doku uyumluluğunun normal olduğu, tasarım bütünlüğünün ve doğal ve yapay elemanlar arasında dengenin yetersiz olduğu saptanmıştır (Çizelge 3.49).

Çizelge 3.49. Özel Düzce İnci Yıldız Anaokulu Çocuk Oyun Elemanlarının Değerlendirilmesi

ANA KRİTER	ALT KRİTER	DEĞERLER				
		Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli	Çok Yeterli
Ekolojik	Malzeme Seçimi			X		
	Canlı Öğelerin Kullanımı				X	
	Cansız Öğelerin Kullanımı		X			
Sürdürülebilir	Doğal ve Geri Dönüştürülebilir Malzemeler				X	
	Dayanıklılık ve Uzun Ömürlülük				X	
Ekonomik	Montaj ve Taşıma Kolaylığı.				X	
	Çevresel Etkiler			X		
	Enerji Verimliliği			X		
	Bakım ve Onarım Kolaylığı				X	
Gelişimsel	Fiziksel Gelişim		X			
	Sosyal Gelişim		X			
	Duygusal Gelişim		X			
	Bilişsel Gelişim		X			
	Psikolojik			X		
Tasarım Özelliği	Alana Özel Oyun Elemanı	X				
	Klasik Standart Oyun Elemanı			X		
Estetik	Renk ve Doku			X		
	Tasarım Bütünlüğü		X			
	Doğal ve Yapay Eleman Dengesi		X			

Özel Düzce İnci Yıldız Anaokulu oyun alanı ve oyun elemanları çocuk gelişimine katkı düzeyi değerlendirildiğinde mevcut oyun alanlarında bulunan “oyun parkının” fiziksel, sosyal, duygusal bilişsel ve psikolojik gelişim açısından katkı düzeyinin yetersiz olduğu ve “hayvan besleme noktalarının ve ekim-dikim alanlarının” fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik gelişim açısından çocuk gelişimine katkı düzeyinin normal olduğu saptanmıştır (Çizelge 3.50).

Çizelge 3.50. Özel Düzce İnci Yıldız Anaokulu Oyun Alanı ve Oyun Elemanlarının Çocuk Gelişimine Etkisinin Değerlendirilmesi

Gelişim Çeşitleri	Oyun Alanları- Oyun Elemanları		Katkı Düzeyi			
			Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli
Fiziksel	Oyun Parkı	Salıncak		X		
		Kaydırak		X		
		Tırmanma elemanı		X		
	Hayvan Besleme Noktaları				X	
	Ekim-Dikim Alanı				X	
Sosyal	Oyun Parkı	Salıncak		X		
		Kaydırak		X		
		Tırmanma elemanı		X		
	Hayvan Besleme Noktaları				X	
	Ekim-Dikim Alanı				X	
Duygusal	Oyun Parkı	Salıncak		X		
		Kaydırak		X		
		Tırmanma elemanı		X		
	Hayvan Besleme Noktaları				X	
	Ekim-Dikim Alanı				X	
Bilişsel	Oyun Parkı	Salıncak		X		
		Kaydırak		X		
		Tırmanma elemanı		X		
	Hayvan Besleme Noktaları				X	
	Ekim-Dikim Alanı				X	
Psikolojik	Oyun Parkı	Salıncak		X		
		Kaydırak		X		
		Tırmanma elemanı		X		
	Hayvan Besleme Noktaları				X	
	Ekim-Dikim Alanı				X	

Düzce Özel Oyna ve Öğren Anaokulu: Anaokulu Düzce Merkez Beyciler mahallesinde bulunmaktadır. Anaokulu bahçesi 2000 m²'dir. Anaokulunun ana giriş kapısından itibaren bina giriş kapısına kadar zemin malzemesi kauçuk karo blok (40x40x2 santimetre-bordo-siyah)'tur. Okulun çevresinde bulunan etki alanı sert zemin malzeme beton blok döşemedir ve toplamda 90 m²'dir. Geleneksel çocuk alanı, sert zemin malzemesi kilit parke taşıdır. Sert zemin üzerine çizilmiş seksek oyunu bu alanda oynanmaktadır. 2 adet ahşap oyun parkuru bulunmaktadır. Okulun kendisine ait otopark, aydınlatma elemanı ve çöp kutusu bulunmamaktadır. Oyun parkı 100 m²'dir. Okul bahçesinde 1 adet benç-salıncak, 1 adet sabit olmayan tahterevalli, 1 adet sabit olmayan sallanan oyuncak, 2 adet ahşap oyun parkuru, 10 adet yetişkin bankı, 2 adet evcil hayvan kulübesi, 1 adet tren formunda altı adet ahşap kasadan oluşan bitki saksısı, matlar, minderler, 1 adet sallanan bank, 1 adet geleneksel oyun alanı, 1 adet Montessori Mutfağı, 1 adet oyun evi, 1 adet ahşap inşaat paletlerinden yapılmış oturma alanı, 1 adet ahşap oyun parkı ve 2 adet üst örtü elemanı bulunmaktadır (Çizelge 3.51).

Çizelge 3.51. Özel Düzce Oyna ve Öğren Anaokulu Çocuk Oyun Alanlarının Mevcut Durumu

Genel Bilgiler				Erişebilirlik Durumu				
Mahalle/Sokak		Beyciler Mah.		Türü	Mevcut	Mevcut Değil		
Toplam Alan		2000 m²		Yönlendirme	X			
Mevcut Oyun Elemanları				Güvenli Giriş-Çıkış	X			
Türü	Adet	Malzeme	Renk	Donatı Elemanları				
Salıncak	3	Ahşap	Sarı, Yeşil, Pembe	Türü	Adet	Malzeme	Bakım	Yeterlilik
Kaydırak	2	Ahşap	Mor, Turuncu	Aydınlatma Elemanı	-	-	-	Yetersiz
Tahterevalli	-	-	-	Çöp Kutusu	-	-	-	Yetersiz
Sallanan Oyuncak	1	Plastik	Yeşil, Mavi	Oturma Elemanı	12	Ahşap	Evet	Yeterli
Kum Havuzu	-	-	-	Gölge Elemanı	2	Mebran	Evet	Yeterli
Su Havuzu	-	-	-	Diğer	-	-	-	-
Oyun Evi	1	Ahşap	Mavi, Beyaz	Zemin Kaplaması				
Parkur	2	Ahşap	Kırmızı, Mavi	Malzeme Türü			Yeşil Alan	
Sabit olmayan Tahterevalli	1	Plastik	Kırmızı, Sarı	Renk Uyumu			Uyumlu	
Sabit Köprü	1	Ahşap	Mavi, Sarı	Uygulamanın Uygunluğu			Uygun	
Hareketli Köprü	-	-	-	Bakım ve Yönetimin Başarısı			Başarılı	

Alanda 550 m² yeşil alan, 1 adet iğne yapraklı tür bulunmaktadır. Alanda bulunan bitki türü Latince ve Türkçe adlarıyla birlikte Çizelge 3.52’de verilmiştir.

Çizelge 3.52. Özel Düzce Oyna ve Öğren Anaokulu Bahçesi Bitki Türleri

	Latince Adı	Türkçe Adı
İğne Yapraklı Ağaçlar	<i>Chamaecyparis lawsoniana</i>	Lawson Yalancı Servisi

Düzce Özel Oyna ve Öğren Anaokulunda bulunan oyun alanları; klasik ahşap oyun parkı, geleneksel oyun alanı, oyun parkuru, oturma ve dinlenme alanları ve oyun evidir. Oyun parkı, oyun parkuru yeşil ve oyun evleri yeşil alan üzerine konumlandırılmıştır. Geleneksel oyun alanı kilit parke zemin döşemesi üzerinde bulunan sek-sek oyun sahasından oluşmaktadır (Şekil 3.30).

Şekil 3.30. Düzcce Özel Oyna ve Öğren Anaokulu Oyun Alanları (a: oyun parkı, b: geleneksel oyun alanı, c: oyun parkuru, d: oyun evi alanı) (Orijinal, 2024).

Ahşap materyal sağlıklı ve uzun ömürlü bir materyaldir. Oyun parkı ahşap doğal materyalden oluşmaktadır (Şekil 3.31). Okul bahçesinde bulunan diğer oyun elemanları ve donatıları da ahşaptandır. Alan içerisinde geri dönüştürülmüş donatı elemanları (oturma grubu, masa) bulunmaktadır.

Şekil 3.31. Düzcce Özel Oyna ve Öğren Anaokulu Oyun Parkı Görseli (Orijinal, 2024).

Düzcce Özel Oyna ve Öğren Anaokulu bahçesinde bulunan iki parkurda çocukların fiziki motor gelişimlerini destekleyen niteliktedir. Çocuklarda dengeyi sağlamayı, göz koordinasyonunu artırmak gibi olumlu katkıları bulunmaktadır.

Anaokulunun oyun alanı güvenli olma açısından değerlendirildiğinde uygun malzeme seçiminin uygunluğunun, kullanım zonunun ve emniyetinin normal olduğu, konumunun yetersiz olduğu ve görünebilirliğinin çok yeterli olduğu; erişilebilir olması açısından engelsiz tasarımın yetersiz olduğuna, ergonomisinin yeterli olduğu ve ulaşılabilirliğinin normal olduğu; fonksiyonel olması açısından çocuk gelişimine katkısının yeterli olduğu; ekolojik tasarım ilkelerine göre olması açısından yer ve bitki seçiminin yetersiz olduğu, malzeme seçiminin yeterli olduğu; peyzaj tasarımı ürünü olmadığı ve sürdürülebilirlik açısından doğal kaynaklarının korunması normal olduğu, çevresel etkileri azaltma konusunda ve suyun etkin kullanımı konusunda yetersiz olduğu yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının olmadığı saptanmıştır (Çizelge 3.53).

Çizelge 3.53. Özel Düzce Oyna ve Öğren Anaokulu Çocuk Oyun Alanı Mevcut Durumunun Değerlendirilmesi

ANA KRİTER	ALT KRİTER	DEĞERLER				
		Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli	Çok Yeterli
Güvenli Olma	Uygun Malzeme Seçimi			X		
	Kullanım Zonu			X		
	Emniyet			X		
	Görünebilirlik					X
	Konum			X		
Erişilebilir Olma	Engelsiz Tasarım		X			
	Ergonomi				X	
	Ulaşılabilirlik			X		
Fonksiyonel Olma	Fiziksel Gelişim				X	
	Sosyal Gelişim				X	
	Duygusal Gelişim				X	
	Bilişsel Gelişim				X	
	Psikolojik				X	
Ekolojik Tasarım İlkelerine Göre Olma	Yer Seçimi		X			
	Bitki Seçimi		X			
	Malzeme Seçimi				X	
Peyzaj Tasarımı Ürünü Olma	Oyun alanının peyzaj mimarları tarafından tasarlanmış olması	X				
Sürdürülebilirlik	Doğal Kaynakların Korunması			X		
	Çevresel Etkilerin Azaltılması		X			
	Su Kullanımı		X			
	Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımı	X				

Oyun elemanları ekolojik açıdan değerlendirildiğinde oyun elemanlarının malzeme seçiminin normal olduğu, canlı öge kullanımının yeterli olduğu ve cansız öge kullanımının yetersiz olduğu; sürdürülebilir açıdan doğal ve geri dönüşümlü malzeme kullanımında ve dayanım ve uzun ömürlülük açısından yeterli olduğu; ekonomik açıdan montaj-taşıma ve bakım-onarım kolaylığının normal olduğu, gelişimsel açıdan fiziksel ve duygusal gelişime katkısının yeterli olduğu, sosyal gelişimine katkısı çok yeterli olduğu, bilişsel ve psikolojik gelişimine katkısı normal olduğu; tasarım özelliği açısından alana özel oyun elemanının ve klasik standart oyun elemanlarının normal olduğu; estetik açıdan alanın renk ve doku uyumluluğunun ve tasarım bütünlüğünün normal olduğu, doğal ve yapay elemanlar arasında dengenin yetersiz olduğu saptanmıştır (Çizelge 3.54).

Çizelge 3.54. Özel Düzce Oyna ve Öğren Anaokulu Çocuk Oyun Elemanlarının Değerlendirilmesi

ANA KRİTER	ALT KRİTER	DEĞERLER				
		Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli	Çok Yeterli
Ekolojik	Malzeme Seçimi			X		
	Canlı Ögelerin Kullanımı				X	
	Cansız Ögelerin Kullanımı		X			
Sürdürülebilir	Doğal ve Geri Dönüştürülebilir Malzemeler				X	
	Dayanıklılık ve Uzun Ömürlülük				X	
Ekonomik	Montaj ve Taşıma Kolaylığı.			X		
	Bakım ve Onarım Kolaylığı			X		
Gelişimsel	Fiziksel Gelişim				X	
	Sosyal Gelişim					X
	Duygusal Gelişim				X	
	Bilişsel Gelişim			X		
	Psikolojik			X		
Tasarım Özelliği	Alana Özel Oyun Elemanı			X		
	Klasik Standart Oyun Elemanı			X		
Estetik	Renk ve Doku			X		
	Tasarım Bütünlüğü			X		
	Doğal ve Yapay Eleman Dengesi		X			

Özel Düzce Oyna ve Öğren Anaokulu oyun alanları ve oyun elemanları çocuk gelişimine katkı düzeyi değerlendirildiğinde mevcut oyun alanlarında bulunan “oyun parkının” fiziksel ve sosyal gelişim açısından katkı düzeyinin normal olduğu, duygusal, bilişsel ve psikolojik gelişim açısından yetersiz olduğu; “geleneksel oyun alanının, oyun evinin ve oyun parkurunun” fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik gelişim açısından katkı düzeyinin yetersiz olduğu; “hayvan besleme noktalarının” fiziksel, sosyal, duygusal ve psikolojik gelişim açısından katkı düzeyinin normal olduğu bilişsel gelişim açısından ise gelişim düzeyinin yetersiz olduğu saptanmıştır (Çizelge 3.55).

Çizelge 3.55. Özel Düzce Oyna ve Öğren Anaokulu Oyun Alanı ve Oyun Elemanlarının Çocuk Gelişimine Etkisinin Değerlendirilmesi

Gelişim Çeşitleri	Oyun Alanları- Oyun Elemanları		Katkı Düzeyi			
			Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli
Fiziksel	Oyun Parkı	Salıncak			X	
		Kaydırak			X	
		Tünel			X	
		Tırmanma Duvarı			X	
	Geleneksel Oyun Alanı	Sek-Sek Oyun Sahası		X		
	Oyun Evi			X		
	Hayvan Besleme Noktaları	Kuş Evleri			X	
		Evcil Hayvan Kulübesi			X	
	Oyun Parkuru	Tırmanma Elemanı			X	
		Sürünme Elemanı			X	
Sosyal	Oyun Parkı	Salıncak			X	
		Kaydırak			X	
		Tünel			X	
		Tırmanma Duvarı			X	
	Geleneksel Oyun Alanı	Sek-Sek Oyun Sahası		X		
	Oyun Evi			X		
	Hayvan Besleme Noktaları	Kuş Evleri			X	
		Evcil Hayvan kulübesi			X	
	Oyun Parkuru	Tırmanma Elemanı			X	
		Sürünme Elemanı			X	

Çizelge 3.55 (Devamı) Özel Düzce Oyna ve Öğren Anaokulu Oyun Alanı ve Oyun Elemanlarının Çocuk Gelişimine Etkisinin Değerlendirilmesi

Gelişim Çeşitleri	Oyun Alanları- Oyun Elemanları		Katkı Düzeyi			
			Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli
Duygusal	Oyun Parkı	Salıncak		X		
		Kaydırak		X		
		Tünel		X		
		Tırmanma Duvarı		X		
	Geleneksel Oyun Alanı	Sek-Sek Oyun Sahası		X		
	Oyun Evi			X		
	Hayvan Besleme Noktaları	Kuş Evleri			X	
		Evcil Hayvan kulübesi			X	
	Oyun Parkuru	Tırmanma Elemanı		X		
		Sürünme Elemanı		X		
Bilişsel	Oyun Parkı	Salıncak		X		
		Kaydırak		X		
		Tünel		X		
		Tırmanma Duvarı		X		
	Geleneksel Oyun Alanı	Sek-Sek Oyun Sahası		X		
	Oyun Evi			X		
	Hayvan Besleme Noktaları			X		
	Oyun Parkuru			X		
Psikolojik	Oyun Parkı	Salıncak		X		
		Kaydırak		X		
		Tünel		X		
		Tırmanma Duvarı		X		
	Geleneksel Oyun Alanı	Sek-Sek Oyun Sahası		X		
	Oyun Evi				X	
	Hayvan Besleme Noktaları				X	
	Oyun Parkuru			X		

Özel Düzce Renkli Eller Anaokulu: Anaokulu Düzce Merkez Beyciler mahallesinde bulunmaktadır. Anaokulu bahçesi 321 m²'dir. Okulun ana giriş kapısından itibaren bina giriş kapısına kadar zemin malzemesi kilit parke taşıdır. Okulun çevresinde bulunan etki alanı sert zemini kilit parke zemin döşemesi olup, 100 m²'dir. Oyun alanında sürünme parkuru ve 1 adet tırmanma parkuru bulunmaktadır. Okul bahçesinde 1 adet çardak 4 adet yetişkin bankı, 1 adet çocuk bankı, 4 adet çocuk sandalyesi, 2 adet masa, 3 adet hobi bahçesi, 1 tane evcil hayvan kulübesi bulunmaktadır. Okulun bahçesinde iki adet hobi bahçesi bulunmaktadır. Birincisinin alanı 6 m²'dir. İkincisinin alanı 8 m²'dir.

Çardak, 4x4 ölçülerinde alanı 16 m² olan ahşap malzemeden yapılmış bu alan kauçuk karo blok zemin döşemesi üzerine yapılmıştır (Çizelge 3.56).

Çizelge 3.56. Özel Düzce Renkli Eller Anaokulu Çocuk Oyun Alanlarının Mevcut Durumu

Genel Bilgiler				Erişebilirlik Durumu				
Mahalle/Sokak		Beyciler Mah.		Türü	Mevcut	Mevcut Değil		
Toplam Alan		321 m ²		Yönlendirme		X		
Mevcut Oyun Elemanları				Güvenli Giriş-Çıkış		X		
Türü	Adet	Malzeme	Renk	Donatı Elemanları				
Salıncak	-	-	-	Türü	Adet	Malzeme	Bakım	Yeterlilik
Kaydırak	-	-	-	Aydınlatma Elemanı	-	-	-	Yetersiz
Tahterevalli	-	-	-	Çöp Kutusu	-	-	-	Yetersiz
Sallanan Oyuncak	-	-	-	Oturma Elemanı	10	Ahşap, plastik	Evet	Yeterli
Kum Havuzu	-	-	-	Gölge Elemanı	1	Ahşap	Evet	Yeterli
Su Havuzu	-	-	-	Diğer	1	Ahşap	Evet	Yeterli
Oyun Evi	-	-	-	Zemin Kaplaması				
Parkur	2	Plastik	Kırmızı, Mavi	Malzeme Türü			-	
Sabit olmayan Tahterevalli	-	-	-	Renk Uyumu			-	
Sabit Köprü	-	-	-	Uygulamanın Uygunluğu			-	
Hareketli Köprü	-	-	-	Bakım ve Yönetimin Başarısı			-	

Alanda 155 m² yeşil alan, 1 adet iğne yapraklı tür, 5 adet geniş yapraklı tür ve 1 adet palmiye türü bulunmaktadır. Alanda bulunan bitki türleri Latince ve Türkçe adlarıyla birlikte Çizelge 3.57’de verilmiştir.

Çizelge 3.57. Özel Renkli Eller Anaokulu Bahçesi Bitki Türleri

	Latince Adı	Türkçe Adı
İğne Yapraklı Ağaçlar	<i>Chamaecyparis lawsoniana</i>	Lawson Yalancı Servisi
Geniş Yapraklı Ağaçlar	<i>Prunus serrulata</i>	Süs Kirazı
	<i>Prunus cerasifera</i>	Süs Eriği
	<i>Prunus armeniaca</i>	Kayısı
	<i>Pyrus communis</i>	Armut
	<i>Juglans regia</i>	Adi Ceviz
Palmiye	<i>Chamaerops excelsa</i>	Tüylü Akdeniz Yelpaze Palmiyesi

Anaokulunun oyun alanı güvenli olma açısından değerlendirildiğinde alanda uygun malzeme seçiminin uygunluğunun, kullanım zonunun ölçüsünün, emniyetinin, alanın görünebilirliğinin ve alanın konumunun yetersiz olduğu; erişilebilir olması açısından engelsiz tasarımın olmadığı, ergonomisinin ve ulaşılabilirliğinin yetersiz olduğu; fonksiyonel olması açısından değerlendirildiğinde fiziksel ve sosyal gelişime katkısının yetersiz olduğu ve duygusal, bilişsel ve psikolojik gelişimlerin katkısı olan elemanların bulunmadığı; ekolojik tasarım ilkelerine göre olması açısından değerlendirildiğinde alanın yetersiz olduğu; peyzaj tasarımı ürünü olmadığı ve sürdürülebilirlik açısından değerlendirildiğinde yetersiz olduğu saptanmıştır (Çizelge 3.58).

Çizelge 3.58. Özel Düzce Renkli Eller Anaokulu Çocuk Oyun Alanı Mevcut Durumunun Değerlendirilmesi

ANA KRİTER	ALT KRİTER	DEĞERLER				
		Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli	Çok Yeterli
Güvenli Olma	Uygun Malzeme Seçimi		X			
	Kullanım Zonu		X			
	Emniyet		X			
	Görünebilirlik		X			
	Konum		X			
Erişilebilir Olma	Engelsiz Tasarım	X				
	Ergonomi		X			
	Ulaşılabilirlik		X			
Fonksiyonel Olma	Fiziksel Gelişim		X			
	Sosyal Gelişim		X			
	Duygusal Gelişim	X				
	Bilişsel Gelişim	X				
	Psikolojik	X				
Ekolojik Tasarım İlkelerine Göre Olma	Yer Seçimi		X			
	Bitki Seçimi		X			
	Malzeme Seçimi		X			
Peyzaj Tasarımı Ürünü Olma	Oyun alanlarının peyzaj mimarları tarafından tasarlanmış olması	X				
Sürdürülebilirlik	Doğal Kaynakların Korunması		X			
	Çevresel Etkilerin Azaltılması		X			
	Su Kullanımı		X			
	Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımı	X				

Oyun elemanları ekolojik açıdan değerlendirildiğinde oyun elemanlarının malzeme seçiminin normal olduğu, canlı öge ve cansız öge kullanımının yetersiz olduğu; sürdürülebilir açıdan doğal ve geri dönüşümlü malzeme kullanımında normal olduğu ve dayanım ve uzun ömürlülük açısından yetersiz olduğu; ekonomik açıdan montaj-taşıma ve bakım-onarım kolaylığının normal olduğu, gelişimsel açıdan fiziksel gelişimine katkısının yetersiz olduğu ve sosyal, bilişsel, duygusal ve psikolojik gelişimine katkısının olmadığı; tasarım özelliği açısından alana özel oyun ve klasik standart oyun elemanlarının olmadığı; estetik açıdan alanın renk ve doku uyumluluğunun, tasarım bütünlüğünün ve doğal ve yapay elemanlar arasında dengenin olmadığı saptanmıştır (Çizelge 3.59).

Çizelge 3.59. Özel Düzce Renkli Eller Anaokulu Çocuk Oyun Elemanlarının Değerlendirilmesi

ANA KRİTER	ALT KRİTER	DEĞERLER				
		Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli	Çok Yeterli
Ekolojik	Malzeme Seçimi			X		
	Canlı Ögelerin Kullanımı		X			
	Cansız Ögelerin Kullanımı		X			
Sürdürülebilir	Doğal ve Geri Dönüştürülebilir Malzemeler			X		
	Dayanıklılık ve Uzun Ömürlülük		X			
Ekonomik	Montaj ve Taşıma Kolaylığı.			X		
	Çevresel Etkiler		X			
	Enerji Verimliliği	X				
	Bakım ve Onarım Kolaylığı			X		
Gelişimsel	Fiziksel Gelişim		X			
	Sosyal Gelişim	X				
	Duygusal Gelişim	X				
	Bilişsel Gelişim	X				
	Psikolojik	X				
Tasarım Özelliği	Alana Özel Oyun Elemanı	X				
	Klasik Standart Oyun Elemanı	X				
Estetik	Renk ve Doku	X				
	Tasarım Bütünlüğü	X				
	Doğal ve Yapay Eleman Dengesi	X				

Özel Düzce Renkli Eller Anaokulu oyun alanları ve oyun elemanları çocuk gelişimine katkı düzeyi değerlendirildiğinde mevcut oyun alanlarında bulunan “oyun elemanlarının, ekim-dikim alanının ve hayvan besleme noktalarının” fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik gelişim açısından katkı düzeyinin yetersiz olduğu saptanmıştır (Çizelge 3.60).

Çizelge 3.60. Özel Düzce Renkli Eller Anaokulu Oyun Alanı ve Oyun Elemanlarının Çocuk Gelişimine Etkisinin Değerlendirilmesi

Gelişim Çeşitleri	Oyun Alanları- Oyun Elemanları		Katkı Düzeyi			
			Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli
Fiziksel	Oyun Elemanı	Sürünme elemanı		X		
		Tırmanma elemanı		X		
	Ekim-Dikim Alanı			X		
	Hayvan Besleme Noktaları					
Sosyal	Oyun Elemanı	Sürünme elemanı		X		
		Tırmanma elemanı		X		
	Ekim-Dikim Alanı			X		
	Hayvan Besleme Noktaları					
Duygusal	Oyun Elemanı	Sürünme elemanı		X		
		Tırmanma elemanı		X		
	Ekim-Dikim Alanı			X		
	Hayvan Besleme Noktaları					
Bilişsel	Oyun Elemanı	Sürünme elemanı		X		
		Tırmanma elemanı		X		
	Ekim-Dikim Alanı			X		
	Hayvan Besleme Noktaları					
Psikolojik	Oyun Elemanı	Sürünme elemanı		X		
		Tırmanma elemanı		X		
	Ekim-Dikim Alanı			X		
	Hayvan Besleme Noktaları					

Düzce Özel Renkli Eller Anaokulunda bulunan tırmanma ve sürünme parkurlarının (Şekil 3.32) dışında oyun elemanı bulunmamaktadır. Okul bahçesinde çocukların oynaması için herhangi bir şekilde oluşturulan oyun alanı bulunmamaktadır. Gelişi güzel yerleştirilmiş iki parkur elemanı çocukların oyun oynaması için sunulmuş tek seçenek olduğu saptanmıştır.

Şekil 3.32. Düzce Özel Renkli Eller Anaokulu Oyun Alanları (a: tırmanma elemanı, b: sürünme elemanı, c ve d: ekim-dikim alanı) (Orijinal, 2024).

Çocuğun doğa ile etkileşimini artırmaya yönelik olarak, ekim-dikim alanlarına yer vermiştir. Bu alanların düzenli bakımı yapılarak domates, salatalık, marul ve çilek gibi meyve-sebze ekim ve dikimi yapılmıştır (Şekil 3.33).

Şekil 3.33. Özel Düzce Renkli Eller Anaokulu Ekim-Dikim Alanı (Orijinal, 2024).

Sevgi Anaokulu: Anaokulu Düzce Merkez Çamköy mahallesinde bulunmaktadır. Anaokulu bahçesi 332 m²'dir. Okulun ana giriş kapısından itibaren bina giriş kapısına kadar kilit parke taşıdır. Okulun çevresinde bulunan etki alanı kiremit karo döşemedir ve toplamda 85 m²'dir. Okul bahçesinde 1 adet çöp kutusu, 1 adet kum havuzu bulunmaktadır. Kum Havuzu, 4x3 m ölçülerinde alanı 12 m²'dir. Alanın çevresinde beton bordür sınırlayıcı elemandır. Okulun kendisine ait otoparkı, aydınlatma elemanı ve çocuk oyun alanı bulunmamaktadır (Çizelge 3.61).

Çizelge 3.61. Sevgi Anaokulu Çocuk Oyun Alanlarının Mevcut Durumu

Genel Bilgiler				Erişebilirlik Durumu				
Mahalle/Sokak		Çamköy Mah.		Türü	Mevcut	Mevcut Değil		
Toplam Alan		332 m²		Yönlendirme		X		
Mevcut Oyun Elemanları				Güvenli Giriş-Çıkış		X		
Türü	Adet	Malzeme	Renk	Donatı Elemanları				
Salıncak	-	-	-	Türü	Adet	Malzeme	Bakım	Yeterlilik
Kaydırak	-	-	-	Aydınlatma Elemanı	-	-	-	Yetersiz
Tahterevalli	-	-	-	Çöp Kutusu	-	-	-	Yetersiz
Sallanan Oyuncak	-	-	-	Oturma Elemanı	-	-	-	Yetersiz
Kum Havuzu	1	Kum	-	Gölge Elemanı	-	-	-	Yetersiz
Su Havuzu	-	-	-	Diğer	-	-	-	-
Oyun Evi	-	-	-	Zemin Kaplaması				
Parkur	-	-	-	Malzeme Türü			Yeşil alan	
Sabit olmayan Tahterevalli	-	-	-	Renk Uyumu			Uyumsuz	
Sabit Köprü	-	-	-	Uygulamanın Uygunluğu			Uygun değil	
Hareketli Köprü	-	-	-	Bakım ve Yönetimin Başarısı			Başarısız	

Sevgi Anaokulunda bulunan oyun alanları kum havuzu ile sınırlıdır (Şekil 3.34). Çocukların bütün gelişimlerinin desteklenebileceği oyun alanlarının bulunmaması, eğitim kalitesini de olumsuz etkileyebilmektedir. Kum havuzunun uygulamasının hatalı olması, bakımsız ve konumun yanlış olması ve erişilebilir olmaması bu olumsuzluğu daha da artırmaktadır.

Şekil 3.34. Sevgi Anaokulu Kum Havuzu (Orijinal, 2024).

Okul bahçesinde bulunan sert zeminlerin bakımsızlığı, gerekli onarım çalışmalarının yapılmaması gibi durumlarda çocuğun sağlığını ve güvenliğini tehdit eden faktörlerdendir (Şekil 3.35).

Şekil 3.35. Sevgi Anaokulunun Sert Zemin Döşemelerinin Hasarları (Orijinal, 2024)

Okul bahçesinde herhangi bir oyun elemanı bulunmamaktadır. Sevgi anaokulunun okul bahçesinde çocuk gelişimine yönelik tek unsurun kum havuzu olması olumsuz bir durumdur. Çocukların okul bahçesinde serbest olarak oynama durumları ise sert zeminlerin hasarlı ve tehlikeli olmasından kaynaklı kısıtlanmaktadır.

Alanda 330 m² yeşil alan, 4 adet iğne yapraklı tür, 4 adet geniş yapraklı tür ve 1 adet çalı türü bulunmaktadır. Alanda bulunan bitki türleri Latince ve Türkçe adlarıyla birlikte Çizelge 3.62’de verilmiştir.

Çizelge 3.62. Sevgi Anaokulu Bahçesi Bitki Türleri

	Latince Adı	Türkçe Adı
İğne Yapraklı Ağaçlar	<i>Pinus pinea</i>	Fıstık Çamı
	<i>Pinus nigra</i>	Karaçam
	<i>Playtcladus orientalis</i>	Doğu Mazısı
	<i>Cedrus deodora</i>	Himalaya Sediri
Geniş Yapraklı Ağaçlar	<i>Catalpa bignonioides</i>	Katalpa- Sigara Ağacı
	<i>Juglans intermedia jacques</i>	
	<i>Malus domestica</i>	Yabani Elma
	<i>Tillia tomentosa</i>	Gümüşi Ihlamur
Çalı	<i>Hibiscus syriacus</i>	Ağaç Hatmi

Sevgi Anaokulunun oyun alanı güvenli olma açısından değerlendirildiğinde uygun malzeme seçiminin uygunluğunun, kullanım zonunun, emniyetinin, görünebilirliğinin ve alan konumunun yetersiz olduğu; erişilebilir olması açısından engelsiz tasarımın olmadığı, ergonomisinin ve ulaşılabilirliğinin yetersiz olduğu; fonksiyonel olması açısından değerlendirildiğinde fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik gelişimlerin katkısı olan elemanların yetersiz olduğu; ekolojik tasarım ilkelerine göre olması açısından değerlendirildiğinde alanın yetersiz olduğu; peyzaj tasarımı ürünü olmadığı ve sürdürülebilirlik açısından değerlendirildiğinde alanda doğal kaynaklarının korunması, alanın çevresel etkileri azaltma konusunda ve suyun etkin kullanımı konusunda ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının olmadığı saptanmıştır (Çizelge 3.63).

Çizelge 3.63. Sevgi Anaokulu Oyun Alanı Mevcut Durumunun Değerlendirilmesi

ANA KRİTER	ALT KRİTER	DEĞERLER				
		Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli	Çok Yeterli
Güvenli Olma	Uygun Malzeme Seçimi		X			
	Kullanım Zonu		X			
	Emniyet		X			
	Görünebilirlik		X			
	Konum		X			
Erişilebilir Olma	Engelsiz Tasarım	X				
	Ergonomi		X			
	Ulaşılabilirlik		X			
Fonksiyonel Olma	Fiziksel Gelişim		X			
	Sosyal Gelişim		X			
	Duygusal Gelişim		X			
	Bilişsel Gelişim		X			
	Psikolojik		X			
Ekolojik Tasarım İlkelerine Göre Olma	Yer Seçimi		X			
	Bitki Seçimi		X			
	Malzeme Seçimi		X			
Peyzaj Tasarımı Ürünü Olma	Oyun alanlarının peyzaj mimarları tarafından tasarlanmış olması	X				
Sürdürülebilirlik	Doğal Kaynakların Korunması	X				
	Çevresel Etkilerin Azaltılması	X				
	Su Kullanımı	X				
	Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımı	X				

Oyun elemanları ekolojik açıdan değerlendirildiğinde malzeme seçiminin ve canlı öge kullanımının olmadığı ve cansız öge kullanımının yetersiz olduğu; sürdürülebilir açıdan doğal ve geri dönüşümlü malzeme kullanımında olmadığı ve dayanım ve uzun ömürlülük açısından yetersiz olduğu; ekonomik açıdan montaj-taşıma kolaylığının, bakım-onarım kolaylığının yetersiz olduğu; gelişimsel açıdan fiziksel, sosyal, bilişsel, duygusal ve psikolojik gelişimine katkısının yetersiz olduğu; tasarım özelliği açısından alana özel oyun elemanının ve klasik standart oyun elemanlarının olmadığı; estetik açıdan alanın renk ve doku uyumluluğunun, tasarım bütünlüğünün ve doğal ve yapay elemanlar arasında dengenin olmadığı saptanmıştır (Çizelge 3.64).

Çizelge 3.64. Sevgi Anaokulu Çocuk Oyun Elemanlarının Değerlendirilmesi

ANA KRİTER	ALT KRİTER	DEĞERLER				
		Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli	Çok Yeterli
Ekolojik	Malzeme Seçimi	X				
	Canlı Ögelerin Kullanımı	X				
	Cansız Ögelerin Kullanımı		X			
Sürdürülebilir	Doğal ve Geri Dönüştürülebilir Malzemeler	X				
	Dayanıklılık ve Uzun Ömürlülük		X			
Ekonomik	Montaj ve Taşıma Kolaylığı.		X			
	Çevresel Etkiler		X			
	Enerji Verimliliği	X				
	Bakım ve Onarım Kolaylığı		X			
Gelişimsel	Fiziksel Gelişim		X			
	Sosyal Gelişim		X			
	Duygusal Gelişim		X			
	Bilişsel Gelişim		X			
	Psikolojik		X			
Tasarım Özelliği	Alana Özel Oyun Elemanı	X				
	Klasik Standart Oyun Elemanı	X				
Estetik	Renk ve Doku	X				
	Tasarım Bütünlüğü	X				
	Doğal ve Yapay Eleman Dengesi	X				

Sevgi Anaokulu oyun alanı ve oyun elemanlarının çocuk gelişimine katkı düzeyi değerlendirildiğinde mevcut oyun alanlarında bulunan “kum havuzunun” fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik gelişim açısından yetersiz olduğu saptanmıştır (Çizelge 3.65).

Çizelge 3.65. Sevgi Anaokulu Oyun Alanı ve Oyun Elemanlarının Çocuk Gelişimine Etkisinin Değerlendirilmesi

Gelişim Çeşitleri	Oyun Alanları- Oyun Elemanları	Katkı Düzeyi			
		Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli
Fiziksel	Kum Havuzu		X		
Sosyal			X		
Duygusal			X		
Bilişsel			X		
Psikolojik			X		

Şükran Öney Anaokulu: Anaokulu Düzce Merkez Kültür mahallesinde bulunmaktadır. Anaokulu bahçesi 4102 m²dir. Okulun ana giriş kapısından itibaren bina giriş kapısına kadar zemin malzemesi kilit parke taşıdır. Okulun çevresinde bulunan etki alanı kiremit karo blok döşeme olup 72 m²dir. Okul binasının güneydoğusunda klasik oyun parkı ve ahşap oyun parkı bulunmaktadır. Oyun alanı kauçuk karo blok zemin ve 100 m²dir. Oyun parkından bağımsız olarak alanda 1 adet tahterevallı, 2 adet zemine sabitlenmiş sallanan oyuncak bulunmaktadır. Okul bahçesinde 1 adet aydınlatma elemanı, 1 araçlık otopark, 1 adet depo, 1 adet kümes, 3 adet çöp kutusu, 2 adet ahşap yetişkin bankı, 1 adet ahşap oyun evi, 1 adet klasik oyun parkı, 1 adet ahşap oyun parkı, plastik masa ve sandalye, ahşap inşaat paletleri bulunmaktadır (Çizelge 3.66).

Çizelge 3.66. Şükran Öney Anaokulu Çocuk Oyun Alanlarının Mevcut Durumu

Genel Bilgiler				Erişebilirlik Durumu				
Mahalle/Sokak		Kültür Mah.		Türü	Mevcut	Mevcut Değil		
Toplam Alan		4102 m²		Yönlendirme		X		
Mevcut Oyun Elemanları				Güvenli Giriş-Çıkış	X			
Türü	Adet	Malzeme	Renk	Donatı Elemanları				
Salıncak	2	Plastik	Turuncu Kırmızı	Türü	Adet	Malzeme	Bakım	Yeterlilik
Kaydırak	3	Plastik	Mavi, Turuncu	Aydınlatma Elemanı	1	Metal	Evet	Yetersiz
Tahterevallı	1	Plastik, Metal	Kırmızı, siyah	Çöp Kutusu	3	Metal	Hayır	Yetersiz
Sallanan Oyuncak	2	Plastik	Kırmızı, Sarı	Oturma Elemanı	2	Ahşap	Evet	Yetersiz

Çizelge 3.66 (Devamı) Şükran Öney Anaokulu Çocuk Oyun Alanlarının Mevcut Durumu

Türü	Adet	Malzeme	Renk	Donatı Elemanları				
Kum Havuzu	-	-	-	Gölge Elemanı	-	-	-	Yetersiz
Su Havuzu	-	-	-	Diğer	-	-	-	-
Oyun Evi	1	Ahşap	Kahve	Zemin Kaplaması				
Parkur	-	-	-	Malzeme Türü			Kauçuk Karo	
Sabit olmayan Tahterevalli	-	-	-	Renk Uyumu			Uyumlu	
Sabit Köprü	1	Ahşap	Mavi, Sarı	Uygulamanın Uygunluğu			Uygun	
Hareketli Köprü	-	-	-	Bakım ve Yönetimin Başarısı			Başarılı	

Şükran Öney Anaokulunda bulunan oyun alanları; tek kaydıraklı oyun parkı ve ahşap klasik oyun parkıdır (Şekil 3.36).

Şekil 3.36. Şükran Öney Anaokulunun Oyun Alanları (Orijinal, 2024).

Oyun elemanlarında yeterli bakım ve onarım çalışmaları yapılmamıştır. Oyun parkının metal konstrüksiyonunda boya soyulmaları ve paslanmalar, kaydırakta boyanın soyulması ve tahterevalli de aynı sorunlar görülmektedir (Şekil 3.37).

Şekil 3.37. Şükran Öney Anaokulu Hasarlı Oyun Elemanları (a: kaydırak, b: oyun parkı iskeleti, c: tahterevalli) (Orijinal, 2024).

Alanda 2000 m² yeşil alan, 6 adet iğne yapraklı tür, 7 adet geniş yapraklı tür, 2 adet ağaççık türü, 1 adet sarılıcı ve 1 adet çalı türü bulunmaktadır. Alanda bulunan bitki türleri Latince ve Türkçe adlarıyla birlikte Çizelge 3.67’de verilmiştir.

Çizelge 3.67. Şükran Öney Anaokulu Bahçesi Bitki Türleri

	Latince Adı	Türkçe Adı
İğne Yapraklı Ağaçlar	<i>Cedrus deodora</i>	Himalaya Sediri
	<i>Chamaecyparis lawsoniana</i>	Lawson Yalancı Servisi
	<i>Cedrus atlantica</i>	Atlantik Sediri
	<i>Pinus nigra</i>	Karaçam
	<i>Chamaecyparis obtusa</i>	Küt Yapraklı Yalancı Servisi
	<i>Hesperocyparis lusitonica</i>	
Geniş Yapraklı Ağaçlar	<i>Prunus serrulata</i>	Süs Kirazı
	<i>Prunus cerasifera</i>	Süs Eriği
	<i>Platanus orientalis</i>	Doğu Çınarı
	<i>Prunus persica</i>	Şeftali
	<i>Malus sylvestris</i>	Yabani Elma
	<i>Prunus cerasus</i>	Vişne
	<i>Juglans regia</i>	Adi Ceviz
Ağaççık	<i>Cercis canadensis</i>	Kanada Erguvanı
	<i>Cercis chiensis Bunge</i>	
Çalı ve Sarılıcı Bitkiler	<i>Rosa multiflora</i>	Misk Gülü
	<i>Lonicera japonica</i>	Japon Hanımeli

Şükran Öney Anaokulunun oyun alanı güvenli olma açısından değerlendirildiğinde alanda uygun malzeme seçiminin uygunluğunun, kullanım zonunun ölçüsünün, emniyetinin ve alanın konumunun normal derece yeterlilik düzeyini sağlamadığı, alanın görünebilirliğinin yeterli olduğu; erişilebilir olması açısından değerlendirildiğinde engelsiz tasarımın olmadığı, ergonomisinin ve ulaşılabilirliğinin normal derece yeterlilik düzeyini sağladığı; fonksiyonel olması açısından değerlendirildiğinde fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik gelişimlerin katkısı olan elemanların yeterli olduğu; ekolojik tasarım ilkelerine göre olması açısından değerlendirildiğinde alanın yer seçiminin normal derece yeterlilik düzeyini sağladığı, bitki ve malzeme seçimlerinin yetersiz olduğu; peyzaj tasarımı ürünü olmadığı ve sürdürülebilirlik açısından değerlendirildiğinde yetersiz olduğu saptanmıştır (Çizelge 3.68).

Çizelge 3.68. Şükran Öney Anaokulu Oyun Alanı Mevcut Durumunun Değerlendirilmesi

ANA KRİTER	ALT KRİTER	DEĞERLER				
		Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli	Çok Yeterli
Güvenli Olma	Uygun Malzeme Seçimi			X		
	Kullanım Zonu			X		
	Emniyet			X		
	Görünebilirlik				X	
	Konum			X		
Erişilebilir Olma	Engelsiz Tasarım	X				
	Ergonomi			X		
	Ulaşılabilirlik			X		
Fonksiyonel Olma	Fiziksel Gelişim				X	
	Sosyal Gelişim				X	
	Duygusal Gelişim				X	
	Bilişsel Gelişim				X	
	Psikolojik				X	
Ekolojik Tasarım İlkelerine Göre Olma	Yer Seçimi			X		
	Bitki Seçimi		X			
	Malzeme Seçimi		X			
Peyzaj Tasarımı Ürünü Olma	Oyun alanlarının peyzaj mimarları tarafından tasarlanmış olması	X				
Sürdürülebilirlik	Doğal Kaynakların Korunması		X			
	Çevresel Etkilerin Azaltılması		X			
	Su Kullanımı		X			
	Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımı	X				

Oyun elemanları ekolojik açıdan değerlendirildiğinde malzeme seçiminin ve canlı öge kullanımının normal olduğu ve cansız öge kullanımının yetersiz olduğu; sürdürülebilir açıdan doğal ve geri dönüşümlü malzeme kullanımının yetersiz olduğu, dayanım ve uzun ömürlülük normal olduğu; ekonomik açıdan montaj-taşıma ve bakım-onarım kolaylığının normal sahip olduğu, gelişimsel açıdan fiziksel, sosyal, bilişsel, duygusal ve psikolojik gelişimine katkısının yeterli olduğu; tasarım özelliği açısından değerlendirildiğinde alana özel oyun elemanının olmadığı ve klasik standart oyun elemanlarının çok yeterli olduğu; estetik açıdan değerlendirildiğinde alanın renk ve doku uyumluluğunun normal olduğu, tasarım bütünlüğünün ve doğal ve yapay elemanlar arasında dengenin yetersiz olduğu saptanmıştır (Çizelge 3.69).

Çizelge 3.69. Şükran Öney Anaokulu Oyun Elemanlarının Değerlendirilmesi

ANA KRİTER	ALT KRİTER	DEĞERLER				
		Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli	Çok Yeterli
Ekolojik	Malzeme Seçimi			X		
	Canlı Öğelerin Kullanımı			X		
	Cansız Öğelerin Kullanımı		X			
Sürdürülebilir	Doğal ve Geri Dönüştürülebilir Malzemeler		X			
	Dayanıklılık ve Uzun Ömürlülük			X		
Ekonomik	Montaj ve Taşıma Kolaylığı.			X		
	Çevresel Etkiler		X			
	Enerji Verimliliği	X				
	Bakım ve Onarım Kolaylığı			X		
Gelişimsel	Fiziksel Gelişim				X	
	Sosyal Gelişim				X	
	Duygusal Gelişim				X	
	Bilişsel Gelişim				X	
	Psikolojik				X	
Tasarım Özelliği	Alana Özel Oyun Elemanı	X				
	Klasik Standart Oyun Elemanı					X
Estetik	Renk ve Doku			X		
	Tasarım Bütünlüğü		X			
	Doğal ve Yapay Eleman Dengesi		X			

Şükran Öney Anaokulu oyun alanı ve oyun elemanlarının çocuk gelişimine katkı düzeyi değerlendirildiğinde mevcut oyun alanlarında bulunan “oyun parkının ve hayvan besleme noktalarının” fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik gelişim açısından yetersiz olduğu; “oyun parkurunun” fiziksel ve sosyal gelişim açısından çocuk gelişimine katkı düzeyinin normal olduğu; duygusal, bilişsel ve psikolojik gelişim açısından katkı düzeyinin yetersiz olduğu saptanmıştır. Oyun alanların yer alan oyun elemanlarının da çocuk gelişimine katkı açısından yetersiz kaldığı saptanmıştır (Çizelge 3.70).

Çizelge 3.70. Şükran Öney Anaokulu Oyun Alanı ve Oyun Elemanlarının Çocuk Gelişimine Etkisinin Değerlendirilmesi

Gelişim Çeşitleri	Oyun Alanları-Oyun Elemanları		Katkı Düzeyi			
			Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli
Fiziksel	Oyun Parkı	Salıncak		X		
		Kaydırak		X		
		Tahterevalli		X		
		Sallanan Oyuncak		X		
	Hayvan Besleme Noktaları	Kuş Evleri		X		
	Oyun Parkuru	Tırmanma Elemanı			X	
		Barfiks			X	
Sosyal	Oyun Parkı	Salıncak		X		
		Kaydırak		X		
		Tahterevalli		X		
		Sallanan Oyuncak		X		
	Hayvan Besleme Noktaları	Kuş Evleri		X		
	Oyun Parkuru	Tırmanma Elemanı			X	
		Barfiks			X	
Duygusal	Oyun Parkı	Salıncak		X		
		Kaydırak		X		
		Tahterevalli		X		
		Sallanan Oyuncak		X		
	Hayvan Besleme Noktaları	Kuş Evleri		X		
	Oyun Parkuru	Tırmanma Elemanı		X		
		Barfiks		X		
Bilişsel	Oyun Parkı			X		
	Hayvan Besleme Noktaları			X		
	Oyun Parkuru			X		
Psikolojik	Oyun Parkı			X		
	Hayvan Besleme Noktaları			X		
	Oyun Parkuru			X		

Zübeyde Hanım Anaokulu: Anaokulu Düzce Merkez Beyciler mahallesinde bulunmaktadır. Anaokulu bahçesi 2281 m²'dir. Okulun ana giriş kapısından itibaren bina giriş kapısına kadar zemin malzemesi kilit parke taşıdır. Okulun çevresinde bulunan etki alanı sert zemin malzemesi bazalt blok zemin döşemesidir ve toplamda 110 m²'dir. Okul binasının kuzeydoğusunda klasik oyun parkı bulunmaktadır. Klasik oyun park modülleri, 5 adet kaydırak (Mavi, pembe, turuncu, yeşil- Plastik), 1 adet sabit köprü (Pembe, sarı- Plastik), 1 adet ikili salıncak (Oturma kısmı Mavi, turuncu- Plastik İskeleti Sarı, Mavi-Metal)'dir. Bu alandan bağımsız olarak oyun alanında yer alan diğer elemanlar; 1 adet tahterevalli (Oturma kısmı Kırmızı- Plastik İskeleti Sarı-Metal)'dir. Oyun alanı kauçuk karo blok zemin üzerine kurulmuştur ve 125 m²lik bir alanı etki alanı olarak kapsamaktadır. Okul bahçesinde 3 adet çöp kutusu, 15 adet araba tekerleğinden geri dönüştürülerek yapılmış bitki saksısı, 2 adet kuş evi, 1 adet depo, 1 adet ahşap yetişkin piknik masası, 1 adet çocuk bankı, 1 adet klasik oyun parkı ve 1 adet tahterevalli bulunmaktadır (Çizelge 3.71).

Çizelge 3.71. Zübeyde Hanım Anaokulu Çocuk Oyun Alanlarının Mevcut Durumu

Genel Bilgiler				Erişebilirlik Durumu				
Mahalle/Sokak		Beyciler Mah.		Türü	Mevcut	Mevcut Değil		
Toplam Alan		2281 m²		Yönlendirme		X		
Mevcut Oyun Elemanları				Güvenli Giriş-Çıkış		X		
Türü	Adet	Malzeme	Renk	Donatı Elemanları				
Salıncak	2	Plastik	Mavi, turuncu, sarı	Türü	Adet	Malzeme	Bakım	Yeterlilik
Kaydırak	5	Plastik	Mavi, Yeşil, Pembe	Aydınlatma Elemanı	-	-	-	Yetersiz
Tahterevalli	1	Plastik Metal	Kırmızı, sarı	Çöp Kutusu	3	Metal	Hayır	Yetersiz
Sallanan Oyuncak	-	-	-	Oturma Elemanı	2	Ahşap	Evet	Yetersiz
Kum Havuzu	-	-	-	Gölge Elemanı	-	-	-	Yetersiz
Su Havuzu	-	-	-	Diğer				
Oyun Evi	-	-	-	Zemin Kaplaması				
Parkur	-	-	-	Malzeme Türü			Kauçuk Karo	
Sabit olmayan Tahterevalli	-	-	-	Renk Uyumu			Uyumlu	
Sabit Köprü	1	Plastik	Pembe, Sarı	Uygulamanın Uygunluğu			Uygun	
Hareketli Köprü	-	-	-	Bakım ve Yönetimin Başarısı			Başarısız	

Zübeyde Hanım Anaokulunda oyun alanı olarak klasik oyun parkı bulunmaktadır (Şekil 3.38).

Şekil 3.38. Zübeyde Hanım Anaokulu Oyun Alanı (Orijinal, 2024).

Alanda 750 m² yeşil alan, 7 adet geniş yapraklı tür, 1 adet palmiye türü, 1 adet sarılıcı ve 2 adet çalı türü bulunmaktadır. Alanda bulunan bitki türleri Latince ve Türkçe adlarıyla birlikte Çizelge 3.72’de verilmiştir.

Çizelge 3.72. Zübeyde Hanım Anaokulu Bahçesi Bitki Türleri

	Latince Adı	Türkçe Adı
Geniş Yapraklı Ağaçlar	<i>Salix babylonica</i>	Salkım Söğüt
	<i>Platanus orientalis</i>	Doğu Çınarı
	<i>Catalpa speciosa Teas.</i>	
	<i>Tillia americana</i>	Amerika Ihlamuru
	<i>Ficus carica</i>	İncir Ağacı
	<i>Cydonia oblonga</i>	Ayva
	<i>Fraxinus americana</i>	Amerikan Dişbudak
Palmiye	<i>Trachycarpus fortunei</i>	Tüylü Yelpaze Palmiye
Çalı ve Sarılıcı Bitkiler	<i>Parthenocissus quinquefolia</i>	Amerikan Sarmaşığı
	<i>Ligustrum ovalifolium</i>	Oval Yapraklı Kurtbağrı
	<i>Ligustrum sinense Lour.</i>	

Anaokulunun oyun alanı güvenli olma açısından değerlendirildiğinde uygun malzeme seçiminin, kullanım zonunun ve emniyetinin yetersiz olduğu, görünebilirliğinin yeterli olduğu, konumunun normal olduğu; erişilebilir olması açısından engelsiz tasarımın olmadığı, ergonomisinin normal ve ulaşılabilirliğinin yetersiz olduğu; fonksiyonel olması açısından fiziksel, sosyal ve psikolojik gelişime katkısının normal, duygusal ve bilişsel gelişimlere katkısının yetersiz olduğu; ekolojik tasarım ilkelerine göre olması açısından yer ve malzeme seçiminin normal olduğu, bitki seçiminin yetersiz olduğu; peyzaj tasarımı ürünü olmadığı ve sürdürülebilirlik açısından doğal kaynaklarının korunması, suyun etkin kullanımı ve çevresel etkileri azaltmada yetersiz olduğu saptanmıştır (Çizelge 3.73).

Çizelge 3.73. Zübeyde Hanım Anaokulu Çocuk Oyun Alanı Mevcut Durumunun Değerlendirilmesi

ANA KRİTER	ALT KRİTER	DEĞERLER				
		Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli	Çok Yeterli
Güvenli Olma	Uygun Malzeme Seçimi		X			
	Kullanım Zonu		X			
	Emniyet		X			
	Görünebilirlik				X	
	Konum			X		
Erişilebilir Olma	Engelsiz Tasarım	X				
	Ergonomi			X		
	Ulaşılabilirlik		X			
Fonksiyonel Olma	Fiziksel Gelişim			X		
	Sosyal Gelişim			X		
	Duygusal Gelişim		X			
	Bilişsel Gelişim		X			
	Psikolojik			X		
Ekolojik Tasarım İlkelerine Göre Olma	Yer Seçimi			X		
	Bitki Seçimi		X			
	Malzeme Seçimi			X		
Peyzaj Tasarımı Ürünü Olma	Oyun alanlarının peyzaj mimarları tarafından tasarlanmış olması	X				
Sürdürülebilirlik	Doğal Kaynakların Korunması		X			
	Çevresel Etkilerin Azaltılması		X			
	Su Kullanımı		X			
	Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımı	X				

Oyun elemanları ekolojik açıdan değerlendirildiğinde malzeme seçiminin ve cansız öge kullanımının yetersiz olduğu, canlı öge kullanımının normal olduğu; sürdürülebilir açıdan doğal ve geri dönüşümlü malzemenin yetersiz, dayanım ve uzun ömürlülük açısından normal olduğu; ekonomik açıdan montaj-taşıma ve bakım-onarım kolaylığının normal olduğu; gelişimsel açıdan fiziksel ve psikolojik gelişime katkısının normal olduğu ve sosyal, duygusal ve bilişsel gelişimlere katkısının yetersiz olduğu; tasarım özelliği açısından değerlendirildiğinde alana özel oyun elemanının bulunmadığı, klasik standart oyun elemanlarının normal olduğu; estetik açıdan renk ve doku uyumluluğunun ve tasarım bütünlüğünün normal olduğu ve doğal ve yapay elemanlar arasında dengenin bulunmadığı saptanmıştır (Çizelge 3.74).

Çizelge 3.74. Zübeyde Hanım Anaokulu Çocuk Oyun Elemanlarının Değerlendirilmesi

ANA KRİTER	ALT KRİTER	DEĞERLER				
		Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli	Çok Yeterli
Ekolojik	Malzeme Seçimi		X			
	Canlı Ögelerin Kullanımı			X		
	Cansız Ögelerin Kullanımı		X			
Sürdürülebilir	Doğal ve Geri Dönüştürülebilir Malzemeler		X			
	Dayanıklılık ve Uzun Ömürlülük			X		
Ekonomik	Montaj ve Taşıma Kolaylığı.			X		
	Çevresel Etkiler			X		
	Enerji Verimliliği	X				
	Bakım ve Onarım Kolaylığı			X		
Gelişimsel	Fiziksel Gelişim			X		
	Sosyal Gelişim		X			
	Duygusal Gelişim		X			
	Bilişsel Gelişim		X			
	Psikolojik			X		
Tasarım Özelliği	Alana Özel Oyun Elemanı	X				
	Klasik Standart Oyun Elemanı			X		
Estetik	Renk ve Doku		X			
	Tasarım Bütünlüğü		X			
	Doğal ve Yapay Eleman Dengesi	X				

Zübeyde Hanım Anaokulu oyun alanı ve oyun elemanlarının çocuk gelişimine katkı düzeyi değerlendirildiğinde mevcut oyun alanlarında bulunan “oyun parkının” fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik gelişim açısından yetersiz olduğu saptanmıştır (Çizelge 3.75).

Çizelge 3.75. Zübeyde Hanım Anaokulu Oyun Alanı ve Oyun Elemanlarının Çocuk Gelişimine Etkisinin Değerlendirilmesi

Gelişim Çeşitleri	Oyun Alanları-Oyun Elemanları		Katkı Düzeyi			
			Bulunmuyor	Yetersiz	Normal	Yeterli
Fiziksel	Oyun Parkı	Salıncak		X		
		Kaydırak		X		
		Tahterevalli		X		
		Tünel		X		
Sosyal	Oyun Parkı	Salıncak		X		
		Kaydırak		X		
		Tahterevalli		X		
		Tünel		X		
Duygusal	Oyun Parkı	Salıncak		X		
		Kaydırak		X		
		Tahterevalli		X		
		Tünel		X		
Bilişsel	Oyun Parkı			X		
Psikolojik	Oyun Parkı			X		

3.1.2. Uzman Görüşü

Çalışmada, okul öncesi öğretmenliği ve çocuk gelişimi bölümlerinde eğitim almış toplam 30 katılımcı ile görüşmeler yapılmıştır. Araştırma grubunda yer alan katılımcıların belirlenmesinde, araştırma alanları olan anaokullarında görev yapıyor olmaları kriteri önemli bir etken olmuştur.

Katılımcı eğiticilerin isimleri çalışma içerisinde kullanılmamıştır. Bunun yerine K1, K2, K3, K4, K5, ..., K26, K27, K28, K29, K30 şeklinde kodlama ile ifade edilmiştir. Örneğin “K1” sayısı 1 numaralı öğretmeni simgelemektedir.

3.1.2.1. Katılımcıların Demografik Özelliklerinin Analizi

Görüşmelere katılan katılımcıların; bazı değişkenlere göre dağılımı ve meslek memnuniyet durumları olarak iki ayrı çizelge şeklinde aşağıda verilmiştir. Çizelge 3.76’ya bakıldığında çalışmaya katılan 30 katılımcının cinsiyet, yaş, deneyim ve branş değişkenine ait bilgiler görülmektedir.

Çizelge 3.76. Bazı Değişkenlere Göre Katılımcıların Dağılımı

	Değişken	Kişi Sayısı	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	29	96,6
	Erkek	1	3,4
Yaş	27-30	7	23,3
	31-40	21	70
	41-50	2	6,7
Deneyim	5-9 yıl	11	36,6
	10-14 yıl	14	46,6
	15-19 yıl	5	16,8
Branş	Okul Öncesi Öğretmenliği	29	96,6
	Çocuk Gelişimi	1	3,4

“K1, K2, K3, K4, K5, ..., K26, K27, K28, K29, K30” ile ifade edilen katılımcıların cinsiyet, yaş, mezuniyet durumu, deneyim ve branşlarına ilişkin çeşitli bilgilere EK-3’te yer verilmiştir. Çizelge 3.77’ye bakıldığında katılımcıların 14 tanesi (%46,7) yaptıkları işten memnun ve 16 tanesi (%53,3) çok memnundur.

Çizelge 3.77. Katılımcıların mesleki memnuniyeti

Memnuniyet Durumu	Kişi Sayısı	Yüzde (%)
Memnun	14	46,7
Çok Memnun	16	53,3

3.1.2.2. Katılımcıların Oyun ve Oyun Alanına İlişkin Görüşlerinin Analizi

Verilerin analizinde, katılımcıların "oyun ve oyun alanına" ilişkin görüşleri araştırma soruları ile örtüşecek şekilde düzenlenmiştir.

Betimsel analiz yöntemi kullanılarak transkript edilmiş soruların yanıtlarından oluşturulan kod havuzlarından elde edilen ana tema çerçevesinde kodlar temalara ayrılmıştır.

Genel anlamda; temalar, her bir katılımcının düşüncelerine ilişkin kodlamaları temsil ederken, kodların kimler tarafından kullanıldığı katılımcı sütununda, bahsedilen koda kaç defa değinildiğine dair bilgiler sıklık sütununda verilerek çizelgeler oluşturulmuştur.

Her bir soru ayrı ayrı değerlendirilmiştir ve her biri farklı çizelgelerle verilmiştir.

Katılımcılar gözünden oyun, “çocuğun oyun algısı” ana teması, dört tema temelinde ifade edilmiştir. Bunlar, yaşam şekli, eğitim, sosyalleşmek, mutlu olmak. Yaşam şekli temasına, yaşam aracı (8) ve iş (1) ifadeleriyle toplamda 9 kez; eğitim temasına öğrenme aracı (21), gelişmek (5) ve deneyimlemek (4) ifadeleriyle toplamda 30 kez; sosyalleşmek temasına kendini ifade etmek (4), iletişim kurmak (3), paylaşmak (2) ve işbirliği yapmak (1) ifadeleriyle toplamda 10 kez; mutlu olmak temasına eğlenmek ifadesiyle toplamda 1 kez değinilmiştir (Çizelge 3.78). Bu doğrultudaki bazı ifadelere aşağıda yer verilmiştir:

Bu kapsamda çocuk için oyun; yaşam şekli, öğrenme aracı, sosyalleşme ve mutlu olma yolu olarak görülmektedir. Çocuk öğrenmek kadar, işbirliği yapmak, paylaşmak, iletişim kurmak, eğlenmek içinde oyun oynamakta ve oyunu iş edinmektedir. Bir bakıma oyun çocuğun yaşam şeklidir de denilebilmektedir.

Çizelge 3.78. Katılımcıların Gözünden Çocuk İçin Oyun Algısı

Ana Tema	Tema	Kodlar	Katılımcı	Sıklık
Çocuğun oyun algısı	Yaşam şekli	Yaşam aracı	K1, K2, K3, K5, K12, K14, K24, K25	8
		İşi	K29	1
	Eğitim	Öğrenmek	K1, K2, K4, K5, Ö6, K7, K8, K9, K13, K14, K15, K16, K17, K18, K19, K22, K23, K27, K28, K29, K30	21
		Gelişmek	K11, K19, K21, K25, K30,	5
		Deneyimlemek	K6, K8, K16, K30	4
		Bilgiye erişim	K21	1
	Sosyalleşmek	Kendini ifade etme	K4, K8, K11, K20	4
		İletişim kurmak	K10, K13, K21	3
		Paylaşmak	K4, K10	2
		İşbirliği yapmak	K4	1
	Mutlu olmak	Eğlenmek	K19, K22, K30	3

Katılımcılara göre, “eğitimcinin oyun algısı” ana teması, dört tema temelinde ifade edilmiştir. Bunlar eğitim, gelişim aracı, çocukla iletişim, mutlu olmak. Bu bağlamda eğitim temasına, eğitim aracı (19), geri bildirim aracı (1) ve hayatı taklit etme (1) ifadeleriyle toplamda 21 kez; gelişim aracı temasına, fiziki-motor gelişim (2) ifadesiyle toplamda 2 kez; çocukla iletişim temasına, çocuğu tanıma (3), seviyesine inme (3), iç dünyasına erişim (2) hayal dünyasına erişme (1) ifadeleriyle toplamda 10 kez; mutlu olma temasına, rahatlama (2) ve eğlendirme (4) ifadeleriyle toplamda 6 kez değinilmiştir (Çizelge 3.79).

Bu doğrultudaki bazı ifadelere aşağıda yer verilmiştir:

Bu kapsamda katılımcı için oyun; eğitim aracı, çocuk gelişimine katkının, çocukla iletişim kurabilmenin ve mutlu olma yolu olarak görülmektedir. Öğretmen, oyun ile eğitimi vermenin yanında çocuğun seviyesine inerek çocuğun iç dünyasına erişmekte ve onu daha iyi tanımaktadır. Bunun yanı sıra çocukla birlikte oyun aracılığı ile eğlendiklerini belirtmektedirler.

Çizelge 3.79. Katılımcılara Göre Oyunun Algısı

Ana Tema	Tema	Kodlar	Katılımcı	Sıklık
Eğitimcinin oyun algısı	Eğitim	Eğitim aracı	K1, K2, K3, K5, K7, K8, K10, K11, K14, K15, K16, K17, K19, K21, K22, K23, K24, K26, K27, K30	19
		Geri bildirim aracı	K9	1
		Hayatı taklit etme	K6	1
	Gelişim aracı	Fiziki-motor gelişim	K2, K4	2
	Çocukla iletişim	Çocuğu tanıma	K3, K20, K21	3
		Seviyesine inme	K12, K15, K29	3
		İç dünyasına erişim	K13, K20	2
		Hayal dünyasına erişme	K12	2
	Mutlu olma	Rahatlama	K8, K25	2
		Eğlendirme	K12, K18, K24, K28	4

Katılımcılara göre, “çocuğun oyun tercihi” ana teması, dört tema temelinde ifade edilmiştir. Bunlar amacına ve içeriğine göre, kişi sayısına göre, türüne göre ve yerine göre. Bu bağlamda amacına ve içeriğine göre temasına, sembolik oyun (15), geleneksel oyun (4) ve paralel oyun (3) ifadeleriyle toplamda 22 kez; kişi sayısına göre temasına, bireysel oyun (8) ve grup oyunu (3) ifadeleriyle toplamda 11 kez; türüne göre temasına, serbest oyun (8), kurallı oyun (5) ve zekâ oyunu (1) ifadeleriyle toplamda 14 kez; yerine göre temasına, masa oyunu (8), bahçe oyunu (6) ve hareketli oyun (3) ifadeleriyle toplamda 17 kez değinilmiştir (Çizelge 3.80).

Bu doğrultudaki bazı ifadelere aşağıda yer verilmiştir:

Bu kapsamda okul öncesi dönem çocuğun oyun tercihleri; amacına-içeriğine, kişi sayısına, türüne ve yerine göre farklı şekillerde olmaktadır. Çoğunlukla sembolik oyunları tercih eden çocuklar role-play yani taklit etme yoluyla oyun (evcilik, doktorculuk gibi) oynamaktadır.

Çizelge 3.80. Katılımcılara Göre Çocuğun Oyun Tercihi

Ana Tema	Tema	Kodlar	Katılımcılar	Sıklık
Çocuğun oyun tercihi	Amacına ve içeriğine göre	Sembolik oyun	K3, K6, K8, K10, K11, K12, K13, K14, K15, K16, K18, K19, K20, K22, K26	15
		Geleneksel oyun	K17, K19, K20, K24	4
		Paralel oyun	K3, K5, K8	3
	Kişi sayısına göre	Bireysel oyun	K7, K9, K14, K18, K19, K22, K25, K26	8
		Grup oyunu	K9, K18, K26	3
	Türüne Göre	Serbest oyun	K5, K9, K18, K19, K22, K28, K29, K30	8
		Kurallı oyun	K1, K5, K6, K25, K29	5
		Zekâ oyunu	K28	1
	Yerine göre	Masa oyunu	K1, K7, K9, K13, K16, K21, K27, K28	8
		Bahçe oyunu	K1, K9, K18, K23, K24, K25	6
		Hareketli oyun	K2, K4, K17	3

Katılımcıların, “çocuk için oyun tercihi” ana teması, dört tema temelinde ifade edilmiştir. Bunlar amacına ve içeriğine göre, kişi sayısına göre, türüne göre ve yerine göre. Bu bağlamda amacına ve içeriğine göre temasına, sembolik oyun (10), geleneksel oyun (6), rekabet oyunu (4) ve paralel oyun (3) ifadeleriyle toplamda 23 kez; kişi sayısına göre temasına, grup oyunu (7) ve bireysel oyun (3) ifadeleriyle toplamda 10 kez; türüne göre temasına, kurallı oyun (8), serbest oyun (5), Montessori oyunları (4) ve zeka oyunu (3) ifadeleriyle toplamda 20 kez; yerine göre temasına, masa oyunu (8), bahçe oyunu (4) ve hareketli oyun (4) ifadeleriyle toplamda 16 kez değinilmiştir (Çizelge 3.81). Bu doğrultudaki bazı ifadelere aşağıda yer verilmiştir:

Bu kapsamda katılımcılar, okul öncesi dönem çocuğunun oyun tercihleri çoğunlukla amacına-içeriğine ve türüne göre oyunlardır. Bu oyunlardan sembolik ve geleneksel oyunların oynanmasını tercih eden öğretmenler, bu oyunlar sayesinde çocuğun hayata hazırlandığını ifade etmektedirler. Aynı zamanda grup oyunlarının çocukların sosyal gelişimi açısından tercih edilir olduğunu, kurallı ve masa oyunlarının okul öncesi dönem çocuk için oldukça tercih edilen oyunlar arasında yer aldığının belirtmişlerdir.

Çizelge 3.81. Katılımcıların Çocuk İçin Oyun Tercihi

Ana Tema	Tema	Kodlar	Katılımcılar	Sıklık
Çocuk için oyun tercihi	Amacına ve içeriğine göre	Sembolik oyun	K3, K5, K6, K8, K10, K14, K15, K18, K21, K23	10
		Geleneksel oyun	K4, K6, K15, K20, K27, K29	6
		Rekabet oyunu	K6, K15, K21, K22	4
		Paralel oyun	K3, K6, K15	3
	Kişi sayısına göre	Grup oyun	K6, K7, K11, K12, K15, K26, K28	7
		Bireysel oyunu	K6, K15, K21	3
	Türüne Göre	Kurallı oyun	K1, K6, K8, K15, K25, K26, K27, K29	8
		Serbest oyun	K6, K15, K19, K22, K30	5
		Montessori oyunları	K6, K14, K15, K18	4
		Zekâ oyunu	K3, K6, K15	3
	Yerine göre	Masa oyunu	K1, K5, K6, K13, K14, K15, K17, K24	8
		Bahçe oyunu	K6, K9, K15, K23	4
		Hareketli oyun	K2, K6, K8, K15	4

Katılımcılar tarafından oyun alanlarında kullanılması tavsiye edilen malzemeler, “oyun elemanı özellikleri” ana temasıyla, altı tema temelinde ifade edilmiştir. Bunlar malzeme, tasarım özelliği, sağlıklı, güvenli, sürdürülebilir ve estetikdir. Bu bağlamda malzeme temasına doğal ifadesiyle toplamda 20 kez; tasarım özelliği temasına yapılandırabilir ifadesiyle toplamda 8 kez; sağlıklı temasına zararlı, toksik olmayan (6), hijyenik ve temiz (2) ve ergonomik olma (2) ifadeleriyle toplamda 10 kez; güvenli temasına güvenli olma ifadesiyle toplamda 6 kez; sürdürülebilir temasına dayanıklı olma ifadesiyle toplamda 5 kez; estetik temasına renk özelliği (3) ve ilgi çekici (2) ifadeleriyle toplamda 5 kez değinilmiştir (Çizelge 3.82).

Bu doğrultudaki bazı ifadelere aşağıda yer verilmiştir:

Bu kapsamda katılımcılar, oyun alanında kullanılan malzemelerin doğal ve yapılandırabilir materyalden olmasını zararlı, toksik madde içermeyen hijyenik ve temiz malzemeler ile güvenli, dayanıklı ve çocukların kullanımına uygun olmasını tercih etmektedirler. Bunun yanında estetik açıdan çocukların göz koordinasyonunu bozmayan dikkatlerini dağıtmayacak renklerin (mavi, gri, kahverengi, vb.) kullanılmasını ve aynı zamanda malzemelerin çocukların ilgisini çekecek şekilde tercih edilmesi gerekmektedir.

Çizelge 3.82. Katılımcıların Oyun Elemanlarına İlişkin Önerileri

Ana Tema	Tema	Kodlar	Katılımcı	Sıklık
Oyun Elemanı Özellikleri	Malzeme	Doğal	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K8, K11, K13, K14, K16, K18, K20, K22, K23, K24, K25, K28, K29, K30	20
	Tasarım özelliği	Yapılandırılabilir	K2, K6, K7, K9, K15, K17, K19, K27	8
	Sağlıklı	Zararlı, toksik olmayan	K6, K11, K12, K21, K26, K28	6
		Hijyenik ve temiz	K6, K11	2
		Ergonomik	K6, K10	2
	Güvenli	Güvenli olma	K6, K21, K22, K23, K25, K26	6
	Sürdürülebilir	Dayanıklı olma	K6, K11, K21, K28, K29	5
	Estetik	Renk özelliği	K1, K6, K8	3
		İlgi çekici	K6, K25	2

Katılımcılara göre, oyun alanlarında “dikkat gerektiren hususlar” sorusuna cevaplar malzeme seçimi sorusuyla benzerlik göstermektedir. Katılımcılar soruyu doğru algılayamamış ve oyun elemanlarının özelliklerini güvenlik açısından değerlendirmişlerdir. Bu değerlendirmelere örnek cümlelerle aşağıda yer verilmiştir;

“Çocuklara fiziksel açıdan zarar verebilecek oyun araç gereçlerin olmaması gerekiyor.”
(K14)

“Şiddet içeren çocukları şiddete yönlendirecek oyun malzemeleri kesinlikle olmamalı.”
(K15)

“Can güvenliğini tehlikeye atabilecek şeyler olmamalı, doğal malzemeler olmalı” (K24)

Oyun alanlarında dikkat edilmesi gereken en önemli faktör güvenlidir. Sağlanmış olan güvenlik sayesinde çocuk oyununu rahat bir şekilde oynamaktadır ve gelişimi konusunda herhangi bir sorun ile karşılaşılmasının önüne geçilmektedir. Güvenlik çocuğun sağlıklı büyümesi için oldukça önem arz etmektedir. Oyun alanlarında bulunan riskleri önlemek, çocukların birbirlerine zarar vermesine neden olacak malzeme ve materyal kullanımından kaçınmak gerekmektedir.

Katılımcıların görüşlerine göre, oyun alanı ve çocuk gelişiminin birbirleriyle olan etkileşimleri “entegrasyon/ilişki” ana temasıyla, üç tema temelinde ifade edilmiştir.

Bunlar; uyaran zenginliği, fonksiyonel yapısı ve etkileşim özelliğidir. Bu bağlamda uyaran zenginliği temasına isteklendirmeli (1) ifadesiyle toplamda 1 kez; fonksiyonel yapısı temasına, gelişim süreçlerine katkı (2) ve sosyalleşmeye katkı (2) ifadeleriyle toplamda 4 kez; etkileşim özelliği temasına, bütünleşmeli (11), destek vermeli (10), güdülenmeli (3) ve aynı hedefe odaklanmalı (1) ifadeleriyle toplama 25 kez değinilmiştir (Çizelge 3.83).

Bu doğrultudaki bazı ifadelere aşağıda yer verilmiştir:

Bu kapsamda oyun alanı ve çocuk gelişimi entegrasyonunun temelinde, oyun alanlarında çocukların dikkatini çekecek uyaranların çokluğu ve sosyal beceriler dahilinde sosyal gelişim dahil bütün gelişim türlerine destek olmaktadır. Aynı zamanda oyun alanı ve çocuk gelişimi doğru orantılı olduğu için bir bütün olarak ele alınmalı ve çocukların hayatına pozitif etkisi olduğu göz ardı edilmemelidir.

Çizelge 3.83. Katılımcıların çocuk gelişimi ve oyun alanı ilişkisine dair önerileri

Ana Tema	Tema	Kategori	Katılımcı	Sıklık
Entegrasyon/ ilişki	Uyaran zenginliği	İsteklendirmeli	K1	1
	Fonksiyonel yapısı	Gelişim süreçlerine* katkı	K29, K30	2
		Sosyalleşmeye katkı	K2, K22	2
	Etkileşim Özelliği	Bütünleşmeli	K3, K6, K9, K10, K11, K15, K17, K19, K21, K23, K26	11
		Destek vermeli	K4, K5, K12, K14, K16, K18, K20, K24, K25, K27	10
		Güdülenmeli	K7, K8, K12	3
		Aynı hedefe odaklanmalı	K28	1

*Fiziksel gelişim, sosyal gelişim, duygusal gelişim, bilişsel gelişim, psikolojik gelişim
Katılımcıların, çalıştıkları okulun okul bahçesini tasarımları açısından değerlendirmesi sonucu “tasarım özellikleri” ana teması, altı tema temelinde ifade edilmiştir. Bunlar; topoğrafya, bitki varlığı, fonksiyonellik, çeşitlilik, güvenli ve estetikdir. Bu bağlamda topoğrafya temasına geniş (9), dar (4), engebeli (3) ve düz (1) ifadeleriyle toplamda 17 kez; bitki varlığı temasına zayıf (4) ve güçlü (2) ifadeleriyle toplamda 6 kez; fonksiyonellik temasına yetersiz (8), gelişime açık (7) ve yeterli (4) ifadeleriyle toplamda 19 kez; çeşitlilik temasına yetersiz (8) ve yeterli (1) ifadeleriyle toplamda 9 kez; güvenli temasına, güvenli (2), tehlikeli (1) ve bakımsız (1) ifadeleriyle 4 kez ve estetik temasına ilgi çekici ifadesiyle 1 kez değinilmiştir (Çizelge 3.84).

Bu doğrultudaki bazı ifadelerle aşağıda yer verilmiştir:

Bu kapsamda okul bahçelerinin, geniş bir arazi üzerine kurulması gereken doğa ile uyumlu engebeli alanların olduğu ve çocukların güvenliği açısından kullanımların düz bir zeminde bulunduğu, çocuklara zarar vermeyen (toksik, zehirli, alerjen gibi) bitkiler kullanılarak güçlü bir bitkilendirilmenin yapıldığı, oyun alanlarının (oyun parkı, geleneksel oyun alanı gibi) yeterli olduğu, oyun elemanı (oyun evi, tırmanma elemanları gibi) ve oyun donatılarının (kum ve su havuzu gibi) çeşitlilik gösterdiği, güvenli, temiz ve bakımlı aynı zamanda estetik değer taşıyan alanlar olması gerekmektedir.

Çizelge 3.84. Katılımcıların çalışma alanındaki okul bahçelerine ilişkin değerlendirmeleri

Ana Tema	Tema	Kategori	Katılımcı	Sıklık
Tasarım özellikleri	Topoğrafya	Geniş	K3, K4, K11, K13, K15 K22, K23, K24, K29	9
		Dar	K9, K27, K28, K30	4
		Engibeli	K1, K2, K26	3
		Düz	K15	1
	Bitki varlığı	Zayıf	K16, K24, K28, K30	4
		Güçlü	K5, K11	2
	Fonksiyonellik	Yetersiz	K5, K6, K8, K10, K12, K17, K18, K28	8
		Gelişime açık	K4, K7, K9, K12, K14, K18, K28	7
		Yeterli	K2, K20, K21, K23	4
	Çeşitlilik	Yetersiz	K12, K16, K20, K23, K24, K25, K27, K30	8
		Yeterli	K22	1
	Güvenli	Güvenli	K22, K26	2
		Tehlikeli	K28	1
		Bakımsız	K19	1
	Estetik	İlgi çekici	K14	1

Katılımcıların, çalıştıkları okulun oyun alanlarını tasarımları açısından değerlendirilmesi sonucu “oyun alanı tasarım özellikleri” ana temasıyla, dört tema temelinde ifade edilmiştir. Bunlar alan seçimi, oyun elemanı, oyun alanı çeşitliliği ve fonksiyonelliktir. Bu bağlamda alan seçimi temasına doğru (2) ve yanlış (2) ifadeleriyle toplamda 4 kez; oyun elemanı temasına yetersiz (15), yeterli (10), gelişime açık (8) ve ergonomik (2) ifadeleriyle toplamda 35 kez; oyun alanı çeşitliliği temasına yetersiz ifadesiyle toplamda 6 kez ve fonksiyonellik temasına güvenli (2), bakımsız (2), dayanıksız (1) ve erişilebilir (1) ifadeleriyle toplamda 6 kez değinilmiştir (Çizelge 3.85).

Bu doğrultudaki bazı ifadelere aşağıda yer verilmiştir:

Bu kapsamda oyun alanlarının tasarımında, doğru arazi seçimi yapılmalı ve ergonomik tasarım standartları gözetilmelidir. Çocuğun gelişimine yönelik çeşitli oyun elemanlarına yer verilmelidir. Ayrıca oyun alanları oyun parkı, geleneksel oyun alanı, oyun parkurları, kum havuzu, su havuzu gibi kullanım alanları ile çeşitlendirilmelidir. Oyun alanı tasarımında elemanların kullanım zonlarına ve alanın emniyet açısından güvenliğine dikkat edilmeli ve engelli kullanıcıların erişimine ve her yaştan çocuğun kullanımına uygun olarak tasarlanmalıdır.

Çizelge 3.85. Oyun Alanı Tasarım Özellikleri

Ana Tema	Tema	Kategori	Katılımcı	Sıklık
Oyun Alanı tasarım özellikleri	Alan seçimi	Doğru	K5, K10	2
		Yanlış	K2, K16	2
	Oyun Elemanı	Yetersiz	K4, K5, K6, K8, K9, K15, K16, K17, K18, K19, K21, K24, K25, K27, K28	15
		Yeterli	K1, K3, K7, K10, K12, K13, K14, K22, K26, K29	10
		Gelişime açık	K6, K11, K17, K19, K20, K28, K29, K30	8
		Ergonomik	K11, K15	2
	Oyun Alanı Çeşitliliği	Yetersiz	K5, K20, K23, K24, K27, K29	6
	Fonksiyonellik	Güvenli	K25, K27	2
		Bakımsız	K5, K6	2
		Dayanaksız	K25	1
		Erişilebilir	K5	1

Katılımcıların çalıştığınız okulun eğitimin bir parçası olarak hizmeti konusunda fikirleri, eğitimin parçası temasıyla, üç kategori temelinde ifade edilmiştir. Bunlar evet, kısmen ve hayırdır. Bu bağlamda evet kategorisine toplamda 27 kez; kısmen kategorisine toplamda 2 kez ve hayır kategorisine toplamda 1 kez değinilmiştir (Çizelge 3.86).

Bu doğrultudaki bazı ifadelere aşağıda yer verilmiştir:

Bu kapsamda oyun alanlarının eğitimin bir parçası olarak hizmeti, çocukların motivasyonunu artırmak için kullanılabilir. Oyunlar, problem çözme becerilerini geliştirmek, işbirliği ve iletişimi teşvike, sosyal ve duygusal becerileri güçlendirmek, yaratıcılığı desteklemek ve fiziksel aktiviteleri geliştirmek için bir araçtır.

Oyun alanları ise tüm bunlara uygun ortam sağlayarak çocuklara zengin öğrenme deneyimi sunmaktadır. Bu sayede hem çocukların eğitimine hizmet eder hem de öğrenme süreçlerini keyifli bir hale getirirler. Ayrıca, eğitimciler için materyal kaynağı olarak görülebilmekte ve çocuklar ile aralarında birer köprü görevi gören oyun alanları bu açıdan çocuğun eğitim hayatında önemli bir yere sahip olmaktadır. Oyun alanlarını eğitimin bir parçası olarak kullanabilmek iş kolaylaştırıcı olmaktadır. Çocuğa ulaşma konusunda daha hızlı ve etkili bir yol olarak görülmektedir.

Çizelge 3.86. Katılımcıların Oyun Alanının Eğitimin Parçası Olarak Hizmeti

Tema	Kategori	Katılımcılar	Sıklık
Eğitimin parçası	Evet	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K9, K10, K11, K12, K13, K14, K15, K16, K17, K18, K19, K20, K21, K22, K23, K25, K26, K27, K28, K29	27
	Kısmen	K24, K30	2
	Hayır	K8	1

Katılımcıların, oyun alanlarının tasarımına yönelik herhangi bir alana bağlı olmaksızın tasarımı hakkında fikirleri, “oyun alanı tasarımı” ana temasıyla, beş tema temelinde ifade edilmiştir. Bunlar ekolojik, fonksiyonellik, çeşitlilik, estetik ve yasallıktır. Bu bağlamda ekolojik temasına doğal materyal (9), cansız öge (8) ve canlı öge (5) ifadeleriyle toplamda 22 kez; fonksiyonel temasına doğa etkileşimi (10), güvenli (9), erişilebilir (3), kullanılabilirlik (2) ve ergonomik (2) ifadeleriyle toplamda 26 kez; çeşitlilik temasına oyun elemanı çeşitliliği (12), donatı çeşitliliği (9) ve oyun alanı çeşitliliği (5) ifadeleriyle toplamda 26 kez ve estetik temasına tasarım bütünlüğü (3) ifadesiyle toplamda 3 kez ve yasallık temasına yönetmeliğe uygun (3) ifadesiyle toplamda 3 kez değinilmiştir (Çizelge 3.57). Bu doğrultudaki bazı ifadeler aşağıda yer verilmiştir:

Bu kapsamda oyun alanlarının tasarımının doğa temelli bir yaklaşımla, doğal ve cansız öge kullanımına ve bitkilendirmeye dikkat edilerek oluşturulması, tasarımın kullanılabilirliği, erişilebilirliği, ergonomisi ve güvenliğinin ön planda olması, oyun elemanı ve donatıları açısından çeşitli olması gerekmektedir. Ayrıca yapılacak olan tasarımların yönetmeliğe uygun olmalıdır. Oyun alanları bölümlere ayrılarak farklı alanlarda olması gerekmektedir.

Örneğin bir alan tamamen sanat aktivitelerine yönelik olacak şekilde tasarlanmalı elemanlar ve donatılar tamamen bu alana uygun olacak şekilde tasarlanmalıdır. Bunların yanı sıra tasarım estetik açıdan çocuğun ilgisini çekmelidir.

Çizelge 3.87. Oyun Alanı Tasarımı

Ana Tema	Tema	Kategori	Katılımcı	Sıklık
Oyun alanı tasarımı	Ekolojik	Doğal materyal	K2, K3, K8, K15, K16, K18, K20, K17, K19	9
		Cansız öge	K12, K17, K19, K20, K21, K24, K25, K27	8
		Bitkisel öge	K4, K6, K17, K24, K27	5
	Fonksiyonellik	Doğa etkileşimi	K2, K4, K5, K6, K11, K14, K15, K16, K18, K20	10
		Güvenli	K2, K7, K9, K10, K13, K15, K17, K22, K26	9
		Erişilebilir	K8, K18, K19	3
		Kullanılabilirlik	K23, K30	2
		Ergonomik	K4, K9	2
	Çeşitlilik	Oyun Elemanı çeşitliliği	K9, K13, K17, K18, K19, K20, K21, K23, K24, K25, K27, K30	12
		Donatı çeşitliliği	K1, K4, K9, K21, K23, K25, K27, K28, K29	9
		Oyun alanı çeşitliliği	K13, K15, K18, K19, K20	5
	Estetik	Tasarım bütünlüğü	K9, K12, K26	3
	Yasallık	Yönetmeliğe uygun (yasal olma)	K7, K22, K28	3

3.2. TARTIŞMA

Çocukların, okul öncesi dönemi (3-6 yaş) fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik gelişimlerinin gerçekleştiği, geleceğe sağlıklı bireyler yetiştirmenin ve en hızlı büyüme gösterdikleri zaman aralığını kapsamaktadır. Okul öncesi dönem çocuğun bütüncül gelişimi üzerinde aktif rol oynayan oyunun oynanması için gerekli olan çocuk oyun alanları okul bahçelerinin en önemli alan kullanımlarındandır. Bu nedenle okul bahçelerinde yer alan oyun alanı ve oyun elemanları çocuk gelişimini destekleyecek şekilde uzman kişilerce tasarlanması gerekmektedir. Benzer bir çalışmada bu görüş (Kaya, 2020) “...oyun alanları uzman kişiler tarafından çocuğu dışarı çıkmaya teşvik eden, çocuğun fiziksel, sosyal ve zihinsel gelişimine katkı sağlayacak şekilde tasarlanmalıdır...” şeklinde desteklenmiştir.

Bu araştırmada incelenen anaokulu bahçelerinin mevcut durumları değerlendirildiğinde; Bayraktepe Anaokulu okul bahçesi miktarı 3000 m², oyun alanı miktarı 150 m², eğitim alan ocuk sayısı ise 103 kişidir. ocuk başına dūřen okul bahçesi miktarı yaklaşık 29 m², oyun alanı miktarı ise yaklaşık olarak 1.4 m² dir. TSE'nin belirlediği standartlara göre Türkiye'de kiři başına dūřen okul bahçesi miktarı 5 m²'dir. Yılmaz & Bulut (2003)' ye göre 250-1000 m² byklğindeki bahçelerde, kiři başına dūřen oyun alanı miktarı 5-10 m² arasında değişmektedir. Bu doğrultuda anaokulunun okul bahçesi standartların üstünde yer alsa da oyun alanı miktarı açısından yetersiz kalmaktadır.

Bayraktepe Anaokulunda bulunan klasik oyun parkının okul öncesi dönem yař aralığının sadece 5-6 yař aralığına uygun şekilde tasarlandığı 3-4 yař aralığının kullanımına uygun olmadığı ve TS EN 1176-1 standartları çerçevesinde incelendiğinde platform yüksekliğinin standarttın 40 cm üzerinde olduğu saptanmıştır. Oyun parklarında bulunan elemanların çocuğun güvenliğini riske atmayacak şekilde kullanıcının yaşına uygun tasarlanması gerekmektedir. Ancak, anaokulun oyun parkının bu bağlamda güvenlik ve ergonomik açıdan yetersiz olduğu görülmektedir. Arat & Bulanık (2020)'a göre “ocuk oyun alanlarında yer alan ekipmanlar çocukların antropometrik verilerine uygun olmalı” bulgusu ile ocuk ergonomisinin önemi vurgulanmıştır. Oyun parkında renk kullanımın gri ve sarı renklerle sınırlı kaldığı görülmektedir. Tasarımda renk özelliği çocukların gelişiminde önemli bir rol oynamaktadır. Örneęin ocuęun gelişimine katkı sağlayan bir oyun parkında kullanılan renkler kontrast renklerden (turuncu, mor gibi) oluşması çocuğun zıtlık kavramını daha rahat öğrenmesini, kırmızı ve beyaz renklerden oluşması milliyetçilik ruhunu çocuğun bilincine işleme konusunda fayda sağlamaktadır. Bu dūřnce okul öncesi ocuk mobilyalarının renk seçimlerinin ocuk psikolojine etkileri konusunda çalışma yapan Burdurlu vd., (2004)'in görüşleri ile benzerlik göstermektedir. Oyun parkı, plastik ve metal malzemeden yapılmıştır. Bu durum oyun parkının ekonomik açıdan olumlu bir yönü olarak görülse de doğal malzemelere yer verilmemesi çocuğun doęa ile etkileşimi konusunda kısıt yaratmaktadır. Ayrıca oyun elemanlarında doğal malzemenin kullanılması çocuğun güvenliği için önem arz etmektedir. Abbasoęlu & Sunalp (2015)' e göre “ocuk elemanlarında ise sert sivri köşeli, metal aksamalı tasarımlar kullanılmamalı, malzeme olarak da doğal, yumuşak malzemeler tercih edilmeli”dir. Bayraktepe Anaokulunda oyun alanlarında bulunan oyun elemanlarının bakımsız ve onarımlarının yapılmamış olması çocukların güvenliğini riske atmaktadır. Bayraktepe Anaokulunda bulunan kum havuzu çocuklara farklı bir oyun alanı imkanı sunmaktadır.

Kum havuzu, çocukların yaratıcılıklarını ve sosyal becerilerini geliştirmeleri için önemli birer imkandır. Ancak, kum havuzunun çevresindeki beton bordürlerin çocukların güvenliği açısından gözden geçirilmesi gerekmektedir. Bu çalışmada olduğu gibi kum havuzuna yönelik araştırmaların yapıldığı diğer çalışmada da benzer değerlendirmeler yapılmıştır (Durualp & Aral, 2010; Ummanel, 2017; Derin, 2024).

Geleneksel oyunların çizimleri ve renklendirmeleri yapılarak zemine işlenmiş olması, çocukların bu oyunları keşfetmesini ve oynamasını teşvik etmektedir. Ancak, oyun alanının sert zemin olması, çocukların güvenliği ve konforu açısından bazı soru işaretleri doğurmaktadır (Aypay, 2016). Okul bahçesinde kullanılan bitki seçiminde Özgür (2000)'de belirtilen çocuk oyun alanlarında kullanılmaması gereken alerjen polenlere sahip bitkilerin seçilmemesine dikkat edilmemiştir. Okul bahçesinde bulunan Morus alba (Akdut) türü polenleriyle alerjik reaksiyonlara yol açabilmektedir. Ayrıca, okul bahçesinde bitkisel uygulamada işlevsellik düşünülmediği çocuklara fiziksel olarak zarar verecek oyun elemanlarının etrafında herhangi bir sınırlayıcı bitki kullanılmamıştır (Uluğ, 2007).

Cevat Şahin Anaokulu, okul bahçesi miktarı 1000 m², oyun alanı miktarı 250 m², eğitim alan çocuk sayısı ise 201 kişidir. Çocuk başına düşen okul bahçesi miktarı yaklaşık 4.9 m², oyun alanı miktarı ise yaklaşık olarak 1.2 m² dir. Bu doğrultuda anaokulunun okul bahçesi ve oyun alanı miktarı standartlar açısından yetersiz kalmaktadır. Cevat Şahin Anaokulu oyun alanı sadece oyun parkı ile sınırlı kalmıştır. Çocukların gelişimi açısından oyun alanı ve oyun elemanlarının çeşitlilik göstermesi oldukça önemlidir. Türkan & Önder (2011)' de benzer bir çalışmada “oyun alanı ve elemanlarında çeşitlilik olmamasının çocukların fiziksel ve zihinsel gelişimleri açısından sınırlanmalarına neden olduğunu” söylemektedir.

Cevat Şahin Anaokulu oyun parkı kauçuk zemin üzerine konumlandırılmıştır. Yüzey döşemesi çocukların güvenliği açısından uygun olsa da hasarlı ve bakımsız olmaları çocuklar açısından güvenlik açığı oluşturmaktadır. Benzer durum Çiftçi (2020)'nin çalışmasına göre Hatay ili İskenderun ilçesinde yer alan anaokulu okul bahçesinde yer alan oyun parklarında da görülmektedir. Bayraktepe Anaokulu oyun parkında görülen platform yüksekliğinin fazla olması ve renk özelliği açısından yetersiz işleve sahip olması gibi sorunlar Cevat Şahin Anaokulunda da görülmektedir.

Oyun alanındaki donatıların çocuklara uygunluğu ve güvenli olması kritik bir öneme sahiptir. Ancak, Cevat Şahin Anaokulundaki oyun alanında bulunan iki çardağın bağlantı noktaları ve ankrajları çocuklar için risk taşımaktadır. Diğer bir güvenlik sorunu ise oyun parkının çelik konstrüksiyonunun, yani korkuluklar ve iskeletlerin, paslanmış ve bakımsız olması riskidir. Paslanmış metal parçalar kesiklere yol açabilmekte ve tetanoz gibi enfeksiyon riskini artırabilmektedir. Ayrıca, bakımsız metal iskeletler güç kaybederek çarpılma veya kırılma gibi tehlikeli durumlara neden olabilmekte ve bu da çocuklarda ciddi yaralanmalara yol açabilmektedir. CPSC (2010)'na göre "...kullanılacak metal elemanlar, leke tutmayan, paslanmayan ve keskin yüzeylere sahip olmayan özelliklerde seçilmesi gerekmektedir. Ayrıca, düzenli bakım ve onarımları yapılmayan oyun elemanları, çocukların sağlık ve güvenliğini tehdit etmektedir..." görüşü ile bu konuya dikkat çekmektedir.

Cevat Şahin Anaokulunda da bitki seçimi konusunda çocuklara zarar verecek zehirli ve alerjen yapıda türler bulunmaktadır. Zararlı bitki türleri (örneğin; Süs Eriği, Yalancı Akasya) çocuklar için potansiyel riskler taşıyabilmektedir. Bu bitkilerin dikenli veya zehirli olabileceği düşünüldüğünde, çocukların güvenliği için daha uygun seçimler yapılmalıdır. Arslan ve Ekici (2023)'de çocuk oyun alanlarında yapılan bitki seçimleri konusunda benzer değerlendirmede bulunmuştur.

Düzce Anaokulu, okul bahçesi miktarı 520 m², oyun alanı miktarı 125 m², eğitim alanı çocuk sayısı ise 95 kişidir. Çocuk başına düşen okul bahçesi miktarı yaklaşık 5.4 m², oyun alanı miktarı ise yaklaşık olarak 1.3 m² dir. Bu doğrultuda anaokulunun okul bahçesi standartlara uyarken oyun alanı miktarı standartlar açısından yetersiz kalmaktadır.

Düzce Anaokulu oyun parkında kauçuk zemin kullanımı, oyun elemanlarının bakımsızlığı, renk özelliği açısından yetersiz işlev ve materyallerde soyulma ile hasar söz konusudur. Klasik olarak tasarlanmış bu oyun parkı da çocukların gelişimi açısından yetersiz kalmaktadır. Arslan Muhacir ve Özalp (2011), araştırmalarında Türkiye'deki okul bahçelerinin çocukların gelişimini yeterince destekleyecek niteliklere sahip olmadığını ve bu alanlarda plansız ve yetersiz uygulamaların bulunduğunu belirlemişlerdir. Çocukların güvenli bir şekilde oyununu oynayabilmeleri adına oyun alanlarında her ekipmanın 1,83 m olacak şekilde güvenlik alanının bulunması gerekmektedir. Ancak, oyun alanlarında kullanım zonu bulunmamaktadır ve bu durum, çocukların düşmeleri halinde baş, kol veya bacak gibi bölgelerini ciddi şekilde yaralamalarına sebep olabilmektedir (Arslan Muhacir ve Yavuz Özalp, 2016).

Düzce Anaokulu oyun parkı elemanları çeşitli canlı ve parlak renk kombinasyonları oluşmakta ve dikkat dağınıklığına ve çocukların sağlıklı gelişimini kısıtlayabilmektedir. Oyun alanlarında daha yumuşak renk seçimlerinin yapılması çocukların göz koordinasyonu ve dikkat odakları açısından oldukça önemlidir. Tandoğan (2021)'de çocuk oyun alanlarında renk seçimi açısından bu düşünceyi desteklese de Gür ve Zorlu (2002) ise “her yaş grubundan çocuğun canlı ve parlak renkleri sevdiği” fikrini belirterek bu düşünceye zıt bir değerlendirme yapmıştır.

Düzce Anaokulu, kum havuzu çevresi bordür ile sınırlandırılmış ve kum materyali kullanıma bağlı olarak azalmıştır. Ancak, kum materyali yenilenmemiş olup kum havuzunun kullanılmamaktadır. Bu durum oyun donatısının var olmasına rağmen çocuk gelişimine katkısının olmamasının bakım ve onarım yetersizliğinden kaynaklandığının bir göstergesidir. Ummanel (2017) “...kum havuzlarının ortadan kaldırılması veya göz ardı edilmesinin bir eğitim aracı olarak verilen önemin azalmasına neden olduğunu...” söylemektedir.

Düzce Özel Eğitim Anaokulu, okul bahçesi miktarı 500 m², oyun alanı miktarı 9 m², eğitim alan çocuk sayısı ise 125 kişidir. Çocuk başına düşen okul bahçesi miktarı yaklaşık 4 m², oyun alanı miktarı ise yaklaşık olarak 0.07 m² dir. Bu doğrultuda anaokulunun okul bahçesi standartlarına uymadığı oyun alanı miktarı olarak standartların çok aşağısında yer alıp oldukça yetersiz kaldığı görülmektedir. Düzce Özel Eğitim Anaokulu, diğer çalışma alanlarından farklı olarak okul öncesi dönem engelli çocuklara hizmet veren bir kurumdur. Engelli çocukların gelişim düzeyleri yaşlılarından farklılık göstermekle birlikte, bu durum oyunlarını kısıtlamaktadır. Ancak, bu kısıtlama oyun geliştirme sürecinde büyük bir fark yaratmamakta; sadece oyun oynamayı yavaşlatmaktadır (Hekim & Tokgöz, 2016). Bu doğrultu da okul bahçelerinde oyun alanlarının yeterli düzeyde olması engelli çocuklar içinde önem arz etmektedir.

Düzce Özel Eğitim Anaokulunda oyun alanı olarak nitelendirilebilecek tek alan kum havuzudur. Çocukların fiziksel, sosyal, psikolojik, duygusal ve bilişsel gelişimleri açısından oyun alanı çeşitliğinin olması önemlidir. Ancak, anaokulunun kum havuzu tek başına çocukların gelişimini desteklemekte yetersiz kalmaktadır. Kum havuzu, okul bahçesinin arkasında yer almakta olup sadece engelli kullanıcılar için değil normal kullanıcılar içinde erişilebilir değildir. Uslu vd., (2016) “oyun alanları her çocuk için uygun olarak tasarlanmalı ve erişilebilir olmalıdır” görüşü ile bu durumun önemini vurgulamaktadır.

Oyun alanının çevresi çocuk emniyeti açısından tehlikeli, risk taşıyan, yaralama ve düşmeye sebebiyet verecek faktörlerden meydana gelmelidir. Ancak, Düzce Özel Eğitim Anaokulu, okul bahçesinde çeşitli tehlikeli faktör (engebeli alan, açıkta kalan jeneratör ve elektrik kasa alanları gibi) bulundurmaktadır. Little ve Eager (2010) çalışmalarında “çocukların, oyun alanındaki gizli tehlikelerden (sıkışma, boğulma gibi) korunması ve kendi kapasitelerine uygun algılarına dayanarak istedikleri aktiviteleri seçme özgürlüğüne sahip olması gerektiğini” vurgulamaktadır. Türkiye’ de tehlikeli oyun alanlarına yönelik Erbay ve Saltalı (2012), annelerin çocuklarının dış mekân oyunları konusunda endişe duyduklarını tespit etmiştir. Benzer şekilde, Cevher Kalburan ve Yurt (2011) tarafından okul öncesi öğretmenleriyle yapılan görüşmelerde, öğretmenler ebeveynlerin dış mekân oyunları ile ilgili kaygılı olduklarını ve bu konuda aşırı korumacı davrandıklarını belirtmişlerdir.

Güzelbahçe Anaokulu, okul bahçesi miktarı 1031 m², oyun alanı miktarı 380 m², eğitim alan çocuk sayısı ise 117 kişidir. Çocuk başına düşen okul bahçesi miktarı yaklaşık 8.8 m², oyun alanı miktarı ise yaklaşık olarak 3.2 m² dir. Bu doğrultuda anaokulunun okul bahçesi standartlarına uyduğu ancak oyun alanı miktarı olarak standartlar açısından yetersiz kaldığı görülmektedir.

Oyun parkı okul öncesi dönem yaş grubuna uygundur. Renk özelliği diğer çalışma alanları ile aynı sorunu taşımaktadır. Oyun parkı oyun alanı zemin yüzeyi yapay çim yüzey döşemesi ile kaplanmıştır. Oyun alanı yüzey malzemelerinde çeşitlilik göstermesi ve çocuğun güvenliğine uygun olması gerekmektedir. Ayan & Ulaş (2015) bu durumu “oyun alanlarının yüzeylerinde organik gevşek dolgular, inorganik dolgular ve işlenmiş ürünler gibi farklı türde materyaller kullanılmalıdır” görüşü ile desteklemektedir.

Geleneksel oyun alanlarının renkli boya ve çizimleri zamana ve kullanıma bağlı olarak silinmiştir. Bu durum geleneksel oyun alanının çocuğun ilgisini çekmemesine ve dolayısıyla kullanılmamasına neden olmaktadır. Geleneksel oyunlarının oynanmasının çocuk gelişimine katkısının önemini Gökşen (2014) çalışmasında “geleneksel oyunları oynayarak büyüyen çocuklar kendilerini gerçekleştirme, hayatlarında başarılı ve mutlu olma konusunda diğerlerine kıyasla daha avantajlıdır” şeklinde vurgulamıştır. Güzelbahçe Anaokulunda ekim ve dikim alanı kullanılmamaktadır. Bu alanlar çocukların bitki ekimi yapması için uygun ortamlardır. Çukur (2011) çalışmasında “bitki ekimi, çocukların bitkileri tanınması, bitkilerin yaşam döngülerini öğrenmeleri ve el becerilerini geliştirmeleri açısından önemli bir faaliyettir” görüşü benzer şekilde desteklemektedir.

İstiklal Anaokulu, okul bahçesi miktarı 900 m², oyun alanı miktarı 155 m², eğitim alan çocuk sayısı ise 145 kişidir. Çocuk başına düşen okul bahçesi miktarı yaklaşık 6.2 m², oyun alanı miktarı ise yaklaşık olarak 1.06 m² dir. Bu doğrultuda anaokulunun okul bahçesi standartlarına uyduğu ancak oyun alanı miktarı olarak standartlar açısından yetersiz kaldığı görülmektedir. Anaokulu okul bahçesi oyun alanlarının yeterliliği üzerine Kamer Aksoy vd., (2022) tarafından yapılmış bir diğer benzer çalışmada Aydın ili içinde benzer sonuçlara rastlanmıştır.

İstiklal Anaokulu oyun parkının, klasik tasarıma sahip olduğu, renk özelliği açısından yetersiz işlevi olan, kauçuk zemin üzerine kurulmuş fakat döşeme de hasarları olan bakımsız ve onarıma ihtiyacı olduğu gözlemlenmiştir. Oyun alanlarının güvenlik ve donanım bakımından incelendiği Ogelman vd., (2022) çalışmalarında Sinop ilinde bulunan anaokulu/ilkokulların oyun alanlarının güvenlik ve donanım açısından daha iyi olduğu, Samsun ilinin daha kötü durumda olduğunu araştırma sonuçlarından elde etmiştir.

Konuralp Anaokulu, okul bahçesi miktarı 1057 m², oyun alanı miktarı 135 m², eğitim alan çocuk sayısı ise 165 kişidir. Çocuk başına düşen okul bahçesi miktarı yaklaşık 6.4 m², oyun alanı miktarı ise yaklaşık olarak 0.8 m² dir. Bu doğrultuda anaokulunun okul bahçesi standartlarına uyduğu ancak oyun alanı miktarı olarak standartlar açısından yetersiz kaldığı görülmektedir.

Konuralp Anaokulu, oyun parkı oldukça bakımsız ve çocuklar için risklidir. Parkta bulunan oyun elemanları hasarlıdır. Senyen & Erdoğan (2019) yaptıkları çalışmada “elemanların yapısal bütünlüğü etkileyecek tahribatların olması ve kısmi paslanma” gibi çalışma alanlarında benzer sonuçlar elde etmişlerdir. Oyun alanlarının ikisinin (oyun parkı ve kum havuzu) yeşil alan üzerine konumlandığı görülmüştür ve engelli kullanıcılara uygun değildir.

Körpeşler Anaokulu, okul bahçesi miktarı 4000 m², oyun alanı miktarı 260 m², eğitim alan çocuk sayısı ise 141 kişidir. Çocuk başına düşen okul bahçesi miktarı yaklaşık 28 m², oyun alanı miktarı ise yaklaşık olarak 1.8 m² dir. Bu doğrultuda anaokulunun okul bahçesi standartlarına uyduğu ancak oyun alanı miktarı olarak standartlar açısından yetersiz kaldığı görülmektedir. Körpeşler Anaokulu, Oyun parkı platform yüksekliği TS EN 1176-1 standartlarına göre maksimum 1,20 m olmalıdır. Ancak mevcut oyun parkı tepe yüksekliği 1.60 m’dir. Bu doğrultuda ergonomik ve güvenli değildir.

Körpeşler anaokulu oyun elemanları çeşitli olmasına rağmen güvenlik, sağlık ve ilgi çekicilik konusunda eksiktir. Oyun alanından gelişim konusunda tam uyum gösterebilmesi için planlama ve tasarım kriterlerini sağlamalıdır. Kiper (1999) tarafından yapılan çalışmada, çocuğun gelişimi ve mekânla kurduğu ilişki göz önünde bulundurularak, okul öncesi ve okul çağındaki çocuklar için ev girişinden çocuk oyun alanlarına kadar uzanan oyun yerlerinin tanımlanması yapılmıştır. Ayrıca, mevcut ve gelişmekte olan konut bölgelerinde oyun alanlarının etkin kullanımını sağlamak amacıyla tasarım kriterlerine odaklanılmıştır.

Körpeşler Anaokulundaki ekim-dikim alanı bakımsızdır ve bordürler zarar görmüştür. Çocukların yaşamın doğal döngüsünü anlamaları için sebze ekimi ve hayvan besleme gibi faaliyetlerde bulunmaları gerekmektedir. Ancak, Körpeşler Anaokulu bu önemli alanı, çocukların doğayı tanımalarına katkıda bulunacak şekilde kullanmamaktadır. Köşker (2019)'in çalışmasının araştırma bulgularına göre, çocuklar için doğa, hayvanlar ve bitkilerle dolu, insan yaşamından uzak ve ayrı bir ortam olarak algılanmaktadır.

Mevlûde Çıtlak Anaokulu, okul bahçesi miktarı 3323 m², oyun alanı miktarı 250 m², eğitim alanı çocuk sayısı ise 160 kişidir. Çocuk başına düşen okul bahçesi miktarı yaklaşık 20.7 m², oyun alanı miktarı ise yaklaşık olarak 1.5 m² dir. Bu doğrultuda anaokulunun okul bahçesi standartlarına uyduğu ancak oyun alanı miktarı olarak standartlar açısından yetersiz kaldığı görülmektedir.

Mevlûde Çıtlak anaokulundaki oyun parkı alanı düzensiz ve dağınık olup, geleneksel oyun alanı ise çizim ve yönlendirme eksiklikleri nedeniyle çocukların dikkatini çekmemektedir. Oyun alanındaki yardımcı araçlar, yollar, yönlendirme levhaları ve girişler, çocukların gelişimini dolaylı olarak etkiler. Yılmaz & Bulut (2003) çalışmalarında bu elemanların önemini vurgulamışlardır. Bu araçların bakım, planlama ve tasarımı, çocukların güvenliği ve konforu için önemlidir. Ancak, Mevlûde Çıtlak Anaokulu dahil olmak üzere çalışma alanlarının tamamında yolların bakımı ve yönlendirme yetersizdir.

Düzce Özel İnci Yıldız Anaokulu, okul bahçesi miktarı 350 m², oyun alanı miktarı 50 m², öğrenci sayısı ise 60'dır. Çocuk başına düşen okul bahçesi miktarı yaklaşık 5.8 m², oyun alanı miktarı ise 0.8 m² dir. Anaokulunun okul bahçesi ve oyun alanı miktarının standartlar açısından yetersiz kaldığı görülmektedir.

Düzce Özel İnci Yıldız Anaokulu, oyun alanlarının tamamında ana malzeme olarak ahşap kullanılmıştır, çünkü okul Montessori Yaklaşımı'na dayalı bir eğitim sistemini benimsemektedir. Montessori yaklaşımı, çocukların doğal keşif ve öğrenme süreçlerini destekleyen ve bağımsızlık ile özgürlük duygusunu geliştiren tasarımlarla önemli faydalar sağlamaktadır. Buldur (2019) çalışmasında “Montessori yaklaşımı, çocukların tüm gelişim alanlarını desteklemekte ve temel bilişsel süreç becerilerini geliştirmektedir.” demektedir.

Düzce Özel Oyna ve Öğren Anaokulu, okul bahçesi miktarı 2000 m², oyun alanı miktarı 200 m², öğrenci sayısı ise 66'dır. Çocuk başına düşen okul bahçesi miktarı yaklaşık 30.3 m², oyun alanı miktarı ise 3.03 m² dir. Anaokulunun standartlar açısından okul bahçesinin yeterli olduğu ve oyun alanı miktarının yetersiz kaldığı görülmektedir. Düzce Özel Oyna ve Öğren Anaokulu bahçesinde bulunan iki parkurda çocukların fiziki motor gelişimlerini destekleyen niteliktedir. Çocuklarda dengeyi sağlamayı, göz koordinasyonunu artırmak gibi olumlu katkıları vardır (Dereobalı & Çandır, 2021). Ahşap materyal sağlıklı ve uzun ömürlü bir materyaldir. Oyun parkı ahşap doğal materyalden oluşmaktadır. Okul bahçesinde bulunan diğer oyun elemanları ve donatıları da ahşaptandır. Alan içerisinde geri dönüştürülmüş donatı elemanları (oturma grubu, masa) bulunmaktadır. Çocuk oyun alanlarında, sentetik malzemeler yerine doğal malzemelerin (örneğin ahşap, metal, galvanize çelik) kullanılması tercih edilmektedir. Ayrıca, geri dönüştürülebilen malzemelerin (ahşap-plastik kompozitler vb.) kullanımı da sürdürülebilirlik açısından önemli bir faktör olarak değerlendirilmektedir (Kızıltepe & Samur, 2021).

Düzce Özel Renkli Eller Anaokulu, okul bahçesi miktarı 321 m² öğrenci sayısı ise 100'dir. Okul bahçesinde oyun alanı bulunmamaktadır. Çocuk başına düşen okul bahçesi miktarı 3.21 m² dir. Anaokulunun standartlar açısından okul bahçesinin yetersiz kaldığı görülmektedir. Aynı zaman da çocuklarının gelişimi için önemli olan oyun alanlarının bulunmaması olumsuz bir faktördür. Doğan & Efendioğlu (2022)'nin İlkokul bahçelerinde bulunan oyun alanlarının üzerine yapılmış benzer bir çalışmalarında Adana ilinde yer alan 40 ilkokul bahçesi incelenmiştir.

Sevgi Anaokulu, okul bahçesi miktarı 332 m², oyun alanı miktarı 12 m², öğrenci sayısı ise 50'dir. Çocuk başına düşen okul bahçesi miktarı yaklaşık 6.64 m², oyun alanı miktarı ise 0.24 m² dir. Anaokulunun standartlar açısından okul bahçesinin yeterli olduğu ve oyun alanı miktarının yetersiz kaldığı görülmektedir.

Sevgi Anaokulundaki oyun alanları yalnızca kum havuzuyla sınırlıdır. Çocukların gelişimlerini destekleyen çeşitli oyun alanlarının eksikliği, eğitim kalitesini olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Kum havuzunun hatalı uygulanması, bakımsızlığı, yanlış konumlandırılması ve erişilebilirlik sorunları bu olumsuz etkileri daha da derinleştirmektedir. Kamer Aksoy vd., (2020)'nin Aydın ilinde bulunan anaokullarında yapmış oldukları benzer bir çalışmada “alanda mevcut bir çocuk oyun alanının bulunmaması ve yalnızca kum havuzunun mevcut olması, çocuk gelişimi açısından önemli bir eksiklik olarak değerlendirilmektedir” görüşü ile bu fikir desteklenmektedir.

Şükran Öney Anaokulu, okul bahçesi miktarı 4102 m², oyun alanı miktarı 150 m², öğrenci sayısı ise 150'dir. Çocuk başına düşen okul bahçesi miktarı yaklaşık 27.3 m², oyun alanı miktarı ise 1 m² dir. Anaokulunun standartlar açısından okul bahçesinin yeterli olduğu ve oyun alanı miktarının yetersiz kaldığı görülmektedir. Şükran Öney Anaokulu, oyun alanı ve elemanları çeşitlilik gösterse de bakım ve onarım yönünden zayıf kalmaktadır. Özellikle oyun elemanlarında görülen boya soyulmaları ve paslanmalar çocukların güvenliğini ve sağlığını riske atmaktadır. Oyun alanlarında düzenli bakım ve onarımın yapılması çocuk gelişimini önemli ölçüde desteklemektedir. Bu görüşe Memiş & Gülcan (2020)'de Giresun ili çocuk oyun alanlarını üzerine yaptıkları çalışmalarında “...oyun elemanlarının düzenli olarak bakımının yapılması, çocukların oyun dönemlerini daha verimli bir şekilde geçirmelerine katkıda bulunacaktır...” görüşü ile aynen katılmaktadır.

Zübeyde Hanım Anaokulu, okul bahçesi miktarı 2281 m², oyun alanı miktarı 125 m², öğrenci sayısı ise 131'dir. Çocuk başına düşen okul bahçesi miktarı yaklaşık 17.41 m², oyun alanı miktarı ise 0.95 m² dir. Anaokulunun standartlar açısından okul bahçesinin yeterli olduğu ve oyun alanı miktarının yetersiz kaldığı görülmektedir. Zübeyde Hanım Anaokulu, oyun parkında platform yüksekliğinin fazla olduğu saptanmıştır ve alanda oyun parkı dışında çocuk gelişimini destekleyecek başka oyun alanı bulunmamaktadır.

Bu tezde çalışma alanlarında görev alan 30 katılımcı (öğretmen) ile sözlü görüşmeler yapılmıştır. Ankara ili Çankaya ilçesinin İlkokul Bahçelerine yönelik yapılan Erözeren & Demirkasımoğlu (2020) çalışmalarında 322 öğretmen ile; Öztürk vd. (2020) çalışmalarında Muş ili Merkez ilçesinde yer alan 6 anaokulunda görev alan 6 yönetici ve 24 öğretmen olmak üzere 30 katılımcı ile; Küçük Kurt (2021)'de İstanbul ilinin Avrupa Yakası'nın Bayrampaşa ilçesinde 20 okul öncesi öğretmeni ve 200 okul öncesi ebeveyni ile sözlü görüşmeler yapılmıştır.

Bu çalışmada görüşmelere katılan 30 katılımcının görüşmelere katılan katılımcıların demografik özellikleri; cinsiyet değişkeni açısından incelendiğinde, 29'unun kadın (%96,6), 1'inin ise erkek (%3,4) olduğu görülmektedir. Erözeren & Demirkasımoğlu (2020)'de bu oran 322 öğretmenden 285'inin kadın (%81), 67'sinin erkek (%19); Öztürk vd. (2020)'de katılımcıların 18'inin kadın (%75) 6'sı erkek (%25); Özyürek (2021)'de 15 katılımcının 13'ünün kadın (%86,6) 2'sinin erkek (13,4) olduğu görülmüştür. Yapılan çalışmalarda da kadın oranının fazla olduğu saptanmıştır.

Yaş değişkeni açısından incelendiğinde; 7 kişinin 27-30 yaş (%23,3) aralığında, 21 kişinin 31-40 yaş (%70) aralığında, 2 kişinin ise (%6,7) 41-50 yaş aralığında olduğu ve en çok 31-40 yaş aralığında oldukları görülmektedir. Erözeren & Demirkasımoğlu (2020)'de 322 öğretmenden 25-30 yaş (%4,5) aralığında 16 kişinin, 31-36 yaş (11,1) aralığında 39 kişinin, 37-42 yaş (15,1) aralığında 53 kişinin, 43-47 yaş (62) kişinin 47 yaş ve üzerinde ise (51,7) 182 kişi olduğu ve en çok 47 ve üstü olduğu; Öztürk vd. (2020)'de katılımcıların 24-30 yaş (%62,5) aralığında 15 kişinin, 31-45 yaş (%37,5) aralığında 9 kişinin ve 46-50 yaş (% 6,5) aralığında ise 2 kişinin olduğu ve en çok 24-30 yaş aralığında oldukları; Özyürek (2021)'de 23-25 yaş (66,6) aralığında 10 kişinin ve 26-35 yaş (33,4) aralığında 5 kişinin olduğu ve en çok 23-25 yaş aralığında oldukları görülmektedir. Yapılan çalışmalarda da yaş değişkeninin farklılık gösterdiği saptanmıştır.

Katılımcıların oyun ve oyun alanına ilişkin görüşlerinin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Aynı yöntem, Yıkılmış vd. (2018)'de Türkiye'de özel eğitim alanında yapılan matematik araştırmalarının incelenmesinde; Özgünlü & Çelik (2018)'de okul öncesi dönem yapılandırılmamış oyunların incelenmesi; Eryılmaz & Deniz (2019)'da Türkiye'de programlama eğitimi ile ilgili yapılan çalışmaların incelenmesi; Cin Şeker (2020)'de Dinleme ve konuşma becerilerine yönelik lisansüstü tezlerin anahtar kelimeleri üzerine bir incelemesinde; Koçyiğit & Fırat (2020)'de anaokullarında uygulanan oyun zamanı etkinliklerin incelenmesi çalışmasında; Maden (2020)'de akıcı okuma ile ilgili lisansüstü tezlerin araştırma eğilimlerinin incelenmesinde; Erbay (2021)'de iletişim biliminde dijital oyunlar üzerine yapılan çalışmaların incelenmesinde; Şahin & Akdağ (2023)'de bireyselleştirilmiş eğitim planları ile ilgili yapılmış çalışmaların incelenmesinde; Parlar vd. (2024) kodlama eğitiminde blok tabanlı kodlama kullanımına yönelik Türkiye'de yapılan çalışmaların incelenmesi gibi çalışmalarda kullanılmıştır.

Betimsel analiz yöntemi kullanılan bir başka çalışma Başbay (2012)'de Ankara ilinde bulunan anasınıfı ve anaokulu bahçelerinin kullanım yönünden incelenmiştir. Araştırma grubu, Ankara ili Çankaya ve Yenimahalle ilçelerinde yer alan 39 okuldur. Burada betimsel analiz yöntemi araştırmacının kendi verilerinin yorumlanmasında kullanılmıştır.

Tuğrul vd. (2014) çalışmalarında anaokulu çocuklarının ve okul öncesi öğretmenlerinin oyun hakkındaki görüşlerini incelemiştir. Araştırma grubu, 59 okul öncesi öğretmeni ve 89 çocuk ile sözlü görüşmeler yapılmış elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi ile yorumlanmıştır.

Oyun ile ilgili Çivril Kara vd. (2017) tarafından yapılan benzer bir çalışmada, sınıf öğretmenlerinin Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersi hakkındaki görüşleri incelenmiştir. Araştırma grubu, Trabzon ilinde bir okulda görev yapan 10 sınıf öğretmeninden oluşmaktadır. Çalışmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmış ve verilerin analizi betimsel analiz yöntemiyle gerçekleştirilmiştir.

Tepebağ & Aras (2017) tarafından yapılan çalışmada, okul öncesi öğretmenlerinin okul bahçesini eğitsel amaçlı kullanımına yönelik görüşlerinin incelenmiştir. Araştırma grubu, Gaziantep ili Şahinbey ve Şehitkâmil merkez ilçelerinde bulunan okullarda görev alan 49 öğretmenle sözlü görüşmeler yapılmıştır. Veriler içerik ve betimsel analiz yöntemiyle gerçekleştirilmiştir.

Bu çalışmada katılımcılar ile yapılan sözlü görüşmeler betimsel analiz yöntemi ile değerlendirilmesi sonucunda katılımcıların oyun algısını dört ana tema (yaşam şekli, eğitim, sosyalleşmek ve mutlu olmak) altında incelenmiştir: Yaşam Şekli teması, oyunun bir yaşam aracı olarak algılandığını ortaya koymaktadır. Eğitim teması, oyunun öğrenme ve gelişim süreçlerinde önemli bir rol oynadığını ortaya koymuştur. Bu bulgular, oyunun eğitimsel etkileri hakkında genel bir bakış sağlamaktadır. Sosyalleşmek teması, oyunun sosyal etkileşimleri destekleyici rolünü ortaya koymuştur. Ancak, bu tema altında verilen ifadeler, oyunun sosyalleşme üzerindeki etkilerini yeterince kapsamlı bir şekilde yansıtmamaktadır. Sosyal beceriler üzerindeki etkilerin daha detaylı ve sistematik bir şekilde ele alınması gerekmektedir. Mutlu Olmak teması, yalnızca "eğlenmek" ifadesiyle sınırlı kalmıştır. Bu durum, oyunun mutluluk üzerindeki etkilerine dair daha kapsamlı bir bilgi birikimi gerektiğini göstermektedir.

Ünal & Şimşek (2017)'de okul öncesi öğretmenleri ile oyun hakkında yapılan sözlü görüşmeler içerik analizi yöntemi ile değerlendirilmiştir. Bu çalışmada katılımcılara göre oyunun tanımı “Oyun, çocuklar için öğrenme ve deneyimleme sürecinde temel bir araçtır; çocuklar, oyun yoluyla hayatı öğrenmekte ve çeşitli beceriler geliştirilmektedir. Ayrıca, oyun eğlenme, zaman geçirme ve rahatlama biçimi olarak işlev görmektedir, çocukların ruhsal ve duygusal rahatlamalarını sağlamaktadır. Çocuklar, oyun aracılığıyla kendilerini ifade edebilmekte ve duygularını dışa vurabilmektedir. Oyun, çocukların gelişimini destekleyen ve sosyalleşmelerini sağlayan bir araçtır, bu özellikleriyle çocukların bilişsel, sosyal ve duygusal gelişiminde kritik bir rol oynamaktadır.” Şeklinde ifade edilirken başka bir çalışmada Özyürek vd. (2022)'de okul öncesi öğretmenleri ile yapılan sözlü görüşmelerin içerik analizi ile değerlendirilmesi sonucunda oyunun tanımı “Oyun, çocuklar için hayatın öğrenildiği ve hayallerin somutlaştırıldığı bir araç olarak görülmektedir. Oyun, çocukların iç dünyalarını ve kendilerini ifade etmelerinin yanı sıra eğlenceli ve hoş vakit geçirmelerine olanak tanımaktadır. Ayrıca oyun, kurallı ve yapılandırılmış aktiviteler aracılığıyla çocukların önemli görevlerini yerine getirmelerine yardımcı olmaktadır. Bu süreç dayanışma ve yardımlaşma aracı olarak da işlev görmektedir, bu sayede çocuklar sosyal becerilerini geliştirmektedir.” şeklinde ifade edilmiştir. Bu açıdan eğitimcilerin çocuk için oyun algısının benzerlik gösterdiği gözlemlenmiştir.

Bu çalışmada, katılımcıların "çocuğun oyun tercihi" konusundaki görüşleri dört ana tema altında toplanmıştır: Her bir temanın detayları ve katılımcıların bu temalara olan vurguları, oyun tercihlerinin çeşitli yönlerini ortaya koymaktadır. Ancak, bulgular, eğitimcilerin çocuğun oyun tercihleri konusunda bazı eksiklikler yaşadığını göstermektedir. Örneğin, geleneksel ve paralel oyunlara verilen düşük önem, bu tür oyunların eğitim süreçlerinde yeterince dikkate alınmadığını ve potansiyel faydalarının göz ardı edildiğini göstermektedir. Geleneksel çocuk oyunları, kültürel değerlerin taşıyıcısı olarak önemli bir rol oynamakta ve bu oyunlar, eğitici ve öğretici içerikleriyle çocukların gelişimini destekleyen araçlardan biridir. Bu oyunlar hem kültürel mirası yaşatmakta hem de çocuklara çeşitli beceriler kazandırmaktadır (Sümbüllü & Altınışik, 2016). Bireysel oyunların öne çıkması, çocukların bağımsızlıklarını ve kişisel becerilerini geliştirme ihtiyaçlarını yansıtmaktadır. Grup oyunlarına verilen sınırlı önem ise, çocukların sosyal etkileşimlerini ve işbirliği becerilerini destekleyen oyunların yeterince teşvik edilmediğini göstermektedir.

Zekâ oyunlarının düşük sıklığı, problem çözme ve analitik düşünme yeteneklerinin yeterince desteklenmediğini göstermektedir. Çocukların oyun dönemlerinde zekâ oyunları, meslek seçimlerinde önemli bir etkiye sahip olabilmektedir. Bu tür oyunlar, çocukları çeşitli yönlerden etkileyerek bilişsel ve problem çözme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmaktadır (Özkan, 2024). Bahçe ve hareketli oyunların daha az tercih edilmesi, fiziksel aktivite ve açık hava oyunlarının eğitim süreçlerinde yeterince teşvik edilmediğini göstermektedir.

Katılımcılar tarafından oyun alanlarında kullanılacak malzemelerle ilgili olarak öne çıkan tavsiyeler, çeşitli temalar altında gruplanmıştır: Ancak, bu bulgular belirli eksiklikler ve önceliklendirme sorunları öne çıkmaktadır. Doğal malzemelerin tek başına yeterli olmayacağı, özellikle diğer özelliklerle uyumlu olmasının önem taşıdığı göz ardı edilmektedir. Malzeme seçiminde doğal olmanın ötesinde, tüm diğer kriterlerin de dikkate alınması gerektiği vurgulanmalıdır. Yapılandırılabilir malzemelerin öne çıkması (8 kez), oyun alanlarının çocukların ihtiyaçlarına göre uyarlanabilir olduğunu işaret eder. Ancak, bu öneri, sadece tasarımın yapılandırılabilirliğine odaklanmakta ve tasarımın diğer önemli yönlerini yeterince kapsamamaktadır. Malzemelerin ergonomik tasarımı ve fonksiyonelliği gibi unsurların da vurgulanması gerekmektedir. Toksik olmayan ve hijyenik özelliklerin yanı sıra, uzun vadeli sağlık etkilerini göz önünde bulunduran kapsamlı bir değerlendirme eksikliği göze çarpmaktadır. Ayrıca, ergonomik özelliklerin daha fazla ön plana çıkarılması gerektiği düşünülmektedir. Estetik, çocukların ilgisini çekmek için önemli olabilmektedir; ancak, estetiğin güvenlik, sağlık ve fonksiyonellik gibi diğer kriterlerle dengelenmesi gerektiği göz ardı edilmiştir (Yılmaz & Bulut, 2003; Duman & Koçak, 2013).

Katılımcıların oyun alanı tasarımıyla ilgili görüşleri, doğayla uyumlu bir tasarım yaklaşımının önemini vurgulamaktadır. Ancak, doğal ve cansız öğeler arasında dengeli bir seçim yapılması gerektiği belirtilmiş olsa da canlı öğelerin rolü ve entegrasyonuna dair daha ayrıntılı bir strateji eksikliği gözlemlenmektedir. Ayrıca, ekolojik tasarımın sadece malzemelerle sınırlı olmadığı, çevresel sürdürülebilirlik ve enerji verimliliği gibi diğer faktörlerin de ele alınması gerektiği görülmektedir. Güvenliğin ve doğa etkileşiminin vurgulanması, oyun alanlarının kullanıcı dostu olmasını sağlamada önemlidir. Ancak, erişilebilirlik ve ergonomik özellikler gibi diğer fonksiyonel unsurlar yeterince öne çıkmadığı saptanmıştır (Taştepe vd., 2016; Arslan Muhacir & Özalp 2016).

Aynı zamanda çeşitliliğin sadece yüzeysel değil, aynı zamanda işlevsel ve etkileşimsel açıdan da değerlendirilmesi gerektiği göz ardı edilmiştir. Çeşitli oyun elemanlarının entegrasyonu ve uyumu, çocukların farklı becerilerini geliştirmede daha etkili olabilir. estetiğin yalnızca tasarım bütünlüğüyle sınırlı olduğu ve diğer estetik kriterlerin, çocukların estetik deneyimlerini zenginleştiren unsurların göz ardı edildiği gözlemlenmiştir. Katılımcıların yasallığın öneminin vurgulanması yerindedir, ancak bu kriterin daha geniş bir çerçevede ele alınması gerektiği, sadece yönetmeliklere uyumun değil, aynı zamanda standartların ve en iyi uygulamaların da göz önünde bulundurulması gerektiği belirtilmelidir (Turgut & Yılmaz, 2010; Taştepe vd., 2016; Kavuran, 2023).

Eğitimcilerle yapılan diğer çalışmalarda oyun ve oyun alanı ile fikirlerin irdelenmesinde benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Üzüm vd. (2020)'de araştırmalarının sonucunda okul öncesi öğretmenlerinin, görev yaptıkları okullardaki oyun alanlarını yetersiz bulduklarını ve bu alanların okul öncesi öğrenciler için uygun olmadığını belirttiklerini göstermektedir. Öğretmenler, okullarda yeterli oyun alanlarına ihtiyaç duyulduğunu vurgulamışlardır. Ayrıca, oyun alanlarının çocukların eğitimsel gelişimine katkıda bulunması, geniş ve eğitici olması, temiz ve hijyenik tutulması gerektiği ve bahçelerdeki zeminlerin öğrencilerin güvenliği için düzenli olması gerektiği ifade edilmiştir. Öztürk vd. (2020)'de Katılımcılar, doğanın öne çıktığı ve çocuklar için zenginleştirilmiş oyun alanlarına ilgi gösterdiklerini belirtmişlerdir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Çocuk, gelişimsel süreçlerinin her aşamasında farklı fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik ihtiyaçlara sahip olan bir bireydir. Oyun çocuğun hayatında çok önemlidir. Oyun, çocukların bu gelişim alanlarını destekleyen ve zenginleştiren merkezi bir etkinlik olarak tanımlanabilmektedir; zira oyun, çocuklara yaratıcı düşünme, problem çözme ve sosyal etkileşim becerileri kazandırma fırsatları sunmaktadır. Aynı zamanda, çocuğun yaşamı başta olmak üzere eğitiminde en doğru katkıları sağlayacak şekilde icra edilmesi gerekmektedir. Oyun alanları ise, çocukların bu oyun deneyimlerini gerçekleştirdikleri fiziksel ortamlar olarak, oyun sürecinin kalitesini ve etkinliğini doğrudan etkilemektedir. Bu noktada oyunu kaliteli hale getiren oyun elemanları ve bu elemanların bulunduğu oyun alanlarının tasarımının iyi yapılması gerekmektedir. Bu tezde, oyunun çocuk gelişimi açısından önemini vurgulayan bir inceleme yapılmış ve çalışma alanları ile katılımcı görüşleri doğrultusunda çocuk oyun alanlarına ilişkin tutumlar belirlenmiştir. Bu bağlamda tez, "anaokulu bahçeleri çocuk gelişimini destekleme noktasında yetersizdir" hipotezini savunmuştur. Hem çalışma alanlarına yönelik tasarım ve uygulama değerlendirme sonuçları hem de çocuk gelişimini izleyen ve oyun alanlarını çocuk eğitiminde ve gelişiminde araç olarak kullanan eğitimcilerin görüşleri, hipotezin doğruluğunu desteklemiştir. Çalışma, mevcut oyun alanlarının çocuk gelişimine etkisi açısından yetersiz olduğunu ortaya koymuştur.

Çalışma alanlarında oyun alanlarına ilişkin yapılan gözlemler sonucu elde edilen sonuçlar aşağıda verilmiştir.

- Bayraktepe Anaokulunun oyun alanları, çocukların güvenliği, erişilebilirliği ve gelişimsel ihtiyaçlarına cevap vermede orta düzeyde bir yeterliliğe sahiptir. Güvenlik ve bakım sorunları, erişilebilirlik eksiklikleri, ekolojik tasarım ilkelerine uyumsuzluk ve bazı gelişimsel fırsat eksiklikleri, alanın iyileştirilmesi gerektiğini göstermektedir. Özellikle, güvenlik standartlarına uyum, erişilebilirlik iyileştirmeleri, doğal malzeme kullanımı ve bitki çeşitliliği konularında yapılacak düzenlemeler, çocukların oyun deneyimlerini daha güvenli ve gelişimsel olarak daha verimli hale getirecektir. Sonuç olarak, Bayraktepe Anaokulunun bahçesi, genel uygunluk açısından yüksek bir standart sergilemekte ancak çocuk gelişimini daha etkin destekleyecek oyun alanı ve elemanlarının eklenmesi gerekmektedir.

- Cevat Şahin Anaokulunun oyun alanı, 3-6 yaş grubuna uygun olarak tasarlanmış olsa da güvenlik, erişilebilirlik ve fonksiyonellik açısından ciddi eksiklikler içermektedir. Çelik yapılar paslanmış ve bakım eksiklikleri risk oluştururken, platform yüksekliği standartlara uymamaktadır. Erişilebilirlik yetersizdir ve oyun alanı, çocuk gelişimini destekleyecek çeşitlilikte oyun elemanlarına sahip değildir. Bitki düzenlemesi ise çocuklar için potansiyel riskler taşımaktadır. Bu eksiklikler, çocukların güvenliğini ve gelişimini olumsuz yönde etkilemektedir. Okul bahçesinde sadece iki oyun alanı bulunması ve oyun elemanlarının çeşitliliğinin kısıtlı olması (salıncak ve kaydırak gibi standart elemanlar dışında) çocukların oyun deneyimlerini sınırlamaktadır. Bu durum, çocukların gelişim fırsatlarının oldukça kısıtlı olduğunu ve gelişimlerine yeterince katkı sağlanamadığını göstermektedir.
- Düzce Anaokulunun oyun alanları güvenlik, erişilebilirlik, fonksiyonellik ve estetik açısından önemli eksiklikler taşımaktadır. Oyun alanında malzeme seçimi ve konumunun yetersiz olması, kullanım zonu ve emniyet önlemlerinin bulunmaması, çocukların güvenliğini tehlikeye atmaktadır. Düzce Anaokulu bahçesinde engelsiz tasarım eksikliği ve ergonomik sorunlar, erişilebilirliği kısıtlamakta, çocukların oyun deneyimlerini olumsuz etkilemektedir. Ekolojik tasarım ve sürdürülebilirlik ilkelerine uygunluk eksikliği, doğal ve geri dönüştürülebilir malzemelerin kullanılmaması, peyzaj tasarımının olmaması ve oyun elemanlarının bakımının yapılmaması gibi sorunlar, genel kaliteyi düşürmektedir. Canlı ve parlak renklerin tercih edilmesi, çocukların dikkatini dağıtmakta ve kum havuzundaki kum eksikliği ile oyun parkındaki paslı ve boyası soyulmuş ekipmanlar, güvenlik ve hijyen sorunlarına yol açmaktadır. Bu eksikliklerin giderilmesi, çocukların oyun alanlarında güvenli ve verimli bir şekilde gelişimlerini desteklemek için önem arz etmektedir. Bu eksiklikler, Düzce Anaokulunun çocukların gelişim ihtiyaçlarını karşılamakta yetersiz kaldığını ve bu alanların kapsamlı bir şekilde yeniden düzenlenmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.
- Düzce Özel Eğitim Anaokulunun oyun alanı, güvenlik, erişilebilirlik, fonksiyonellik ve estetik açısından ciddi eksiklikler göstermektedir. Güvenlik önlemleri yetersiz olup, uygun malzeme seçimi, kullanım zonu ve emniyet unsurları bulunmamaktadır, ayrıca erişilebilirlik açısından engelsiz tasarım ve ergonomi eksiklikleri mevcuttur.

Oyun alanı sadece bir kum havuzundan ibaret olup, çocukların gelişimsel ihtiyaçlarını karşılamada yetersiz kalmaktadır. Çevredeki tehlikeli faktörler, özellikle engelli çocuklar için riskler taşımaktadır. Ekolojik ve sürdürülebilirlik kriterleri açısından da malzeme seçimi, doğal ve geri dönüştürülebilir malzeme kullanımı eksik olup, dayanım ve uzun ömürlü elemanlar yetersizdir. Ayrıca, estetik ve tasarım açısından herhangi bir özgünlük ya da değer bulunmamaktadır. Bu eksiklikler, okul bahçesinin çocukların güvenli ve etkili bir şekilde gelişimini destekleyecek şekilde yeniden düzenlenmesini zorunlu kılmaktadır ve anaokul bahçesinin çocukların güvenli ve kapsamlı gelişim ihtiyaçlarını karşılamaktan uzak olduğunu ve köklü bir iyileştirmeye ihtiyaç duyduğunu açıkça göstermektedir.

- Güzelbahçe Anaokulunun oyun alanı, güvenlik açısından uygun malzeme seçimi ve kullanım zonu ile yeterli bir konum sunmakta, ancak emniyet ve erişilebilirlik konusunda orta derecede iyileştirme gerektirmektedir. Engelsiz tasarım eksikliği ve bazı alanların yetersizliği, erişilebilirliği sınırlamaktadır. Ekolojik ve sürdürülebilirlik kriterleri açısından, bitki seçimi ve doğal kaynakların korunması yetersiz olup, su kullanımı ve yenilenebilir enerji kaynaklarının eksikliği gözlemlenmiştir. Geleneksel oyun alanlarının bakımının yapılmaması ve ekim-dikim alanının bakımsız kalması, bu alanların çocukların ilgisini çekmemesine ve gelişimlerine katkıda bulunmamasına yol açmaktadır. Güzelbahçe Anaokulu bahçesi oyun elemanlarının malzeme seçimi ve tasarımı orta derecede yeterli olmakla birlikte, doğal ve yapay elemanlar arasında dengenin sağlanmaması ve estetik bütünlüğün eksikliği, genel kalitenin düşmesine neden olmaktadır. Bu durum, okul bahçesinin çocukların çeşitli gelişim ihtiyaçlarını daha etkili bir şekilde karşılaması için önemli iyileştirmelere ihtiyaç duyduğunu ortaya koymaktadır.
- İstiklal Anaokulunun oyun alanı, güvenlik açısından uygun malzeme seçimi ve emniyet standartlarının yetersiz olduğu, ancak görünebilirliğin çok yeterli olduğu saptanmıştır. Erişilebilirlik açısından engelsiz tasarım eksikliği ve orta düzeyde ergonomi, fonksiyonellik açısından ise fiziksel ve sosyal gelişime katkı sağlasa da duygusal ve bilişsel gelişime katkı orta derecede yetersizdir. Ekolojik tasarım ve sürdürülebilirlik açısından, yer seçimi, bitki ve malzeme seçimi yetersiz olup, doğal kaynakların korunması, su kullanımının etkinliği ve yenilenebilir enerji kullanımı eksiktir.

Oyun alanındaki kauçuk zemin malzemesinin yıpranmış olması ve bakım eksiklikleri, çocukların güvenliğini riske atmaktadır. Oyun elemanlarının malzeme seçimi ve canlı öğelerin kullanımı orta düzeyde yeterli, ancak doğal ve geri dönüştürülebilir malzeme kullanımı, enerji verimliliği ve estetik bütünlük eksikliği bulunmaktadır. Genel olarak, İstiklal Anaokulunun oyun alanı çocukların gelişim ve güvenlik ihtiyaçlarını karşılamakta yetersiz kalmakta ve kapsamlı bir iyileştirme gerektirmektedir. Bu veriler, İstiklal Anaokulunun oyun alanlarının çocukların çeşitli gelişimsel ihtiyaçlarını yeterince karşılamadığını ve önemli iyileştirmelere ihtiyaç duyduğunu göstermektedir.

- Konuralp Anaokulunun oyun alanı, güvenlik açısından uygun malzeme seçimi ve alan konumunun orta düzeyde olduğu, ancak kullanım zonu ve emniyetin yetersiz olduğu görülmektedir. Erişilebilirlik açısından engelsiz tasarım eksikliği ve ergonomi yetersizliği, fonksiyonel olarak ise fiziksel, sosyal ve duygusal gelişime katkının yetersiz olduğu, psikolojik gelişime ise orta düzeyde katkı sağlandığı belirlenmiştir. Ekolojik ve sürdürülebilirlik açısından alanın yetersiz olması, peyzaj tasarımı ve enerji verimliliği açısından eksiklikler içermektedir. Oyun parkı ve kum havuzunun toprak zeminleri, engelli kullanıcılara uygun olmamakta ve alan bakımsız durumdadır. Oyun elemanlarının ekolojik ve sürdürülebilirlik standartlarına uygunluğu düşük, estetik ve tasarım bütünlüğü ise yetersizdir. Özellikle, metal oyun ekipmanlarında görülen paslanma ve hasarlar, çocukların güvenliğini ciddi şekilde riske atmaktadır. Genel olarak, Konuralp Anaokulunun oyun alanı çocukların güvenliği ve gelişimi açısından büyük iyileştirmeler gerektirmektedir. Konuralp Anaokulu oyun alanı, çocuk gelişimine katkı düzeyi açısından yetersiz olduğu saptanmıştır. Genel olarak, Konuralp Anaokulunun oyun alanları hem sayısal hem de niteliksel olarak çocukların gelişim ihtiyaçlarını karşılamakta büyük eksiklikler içermektedir.
- Körpeşler Anaokulunun oyun alanı, güvenlik açısından orta düzeyde uygunluk gösterirken, erişilebilirlik, ergonomi ve sürdürülebilirlik açısından çeşitli eksiklikler içermektedir. Ekolojik ve sürdürülebilirlik kriterleri bakımından alanın yeterliliği orta düzeyde olmakla birlikte, bitki seçimi ve çevresel etki azaltma konusunda yetersizlikler gözlemlenmektedir. Oyun elemanları, çeşitli olmasına rağmen estetik, güvenlik ve bakım açısından eksiklikler taşımakta; örneğin, oyun parkının güneş ışınlarından zarar gören ve rengini kaybeden kule çatısı bu eksiklikleri ortaya koymaktadır.

Bakımsız durumdaki ekim-dikim alanı çocukların doğal döngüyü öğrenmelerine katkı sağlamaktan uzak kalmaktadır. Genel olarak, Körpeşler Anaokulunun oyun alanı, çocukların gelişimine katkıda bulunmasına rağmen, planlama ve tasarım kriterlerine uyum sağlayarak bu katkıyı daha etkin bir şekilde sunması gerekmektedir. Oyun parkı gibi alanların bakım ve güvenlik standartlarına uygun olmaması, ekim-dikim alanının bakımsızlığı ve estetik eksiklikler, genel gelişimsel katkıyı sınırlamaktadır. Bu bağlamda sonuç olarak, Körpeşler Anaokulunun oyun alanlarının hem işlevsel hem de estetik açıdan iyileştirilmesi gerekmektedir.

- Mevlüde Çıtlak Anaokulunun oyun alanları, güvenlik ve fonksiyonellik açısından birçok eksiklik göstermektedir. Malzeme seçiminin yetersiz olduğu ve kullanım zonunun emniyetinin orta düzeyde olduğu belirtilirken, erişilebilirlik ve ergonomi konularında da eksiklikler mevcuttur. Ekolojik tasarım ve sürdürülebilirlik açısından, bitki ve malzeme seçiminde yetersizlikler dikkat çekerken, doğal kaynakların korunması ve çevresel etkilerin azaltılması konusunda da orta düzeyde yeterlilik sağlanmıştır. Oyun alanları düzensiz, geleneksel oyun alanları ise çocukların ilgisini çekmeyecek şekilde eksiktir. Ayrıca, yolların bakımının yetersiz olması ve oyun elemanlarının malzeme seçimi ile bakımının yetersiz olması, çocukların güvenliğini tehlikeye atmaktadır. Oyun elemanlarının çeşitliliği düşük olup, estetik ve tasarım açısından da dengesizlikler mevcuttur. Bu nedenle, oyun alanlarının hem fonksiyonel hem de estetik açıdan iyileştirilmesi ve bakımının düzenli yapılması gerekmektedir. Mevlüde Çıtlak Anaokulunun bahçesinin, çocuk gelişimine katkı sağlama konusunda yetersiz olduğu saptanmıştır. Bu veriler, Mevlüde Çıtlak Anaokulunun oyun alanlarının hem nicelik hem de nitelik açısından ciddi eksiklikler taşıdığını ve çocukların çeşitli gelişim alanlarına yeterince katkı sağlayamadığını ortaya koymaktadır.
- Düzce İnci Yıldız Anaokulunun oyun alanı, güvenlik açısından orta düzeyde yeterlilik gösterirken, erişilebilirlik ve ergonomi konusunda eksiklikler mevcuttur. Ahşap malzemelerin kullanıldığı alanlar, Montessori yaklaşımına uygun olarak doğal keşif ve öğrenmeyi desteklese de bu tasarımın sosyal, duygusal ve bilişsel gelişimlere yeterince katkı sağlamadığı görülmektedir. Ekolojik açıdan malzeme ve bitki seçimi orta düzeyde yeterli olsa da doğal kaynakların korunması ve suyun etkin kullanımı konusunda yetersizlikler mevcuttur.

Ayrıca, estetik ve tasarım bütünlüğü konularında da eksiklikler bulunmakta; renk ve doku uyumluluğu orta düzeyde yeterli, ancak genel tasarım dengesi sağlanamamıştır. Montessori felsefesi doğrultusunda oluşturulan ekim-dikim alanları, çocuğun doğayla etkileşimini artırmasına rağmen, genel bakım ve estetik standartlar hala yetersizdir. Bu durum, oyun alanlarının hem güvenlik hem de gelişimsel katkı açısından daha iyi bir planlama ve düzenlemeye ihtiyaç duyduğunu ortaya koymaktadır. Çocuk gelişimine katkı sağlama açısından değerlendirme de yetersiz kalan, mevcut oyun ortamı hem yapı hem de fonksiyonellik açısından ciddi eksiklikler barındırmaktadır ve bu durum çocuk gelişimini destekleme konusunda büyük bir iyileştirmeye ihtiyaç duyduğunu göstermektedir.

- Düzce Özel Oyna ve Öğren Anaokulunun oyun alanı, güvenlik açısından orta düzeyde yeterlilik gösterirken, alanın konumu yetersiz ve malzeme seçimi kısmen uygun durumdadır. Görünebilirlik yüksek olsa da erişilebilirlik ve engelsiz tasarım eksiklikler barındırmaktadır. Oyun alanındaki ahşap elemanlar doğal ve geri dönüşümlü malzemeler kullanılarak tasarlanmış, ancak cansız öge kullanımında eksiklikler bulunmaktadır. Estetik ve tasarım bütünlüğü açısından eksiklikler gözlemlenmektedir. Ahşap materyallerin sağlıklı ve uzun ömürlü olması olumlu bir özellikken, geri dönüşümlü elemanların varlığı çevresel fayda sağlamaktadır. Ancak, genel olarak oyun alanının sürdürülebilirlik, enerji verimliliği ve çevresel etki azaltma konularında önemli iyileştirmelere ihtiyaç duyduğu görülmektedir. Anaokulu bahçesinin çocuk gelişimine katkı düzeyi yeterli olmamaktadır. Genel olarak, oyun alanı çeşitli kriterlere göre eksiklikler içermekte olup, çocukların fiziksel ve bilişsel gelişimlerine daha iyi hizmet verebilmesi için eklemeler ve iyileştirmelere ihtiyaç duymaktadır.
- Düzce Özel Renkli Eller Anaokulunun oyun alanı, güvenlik, erişilebilirlik ve fonksiyonellik açısından ciddi eksiklikler taşımaktadır. Mevcut alan hem malzeme seçimi hem de kullanım zonlarının uygunluğu açısından yetersiz olup, çocukların fiziksel, sosyal, duygusal ve bilişsel gelişimlerine katkı sağlayacak unsurlar bulunmamaktadır. Ekolojik ve sürdürülebilirlik kriterleri bakımından da hem doğal kaynakların korunması hem de çevresel etkilerin azaltılması açısından eksiklikler görülmektedir. Oyun elemanlarının hem malzeme kalitesi hem de tasarım özellikleri açısından yetersiz olduğu, estetik ve fonksiyonel açıdan ihtiyaçları karşılamadığı saptanmıştır.

Bahçede bulunan tırmanma ve sürünme parkurları dışında çocukların gelişimine katkıda bulunacak alanların eksikliği, sosyal etkileşim ve gelişim fırsatlarını kısıtlamaktadır. Genel olarak, Renkli Eller Anaokulunun oyun alanları, çocukların yeterli gelişim desteğini sağlayacak düzeyde tasarlanmamıştır ve bu nedenle kapsamlı bir iyileştirmeye ihtiyaç duymaktadır. Çocuk gelişimi açısından, yeterli oyun alanına ve elemanına sahip olmayan anaokulu bahçesi mevcut oyun ortamları ile de çocuk gelişimine katkı sağlamada yetersiz kalmaktadır. Genel olarak, bu yetersizlikler çocukların fiziksel, sosyal ve bilişsel gelişimlerine anlamlı bir katkı sağlanamadığını göstermektedir ve alanın kapsamlı bir şekilde yeniden düzenlenmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

- Sevgi Anaokulunun oyun alanı, güvenlik ve erişilebilirlik açısından ciddi eksiklikler taşımaktadır; malzeme seçimi, kullanım zonunun ölçüsü, emniyet ve konum yetersiz, alanın görünürlüğü ise çok düşük düzeydedir. Engelsiz tasarım ve ergonomi eksiklikleri ile oyun alanında çocukların fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik gelişimlerine katkı sağlayacak unsurların bulunmaması dikkat çekicidir. Ekolojik tasarım ve sürdürülebilirlik açısından da alan yetersizdir; doğal kaynakların korunması, çevresel etkilerin azaltılması ve suyun etkin kullanımı gibi konular göz ardı edilmiştir. Mevcut tek oyun unsuru olan kum havuzu, bakım eksiklikleri ve yanlış konumlandırılması nedeniyle etkisiz kalmakta ve çocukların güvenliğini tehdit etmektedir. Sert zeminlerin bakımsızlığı da çocukların sağlığını risk altına almaktadır. Oyun elemanlarının tamamen eksik olması, estetik ve fonksiyonel yetersizlikler, alanın çocuk gelişimine katkı sağlamasını imkansız hale getirmektedir. Genel olarak, Sevgi Anaokulunun oyun alanı çocukların ihtiyaçlarını karşılamakta büyük bir başarısızlık göstermektedir ve kapsamlı bir yenileme gerektirmektedir. Bu veriler, Sevgi Anaokulunun oyun alanlarının çocukların çeşitli gelişim alanlarına katkı sağlamakta yetersiz olduğunu ve kapsamlı bir iyileştirme gerektirdiğini açıkça ortaya koymaktadır.
- Şükran Öney Anaokulunun oyun alanı, çeşitli değerlendirme kriterlerine göre genellikle orta düzeyde yeterlilik göstermektedir; malzeme seçimi ve emniyet açısından eksiklikler bulunmaktadır. Engelsiz tasarımın olmaması ve sürdürülebilirlik ilkelerine uyulmaması gibi önemli eksiklikler dikkat çekmektedir.

Oyun alanında kullanılan ahşap materyaller çocukların doğa ile etkileşimini teşvik ederken, zemin malzemesi olarak kullanılan kauçuk düşme risklerini azaltmaktadır. Ek olarak, alanın estetik ve tasarım bütünlüğü de zayıf kalmaktadır. Oyun elemanlarının bakım ve onarım eksiklikleri, metal konstrüksiyonlarda paslanma ve boya sorunları gibi fiziksel bozulmalar, güvenliği ve uzun ömürlülüğü olumsuz etkilemektedir. Genel olarak, anaokulu oyun alanı, bakım ve sürdürülebilirlik gibi kritik alanlarda iyileştirmeye ihtiyaç duymaktadır. Anaokulu bahçesinin çocuk gelişimine katkı düzeylerinin değerlendirmesinde ortaya çıkan sonuca göre yetersiz kalan anaokulu çocuk gelişimine katkı sağlamada ciddi eksiklikler yaşamaktadır. Bu eksiklikler, bahçenin genel fonksiyonelliğini ve çocukların gelişimsel ihtiyaçlarını karşılamada ciddi kısıtlamalar yaratmaktadır. Yetersiz oyun alanları ve elemanları hem gelişimsel destek açısından hem de çocukların eğlenceli ve güvenli bir şekilde vakit geçirmesi açısından sorun teşkil etmektedir.

- Zübeyde Hanım Anaokulunun oyun alanı, güvenlik, erişilebilirlik ve fonksiyonellik açısından ciddi eksiklikler taşımaktadır. Malzeme seçimi, kullanım zonunun ölçüsü ve emniyet standartları yetersiz, ergonomi ise orta düzeydedir. Çocukların fiziksel, sosyal ve psikolojik gelişimlerine orta derecede katkıda bulunmakta, ancak duygusal ve bilişsel gelişimlere katkı sağlayamıyor. Ekolojik ve sürdürülebilirlik kriterleri de zayıf; doğal kaynakların korunması ve çevresel etkilerin azaltılması konusunda eksiklikler bulunuyor. Oyun alanında sadece klasik bir oyun parkı mevcut olup, estetik ve tasarım açısından da uyumsuzluklar ve yetersizlikler görülmektedir. Oyun parkının modülleri ergonomik hatalar içeriyor ve zemin ile renk uyumsuzluğu, çocukların oyun deneyimini olumsuz etkiliyor. Bu koşullar altında, çocukların hayal gücünü sınırlayan ve gelişimlerine yeterli katkıyı sağlayamayan bir oyun alanı ortaya çıkmaktadır. Anaokulu bahçesinde bulunan tek oyun alanı olan oyun parkı çocuk gelişimine katkı düzeyi açısından yetersiz kalmaktadır. Bu kapsamda oyun alanı ve oyun elemanlarının çeşitlendirilmesi gerekmektedir. Genel olarak hem oyun alanı hem de elemanlar, çocukların gelişim ihtiyaçlarını karşılamakta büyük ölçüde yetersiz kalmaktadır ve mevcut olanaklar çocukların farklı gelişim alanlarına katkıda bulunmakta yetersizdir.

Türkiye’de çocuk oyun alanlarına ilişkin sorunlar; imar planlarındaki eksiklikler, tasarımcıların "oyunun önemi" konusunda yeterli bilgiye sahip olmamaları, tasarımların katılımcı bilinçten uzak bir şekilde yapılması, oyun alanlarına ilişkin uygulama ve bakım-onarım süreçlerindeki eksiklikler ve konuya dair bilimsel çalışmalarda yetersizliklerden kaynaklanmaktadır. Bu sebeplerin ulusal politikalar aracılığıyla çözülmesi gerekmektedir. Ayrıca, çocuk hakları temelinde, oyun hakkı ve dolayısıyla çocuk oyun alanlarının planlaması koruma ve denetim altına alınmalıdır. Bu bağlamda, çalışma alanlarının çocuk gelişimine katkısının artırılmasına yönelik önerilere aşağıda detaylıca yer verilmiştir.

- Bayraktepe Anaokulunun oyun alanları, çocukların güvenliği ve gelişimsel ihtiyaçlarına yönelik orta düzeyde bir yeterlilik sergilemektedir. Güvenlik standartlarının artırılması ve erişilebilirlik sorunlarının çözülmesi, çocukların oyun deneyimlerini daha verimli ve güvenli hale getirebilmektedir. Bu doğrultuda, oyun alanlarının tasarımında güvenlik standartlarına uyum sağlanması ve erişilebilirlik iyileştirmeleri yapılması önerilmektedir. Ayrıca, ekolojik tasarım ilkelerine uygun doğal malzemelerin kullanımı ve bitki çeşitliliğinin artırılması hem çevresel sürdürülebilirliği hem de çocukların oyun deneyimlerini zenginleştirebilmektedir. Oyun alanlarının çeşitlendirilmesi çocuğun çok yönlü gelişimine katkı sağlayacaktır. Bu bağlamda, güvenlik önlemlerinin güçlendirilmesi, erişilebilirlik standartlarının iyileştirilmesi, oyun alanları ve elemanlarında çeşitliliğinin ve doğal unsurların entegrasyonu ile çocukların gelişimsel fırsatlarının artırılması gerekmektedir.
- Cevat Şahin Anaokulunun oyun alanı, 3-6 yaş grubuna uygun tasarlanmış olmakla birlikte, güvenlik, erişilebilirlik ve fonksiyonellik açısından önemli eksiklikler taşımaktadır. Çelik yapıların paslanması ve bakım eksiklikleri, güvenlik riskleri oluşturmakta; platform yüksekliği ise standartlara uymamaktadır. Bu doğrultuda, oyun alanının bakımının yapılması, platform yüksekliğinin standartlara uygun hale getirilmesi veya değiştirilmesi, oyun alanı ve elemanlarının çeşitlendirilmesi ve erişilebilirlik iyileştirmelerinin gerçekleştirilmesi önerilmektedir.
- Düzce Anaokulunun oyun alanları, güvenlik, erişilebilirlik, fonksiyonellik ve estetik açısından çeşitli eksiklikler içermektedir. Engelsiz tasarım eksikliği ve ergonomik sorunlar, çocukların oyun deneyimlerini olumsuz yönde etkilemektedir.

Ekolojik tasarım ve sürdürülebilirlik ilkelerine uyulmadığı için, doğal ve geri dönüştürülebilir malzemelerin kullanılmaması gibi sorunlar da mevcuttur. Bu bağlamda, malzeme seçimlerinin gözden geçirilmesi, oyun elemanlarının bakımının yapılması ve artırılması, yeşil alan miktarının artırılması, alana hayvan besleme noktalarının eklenmesi, peyzaj tasarımının güçlendirilmesi ve ekolojik tasarım kriterlerine uyum sağlanması gerekmektedir.

- Düzce Özel Eğitim Anaokulunun oyun alanı, güvenlik, erişilebilirlik ve fonksiyonellik açısından ciddi eksiklikler göstermektedir. Oyun alanının yalnızca bir kum havuzundan ibaret olması, çocukların gelişimsel ihtiyaçlarını karşılamada yetersiz kalmaktadır. Çevredeki tehlikeler, özellikle engelli çocuklar için riskler taşımaktadır. Ekolojik ve sürdürülebilirlik kriterleri açısından da malzeme seçimi eksiktir. Bu nedenle, oyun alanının çeşitlendirilmesi, güvenlik önlemlerinin artırılması ve çevresel sürdürülebilirlik ilkelerine uygun tasarım değişikliklerinin yapılması önerilmektedir.
- Güzelbahçe Anaokulunun oyun alanı, güvenlik açısından yeterli malzeme seçimi ve konum sunmakla birlikte, emniyet ve erişilebilirlik konusunda orta derecede iyileştirme gerektirmektedir. Engelsiz tasarım eksikliği ve bitki seçimi gibi konularda da iyileştirmeler yapılabilmekte, ayrıca, ekim-dikim alanının bakımının yapılması ve doğal ile yapay elemanlar arasında denge sağlanması, çocukların oyun deneyimlerini ve gelişimsel katkıyı artırabilmektedir. Bu bağlamda, estetik ve fonksiyonel açıdan kapsamlı bir revizyon yapılması önerilmektedir.
- İstiklal Anaokulunun oyun alanı, güvenlik açısından uygun malzeme seçimi ve emniyet standartlarının yetersiz olduğu, erişilebilirlik açısından engelsiz tasarım eksikliği ve orta düzeyde ergonomi sorunları içerdiği saptanmıştır. Ekolojik tasarım ve sürdürülebilirlik açısından yer seçimi, bitki ve malzeme seçimi yetersizdir. Kauçuk zemin malzemesinin yıpranmış olması ve bakım eksiklikleri, güvenlik sorunlarına yol açmaktadır. Bu bağlamda, zemin malzemelerinin yenilenmesi, estetik ve fonksiyonel tasarımın güçlendirilmesi ve ekolojik tasarım ilkelerine uyum sağlanması önerilmektedir.
- Konuralp Anaokulunun oyun alanı, güvenlik açısından uygun malzeme seçimi ve alan konumunun orta düzeyde olduğu ancak kullanım zonu ve emniyetin yetersiz olduğu görülmektedir.

Engelsiz tasarım eksikliği ve ergonomi yetersizliği ile fiziksel, sosyal ve duygusal gelişime katkının düşük olduğu, psikolojik gelişime ise orta düzeyde katkı sağlandığı belirlenmiştir. Ekolojik ve sürdürülebilirlik açısından peyzaj tasarımı ve enerji verimliliği eksiklikleri mevcuttur. Bu nedenle, oyun alanlarının bakımının yapılması, ergonomik tasarımın gözden geçirilmesi ve ekolojik standartlara uyum sağlanması önerilmektedir.

- Körpeşler Anaokulunun oyun alanı, güvenlik açısından orta düzeyde uygunluk gösterirken, erişilebilirlik, ergonomi ve sürdürülebilirlik açısından çeşitli eksiklikler içermektedir. Bitki seçimi ve çevresel etki azaltma konusunda iyileştirmeler yapılması ve oyun elemanlarının estetik, güvenlik ve bakım açısından gözden geçirilmesi gerekmektedir. Ayrıca, ekim-dikim alanının bakımının yapılması ve doğal döngünün öğrenilmesi için çocuklara uygun hale getirilmesi önerilmektedir.
- Mevlüde Çıtlak Anaokulunun oyun alanları, güvenlik ve fonksiyonellik açısından birçok eksiklik göstermektedir. Malzeme seçimi ve kullanım zonunun emniyetinin orta düzeyde olduğu, erişilebilirlik ve ergonomi konularında da eksiklikler mevcut olduğu saptanmıştır. Ekolojik tasarım ve sürdürülebilirlik açısından bitki ve malzeme seçiminde yetersizlikler bulunmaktadır. Bu bağlamda, oyun alanlarının bakımının yapılması, estetik ve fonksiyonel iyileştirmelerin gerçekleştirilmesi ve çevresel etkilerin azaltılması önerilmektedir.
- Düzce İnci Yıldız Anaokulunun oyun alanı, güvenlik açısından orta düzeyde yeterlilik gösterirken, erişilebilirlik ve ergonomi konusunda eksiklikler mevcuttur. Montessori yaklaşımına uygun doğal keşif ve öğrenmeyi destekleyen ahşap malzemeler kullanılmıştır, ancak bu tasarımın sosyal, duygusal ve bilişsel gelişimlere katkısı yetersizdir. Ekolojik açıdan malzeme ve bitki seçimi orta düzeyde yeterli olsa da doğal kaynakların korunması ve suyun etkin kullanımı konusunda eksiklikler bulunmaktadır. Estetik ve tasarım bütünlüğü açısından iyileştirmeler yapılması önerilmektedir.
- Düzce Özel Oyna ve Öğren Anaokulunun oyun alanı, güvenlik açısından orta düzeyde yeterlilik gösterirken, alanın konumu yetersizdir ve malzeme seçimi kısmen uygundur. Erişilebilirlik ve engelsiz tasarım eksiklikleri, çevresel sürdürülebilirlik ve estetik konularda iyileştirmeler gerekmektedir.

Ahşap materyallerin sağlıklı ve uzun ömürlü olması olumlu bir özellikken, geri dönüşümlü elemanların varlığı çevresel fayda sağlamaktadır. Bu bağlamda, oyun alanının sürdürülebilirlik, enerji verimliliği ve estetik bütünlük açısından iyileştirilmesi önerilmektedir.

- Düzce Özel Renkli Eller Anaokulunun oyun alanı, güvenlik, erişilebilirlik ve fonksiyonellik açısından ciddi eksiklikler taşımaktadır. Malzeme seçimi ve kullanım zonlarının uygunluğu yetersizdir, çocukların gelişimsel ihtiyaçlarını karşılayacak unsurlar bulunmamaktadır. Ekolojik ve sürdürülebilirlik kriterleri bakımından da eksiklikler mevcuttur. Bu bağlamda, oyun alanlarının çeşitlendirilmesi, güvenlik önlemlerinin artırılması ve estetik tasarımın güçlendirilmesi önerilmektedir.
- Sevgi Anaokulunun oyun alanı, malzeme seçimi, kullanım zonunun ölçüsü, emniyet ve konumlandırma açısından ciddi eksiklikler taşımaktadır. Bu bağlamda, malzeme seçiminde çocuk güvenliğini artırıcı ve dayanıklı ürünlerin tercih edilmesi gerekmektedir. Zemin kaplamalarının darbe emici özellikte olması, çocukların düşme risklerini minimize edecektir. Ayrıca, oyun alanında engelsiz tasarım ilkelerine uygun olarak geniş rampalar ve erişim yolları sağlanmalı, ergonomik tasarıma uygun oyun ekipmanları kullanılmalıdır. Ekolojik ve sürdürülebilir tasarım açısından, doğal kaynakları koruyan ve çevresel etkileri azaltan malzemelerin tercih edilmesi önemlidir. Su tasarrufu sağlayan sistemler ve geri dönüştürülebilir materyaller kullanılarak, çevre dostu bir yaklaşım benimsenmelidir. Kum havuzunun bakım ve hijyen standartlarına uygun olarak düzenlenmesi ve uygun konumlandırılması, çocukların güvenliğini artıracaktır. Sert zeminler ise yumuşatıcı kaplamalarla donatılmalıdır. Estetik ve fonksiyonel açıdan, çocukların görsel uyarılara duyarlılığını artıracak ve motor becerilerini geliştirecek çeşitli oyun ekipmanları ile zenginleştirilmiş bir tasarım oluşturulması önerilmektedir.
- Şükran Öney Anaokulunun oyun alanı, malzeme seçimi ve emniyet açısından orta düzeyde yeterlilik göstermekte, ancak çeşitli eksiklikler barındırmaktadır. Bu eksikliklerin giderilmesi için, kullanılan malzemelerin güvenlik standartlarına uygunluğu sağlanmalı ve zemin kaplamalarının bakımına özen gösterilmelidir. Engelsiz tasarım prensiplerinin uygulandığı rampalar ve geniş geçiş alanları, erişilebilirlik açısından önem arz etmektedir.

Sürdürülebilirlik ilkelerine uyum sağlamak için çevre dostu ve geri dönüştürülebilir malzemeler kullanılmalı, enerji verimliliği sağlayan sistemler uygulanmalıdır. Estetik açıdan, renk ve tasarım uyumu göz önünde bulundurularak oyun alanının çekiciliği artırılmalıdır. Oyun ekipmanlarının düzenli bakımı ve onarımı yapılmalı, fiziksel bozulmalar önlenmelidir. Bu iyileştirmeler, Şükran Öney Anaokulunun oyun alanının çocukların gelişimine katkı sağlamasını artıracaktır.

- Zübeyde Hanım Anaokulunun oyun alanı, güvenlik, erişilebilirlik ve fonksiyonellik açısından önemli eksiklikler taşımaktadır. Bu eksikliklerin giderilmesi için, kullanılan malzemelerin çocuk güvenliğine uygun olarak seçilmesi ve zemin kaplamalarının darbe emici özellikte olması sağlanmalıdır. Engelsiz tasarım uygulamaları kapsamında, erişim rampaları ve geniş geçiş alanları ile erişilebilirlik artırılmalıdır. Ergonomik tasarıma uygun oyun ekipmanları, çocukların motor becerilerini destekleyecek şekilde düzenlenmelidir. Ekolojik ve sürdürülebilir tasarım prensiplerine uyulması, doğal kaynakların korunması ve çevresel etkilerin azaltılması için çevre dostu malzemeler ve su tasarrufu sistemleri kullanılmalıdır. Estetik ve fonksiyonel açıdan, renk uyumsuzlukları ve tasarım bozuklukları düzeltilmeli, çocukların hayal gücünü teşvik edecek şekilde zenginleştirilmiş oyun alanları oluşturulmalıdır. Bu düzenlemeler, Zübeyde Hanım Anaokulunun oyun alanının çocuk gelişimine olan katkısını artıracaktır.

Bu tez, çocuk oyun alanı tasarımlarının çocuk gelişimi üzerindeki etkilerini çalışma alanları olarak belirlenen 15 anaokulu başta olmak üzere tüm Türkiye’de bulunan benzer koşullara sahip anaokullarına yönelik, farklı ölçekte yer alan toplu konut bahçelerinde, mahalle parklarında kent parklarında, botanik bahçelerinde bulunan oyun alanlarına ilişkin öneriler geliştirilmiştir. Bu öneriler aşağıda detaylı şekilde yer verilmiştir.

- Oyun alanlarının güvenliği için düzenli olarak güvenlik denetimleri yapılmalı ve standartlara uygunluğu sağlanması önerilmektedir.
- Paslanma ve bozulmuş malzemeler gibi potansiyel güvenlik riskleri düzenli bakım ile önlenmesi önerilmektedir.
- Çocukların oyun alanlarında güvenliği sağlamak için zemin malzemeleri düzenli olarak kontrol edilmeli ve onarılması önerilmektedir.

- Oyun alanlarında kullanılan renkli ve dayanıklı boyalar, çocukların ilgisini ve güvenliğini artırabilmesi önerilmektedir.
- Tırmanma platformları gibi yükseklik gerektiren oyun elemanlarının güvenlik standartlarına uygun olması sağlanması önerilmektedir.
- Kum havuzları etrafındaki beton bordürlerin düzenli olarak kontrol edilmesi ve çocukların güvenliği için gerektiğinde değiştirilmesi önem arz etmektedir.
- Bitki çeşitliliği oyun alanlarına estetik katarken, çocukların sağlığına zarar verebilecek bitkilerden kaçınılması önerilmektedir.
- Çocukların farklı yaş gruplarına hitap eden ve gelişimlerini destekleyen çeşitli oyun elemanları kullanılması önerilmektedir.
- Oyun alanlarının düzenli olarak temizlenmesi ve bakımı yapılmalı, böylece çocukların hijyenik bir ortamda oyun oynaması sağlanması önem arz etmektedir.
- Anaokulu yöneticileri ve personeli, oyun alanlarının güvenliği ve bakımı konusunda düzenli eğitim alması önerilmektedir.
- Ebeveynler, çocukların oyun alanlarında güvenlik kurallarına uyduklarını takip etmeli ve gerekirse okul yönetimiyle iletişime geçilmesi önerilmektedir.
- Oyun alanları güvenliği ve bakımı konusunda okul yönetimi ile ebeveynler arasında düzenli iletişim ve işbirliği sağlanması önerilmektedir.
- Çocukların oyun alanlarında eğlenirken fiziksel aktivite yapmalarını teşvik edecek oyun elemanları tercih edilmesi önerilmektedir.
- Oyun alanları çevresindeki peyzaj düzenlemeleri, çocukların doğayla iç içe olmalarını ve doğa sevgilerini artırabilmesi önerilmektedir.
- Oyun alanlarında gölgelik alanlar oluşturularak, çocukların güneş ışığından korunmaları sağlanması önerilmektedir.
- Engelli çocukların oyun alanlarına erişimini kolaylaştıracak düzenlemeler yapılmalı ve engelli dostu oyun elemanları tercih edilmesi önerilmektedir.
- Oyun alanlarındaki ses yalıtımı, çevredeki sakinleri rahatsız etmeyen çözümlerle sağlanması önerilmektedir.
- Oyun alanlarındaki enerji tüketimini azaltacak ve çevre dostu çözümler tercih edilmesi önerilmektedir.
- Oyun alanlarının tasarımında çocukların yaratıcılıklarını geliştirecek ve hayal güçlerini destekleyecek unsurlar bulunması önerilmektedir.

- Çeşitlilik Sunan Oyun Elemanları: Oyun alanları, çeşitli yaş gruplarına ve yetenek seviyelerine uygun oyun elemanlarıyla donatılması ve tırmanma duvarları, salıncaklar, kaydıraklar gibi çeşitli fiziksel aktivite imkanları sunulması önerilmektedir.
- Erişilebilirlik: Engelli çocukların rahatça kullanabileceği oyun alanları tasarlanması ve rampa gibi erişim kolaylıkları sağlanması, zemin malzemeleri kaymayı önleyici özellikte olması önerilmektedir.
- Güvenlik Standartları: Oyun alanları, güvenlik standartlarına uygun olarak tasarlanmalı ve düzenli bakımları yapılması ve sivri uçlar, keskin kenarlar gibi potansiyel tehlike oluşturabilecek unsurlardan kaçınılması önerilmektedir.
- Doğa ile Bütünleşme: Oyun alanları, doğa ile uyumlu olarak tasarlanması ve yeşil alanlar, doğal bitki örtüsü ve doğal malzemeler kullanılması önerilmektedir.
- Estetik Değer: Renk seçimleri ve malzemeler, çocukların göz sağlığını etkilemeyecek şekilde düşünülmesi ve yumuşak ve doğal renk tonları tercih edilmesi önerilmektedir.
- Oyun Alanı Çeşitliliği: Oyun alanları, farklı oyun türlerine uygun bölgeleri içermesi mesela, kum havuzu, su oyunları alanı, sanat köşesi gibi farklı aktiviteler için özel bölgeler oluşturulması önerilmektedir.
- Pedagojik Yaklaşım: Tasarım, çocukların bilişsel, duygusal, sosyal ve fiziksel gelişimini destekleyecek pedagojik prensiplere dayandırılması ve oyunun öğrenme süreçlerine entegre edilmesi önerilmektedir.
- Yaratıcılığı Destekleyen Oyun Elemanları: Oyun alanları, çocukların hayal güçlerini ve yaratıcılıklarını geliştirecek öğeler içermesi önerilmektedir. Örneğin, değişken şekilli yapı elemanları veya yapboz gibi aktiviteler sunulabilmektedir.
- Sosyal Etkileşim İmkanları: Çocukların sosyal becerilerini geliştirebilmeleri için grup oyunları veya işbirliği gerektiren aktiviteler teşvik edilmesi ve oyun alanları, bu tür etkileşimleri destekleyecek şekilde düzenlenmesi önerilmektedir.
- Farklı Zorluk Seviyeleri: Oyun elemanları, farklı zorluk seviyelerine göre ayarlanabilir olması önerilmektedir. Böylece çocuklar, yeteneklerine uygun aktiviteler seçebilir ve kendilerini geliştirebilme fırsatı yakalamaktadır.
- Açık Hava Oyunları: Oyun alanları, çocukların dışarıda zaman geçirmelerini teşvik edecek şekilde düzenlenmesi önerilmektedir.

Açık hava oyunları, çocukların fiziksel aktivitelerini artırabilmekte ve doğayla bağ kurmalarını sağlayabilmektedir.

- Öğrenme ve Eğlence Birlikteliği: Oyun alanları, eğlence unsurlarının yanı sıra öğrenme fırsatları da sunması önerilmektedir. Bilimsel deneyler yapabilecekleri alanlar veya doğal yaşamı keşfedebilecekleri bölgeler düzenlenebilmesi önerilmektedir.
- Sürdürülebilirlik: Oyun alanlarının tasarımı ve bakımı sürdürülebilirlik ilkelerine uygun olması ve geri dönüşümlü malzemeler kullanılması ve enerji verimliliği gözetilmesi önerilmektedir.
- Bakım ve Temizlik: Oyun alanlarının düzenli olarak temizlenmesi ve bakımlarının yapılması önerilmektedir. Bu, çocukların sağlıklı bir ortamda zaman geçirmelerini sağlayabilmesi açısından önem arz etmektedir.
- Eğitim Materyali Olarak Kullanım: Oyun alanlarının, öğretmenler için eğitim materyali olarak da değerlendirilmesi ve öğrencilerin derse katılımlarını artırmak ve konuları daha iyi anlamalarını sağlamak için kullanılabilmesi önerilmektedir.
- Oyun alanlarının tasarımı bu işte uzman kişiler tarafından yani peyzaj mimarları tarafından tasarlanması ve bu durumun zorunlu hale getirilmesi önerilmektedir. Peyzaj mimarları oyun alanları projelerini yaparken katılımcı bir tasarım açısından başta çocuklar olmak üzere çocukla iletişim noktasında etkin olan meslek gruplarından okul öncesi öğretmenleri ve çocuk gelişimcilerle birlikte çalışmalıdır. Aynı zamanda sosyolog ve psikologlarda bu sürecin içerisinde yer alması gereken bir diğer meslek gruplarıdır.

Katılımcılarla yapılan sözlü görüşmelerin değerlendirilmesi sonucu; oyun ve oyun alanları konusunda uzman olan katılımcılar ile yapılan sözlü görüşmelerden elde edilen verilere dayanmaktadır. Katılımcıların çoğunluğu okul öncesi öğretmenliği alanında uzmanlaşmış kişilerden oluşmaktadır ve bu durum, oyun alanları tasarımı ve yönetimi konusundaki bilgilerin ve deneyimlerin yoğunlaştığı bir grup oluşturur. Öncelikle, katılımcıların çoğunluğunun cinsiyet açısından kadın olması (%96,6), bu alandaki uzmanlık ve deneyimin kadınların daha fazla katılım gösterdiği bir alan olduğunu düşündürebilmektedir. Ancak, cinsiyet dağılımının bu şekilde olması, oyun ve oyun alanları tasarımı konusundaki farklı bakış açılarının ve deneyimlerin eksikliğine işaret edebilmektedir.

Yaş ve deneyim değişkenlerine bakıldığında ise, katılımcıların büyük çoğunluğunun 31-40 yaş aralığında (%70) ve 10-14 yıl arasında deneyime sahip (%46,6) olduğu görülmektedir. Bu durum, genç katılımcıların ve daha az deneyime sahip olanların bakış açılarının bu çalışmada yeterince temsil edilmediği izlenimini vermektedir. Oyun alanları tasarımı konusunda yeni trendler ve yaklaşımların yeterince ele alınmamış olabileceği düşünülebilir. Ayrıca, katılımcıların çoğunluğunun Okul Öncesi Öğretmenliği alanında uzmanlaştığı (%96,6) ve sadece küçük bir kısmının Çocuk Gelişimi üzerine odaklandığı (%3,4) görülmektedir. Bu durum, çocuğun gelişimine dair farklı perspektiflerin ve disiplinlerin katılımının sınırlı olduğunu göstermektedir.

Günümüzde çocukların gelişiminde ve öğrenme süreçlerinde oyunun kritik bir rol oynadığı geniş bir kabul görmektedir. Ancak, oyunun tam olarak ne anlama geldiği, çocuk gelişimi üzerindeki etkileri ve oyun alanlarının tasarımı konusundaki kavrayışlar genellikle farklılıklar gösterebilmektedir. Bu bağlamda, katılımcıların görüşlerine dayanan betimsel analizlerde bazı eksiklikler ve literatürle uyumsuzluklar tespit edilmiştir. Katılımcılar, çocuklar için oyunun yaşam şekli, öğrenme aracı, sosyalleşme ve mutluluk kaynağı olduğunu vurgulamışlardır. Ancak oyunun sadece bu şekilde algılanması onun bilişsel, duygusal, sosyal ve fiziksel gelişime olan derin etkilerinin göz ardı edilmesine neden olabilir. Literatürde, oyunun çocukların problem çözme becerilerini geliştirmesi, iletişimi teşvik etmesi ve yaratıcılığı desteklemesi gibi pek çok faydası detaylı olarak incelenmiştir. Oyunun öğrenme süreçlerine entegre edilmesi, çocukların kendi kendilerine öğrenmelerini teşvik etmesi açısından da önemlidir (Fanusçu, 1994; Yücel, 2005; Ünal, 2009; Tuğrul vd., 2014; Üsküplü & Polat, 2019; Civelek & İkiz, 2024).

Katılımcıların oyun alanlarının tasarımı ile ilgili vurguladıkları güvenlik standartları genellikle fiziksel risklerin önlenmesi üzerine odaklanmıştır. Oysa, güvenlik sadece fiziksel olarak değil, aynı zamanda psikososyal ve duygusal olarak da ele alınmalıdır. Örneğin, çocukların farklı yaş gruplarına ve yetenek seviyelerine uygun çeşitli oyun elemanlarına erişimi sağlanmalıdır. Engelli çocukların da rahatça kullanabileceği, erişilebilir oyun alanları tasarlanmalıdır. Ayrıca, oyun alanlarının çocukların yaratıcılığını teşvik edecek şekilde çeşitlendirilmesi ve estetik açıdan çekici olması gerekmektedir. Bu noktada, renk seçimi ve malzemelerin çocukların dikkatini dağıtmayacak şekilde düşünülmesi önemlidir.

Betimsel analiz sonuçları, katılımcıların oyun, oyun alanları ve tasarımı konusundaki bilgi eksikliklerini ve literatürle uyumsuzlukları açıkça ortaya koymaktadır. Özellikle, oyunun çocukların öğrenme süreçlerine entegrasyonu ve gelişimlerine sağladığı katkılar hakkında daha kapsamlı bilgiye ihtiyaç duyulmaktadır. Mevcut anlayış, oyunun çocuk gelişimindeki rolünü tam olarak kavrayamadığı gibi, oyun alanlarının tasarımında ergonomik ve pedagojik standartlara yeterince dikkat edilmediği görülmektedir. Oyun alanlarının tasarımında sadece estetik ve eğlence unsurlarının değil, aynı zamanda çocukların fiziksel ve zihinsel gelişimlerini destekleyecek şekilde düzenlenmiş ergonomik ve pedagojik standartların da gözetilmesi önem arz etmektedir. Bu bağlamda, oyun alanlarının çocukların farklı gelişim alanlarını hedefleyen, güvenli ve erişilebilir tasarımlar içermesi gerekmektedir. Eğitim sürecinde oyunların nasıl etkili bir şekilde kullanılabileceği ve oyun alanlarının tasarım ilkeleri konusunda daha derinlemesine bilgi sahibi olunması hem eğitsel verimliliği artıracak hem de çocukların gelişim süreçlerine daha sağlıklı katkılar sağlayacaktır.

Sözlü görüşmelerden anlaşılmıştır ki öğretmenlerin çocuk için oyun, eğitimci için oyun kavramlarına yönelik ve okul öncesi çocuğun oynaması gereken oyunların çeşitliliğine ilişkin yeterli bilgi ve donanıma sahip olmadığı sonucuna varılmıştır. Aynı zamanda öğretmenlerin, çocuk oyun alanlarına ilişkin öneriler geliştirme konusunda, oyun alanlarının nasıl tasarlanması ile ilgili fikir ortaya koyma noktasında ya da eğitimin oyun alanlarıyla nasıl çeşitlendirilip zenginleştirilebileceği noktasında verdikleri öneriler yetersiz kalmaktadır.

Katılımcılar ile yapılan oyun ve oyun alanı hakkında fikirlerin değerlendirilmesi sonucunda; eğitimcilerin bilgi birikim ve donanımlarının geliştirilmesine yönelik öneriler aşağıda verilmiştir;

- **Seminerler ve Atölye Çalışmaları:** Eğitimciler için düzenli aralıklarla oyun ve çocuk gelişimi üzerine seminerler ve atölye çalışmaları düzenlenmelidir. Bu etkinlikler, güncel araştırma ve uygulama bilgilerini paylaşarak eğitimcilerin bilgi seviyelerini artırabilir.
- **Online Eğitim Modülleri:** Eğitimciler, çevrimiçi kurslar ve eğitim modülleri aracılığıyla oyun ve çocuk gelişimi konularında kendilerini geliştirme fırsatı bulabilirler. Bu tür kaynaklar, zaman ve yer sınırlamaları olmadan erişilebilir eğitim imkânları sağlar.

- Bilgi Havuzları: Oyun ve çocuk gelişimi ile ilgili araştırma makaleleri, kılavuzlar ve güncel literatürün yer aldığı bilgi havuzları oluşturulmalıdır. Eğitimciler bu kaynaklardan yararlanarak bilgi ve deneyimlerini güncelleyebilirler.
- Mesleki Ağlar: Eğitimciler arasında bilgi ve deneyim paylaşımını teşvik eden mesleki ağlar ve topluluklar kurulmalıdır. Bu platformlar, eğitimcilerin sorularını sorma, deneyimlerini paylaşma ve işbirliği yapma fırsatı sağlar.
- Kişisel Geri Bildirim: Eğitimcilerin oyun ve çocuk gelişimi konusundaki uygulamalarının değerlendirilmesi ve geri bildirim verilmesi sağlanmalıdır. Bu geri bildirimler, güçlü yönlerin ve geliştirilmesi gereken alanların belirlenmesine yardımcı olabilir.
- Kendi Kendini Değerlendirme: Eğitimcilerin kendilerini değerlendirebileceği araçlar ve anketler hazırlanmalıdır. Bu araçlar, eğitimcilerin bilgi ve becerilerinin ne düzeyde olduğunu anlamalarına yardımcı olabilir.
- Gözlem ve Mentorluk: Deneyimli eğitimcilerin, daha az deneyime sahip olanlara mentorluk yapması teşvik edilmelidir. Bu süreç, pratik bilgi ve becerilerin aktarılmasını sağlar.
- Araştırma Projeleri: Eğitimciler, oyun ve çocuk gelişimi üzerine küçük ölçekli araştırma projeleri yürütmeye teşvik edilmelidir. Bu projeler, eğitimcilerin uygulamalı bilgi edinmelerini ve katkıda bulunmalarını sağlar.
- Uygulama Geliştirme: Eğitimcilerin, eğitim programlarına entegre edilebilecek yeni oyun stratejileri ve yaklaşımlar geliştirmeleri teşvik edilmelidir.
- Literatür Takibi: Eğitimcilerin, oyun ve çocuk gelişimi konularındaki güncel araştırmalar ve trendleri takip etmeleri sağlanmalıdır. Bu, eğitimcilerin en son bilgileri edinmelerine ve uygulamalarına yardımcı olur.
- Uzman Konuklar: Eğitimciler henüz öğrenci oldukları zamanda alanında uzman akademisyenlerin veya profesyonellerin bilgi ve deneyimlerinden yararlanmalıdır.
- Pedagojik Eğitim: Eğitimcilerin oyun tabanlı öğrenme, yapılandırılmış oyunlar ve yaratıcı pedagojik yaklaşımlar hakkında eğitim almaları teşvik edilmelidir. Bu, eğitimcilerin çocukların gelişimini daha etkin bir şekilde desteklemelerine yardımcı olabilir.

- Gelişimsel Yaklaşımlar: Çocuk gelişimi ve oyun üzerine gelişimsel yaklaşımlar hakkında eğitim verilmeli, eğitimciler bu yaklaşımların uygulama becerilerini geliştirmelidir.

Bu tez çalışması, oyun alanı tasarımlarının çocuk gelişimine etkisini değerlendirmek amacıyla Düzce kent merkezindeki 15 anaokulu bahçesinin mevcut durumunun değerlendirilmesi ve bu okullarda görev alan 30 katılımcı ile sözlü görüşmelerin değerlendirilmesiyle yapmıştır. İlk olarak, Düzce ilindeki birçok anaokulunun araştırma sürecine katılmayı reddetmesi, örneklem büyüklüğünü ve çeşitliliğini sınırlamış, dolayısıyla verilerin genellenebilirliğini kısıtlamıştır. Bu durum, elde edilen verilerin temsili ve kapsamı üzerinde olumsuz etkiler yaratmıştır. Aynı zamanda çalışma alanlarının seçiminde ve çalışmayı kabul noktasında örneklem büyüklüğü ve temsili ele alındığında bu tez, Düzce kent merkezindeki 15 anaokulunu hedef almış olup, bu bölgedeki veriler, yerel koşulların özelliklerini yansıtmaktadır. Bu dar örneklem, çalışma sonuçlarının bölgesel eğilimleri ortaya koyarak, Düzce merkezindeki uygulamalarla ilgili değerli bilgiler sunmaktadır. Ancak, bulguların genel geçerliliği için daha geniş bir örneklem gerektirebilmektedir. Çalışmanın çeşitli aşamalarında karşılaşılan katılım ve veri toplama zorlukları, elde edilen sonuçların geçerliliğini ve genellenebilirliğini etkilemiştir.

Eğitimci katılımında yaşanan zorluklar da önemli bir engel oluşturmuştur. Çalışmayı kabul eden anaokullarındaki bazı eğitimcilerin sözlü görüşmelerin yapılmasına izin vermemesi, veri toplama sürecini zorlaştırmış ve görüşmelerin gerçekleştirilmesini engellemiştir. 30 katılımcı ile yapılan sözlü görüşmeler, belirli bir derinlik ve çeşitlilik sunmaktadır. Bu sayede, çeşitli bakış açıları ve deneyimler göz önünde bulundurularak detaylı bir analiz yapılmıştır. Daha geniş katılımcı grupları ile yapılan çalışmalar, bulguları daha da zenginleştirebilir ve farklı bakış açılarını daha kapsamlı şekilde ele alabilir. Veri toplama sürecinde karşılaşılan diğer bir sorun, sözlü görüşmelerde bazı katılımcıların net ve belirgin cevaplar vermek yerine daha çok sohbet havasında yanıtlar sunmasıdır. Bu, betimsel analiz yöntemiyle çıkarılan sonuçların veri analizini güçleştirmiştir. Ayrıca, eğitimcilerin oyun ve oyun alanları hakkında sahip olduğu bilgi ve donanım eksiklikleri de önemli bir sorun teşkil etmiştir. Sözlü görüşmeler, katılımcıların kişisel deneyimlerini ve içgörülerini doğrudan anlamak açısından güçlü bir yöntemdir. Bu yöntem, katılımcıların özgün görüşlerini yansıtarak zengin ve ayrıntılı veriler sağlamaktadır.

Arazi çalışmaları sırasında karşılaşılan zaman ve kaynak kısıtlamaları, tüm anaokullarında detaylı inceleme yapılmasını zorlaştırmıştır. Arazi çalışmaları, belirli bir dönemde ve seçilen anaokullarında gerçekleştirilmiştir. Bu odaklanmış yaklaşım, mevcut oyun alanı tasarımlarının çocuk gelişimi üzerindeki etkilerini anlamak için etkili bir yöntem sunmuştur. Zamanla değişen tasarım ve kullanım dinamiklerini incelemek için uzun vadeli gözlemler eklenebilir.

Düzce kent merkezindeki anaokullarındaki oyun alanlarının tasarımlarındaki çeşitlilik, bu çalışmanın çeşitli tasarım yaklaşımlarını ve etkilerini kapsamlı bir şekilde ele almasına olanak tanımıştır. Bu çeşitlilik, farklı tasarım stratejilerinin çocuk gelişimi üzerindeki etkilerini incelemek için değerli bir fırsat sunmaktadır. Elde edilen verilerin analizi, titiz bir şekilde gerçekleştirilmiş olup, yorumlar mevcut bulgulara dayanarak yapılmıştır.

Çalışmanın sonuçları, mevcut analiz yöntemleriyle değerlendirilmiş olup, farklı analiz tekniklerinin kullanımı gelecekteki araştırmalarda ek bilgi sağlayabilmektedir. Bu kısıtlar, çalışmanın bulgularının detaylı bir şekilde anlaşılmasını ve yorumlanmasını desteklemekte olup, gelecekteki araştırmalar için çeşitli öneriler ve iyileştirme fırsatları sunmaktadır. Daha geniş ölçekli ve uzun süreli çalışmalar, bu alandaki bilgiyi artırma ve geliştirme potansiyelini taşıyacaktır.

Çalışma arazi çalışmaları ve sözlü görüşmeler yoluyla elde edilen veriler, mevcut oyun alanı tasarımlarının çocuk gelişimini destekleyici nitelikte olmadığını ve eğitimcilerin bu alandaki bilgi ve donanımlarının yetersiz olduğunu ortaya koymuştur. Bu bulgular, mevcut uygulamaların çocukların gelişim ihtiyaçlarını karşılamada eksik kaldığını ve eğitimcilerin profesyonel gelişimlerinin desteklenmesi gerektiğini göstermektedir. Bu çalışma, oyun alanı tasarımlarının çocuk gelişimine olan etkilerini belirleyerek, bu konudaki literatüre önemli bir katkı sağlamıştır. Elde edilen bulgular, oyun alanı tasarımlarının çocukların fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik gelişim alanlarındaki rolünü vurgulamaktadır.

Çalışma, eğitimcilerin oyun ve oyun alanı hakkında sahip oldukları bilgi ve donanımın yetersiz olduğunu ortaya koymuş, bu durumun çocukların gelişim süreçlerine olumsuz etkide bulunabileceğine dikkat çekmiştir. Bu bulgu, eğitimcilerin profesyonel gelişim programlarının ve mesleki eğitimlerinin önemini vurgulamaktadır. Oyun alanı tasarımlarının iyileştirilmesine yönelik somut önerilerde bulunarak, yerel yönetimler ve eğitim kurumları için politika geliştirme süreçlerine ışık tutmaktadır.

Gelecekte yapılacak çalışmaların, oyun alanı tasarımlarının uzun vadeli çocuk gelişimi üzerindeki etkilerini incelemesi faydalı olacaktır. Bu tür bir araştırma, tasarımların zaman içindeki etkilerini değerlendirerek daha kapsamlı sonuçlar sunabilmektedir. Çalışmanın katılımcıları olan eğitimciler dahi olmak üzere yapılacak olan katılımcı olarak ebeveynler, psikologlar, sosyologlar seçilerek benzer bir çalışma, ayrıca çocuklara deneysel oyun alanları yapıp hangi oyun alanlarını ve oyun elemanlarının daha çok kullandıklarını, çocukların kullandığı oyun elemanlarının ya da oynadıkları oyunların çocuk gelişimine nasıl katkı sağladığı konusunda, uzun dönemli takipler yapılarak çocuk bazında incelemelerin olduğu veya çocuğun gelişimine bütüncül bakış açısının yanı sıra her bir gelişim çeşidine ayrı ayrı odaklanarak çalışmalar yapılmasına fırsat sunmaktadır.

Eğitimcilerin oyun ve oyun alanları konusundaki bilgi ve becerilerini artırmaya yönelik eğitim programlarının etkinliğini araştıran çalışmalar, bu alandaki eksikliklerin giderilmesine katkıda bulunabilmesine fırsat sunmaktadır. Özellikle uygulamalı eğitimler ve seminerler üzerine yapılacak araştırmalar, eğitimcilerin pratik bilgilerini geliştirebilmesine katkı sağlayacaktır.

Çocukların oyun alanı tasarımları hakkında doğrudan geri bildirimlerinin toplandığı çalışmalar, çocukların gerçek ihtiyaç ve beklentilerini anlamak açısından önemli kabul edilmektedir. Çocukların bakış açısını içeren araştırmalar, tasarımların çocuk merkezli hale getirilmesinde katkı sağlayabilecek niteliktedir.

Farklı coğrafi bölgelerde ve çeşitli sosyo-kültürel bağlamlarda oyun alanı tasarımlarının çocuk gelişimine etkilerini inceleyen çalışmalar, genel geçer ilkelerin yanı sıra yerel ihtiyaçlara yönelik özelleştirilmiş yaklaşımlar geliştirilmesine yardımcı olabilecektir.

Alana katkılar açısından bakıldığında Düzce ilinde ilk defa oyun alanı tasarımlarının çocuk gelişimi üzerine etkisinin değerlendirildiği bir çalışma yapılmıştır. Aynı zamanda hem alan çalışması hem de betimsel analiz yöntemi birlikte kullanılıp bütünleştirilerek peyzaj mimarlığı alanına önemli bir katkı sağlamıştır. Bu bütünleşmiş yöntem peyzaj mimarlığı alanında yapılan ilk çalışmalardan biridir.

Bu çalışma, oyun alanı tasarımlarının çocuk gelişimi üzerindeki etkilerini belirlemenin yanı sıra, eğitimcilerin bilgi ve donanım eksikliklerine dikkat çekerek hem teorik hem de uygulamalı düzeyde önemli katkılar sağlamıştır. Gelecek araştırmalar, bu bulguların üzerine inşa ederek, daha etkili ve çocuk odaklı oyun alanları tasarımlarının oluşturulmasına yönelik bilgi birikimini artırabilmektedir.

Sonuç olarak ocuk, toplumun kilit noktalarından birini oluştururken, oyun ocuk için bu kilidin merkezindedir. Bu durum, oyunun ve toplumu birlikte değerlendirmenin gerekliliğini ortaya koymaktadır. Oyun ve oyunun gerçekleştirildiği oyun alanlarının planlanması, tasarlanması ve uygulanması toplum için büyük bir öneme sahiptir. Bu nedenle, mevzuatlar temelinde ve katılımcı yaklaşımla, ocuk gelişiminin ışığında oyun alanlarının tasarlanması gerekmektedir.

5. KAYNAKLAR

- Abbasoğlu Ermiyagil, M. S. & Sunalp Gürçınar, C. (2015). Kentsel mekânın gelişiminde çocuk oyun alanlarının rolü: KKTC’de yeni kent Gönyeli örneği. *Idealkent*, 6(17), 12-45.
- Ahıskalı, S.Ö., (1998). Çocuk Oyun Alanlarında Döşeme, *Peyzaj Mimarlığı Dergisi*. T.M.M.O.B. Peyzaj Mimarları Odası, İstanbul Şubesi, Temmuz-Ağustos, 5(14), İstanbul.
- Akay, R., (2022). Geleneksel Çocuk Oyunlarının Çocuk Gelişimine Katkıları Üzerine Bir Araştırma. *Social Sciences Studies Journal (Sssjournal)*, 3(10), 1385-1393.
- Akın, E., Kızıtanrı, S., & Edip, D. (2021). Çocuk oyunları ve oyunların bireylerin gelişimine katkısı (Mardin çocuk oyunları örneği). *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(3), 785-798.
- Akkurt, Y., & Akten, M. (2021). Kent Parklarında Ekosistem Hizmetlerinin Rolü. *Journal of Architectural Sciences and Applications*, 6(1), 348-357.
- Aklıbaşında, M., Tırnakçı, A., & Özhanç, E. (2018). Çocuk Oyun Alanlarının Önemi ve Tasarım Kriterlerinin Nevşehir Kenti Örneğinde İrdelenmesi. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, 8(17), 59-71.
- Aksoy Tokgöz, İ. & Şahin Taşkın, Ç. (2015). Sınıf Öğretmenlerinin Öğrenme-Öğretme Sürecinde Materyal Kullanımlarının Öğretmen Adaylarının Görüşlerine Dayalı Olarak İncelenmesi, *Ege Eğitim Dergisi*, (16) 2: 422-440.
- Aktan, O., & Akkutay, Ü. (2014). OECD Ülkelerinde ve Türkiye’de Okul öncesi Eğitim. *Asian Journal Of Instruction (E-AJI)*, 2(1), 64-79.
- Aktaş, Y. A., Cömertpay, B., & Sofu, H. (2007). Altı yaş grubu çocukların dil kullanımına yaratıcı dramın etkisi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 1(3/4), 7-26.
- Alat, Z., Akgümüş, Ö., & Cavallı, D. (2012). Okul öncesi eğitimde açık hava etkinliklerine yönelik öğretmen tutum ve uygulamaları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(3), 47-62.
- Alıcı, Ş., & Öztapan, A. (2023). Erken Çocukluk Döneminde X ve Z Kuşaklarında Oynanan Geleneksel Çocuk Oyunları: Kırşehir İli Örneği. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 12(2), 761-785.
- Alkan Ersoy, Ö., Kurtulmuş, Z., & Çürük Tekin, N. (2014). Aile Çocuk Eğitim Programının Annelerin Çocuk Yetiştirme Tutumlarına ve Ev Ortamını Düzenlemelerine Etkisinin İncelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, Cilt: 22(3), 1077-1090.
- American Academy of Pediatrics. (2016). *Media and young minds*. Pediatrics, 138(5), e20162591.
- Apaydın Demirci Z. & Arslan E. (2019), Okul Öncesi Eğitimde Waldorf Yaklaşımı Conference: International Congress Of Science Culture And Education.
- Arabacı, N., & Çıtak, Ş. (2017). Okul öncesi dönemdeki çocukların oyun ve açık alan (bahçe) etkinlikleri ile ilgili görüşlerinin incelenmesi ve örnek bir bahçe düzenleme çalışması. *Mediterranean Journal of Educational Research*, 11(21), 28-43.

- Arat, Y., & Bulanık, M. (2020). Kentsel dış mekânlardan parklara ergonomik standartlar çerçevesinden bir bakış; konya örneği. *Ergonomi*, 3(2), 55-73.
- ArchDaily. (2020). *Sipoonlahti School Extension*. Erişim Linki: <https://www.archdaily.com/951701/sipoonlahti-school-extension-architects-rudankopius-kankkunen>. Erişim tarihi: 20 Temmuz 2024.
- Arslan Muhacir, E. S., & Yavuz Özalp, A. (2016). Planlama ve Tasarım Süreçleri Bağlamında Çocuk Oyun Alanlarına İlişkin Temel Kalite Kriterlerinin Belirlenmesi. *Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 17(2), 220-230.
- Arslan, P. (2017). Education System Of Mexico: A Comparison With Turkey İn Terms Of Purpose, Structure And Process. *EDUCATION*, 16.
- Arslan, P. (2018). İran Eğitim Sistemi: Amaç Yapı ve Süreç Bakımından Türkiye ile Karşılaştırılması. *Route Educational And Social Science Journal*, 5(31), 49-65.
- Arslan, T., & Ekici, B. (2023). Kırklareli Kent Merkezi Çocuk Oyun Alanlarının Peyzaj Tasarım İlkeleri Açısından Değerlendirilmesi. *Türkiye Peyzaj Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 84-100.
- Aslan, B. G. (2017). Açık-yeşil alanlarda dış mekân süs bitkilerinin önemi ve yaşam kalitesine etkisi; Tokat kenti örneği. *Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 54(3), 275-284.
- Aslan, D. (2020). *Okul öncesi eğitimde Reggio Emilia yaklaşımı* (Yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Okul Öncesi Öğretmenliği Anabilim Dalı). Adana, Türkiye.
- ASTM (American Society for Testing and Materials). (2020). Standard Consumer Safety Performance Specification for Playground Equipment for Public Use. *ASTM International*, F1487-17.
- Aşur, F., & Sağlam Etlan, G. (2021). Investigation of the availability of children's playgrounds by disabled children in line with the universal design principles: Van city example. *Tarım Bilgileri Dergisi*, 2 (5).
- Ayan, S., & Ulaş, M. (2015). Türkiye’de kullanılan oyun alanı donatılarının gelişmiş ülkelerdeki modellere göre incelenmesi. *Route Educational and Social Science Journal*, 2(3), 130-145.
- Aydemir Özalp, T., & İnan, H. Z. (2020). Türkiye’de Reggio Emilia Yaklaşımı Temelli Uygulamalar Yapan Okullardaki Öğretmenlerin Deneyimleri: Bir Olgubilim Çalışması. *Ekev Akademi Dergisi*, 24(83).
- Aydın, M., & Akto, A. (2021). Paulo Freire Ve Eğitim Felsefesi. *Şarkiyat İlmi Araştırmalar Dergisi*, 13(3).
- Aydın, S., Sapancı, S., Bingöl, A. S., Ayhan, A., & Elhakan, A. (2023). Fransa, İngiltere, ABD ve Türkiye'nin Temel Eğitim Sistemleri. *Journal Of Social, Humanities And Administrative Sciences (Joshas)*, 9(65), 3023-3039.
- Aykora, Ü. E., Tekin, A., Aykora, D., Tekin, G., Gündoğdu, E. K., Çalışır, M., & Duyan, M. (2019). Orta düzey zihinsel engelli çocuklara uygulanan sportif sanal gerçeklik uygulamalarının bazı kuvvet parametreleri gelişimine etkisi 144. *Turan: Stratejik Araştırmalar Merkezi*, 11(42), 196-202.
- Aypay, A. (2016). Investigating the role of traditional children’s games in teaching ten universal values in Turkey. *Eurasian Journal of Educational Research*, 62, 283- 300.

- Bağcı Ayrancı, B. (2018). 0-1Yaş Dil Gelişimi Uygulamaları ve Yapılması Gerekenler. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(1), 13-34.
- Banko, Ç., Akdemir, K., Gemici, M., & Sevimli-çelik, S. (2018). Çocuk oyun alanlarının risk içeren oyunları desteklemesi açısından incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(3), 406-417.
- Banko, Ç., Akdemir, K., Koşar, M. G., & Çelik, S. S. (2018). The Investigation of Outdoor Playgrounds in terms of Supporting Risky Play. *Inonu University Journal of the Faculty of Education (INUJFE)*, 19(3).
- Başal, H. A. (2007). Geçmiş Yıllarda Türkiye’de Çocuklar Tarafından Oynanan Çocuk Oyunları. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2), 243-266.
- Başbay, A. M. (2012). *Ankara ili sınırları içindeki özel ve resmi anasınıfı ve anaokulu bahçelerinin kullanım yönünden incelenmesi* (Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı, Okul Öncesi Eğitimi Bilim Dalı). Danışman: Prof. Dr. Belma Tuğrul.
- Bay, D. N. (2018). Okul Öncesi Eğitimde Bir Kültür Aktarımı: Millî Oyunlar. *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 9(2), 82-104.
- Baydilek, N. B. (2015). Japonya’da Okul Öncesi Eğitim. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(1), 1-13.
- Bayraktaroğlu, B., & Büke, A. (2015). Çocuk Oyun Alanlarının Evrensellik Ölçütleri Açısından İncelenmesi: Fenerbahçe-Pendik SAhil Şeridi Örneği. *Mühendislik Bilimleri ve Tasarım Dergisi*, 3(3), 371-378.
- Bekmezci, H., & Özkan, H. (2015). Oyun ve oyuncağın çocuk sağlığına etkisi. *İzmir Dr. Behçet Uz Çocuk Hastalıkları Dergisi*, 5(2), 81-87.
- Belli, M., Akcay, N., & Yılmaz, H. B. (2021). Geçmişten günümüze değişen babalık rolü ve çocuk gelişimine katkıları. *Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 8(2), 366-371.
- Berk Coşkun, D. (2020). Anaokulu Tasarımlarında Sınırların Kaldırılması: Fuji Anaokulu Örneği. 6. *Uluslararası Mühendislik Mimarlık ve Tasarım Kongresi*, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul/Türkiye.
- Beşoluk, E., & Parlak, Z. (2022). Temel Bir Çalışma Standardı Olarak Gelişmekte Olan Ülkelerde Çocuk İşçiliği. *Ekonomi Maliye İşletme Dergisi*, 5(1), 54-67.
- Bilaloğlu, G. (2004). *Okul öncesi eğitimde High/Scope yaklaşımı* (Yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Okul Öncesi Öğretmenliği Anabilim Dalı). Adana, Türkiye.
- Biröl, G. (2009). Çocuk dostu kent neresidir. *Megaron Balıkesir, Mimarlar Odası Balıkesir Şubesi Dergisi*, 10-13.
- Boratav, P. N. (1973). 100 soruda Türk folkloru, İstanbul.
- Bredekamp, S., & Copple, C. (2009). *Developmentally appropriate practice in early childhood programs*. National Association for the Education of Young Children.
- Brussoni, M., Gibbons, R., Gray, C., & Ishikawa, T. (2012). What is the relationship between play and physical activity? *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*, 9, 68.

- Buldur, A. (2019). Montessori eğitim programına devam eden okul öncesi dönem çocuklarının bilimsel süreç becerilerindeki değişimin incelenmesi. *Cumhuriyet International Journal of Education – Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 8(4).
- Burdurlu, E., Kılıç, Y., İlçe, A. C., Elibol, G. C., & Yener, G. (2004). Okul öncesi çocuk mobilyaları ile ilgili ebeveyn görüşleri ve öngörülen mobilya tasarım ölçütleri. *Teknoloji*, 7(1).
- Büyükokutan Töret, A. (2017). Kent çocuklarının oyun oynama ihtiyacının giderilmesine yönelik bir uygulama: oyun evleri. *Diyalektolog-Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, (15).
- Campbell, F.A. & Ramey, C.T. (1994). Effects of Early Intervention on Intellectual and Academic Achievement: A Follow-up Study of Children from Low-income Families, *Child Development*, 65(2), 684-698.
- Canlı, S. K., & Demirarslan, D. (2020). Çocuk oyun alanlarının tarihi gelişimi. *Çocuk ve Gelişim Dergisi*, 3(6), 60-75.
- Cengiz, S. (1998). ÇOCUK Oyunlarının Sınıflandırılması. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, 38(1-2), 287-300.
- Cevher Kalburan, N. ve Yurt, Ö. (2011). School playgrounds as learning environments: Early childhood teachers' beliefs and practices. Paper presented at the 7th International Conference on Education. INEAG, Samos-Greece.
- Chawla, L., & Cushing, D. F. (2007). *Education for sustainability: An agenda for action*. Journal of Environmental Education, 39(1), 1-13.
- Cin Şeker, Z. (2020). Dinleme ve konuşma becerilerine yönelik lisansüstü tezlerin anahtar kelimeleri üzerine bir inceleme: betimsel analiz. *Rumeli Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi* (19), 128-140.
- Civelek, P., & İkiz, S. (2024). Bilecik ilinde yer alan çocuk oyun parklarının niteliğinin incelenmesi. *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 7(1), 312-337.
- Coşkun, B. (2022). Hindistan Eğitim Sistemi. *Alanyazın*, 3(1), 85-102.
- Coşkun, H., Akarsu, B., & Kariper, A. (2012). Bilim öyküleri içeren eğitsel oyunların fen ve teknoloji dersindeki öğrencilerin akademik başarılarına etkisi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(1), 93-109.
- CPSC (US. Consumer Product Safety Commission). (2010). *Handbook for Public Playground Safety*. CPSC Publication No. 325.
- ÇADEM Psikoloji. (2015). Çocuk Gelişim Dönemleri. Erişim Linki: <https://www.cadempsikoloji.com/makale/3%20r>, Erişim Tarihi: 06.03.2024.
- Çakıcı, A. (2019). Evcil hayvan beslemenin insan sağlığı üzerindeki olumlu etkileri. *Atlas Journal*, 5(20), 518-528.
- Çalhan, C., & Göksu, İ. (2024). Okul Öncesi Dönemde Eğitsel Mobil Oyunların Eleştirel Düşünme Becerisine Etkisi. *Temel Eğitim*, (22), 6-18.
- Çelik, A. (2012). Okul öncesi eğitim kurumlarında açık alan kullanımı: Kocaeli örneği. *Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 43(1), 79-88.
- Çelik, A., Ender, E., & Akdeniz, N. S. (2015). Engelsiz Parklarda Peyzaj Tasarımı. *Tarım Bilimleri Araştırma Dergisi*, 8(2), 5-11.

- Çelik, M. (2013). Öğrenme Çocuk ile Büyür: Erken Çocukluk Eğitiminde Waldorf Yaklaşımı, *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(2), 39-51.
- Çelik, M., & Kök, M. (2007). Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Eğitim Ortamı ve Donanımının Önemi. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, (15), 158-170.
- Çelik, S. (2017). Tarihsel Süreçte Rus Eğitim Sistemi. *Electronic Turkish Studies*, 12(6).
- Çın, A. (2021). İlk çocukluk döneminde çocuğun ahlak eğitimi. *Şarkiyat*, 13(1), 562-574.
- Çiftçi, M. (2020). *Okul öncesi eğitim kurumlarında dış mekân tasarım değerlendirmesi: Hatay ili İskenderun ilçesi örneği* (Yüksek lisans tezi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi. Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı). Hatay, Türkiye.
- Çivril Kara, R., Küçük Kılıç, S., & Öncü, E. (2017). Sınıf Öğretmenlerinin Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersi Hakkındaki Görüşleri. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, 8(15), 18-46.
- Çoban, A., & Ergenekon, Ö. (2021). Türkiye ve Avrupa Birliği Kurucu Ülkelerinin Okul Öncesi Eğitim Sistemlerinin Karşılaştırılması. *International Journal Of Social Humanities Sciences Research*, 8(72), 1683-1699.
- Çopur, D. A. (2017). Çocukların hayallerindeki okul. *Uluslararası Liderlik Eğitimi Dergisi*, 1(1), 1-8.
- Çukur, D. (2011). Okulöncesi çocukluk döneminde sağlıklı gelişimi destekleyici dış mekân tasarımı. *Turkish Journal of Forestry*, 12(1), 70-76.
- Çümlek, A. B., & Özaslan, H. (2021). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Yapılan Yıl Sonu Gösterilerine İlişkin Öğretmen Adaylarının Görüşleri. *Ondokuz Mayıs University Journal of Education*, 40(2).
- Dalğar, T., & Kaya, A. İ. (2017). Oyuncak tercihinde ahşap malzeme özelliklerinin incelenmesi. *İleri Teknoloji Bilimleri Dergisi*, 6(3), 9-16.
- Danışman, Ş. (2012). Montessori yaklaşımına genel bir bakış ve eğitim ortamının düzenlenmesi. *Eğitimde Politika Analizi Dergisi*, 1(2), 85-113.
- Dede, C. (2009). *Immersive interfaces for engagement and learning*. Science, 323(5910), 66-69.
- Demir, E. (2024). Oyunun Sınıflandırması ve. *Çocuk Gelişiminde Beden Eğitimi, Spor ve Oyun*, 23.
- Dereobalı, N., & Çandır, T. (2021). Erken çocukluk döneminde motor gelişim ve riskli oyun ilişkisi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 60, 560-581.
- DergiPark veri tabanı, Erişim Linki: <https://dergipark.org.tr/tr/>, Erişim Tarihi: 01.02.2024.
- Derin, E. (2024). *Aksaray ilindeki bağımsız anaokulu bahçelerinin özelliklerinin belirlenmesi ve öğretmen uygulamalarının incelenmesi* (Master's thesis, Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Dinç, H. (1993). *Çocuk oyun işlevi ve öğeleri* (Yüksek lisans tezi, Yıldız Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Fakültesi, Peyzaj Planlama Bölümü). İstanbul, Türkiye.

- Doğan, L., & Efendioğlu, A. (2022). İlkokul bahçelerinde oyun alanları ve niteliklerinin incelenmesi: Adana ili örneği. *Çukurova Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Dergisi*, 17, 360-374.
- Doğanay, E., & Göde, H. (2023). Sokaktan ekrana çocuk oyunları. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (47), 157-182.
- Doğru, A. (2023). *Geleneksel sokak oyunlarının 9-10 yaş çocukların dikkat gelişimi üzerine etkisinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi, Hitit Üniversitesi, Türkiye).
- Dönertaş, A. B. (2023). İsviçre eğitim sistemi. In *Eğitim bilimleri araştırmaları-II* (ss. 117-150). Özgür Yayın Dağıtım Ltd. Şti.
- Duman, G. & Koçak, N. (2013). Çocuk Oyun Alanlarının Biçimsel Özellikleri Açısından Değerlendirilmesi: Konya İli Örneği, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 11(1), 64-81.
- Duman, K. P., & Cumart, G. (2024). Oyun temelli öğrenme ve okul öncesi eğitim. *International Journal of Social and Humanities Sciences Research (JSHSR)*, 11(106), 786-795.
- Duman, T. K. G. (2022). Hareketli oyun eğitim programının okul öncesi kaynaştırma eğitimi alan ortopedik engelli çocukların kaba motor becerilerine etkisinin incelenmesi. *Social Sciences Studies Journal (SSSJournal)*, 4(14), 329-337.
- Dursun, A. (2024). Çocuklarda motor gelişim ve çocuk gelişiminde beden eğitimi, spor ve oyun. *Çocuk Gelişiminde Beden Eğitimi, Spor ve Oyun*, 103.
- Durualp, E., & Aral, N. (2010). Altı yaşındaki çocukların sosyal becerilerine oyun temelli sosyal beceri eğitiminin etkisinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39(39), 160-172.
- Durulan, D., & Angın, D. (2023). Akıl ve zekâ oyunlarının okul öncesi dönem çocukların dikkat ve görsel algı düzeylerine etkisinin incelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25(1), 333-357.
- Ece, C., Ünsal, G., & Çalık, F. (2023). Türklerde çocuklar için uygulanan rekreatif faaliyetler. *Spor ve Rekreasyon Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 96-107.
- Eilam, E., & Roth, W.-M. (2011). "In the same breath" (literally and metaphorically): The role of experience in environmental education. *Environmental Education Research*, 17(1), 99-113.
- Ekici, T. (2023). Fransa eğitim sistemi ve erken çocukluk eğitimi. In T. E. S. Uygulamaları (Ed.), *Dünyada eğitim sistemleri ve erken çocukluk eğitimi* (s. 117). Özgür Yayın Dağıtım Ltd. Şti.
- Elkind, D. (2011). Oyunun Gücü, Ankara: *İmge Yayınları*.
- Emin, O. (2016) Oyunun Çocuk Psikolojisi ve Gelişimi Üzerine Etkileri. *Araştırma Dergisi*, 86.
- Ender, E. (2017). Çocuk Oyun Alanlarında Estetik Başarım. *Bartın Orman Fakültesi Dergisi*, 19(1), 41-50.
- Erbay, A. E. (2021). İletişim biliminde dijital oyunlar üzerine yapılan çalışmaların betimsel analizi. *Uluslararası Sosyal Bilimler Akademisi Dergisi* (5), 519-556.
- Erbay, F. ve Saltalı, N.D. (2012). Altı yaş çocuklarının günlük yaşantılarında oyunun yeri ve annelerin oyun algısı. *KEFAD*, 13(2), 249-264.

- Erboy, E. (2010). *İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin bilgisayar oyun bağımlılığına etki eden faktörler* (Yüksek lisans tezi, Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın, Türkiye).
- Erdem, N. (1997). Kentsel Donatı Elemanları, *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, Seri B Cilt 45 Sayı 1-2 s:128-130.
- Erdönmez, İ. M. (2007). İlköğretim Okul Bahçelerinde Peyzaj Tasarım Normları. *İstanbul Orman Fakültesi Dergisi*, 1(57), 108-120.
- Erekmekçi, M., & Fidan, Ş. (2012). Oyun tasarım platformları: Oyun ve eğitimin kültüre etkisi. *Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi*, 1(1), 851-861.
- Erikson, E. H. (1963). *Childhood and Society*. Norton & Company.
- Erkut, Z., Balcı, S., & Yıldız, S. (2017). Tarihsel Süreç İçinde Çocuk. *Çocuk ve Medeniyet*, 2(3), 17-28.
- Eroğlu, M. (2023). Çocukluk Döneminde Bilişsel Gelişim: Piaget ve Vygotsky'nin Bilişsel Gelişim Kuramlarının İncelenmesi ve Karşılaştırılması. *Eğitim ve Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 6(1), 69-77.
- Erözeren, H., & Demirkasımoğlu, N. (2022). İlkokul bahçelerinin mevcut durumuna ve ideal okul bahçelerine ilişkin öğretmen görüşleri. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(1), 225-257.
- Eryılmaz, S. & Deniz, G., (2019). Türkiye’de programlama eğitimi ile ilgili yapılan çalışmaların incelenmesi: Bir betimsel analiz çalışması. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 15(4), 319-338.
- Esen, M. A. (2008). Geleneksel Çocuk Oyunlarının Eğitimsel Değeri ve Unutulmaya Yüz Tutmuş Ahıska Oyunları. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), 357-367.
- Eskicumalı, A., & Eroğlu, E. (2014). Ailenin Sosyo-Ekonomik Ve Eğitim Düzeyleri İle Çocukların Problem Çözme Yetenekleri Arasındaki İlişki. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*.
- Eti, İ., & Arnas, Y. A. (2016). Hikâye temelli yaratıcı drama etkinliklerinin dört yaş grubu çocukların ifade edici dil gelişimine etkisi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 11(1), 17-32.
- Eyinc, A. (2024). Çocuk Gelişimi ve Oyun. *Çocuk Gelişiminde Beden Eğitimi, Spor ve Oyun*, 53.
- Falk, J. H., & Dierking, L. D. (2002). *Learning from museums: Visitor experiences and the making of meaning*. AltaMira Press.
- Fanusçu, M. (1994). Çocuk oyun alanları. *Journal of the Faculty of Forestry Istanbul University*, 44(1-2), 145-154.
- Fuji Kids. (2024). *Fuji Anaokulu*. Erişim Linki: <https://fujikids.jp/en/>. Erişim Tarihi: 20 Temmuz 2024.
- Garip, S. (2023). Sosyal Bilimlerde Nicel Araştırma Geleneği Üzerine Kuramsal Bir İnceleme. *International Journal of Social Science Research*, 12(1), 1-19.
- Gee, J. P. (2015). *The rise and fall of the "learning sciences": Implications for the future of learning in Handbook of the Learning Sciences* (2nd ed.). Cambridge University Press.

- Genç, H., & Dağlıoğlu, H. E. (2018). Erken çocukluk döneminde üstün yetenekli çocuklar ve oyun. *Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 180-204.
- Ginsburg, K. R. (2007). *The importance of play in promoting healthy child development and maintaining strong parent-child bonds*. *Pediatrics*, 119(1), 182-191.
- Gökçe, T. G. T., & Kandır, A. (2022). Erken Çocuklukta Yapı İnşa Oyunlarına İlişkin Yurt Dışında Yapılan Araştırmaların İncelenmesi.
- Gökçe, T. G., & Kandır, P. D. A. (2019). Erken Çocukluk Döneminde Yönetici İşlevlerin Gelişimi ve Değerlendirilmesi ile İlgili Türkiye’de Yapılan Bilimsel Çalışmaların İncelenmesi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(2), 529-546.
- Gökşen, C. (2014). Oyunların çocukların gelişimine katkıları ve Gaziantep çocuk oyunları. A. Ü. *Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi [TAED]*, 52, Erzurum.
- Güçlü, N., & Bayrakçı, M. (2004). Amerika Birleşik Devletleri Eğitim Sistemi ve Hiçbir Çocuğun Eğitimsiz Kalmaması Reformu. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2), 51-64.
- Gül, E. D. (2012). Ailelerin çocuk bahçelerine ve çocuk bahçelerindeki materyallere bakış açılarının incelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(3), 261-273.
- Gülay, H. O., Gündoğan, A., Sarıkaya, H. E., & Önder, A. (2016). Anaokuluna devam eden çocuklarda serbest ve hareketli oyun düzenlemelerinin akran ilişkilerine etkisinin incelenmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*.
- Gülcan, M. G. (2017). Çocuk İşçiliği ve Eğitim: Öğretmen El Kitabı. *TC Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Genel Yayın, (72)*.
- Güler, B. (2018). Attention and Concentration in Playground Environments: A Turkish Perspective. *International Journal of Child Development and Education*, 3(1), 32-41.
- Gültekin, A. B. (2009). Examination of the Design Criteria of Children’s Play Areas and Play Tools. In *International Congress Architecture and Children –ARChild* (pp.309-317). Ankara, Turkey.
- Gündoğdu, Y. B. (2013). Suudi Arabistan Eğitim Sistemi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 35(35), 135-158.
- Gündüz, H. K., Özil, M. E., & Aykal, D. (2024). Montessori metodunun okul öncesi eğitim kurumlarında mekânsal analizi: Diyarbakır Masal Kreş Gündüz Bakım Evi örneği. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 23(90), 502-524.
- Güneş, H. (2003). Çocuk Oyunları, Ankara: *Anı Yayıncılık*.
- Güney, M., & Baran, G. (2022). 48-60 aylık çocuklarda sembolik oyun ve bilişsel işlevler “Oyun ve Biliş”. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 6(1), 132-150.
- Gür, Ö. G., & Zorlu, T. (2002). *Çocuk mekanları*. Yem Yayınları.
- Gürel, J., & Eryıldız, D. (2021). Ekolojik yapıların temel tasarım ölçütleri açısından değerlendirilmesi. *Peyzaj*, 3(1), 1-27.
- Gürhan, N. (2017). Her Yönü ile Akran Zorbalığı, *Türkiye Klinikleri J Psikiyatr Nurs-Special Topics*, 3(2), ss. 175-81.

- Harmancı, S. T., & Aytar, A. G. (2023). Çocuklar için duygu düzenleme ölçeği çocuk formu (ÇDDÖ) ve yetişkin formunun (ÇDDÖ-YF) Türkçeye uyarlanması. *Milli Eğitim Dergisi*, 52(237), 71-106.
- Haştemoğlu, G. (2006). Çocuk hakları nedir, nasıl korunur? Röportaj, Ankara.
- Hekim, M., & Hekim, H. (2015). Çocuklarda kuvvet gelişimi ve kuvvet antrenmanlarına genel bakış. *Güncel Pediatri*, 13(2), 110-115.
- Hekim, M., & Tokgöz, M. (2016). Zihinsel engelli çocuklarda motor gelişim yetersizlikleri: Motor gelişimin desteklenmesinde fiziksel aktivite ve sporun önemi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(17), 489-501.
- Heseltine P. & Holborn, J. (1987). Playgrounds, The Planning, Design and Construction of Play Environments, Mitchell (11), London.
- High/Scope UK. (2024). Erişim Linki: <https://highscope.org/timeline/international-institutes/>, Erişim Tarihi: 18.03.2024.
- Hsin, C. T., Li, M. C., & Tsai, C. C. (2014). *The influence of computer-assisted instruction on young children's cognitive skills: A meta-analysis*. Journal of Educational Technology & Society, 17(2), 105-118.
- Inhabitat, (2024). Greenery-infused nursery school in Japan brings children closer to nature. Erişim Linki: [Inhabitat.org/greenery-infused-nursery-school-in-japan-brings-children-closer-to-nature/](https://inhabitat.org/greenery-infused-nursery-school-in-japan-brings-children-closer-to-nature/), Erişim Tarihi: 22.07.2024
- IPEMA (International Play Equipment Manufacturers Association). (2019). *Public Playground Safety Voluntary Standards and Handbook*. IPEMA.
- İlhan, N. (2005). Çocukların Dil Edinimi, Gelişimi ve Dile Katkıları. *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(13), 155-160.
- İlter, B. (2023). Yoksulluk ve Çevre Bağlamında Çocukların Geleceğini Tartışmak: Okul Sosyal Hizmeti Perspektifinden Bakış. *Çocuk ve Medeniyet*, 8(14), 199-233.
- İnan, M., Karagözoğlu, C., & Şimşek, Ö. (2014). 7 Yaş Çocuklarında Hareketli Oyunların Saldırganlık Davranışları Üzerine Etkileri. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 4(1), 47-58.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (1998). *Kültürel psikoloji: Kültür bağlamında insan ve aile*. Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
- Kamer Aksoy, Ö., Çilenger, B., & Ekinci, S. (2022). Anaokullarında bulunan çocuk oyun alanlarının tasarım ilkeleri açısından incelenmesi: Aydın kenti örneği. *Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 23(1), 169-179.
- Karabatak, S. (2022). Bank Street Yaklaşımı. *Eğitim & bilim 2022-II* (1. basım). Efe Akademik Yayıncılık.
- Karaburun, A., Demirci, A., & Saka, E. (2015). İstanbul Avrupa Yakasındaki Okul Bahçelerinin Öğrenci Sayısına Göre Yeterliliklerinin Mekânsal Olarak Değerlendirilmesi. *Marmara Coğrafya Dergisi*, (31), 20-47.
- Karaca, İ., Sancak, İ., & Demir, R. (2023). Boyabat Yöresi Geleneksel Çocuk Oyunları. *Uluslararası Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 133-148.
- Karadağ, A. A., Mutlu, S., & Sayın, Ş. (2012). Okul Bahçelerinin Oyun Alanı Olarak Değeri: Düzce Kenti Örneği. *Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi Ormancılık Dergisi*, 8(2), 45-56.

- Karakaş, B., & Çevik, Ö. C. (2016). Çocuk refahı: Çocuk hakları perspektifinden bir değerlendirme. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 18(3), 887-906.
- Karaman, B., & Süel, E. (2020). Okul öncesi eğitim kurumlarında oynatılan fiziksel etkinliğe dayalı oyunların psikomotor gelişimi üzerine etkisi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14(3), 529-539.
- Karoğlu, H., & Ünüvar, P. (2017). Okul öncesi dönem çocuklarının gelişim özellikleri ve sosyal beceri düzeyleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (43), 231-254.
- Kartal, H. (2005). *Erken çocukluk eğitim programlarından Anne-Çocuk Eğitim Programı'nın 6 yaş grubundaki çocukların bilişsel gelişimlerine etkisi* (Doktora tezi, TC Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı, Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı). Bursa, Türkiye.
- Kartal, H. (2007). Erken çocukluk eğitimi programlarından Anne-Çocuk Eğitim Programı'nın altı yaş grubundaki çocukların bilişsel gelişimlerine etkisi. *İlköğretim Online*, 6(2), 234-248.
- Katı, Y. (2020). Malatya geleneksel çocuk oyunları ve çocuk gelişiminde oyunun rolü. *Akra Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi*, 8(22), 309-338.
- Kavuran, D. (2023). Kentsel mekânlarda ekolojik çocuk oyun alanları ve SITES (The Sustainable Sites Initiative) sertifikalandırma sistemi. *Peyzaj Araştırmaları ve Uygulamaları Dergisi*, 5(1), 9-15.
- Kaya, E., & Sarıtaş, I. (2024). Identifying optimal channels and features for multi-participant motor imagery experiments across a participant's multi-day multi-class EEG data. *Cognitive Neurodynamics*, 18(3), 987-1003.
- Kaya, İ. (2019). X, Y, Z kuşaklarının çocukluk oyunlarının incelenmesi. *FSM İlmî Araştırmalar İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi*, (14), 313-326.
- Kaya, M. (2020). *Parklardaki çocuk oyun alanlarının kullanıcı görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi: Sivas Kenti Örneği* (Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Peyzaj Mimarlığı Lisansüstü Programı). Danışman: Prof. Dr. Reyhan Erdoğan.
- Kaytez, N., & Durualp, E. (2014). Türkiye'de Okul Öncesinde Oyun ile İlgili Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2014(2), 110-122.
- Keleş, M. (2019). *4-6 yaş arası çocukların oyuncak tercihleri ve oyun becerilerinin annenin depresyon düzeyi ile ilişkilendirilerek incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Keskin, A. (2009). *Oyunların çocukların çoklu zeka alanlarının gelişimine etkisi* (Yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya, Türkiye).
- Keskin, A. D. (2022). Bölüm III: Geleneksel sokak oyunlarının çocuğun gelişimine etkisi. *Eğitim Bilimleri Çalışmaları: Metodoloji, Araştırma ve Uygulama*, 45.
- Kır, T. T. (2019). *Yaratıcı, düşündüren, yenilikçi oyun alanları*. Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi. İstanbul, Türkiye.
- Kiper, N., 1999. Importance of Play Areas in Child Development and Guidelines for Play Areas. *Institute of Technology*, İzmir.

- Kirazoğlu, F. S. (2012). *Fiziksel Çevre-Çocuk İlişkileri, Açık Oyun Mekanları ve Çocuk Dostu Çevre Kriterleri Üzerine Bir Değerlendirme; Bakırköy ve Beylikdüzü Örnekleri* (Doktora Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü).
- Koç, M. (2004). Gelişim psikolojisi açısından ergenlik dönemi ve genel özellikleri. *Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(2), 231-256.
- Koçyiğit, S., & Fırat, Z. (2020). Anaokullarında uygulanan oyun zamanı etkinliklerinin incelenmesi. *e-Kafkas Journal of Educational Research*, 7(2), 207-228.
- Koçyiğit, S., Tuğluk, M. N., & Kök, M. (2007). Çocuğun gelişim sürecinde eğitsel bir etkinlik olarak oyun. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16, 324-342.
- Kol, S. (2011). Erken çocuklukta bilişsel gelişim ve dil gelişimi. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(21), 1-21.
- Korkmaz, S. (2018). *Eğitsel oyun geliştirerek desteklenen fen bilimleri öğretiminin öğrenci tutum ve başarısına etkisi* (Yüksek lisans tezi, Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü), Bartın, Türkiye.
- Kotaman, H. (2009). Okul Öncesi Eğitimde High Scope Modeli, *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı 26, 2009, ss. 31-41.
- Köklü, A. C., & Eraslan, Ş. (2020). Kentsel mekanlarda ekolojik yaklaşımlı çocuk oyun alanlarının değerlendirilmesi. *Uluslararası Doğu Anadolu Fen Mühendislik ve Tasarım Dergisi*, 2(1), 33-47.
- Köse, A. H., Tortu, E., & Yılmaz, İ. (2024). Oyun tabanlı eğitimin denge ve atletik becerilerin gelişimi üzerine etkisi: Deneysel çalışma. *Türkiye Klinikleri Spor Bilimleri Dergisi*.
- Köseoğlu, F., & Barut, Y. (2023). Orman Okulu Eğitim Modelinin Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Gelişimine Etkisinin İncelenmesi: Samsun Canik Namiye-Mümin Erol Orman Okulu Örneği. *Yaşam Becerileri Psikoloji Dergisi*, 7(14), 141-160.
- Köşker, N. (2019). Okul öncesi çocuklarında çoğa algısı. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(1), 294-308.
- Kubanç, Y. (2014). Okul öncesi eğitim kurumlarının fiziki durumunun incelenmesi. *Journal of International Social Research*, 7(31).
- Kuo, F. E., Taylor, A. F., & Sullivan, W. C. (2006). *Environment and crime in the inner city: Does vegetation reduce crime?*. *Environment and Behavior*, 38(3), 311-329.
- Küçükbiş, H. F., Özkurt, B., Sirkeci, H., & Öztürk, O. (2022). Geleneksel oyun ve geleneksel çocuk oyunlarının eğitim-öğretim programlarındaki yeri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(83), 1422-1436.
- Küçükkurt, G. (2021). *Okul öncesi öğretmenlerinin ve ebeveynlerin okul bahçesi kullanımı ve bahçede oyun oynamaya ilişkin görüşlerinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi. İstanbul Aydın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Temel Eğitim Anabilim Dalı, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü), İstanbul.
- Küpeli, K. (2023). *Okul öncesi dış mekan eğitim ortamı kalitesinin çocukların çevre tutum ve farkındalıkları ile doğaya yakınlık (biyofili) düzeylerine etkisi* (Master's thesis, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).

- Little, H. ve Eager, D. (2010). Risk, challenge and safety: Implications for play quality and playground design. *European Early Childhood Education Research Journal*, 18(4), 497-513.
- Maden, A. (2020). Akıcı Okuma ile İlgili Lisansüstü Tezlerin Araştırma Eğilimleri: Bir Betimsel Analiz Çalışması. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(2), 543-558.
- Marangoz, D., & Demirtaş, Z. (2017). Mekanik zekâ oyunlarının ilköğretim 2. sınıf öğrencilerinin zihinsel beceri düzeylerine etkisi. *Journal of International Social Research*, 10(53).
- MEB, (2015). Çocuk Gelişimi ve Eğitimi: 0-72 Ay Motor Gelişimi. Erişim Linki: <https://orgm.meb.gov.tr/psikososyaldijitaldestek/pdf/fizikselgelisim.pdf>, Erişim Tarihi: 06.03.2024.
- MEB, (2022). Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği. Erişim Linki: https://kadisehri.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2022_11/07101659 Erişim Tarihi: 08.06.2024
- MEB, (2024). Okul Bahçeleri Düzenleme İlkeleri, İhtiyaç Programları Açıklamaları ve Örnek Projeler, Erişim Linki: https://golbasi02.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2015_12/04040202_evrak7840503649849236680.pdf, Erişim Tarihi: 21.03.2024
- Memiş, L., & Gülcan, S. (2020). Kentsel alanda çocuk ve çocuk oyun alanları: Giresun merkez ilçe örneğinde bir araştırma. *OPUS International Journal of Society Researches*, 16(27), 633-671.
- Mikropoulos, T. A., & Natsis, A. (2011). *Virtual reality in education: A review*. *Educational Technology & Society*, 14(1), 1-10.
- Montessori, M. (1964). The Absorbent Mind. III. *Theosophical Press*, s.140. Wheaton.
- Moore, J. (2012). Theater Of Attachment: Using Drama To Facilitate Attachment In Adoption, *Adoption and Fostering*, 30(2), 64- 73.
- Moyles, J. R. (1991). Just playing? Open University Press: Philadelphia
- Muhacir, E. S. A., & Özalp, A. Y. (2016). Planlama ve tasarım süreçleri bağlamında çocuk oyun alanlarına ilişkin temel kalite kriterlerinin belirlenmesi. *Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 17(2), 220-230.
- Muş Özmen, N., Özüberk, P., & Güneş, A. (2023). Tekerlekli Sandalye Kullanıcılarına Yönelik Engelsiz Yaşam Alanı Projesi.
- Nicolopoulou, A. (2004). Oyun, bilişsel gelişim ve toplumsal dünya: Piaget, Vygotsky ve sonrası. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 37(2), 137-169.
- Ogelman Gülay, H., & Güngör, H. (2015). Türkiye'deki Okul Öncesi Dönem Çevre Eğitimi Çalışmalarının İncelenmesi: 2000-2014 Yılları Arasındaki Tezlerin ve Makalelerin İncelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(32), 180-194.
- Ogelman, H. G., Güngör, H., & Göktaş, İ. (2022). Okul Öncesi Dönem Çocuklarına Yönelik Açık Oyun Alanlarının Karşılaştırılması (Denizli, Samsun, Sinop Örnekleri). *Gelişim ve Psikoloji Dergisi*, 3(5), 19-29.

- Oğuz, V., & Köksal Akyol, A. (2006). Çocuk Eğitiminde Montessori Yaklaşımı. Ankara Üniversitesi Ev Ekonomisi Yüksek Okulu Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Bölümü. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15(1), 243-256.
- Oktaç, A. (2007). *Okul öncesi eğitimden ilköğretime geçiş projesi*. Türkiye Özel Okullar Birliği Derneği, Okul Öncesi Eğitimi, Öğretmen Eğitimi. Neta.
- Orhan, R., & Ayan, S. (2018). Psiko-Motor ve Gelişim Kuramları Açısından Spor Pedagojisi. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(2), 523-540.
- Otrar, F. (2023). *Çocuk oyunlarının problem çözme becerilerine ve dil gelişimlerine etkisi* (Yüksek lisans tezi, KTO Karatay Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Çocuk Gelişimi Anabilim Dalı, Türkiye).
- Öncü, C., Keklik, T., & Turğa, S. E. (2023). Okul öncesi dönemde oyunla öğretim. *Socrates Journal of Interdisciplinary Social Studies*, 9(34), 77-87.
- Özbakır, İ. (2009). Geleneksel Türk Çocuk Oyunlarında Fonksiyonel Oyuncu Ebe, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(6), s. 481-492.
- Özbey S. (2010). Okul Öncesi Çocuklarda Uyum ve Davranış Problemleriyle Başa Çıkma Ailenin Rolü, *Aile ve Toplum Yılı: 11 Cilt: 6* ISSN: 1303-0256.
- Özbey, S. (2019). Okul öncesi çocuklar için sosyal duygusal iyi oluş ve psikolojik sağlık ölçeğinin (PERİK) geçerlik güvenirlik çalışması. *OPUS International Journal of Society Researches*, 10(17), 756-786.
- Özdemir, A. (2011). Okul Bahçesi Peyzaj Tasarım Anlayışındaki Değişim ve Bu Değişimin Uygulamaya Yansımalarının Bartın Kenti Örneğinde İrdelenmesi. *Bartın Orman Fakültesi Dergisi*, 13(19), 41-51.
- Özdemir, S. (2014). 5-6 Yaş Grubu Çocukların Serbest Zaman Etkinliklerindeki Oyun ve Oyuncak Tercihlerinin İncelenmesi. *Journal of Educational Science*, 2(2), 1-15.
- Özden Gürbüz, D. (2016). Geleneksel Çocuk Oyunları ve Eğitimsel İşlevleri: Emirdağ Örneği. *Electronic Turkish Studies*, 11(14).
- Özer, A., Gürkan, A. C., & Ramazanoğlu, O. (2006). Oyunun Çocuk Gelişimi Üzerine Etkileri. *Fırat Üniversitesi Doğu Araştırmaları Dergisi*, 4(3), 54-57.
- Özer, M., & Yıldırım Polat, A. (2019). Okul Öncesi Dönemde Yaratıcılığı Geliştirmeye Yönelik Farklı Sosyoekonomik Düzeydeki Ebeveyn Deneyimlerinin İncelenmesi. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 7(3), 1309-1327.
- Özgen, Y. (1997). Eğitim kuramlarındaki oyun çağı çocuklarının bahçe donatıları ve araçları üzerine bir araştırma. *Journal of the Faculty of Forestry Istanbul University*, 47(1), 31-50.
- Özgüç, İ. M. (2023). Çocuk Gelişimi Açısından Okul Bahçesi Algısı. *Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi Ormancılık Dergisi*, 19(1), 239-256.
- Özgünlü, M., & Çelik, M. V. (2018). Okul öncesi eğitimde yapılandırılmamış oyuna ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Kastamonu Education Journal*, 26(5), 1691-1700.
- Özgür, H., 2000, İlkokul Dönemindeki Çocukların Oyun Araçlarına Olan İlgileri, (Ege Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi), İzmir.

- Özkan, E. (2024). Çocukluk sosyolojisinde akıl ve zekâ oyunlarının çocukların meslek seçimlerine etkisi. *Social Mentality and Researcher Thinkers Journal (SMART Journal)*.
- Öztabak, M. Ü. (2017). İlkokul 2. ve 3. Sınıf Öğrencilerinin Oynadıkları Oyunların İncelenmesi. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(3), 797-822.
- Öztürk, E., Atmaca, F. ve Kuru, G. (2020). Öğretmen ve okul yöneticisi perspektifinden dış mekân oyun alanları. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 9(3), 1273-1287.
- Öztürk, M. (2021). *Okul öncesi eğitim kurumlarında açık yeşil alan kullanımı ve çocuk gelişimi üzerine etkisi: Tuzla-İstanbul örneği* (Master's thesis, Bartın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Öztürk, S. (2013). Kentsel açık ve yeşil alanların yaşam kalitesine etkisi “Kastamonu Örneği”. *Kastamonu University Journal of Forestry Faculty*, 13(1), 109-116.
- Özyürek, A., & Kılınç, N. (2015). Okul öncesi eğitim kurumlarındaki öğrenme merkezlerinin çocukların serbest oyun davranışları üzerine etkisi. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 125-138.
- Özyürek, A., Güney, A. ve Keser, H. (2022). Çocuk gelişimci ve öğretmenlerin oyun ve oyun materyallerinden yararlanmaya yönelik görüşleri, *Uluslararası Erken Çocukluk Eğitimi Çalışmaları Dergisi*, 7:1, 1-18.
- Parlar, M., Büyükgenç, M., Eren, O., Eren, F. (2024). Kodlama Eğitiminde Blok Tabanlı Kodlama Kullanımına Yönelik Türkiye’de Yapılan Çalışmaların Betimsel Analizi. *Türkiye Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 9(1), 85-100.
- Parlsons, A. (2011). *Young children and nature: Outdoor play and development, experiences fostering environmental consciousness, and the implications on playground design* (Master's thesis, Virginia Polytechnic Institute and State University).
- Pehlivan, O. (2017). *Aile tanımı ve ilişkilerinin toplumsal olarak inşası* (Doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Anabilim Dalı). Ankara, Türkiye.
- Pekdoğan, S. (2012). Reggio Emilia Yaklaşımı Üzerine Bir Çalışma. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/16565>.
- Piaget, J. (1952). *The Origins of Intelligence in Children*. International Universities Press.
- Polat, B., & Kara, M. (2023). Oyuncak ve oyun oynamanın çocuk gelişimine etkisi. *Kastamonu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 2(1), 1-10.
- Polat, E., (2021). *Çocuk Gelişimi ve Toplumsallaşma Alanları Olarak Mahalle Oyun Parkları: İstanbul Örneği*. (Yüksek Lisans Tezi, İstanbul).
- Pouya, S., Bayramoğlu, E., & Demirel, Ö. (2016). Doğa ile uyumlu fiziksel engelli çocuk oyun alanları. *Journal of Architectural Sciences and Applications*, 1(1), 51-60.
- Rickinson, M., Dillon, J., Teamey, K., Morris, M., Choi, M.-Y., Sanders, D., & Benefield, P. (2004). *A review of research on outdoor learning*. A report for the National Foundation for Educational Research and the Department for Education and Skills.

- Sağlam, M. & Aral, N. (2016). Tarihsel Süreç İçerisinde Çocuk ve Çocukluk Kavramları. *Çocuk ve Medeniyet*, 1(2), 43-56.
- Sağlık, E., Mağden, B. Y., & Kuvancı, A. P. (2022). Anaokulu Bahçesi Tasarım Önerisi: Ordu İli Ulubey Anaokulu Örneği. *Adnan Menderes Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 19(2), 251-258.
- Sallabaş, M. (2020). Halk biliminin işlevleri bağlamında geleneksel çocuk oyunları: RTÜK çocuk oyunları. *Milli Folklor*, 16(126), 99-109.
- Samancı, O., & Uçan, Z. (2017). Çocuklarda sosyal beceri eğitimi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(1), 281-288.
- Samur, A. Ö., & Kızıltepe, G. İ. (2018). Aydın ilindeki çocuk oyun alanlarının incelenmesi. *Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, 7(1), 31-46.
- Samur, G. İ. K., & Kızıltepe, A. Ö. (2022). Türkiye ve İngiltere'deki Oyun Alanlarının İncelenmesi. *Academic Social Resources Journal*, 6(24), 685-698.
- Sarman, A. (2022). Hayvanların çocuk gelişimine etkisi ve çocuk hemşireliğinde kullanımı. *Sağlık Bilimleri Alanında Uluslararası Araştırmalar V*, 93.
- Saygın, D., & Güneş, D. Z. (2023). İlkokul Bahçelerinin, Doğal Öğeler ve Çocukların Fiziksel Gelişimi Açısından İncelenmesi. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 12(1), 121-150.
- SCOPUS veri tabanı, Erişim Linki: <https://www.scopus.com/home.uri>, Erişim Tarihi: 01.02.2024.
- Senyen, H. M. S., & Erdoğan, E. (2019). Kamusal çocuk oyun alanlarında güvenliğin avrupa standartları üzerinden değerlendirilmesi. *Bartın Orman Fakültesi Dergisi*, 21(3), 665-684.
- Sormaz, F. (2010). *Çocukluk imgesi, oyun, oyuncak: Sosyo-kültürel bir analiz* (Yüksek lisans tezi, T.C. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalı). Kütahya, Türkiye.
- Soydan, O., Benliay, A., & Cüce, B. (2014). Okul öncesi eğitim kurumlarında dış mekân peyzaj tasarımının 5-6 yaş çocuk grubu algısı üzerindeki etkisi. *Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Mühendislik Bilimleri Dergisi*, 3(1), 37-47.
- Study In Canada. (2024). Canada Education System. Erişim Linki: <https://Studying-In-Canada.Org/Canada-Education-System/> Erişim Tarihi: 22.07.2024.
- Sümbüllü, Y. Z., & Altınışik, M. E. (2016). Geleneksel çocuk oyunlarının değerler eğitimi açısından önemi. *Erzurum Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(2), 73-85.
- Şahin, F. (2019). *Altıncı sınıf Türkçe dersi ses olayları konusunda geliştirilen eğitsel oyunun akademik başarıya etkisi* (Master's thesis, Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü).
- Şahin, M. B., & Akdağ, M. (2023). Bireyselleştirilmiş eğitim planları ile ilgili yapılmış çalışmaların betimsel analizi. *Journal of International Management Educational and Economics Perspectives*, 11(2), 160-169.
- Şentürk, E., & Sağlam, M. (2022). Çocukluk döneminde duyu ve algı gelişimine ilişkin 2000-2020 yılları arasında Türkiye'de yapılan lisansüstü tezlerin incelemesi. *Gazi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 7(1), 1-31.

- Şimşek, D., & Usta, S. (2013). *Ergenlik döneminde çocukların evden kaçma nedenlerinin incelenmesi: İstanbul ilinde kurum bakımında olup evden kaçma geçmişi bulunan ergenler üzerinden bir değerlendirme* (Yüksek lisans tezi, T.C. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı). İstanbul, Türkiye.
- Şişman, E. E., & Özyavuz, M. (2010). Çocuk Oyun Alanlarının Dağılımı ve Kullanım Yeterliliği: Tekirdağ Örneği. *Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi*.
- Talu, E., & Yüzbaşıoğlu, F. (2020). Geleneksel sokak oyunlarının çocuk gelişimine katkılarının Rafadan Tayfa çizgi filmi üzerinden incelenmesi. *Ulusal Eğitim Akademisi Dergisi*, 4(2), 148-162.
- Tandoğan, O. (2014). Çocuk İçin Daha Yaşanılır Bir Kentsel Mekan: Dünyada Gerçekleştirilen Uygulamalar. *Megaron*, 9(1).
- Tandoğan, O. (2021). Kapsayıcı Çocuk Oyun Alanları İçin Tasarım Ölçütleri. *Artium*, 9(1), 11-20.
- Taner Derman, M. & Başal, H.A. (2013). Okulöncesi çocuklarında gözlenen davranış problemleri ile ailelerinin anne-baba tutumları arasındaki ilişki. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 115-44.
- Taner, M. ve Başal, H. A., (2005). Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Okulöncesi Eğitimi Anabilim Dalı, *Eğitim Fakültesi Dergisi* XVIII (2), 2005, 395-420.
- Taş, İ. D., & Yöndemli, E. N. (2018). Zekâ oyunlarının ortaokul düzeyindeki öğrencilerde matematiksel muhakeme yeteneğine olan etkisi. *Turkish Journal of Primary Education*, 3(2), 46-62.
- Taşçı, B. G. (2010). *Sokağın günümüz koşullarında çocuk oyun alanı olarak ele alınması ve değerlendirilmesi* (Yüksek lisans tez. Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü), İzmir. Danışman: Yrd. Doç. Dr. Hikmet Gökmen.
- Taştepe, T., Başbay, A. M., & Yazıcı, Z. (2016). Kent Merkezlerindeki Ekolojik Çocuk Oyun Alanlarının Mekansal Açısından İncelenmesi: Ankara-Antalya Örneği. *Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi*, 13(2), 85-95.
- Tatlıcıoğlu, O. (2022). Çocuk Refahı Alanında Yeni Bir Yaklaşım: Çocuğun İyi Olma Hali Yaklaşımı ve Göstergeleri. *Ufku Ötesi Bilim Dergisi*, 22(2), 143-166.
- TÇDV (Türkiye Çin Dostluk Vakfı). (2024). Çin' De Eğitim Sistemi. Erişim Linki: <https://www.turkcindostlukvakfi.org.tr/TR,2554/Cinde-Egitim-Sistemi.Html> Erişim Tarihi: 22.07.2024.
- Teke, H., & Melekoğlu, M. (2022). Erken Çocukluk Dönemi Cinsel Eğitim Çalışmalarının İncelenmesi: Sistemik Bir Derleme. Sakarya Üniversitesi, *Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(2), 144-160.
- Tekkaya, E. (2001). Tasarlanmış Çocuk Hakları: Ankara Çocuk Oyun Alanları, *Milli Eğitim Dergisi*. Sayı: 151.
- Temel, F. (2003). *Aile eğitim modeli dünya'da ve Türkiye'deki uygulamalar*. In *Erken çocukluk eğitimi politikaları: Yaygınlaşma, yönetim ve yapılar toplantısı raporu*. Ankara.
- Tepebağ, D., & Aras, Y. (2017). Okul öncesi öğretmenlerinin okul bahçesini eğitsel amaçlı kullanımına yönelik görüşlerinin incelenmesi. *Uluslararası Erken Çocukluk*

Eğitimi Çalışmaları Dergisi/International Journal of Early Childhood Education Studies, 2(2), 50.

- Topuz, B., & Kaptan, A. Y. (2017). Oyun ve öğrenme aracı olarak çocuk mobil uygulamaları. *Electronic turkish studies*, 12(32).
- Töret, A. B. (2017). Balıkesir oyun evlerinde oynanan geleneksel çocuk oyunlarının işlevleri üzerine bir değerlendirme. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 28, 19-30.
- Transjardins, (2024). La Traversine Garden. Erişim Linki: <https://Transjardins.Org/La-Traversine-Garden-Paris-France/> Erişim Tarihi: 22.07.2024
- TS EN 1176-1, (2024). TSE- Türkiye Standardı Erişim Linki: <https://intweb.tse.org.tr/>, Erişim Tarihi: 18.03.2024.
- Tuğrul, B., Ertürk, H. G., Özen Altınkaynak, Ş., & Güneş, G. (2014). Oyunun üç kuşaktaki değişimi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 27(1), 1-16.
- Tuncer, B. (2015). Investigation of contemporary approaches in early childhood education and comparison with the Ministry of National Education preschool program. *International Journal of Early Childhood Education (IJOFE)*, 1(2), 46.
- Tunçeli, H. İ., & Zembat, R. (2017). Erken Çocukluk Döneminde Gelişimin Değerlendirilmesi ve Önemi. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 3(3), 1-12.
- Turgut, H., Yılmaz, S. (2010). Ekolojik Temelli Çocuk Oyun Alanlarının Oluşturulması, *III. Ulusal Karadeniz Ormancılık Kongresi*, 20-22 Mayıs 2010, Artvin.
- TÜBİTAK veri tabanı, Erişim Linki: <https://tubitak.gov.tr/tr>, Erişim Tarihi: 01.02.2024.
- TÜİK (2023). İstatiklerle Çocuk. Erişim Linki: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Istatistiklerle-Cocuk-2023-53679>, Erişim Tarihi: 09.07.2024
- Türk, S. A., & Sarı, R. M. (2020). Eğitim Yapısı Tasarımını Duyular Üzerinden (Yeniden) Düşünmek. *Sanat ve Tasarım Dergisi*, (26), 719-750.
- Türkan, E. E., ve Önder, S. (2011). Balıkesir kenti çocuk oyun alanlarının irdelenmesi. *Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi*, 8 (3), 75-78
- Türkoğlu, B., & Uslu, M. (2019). Oyun temelli bilişsel gelişim programının 60-72 aylık çocukların bilişsel gelişimine etkisi. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6, 50-68.
- Uğurlu, Z., & Gülsen, İ. (2014). Çocuk Hakları ve Hukuki Bağlamda Çocuğun İhmal ve İstismardan Korunması. *Uluslararası Sosyal ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(1), 1-24.
- Uluğ, H. (2007). *Kuzey Adana'daki çocuk oyun alanlarının bitki seçimi yönünden incelenmesi* (Yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi. Fen Bilimleri Enstitüsü). Adana, Türkiye.
- Uluğ, H. (2007). *Kuzey Adana'daki çocuk oyun alanlarının bitki seçimi yönünden irdelenmesi* (Yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı). Danışman:Prof. Dr. Sevil Altan.
- Uluğ, H., & Altan, S. (2007). Kuzey Adana'daki Çocuk Oyun Alanlarının Bitki Seçimi Yönünden İrdelenmesi.

- Ummannel, A. (2017). Kum ve oyun alanları üzerine bir inceleme. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(3), 1539-1566.
- UNICEF, (2018). Çocuk Dostu Hukuki Yardıma İlişkin Rehber İlkeler, Erişim Linki: <https://www.unicef.org/turkiye/raporlar/cocuk-dostu-hukuki-yardima-iliskin-rehber-ilkeler-2018>, Erişim Tarihi: 13.06.2023.
- UNICEF, (2024). Dünya Çocuklarının Durumu Raporu. Erişim Linki: <https://www.unicefturk.org/yazi/unicef-dunyanin-en-dezavantajli-cocuklarini-yoksulluk-egitimsizlik-ve-erken-olumler-bekliyor?gad>, Erişim Tarihi: 09.07.2024
- UNODC, (2013). World Drug Report, New York. Erişim Linki: https://www.unodc.org/unodc/secured/wdr/wdr2013/World_Drug_Report_2013.pdf, Erişim Tarihi: 06.03.2024.
- Uslu, A., & Shakouri, N. (2012). Engelli çocuklara dost oyun alanı ve dış mekan tasarımı. *Erciyes Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Fen Bilimleri Dergisi*, 28(5), 367-375.
- Uslu, A., Şahin Körmeçli, P., & Güneş, M. (2016). Engelsiz çocuk oyun alanlarının evrensel tasarım ilkelerine göre irdelenmesi: Ankara örneği. *Peyzaj Mimarlığı Kongresi "Söylem ve Eylem"*, Antalya.
- Usta, İ. (2019). Okul öncesi çocukluk dönemi ve eğitici ahşap oyuncaklar. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 6(4), 211-238.
- Usta, İ. (2021). Eğitici Ahşap Oyuncaklarla Okul Öncesi Çocuklarda Somutlaştırma Becerilerinin Kazanılması. *Elektronik Eğitim Bilimleri Dergisi*, 10(20), 224-236.
- Uygur, M. (2021). Türkiye, Fransa, İngiltere, Finlandiya, Güney Kore Ve Yunanistan'daki Okul Yöneticilerinin Yetiştirilme ve Atanma Süreçlerinin Karşılaştırılması. *Journal Of Human And Social Sciences*, 4(1), 171-191.
- Ünal, F., & Şimşek, E. E. (2017). Öğretmenlerin penceresinden oyun ve eğitim programlarında oyuna yer verme durumları. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 4(12), 731-746.
- Ünal, F., Kök, E. E., & Pınar, Y. (2017). Öğretmenlerin penceresinden oyun ve eğitim programlarında oyuna yer verme durumları. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 4(12), 731-746.
- Ünal, M. (2009). Çocuk gelişiminde oyun alanlarının yeri ve önemi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(2), 95-110.
- Üsküplü, E. M. (2022). *Permakültür Çocuk Oyun Alanları: Bursa Kentinde Değerlendirmeler* (Yüksek lisans tezi, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü).
- Üsküplü, E. M., & Polat, Z. (2019). Permakültür çocuk oyun alanları. *Adnan Menderes Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 16(2), 245-252.
- Üzüm, H., Üzüm, R. Y., & Alıncak, H. (2020). Okul öncesi öğretmenlerinin okullarında bulunan oyun alanlarına yönelik görüşlerinin değerlendirilmesi. *Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences*, 6(26), 697-704.
- Vasalampi, K., Määttä, S., & Sormunen, K. (2021). *The impact of digital tools on early childhood education: A systematic review*. *Computers & Education*, 163, 104115.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Harvard University Press.

- Wells, N. M., & Lekies, K. S. (2006). *Nature and the life course: Pathways from childhood nature experiences to adult environmentalism*. *Children, Youth and Environments*, 16(1), 1-24.
- WOS (WEB OF SCIENCE) veri tabanı, Erişim Linki: <https://mjl.clarivate.com/search-results> Erişim Tarihi: 01.02.2024.
- Yalım, N. (2003). *İlköğretim dördüncü sınıf fen bilgisi dersinin yaratıcı drama yöntemi ile öğretiminin öğrencilerin akademik branşlarına etkisi* (Yüksek lisans tezi, Anadolu Üniversitesi), Türkiye.
- Yatmaz, A. K., Gökçe, N., Çok, Y., Erdoğan, B. M., & Avaroğlu, N. (2021). Geleneksel oyunların 3-6 yaş çocukların sosyal-duygusal gelişimleri üzerindeki etkisi. *Journal of Education and New Approaches*, 4(1), 28-39.
- Yawkey, T. D. ve Silvern, S. T., (1977). Playing as a life - long process: With Emphasis or Young Child in Home and School Environments s. 1-13.
- Yazar, A., Çelik, M., & Kök, M. (2007). Okul öncesi eğitimde yaratıcı dramının çocuğun gelişim alanlarına etkisi. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16, 15-21.
- Yıkılmış, A., Kot, M., Terzioğlu, N. K., Aktaş, B. (2018). Türkiye’de özel eğitim alanında yapılan matematik araştırmalarının betimsel analizi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(4), 2475-2501.
- Yıldırım, A. (2018). Çocuk Oyun Alanları Tasarımında Güvenlik İlkeleri. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi), Ankara, Türkiye.
- Yıldırım, B. (2015). *Eğitsel oyun ve dönüt-düzeltilmenin öğrenme düzeyi ve kalıcılığa etkisi* (Yüksek lisans tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi), Türkiye.
- Yıldırım, B., Karadeniz, A. N., & Çiftçi, H. A. (2024). MEB 2013 ve 2024 okul öncesi eğitim programlarının fiziksel gelişim ve sağlık kazanımları açısından karşılaştırılması. *Medeniyet Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 42-53.
- Yıldırım, M. C. (2008). Avrupa Birliği Ülkelerinde ve Türkiye’de Okulöncesi Eğitim. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(25), 91-110.
- Yıldızbaş, F., & Apaydın, Ş. (2005). *Kültür ve çocuk oyunları ilişkisi* (Yüksek lisans tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Anabilim Dalı). Bolu, Türkiye.
- Yılmaz, S., & Bulut, Z. (2003). Kentsel Mekanlarda Çocuk Oyun Alanlarının Yeri ve Önemi: Erzurum Örneği. *Milli Eğitim Dergisi*, 158(1), 43-73.
- Yılmaz, S., & Bulut, Z. (2011). Kentsel Mekanlarda Çocuk Oyun Alanları Planlama ve Tasarım İlkeleri / Planning and Designing Principles of Children Playgrounds in Urban Areas. *Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 33(3).
- Yiğit, R. (2020). *Çocukluk dönemlerinde büyüme ve gelişme* (2. basım). Güneş Kitap Evi.
- YÖK TEZ veri tabanı, Erişim Linki: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>, Erişim Tarihi: 01.02.2024.
- Yücel, F. (2005). Çocuk Oyun Alanları Tasarımı, *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, Cilt 55, Sayı 2, ss. 99-110.

6. EKLER

6.1. EK 1: ÇALIŞMA ALANLARI KURUMSAL BİLGİLER VE ARAZİ FORMU

Okul Adı	KURUMSAL BİLGİLER					ARAZİ FORMU							
	Bina (m ²)	Bahçe (m ²)	Derslik Sayısı	Eğitimci Sayısı	Öğrenci Sayısı	Oyun Alanı	Oyun Alanı (m ²)	Çocuk başına düşen oyun alanı (m ²)	Oyun Parkı	Kum Havuzu	Hobi Bahçesi	Geleneksel Oyun Alanı	Oyun Parkuru
Bayraktepe Anaokulu	500	3000	5	5	103	VAR	150	1,45	VAR	VAR	YOK	VAR	YOK
Cevat Şahin Anaokulu	337	1000	6	9	201	VAR	250	1,24	VAR	YOK	YOK	YOK	YOK
Düzce Anaokulu	350	520	6	10	95	VAR	125	1,31	VAR	VAR	YOK	YOK	VAR
Düzce Özel Eğitim Anaokulu	800	500	25	49	125	VAR	9	0,07	YOK	VAR	VAR	YOK	YOK
Güzelbahçe Anaokulu	625	1031	5	6	117	VAR	380	3,24	YOK	VAR	VAR	VAR	VAR
İstiklal Anaokulu	790	900	6	12	145	VAR	155	1,06	VAR	YOK	VAR	YOK	VAR
Konuralp Anaokulu	529	1057	5	12	165	VAR	135	0,81	VAR	VAR	YOK	YOK	YOK
Körpeşler Anaokulu	550	4000	5	9	141	VAR	260	1,84	VAR	VAR	VAR	YOK	VAR
Mevlûde Çıtlak Anaokulu	499	3323	4	11	160	VAR	250	1,56	VAR	YOK	VAR	VAR	VAR
Özel İnci Yıldız Anaokulu	150	350	6	7	60	VAR	50	0,83	VAR	YOK	VAR	YOK	VAR
Özel Oyna ve Öğren Anaokulu	400	2000	6	4	66	VAR	200	3,03	VAR	YOK	YOK	VAR	VAR
Özel S< Anaokulu	498	321	9	10	100	YOK	0	0	YOK	YOK	VAR	YOK	YOK
Sevgi Anaokulu	332	332	4	4	50	VAR	12	0,24	YOK	VAR	YOK	YOK	YOK
Şükran Öney Anaokulu	240	4102	5	10	150	VAR	150	1,00	VAR	YOK	YOK	YOK	YOK
Zübeyde Hanım Anaokulu	562	2231	5	7	131	VAR	125	0,95	VAR	YOK	YOK	YOK	YOK

6.2. EK 2: SÖZLÜ DEĞERLENDİRME SORULARI

Değerli Katılımcı; bu röportaj, Düzce Üniversitesi Lisansüstü Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı'nda, Prof. Dr. Aybike Ayfer KARADAĞ danışmanlığında yüksek lisans yapan Helin Saraç'ın "Oyun Alanı Tasarımlarının Çocuk Gelişimine Etkisinin Değerlendirilmesi: Okul Öncesi Dönem" başlıklı tez çalışması kapsamında yapılmaktadır.

Çalışma kapsamında vereceğiniz tüm bilgiler gizli tutulacaktır. Çalışma sonuçlarına ulaşmak isterseniz ayferkaradag@duzce.edu.tr adresine mail atınız. Çalışmamıza sağladığınız katkı için teşekkür eder, saygılarımızı sunarız.

A) DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER

1. Yaşınız nedir?
2. Mezuniyet durumunuz nedir? A) Ön Lisans B) Lisans C) Yüksek Lisans
3. Branşınız nedir?
4. Kaç yıldır öğretmenlik yapmaktasınız?
5. Öğretmenlik dışında mesleki deneyiminiz var mı? A) Evet B) Hayır
6. Cevabınız "Evet" ise nedir?
7. Mesleğinizle ilgili memnuniyet durumunuzu nasıl ifade edersiniz?

B) OYUN VE OYUN ALANI KONULARINDAKİ FİKRİNİZ NEDİR?

8. Okul öncesi çocuklar için oyunun hayatındaki anlamı nedir?
9. Okul öncesi dönemde bir eğitimci/öğretmen için oyunun anlamı nedir?
10. Eğitim verdiğiniz yaş grubu hangi oyunları oynar?
11. Eğitim verdiğiniz yaş grubu hangi oyunları oynamalıdır? Neden?
12. Okul öncesi dönem için bir oyun alanında hangi malzemeler olmalıdır? Neden?
13. Okul öncesi dönem oyun alanında dikkat edilmesi gereken noktalar nelerdir?
14. Okul Öncesi oyun alanı ve çocuk gelişiminin entegrasyonu konusunda neler düşünüyorsunuz? (Birbirleri ile olan etkileşim halleri)
15. Çalıştığınız okulun, okul bahçesi hakkında ne düşünüyorsunuz? (Mekan ve tasarım özellikleri açısından)
16. Çalıştığınız okulun, okul öncesi çocuk oyun alanları hakkında ne düşünüyorsunuz? (Mekan ve tasarım özellikleri açısından)
17. Çalıştığınız okulun, okul öncesi oyun alanı eğitimin bir parçası gibi hizmet vermekte mi?
18. Sizce okul öncesi oyun alanları nasıl tasarlanmalıdır? Siz olsanız bu alanlarda neler yapardınız?

6.3. EK 3: KATILIMCILARA İLİŞKİN BİLGİLER

Öğretmen Sayısı	Cinsiyet	Yaş	Mezuniyet Durumu	Deneyim	Branş
K1	Kadın	38	Lisans	14	Okul Öncesi Öğretmeni
K2	Kadın	35	Lisans	12	Okul Öncesi Öğretmeni
K3	Kadın	33	Lisans	13	Okul Öncesi Öğretmeni
K4	Kadın	39	Lisans	14	Okul Öncesi Öğretmeni
K5	Kadın	35	Lisans	12	Okul Öncesi Öğretmeni
K6	Kadın	37	Lisans	14	Okul Öncesi Öğretmeni
K7	Erkek	31	Y. Lisans	9	Okul Öncesi Öğretmeni
K8	Kadın	30	Lisans	5	Okul Öncesi Öğretmeni
K9	Kadın	28	Lisans	7	Çocuk Gelişimi
K10	Kadın	27	Lisans	5	Okul Öncesi Öğretmeni
K11	Kadın	27	Lisans	7	Okul Öncesi Öğretmeni
K12	Kadın	27	Lisans	7	Okul Öncesi Öğretmeni
K13	Kadın	32	Lisans	10	Okul Öncesi Öğretmeni
K14	Kadın	32	Lisans	13	Okul Öncesi Öğretmeni
K15	Kadın	35	Lisans	11	Okul Öncesi Öğretmeni
K16	Kadın	47	Lisans	17	Okul Öncesi Öğretmeni
K17	Kadın	32	Lisans	9	Okul Öncesi Öğretmeni
K18	Kadın	37	Lisans	15	Okul Öncesi Öğretmeni
K19	Kadın	31	Lisans	10	Okul Öncesi Öğretmeni
K20	Kadın	31	Lisans	9	Okul Öncesi Öğretmeni
K21	Kadın	40	Lisans	19	Okul Öncesi Öğretmeni
K22	Kadın	35	Lisans	8	Okul Öncesi Öğretmeni
K23	Kadın	29	Lisans	5	Okul Öncesi Öğretmeni
K24	Kadın	30	Lisans	8	Okul Öncesi Öğretmeni
K25	Kadın	33	Lisans	10	Okul Öncesi Öğretmeni
K26	Kadın	35	Lisans	12	Okul Öncesi Öğretmeni
K27	Kadın	39	Lisans	15	Okul Öncesi Öğretmeni
K28	Kadın	33	Lisans	11	Okul Öncesi Öğretmeni
K29	Kadın	32	Y. Lisans	10	Okul Öncesi Öğretmeni
K30	Kadın	50	Lisans	16	Okul Öncesi Öğretmeni

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Helin SARAÇ

Yabancı Dili : İngilizce

ÖĞRENİM DURUMU

Derece	Alan	Okul/Üniversite	Mezuniyet Yılı
Y. Lisans	Peyzaj Mimarlığı A.B.D.	Düzce Üniversitesi	2024
Lisans	Peyzaj Mimarlığı	Düzce Üniversitesi	
Ön Lisans	Adalet	Atatürk Üniversitesi	
Lisans	İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı	Afyon Kocatepe Üniversitesi	2020
Lise		Muş İMKB Anadolu Lisesi	2016

YAYINLAR

Saraç, H., & Karadağ, A. A. (2024). Orman Okulu Eğitim Modelinde Oyun Algısı: Düzce Hayalimiz Orman Anaokulu Örneği. *In 13. Uluslararası Araştırmalar Kongresi (ICAR)*, Fen Bilimleri Tam Metin Kitabı (ss. 245-254). Ankara, Türkiye.